

Bibliothèque numérique

medic@

Mustio / Dewez, F. O. (éd.).

**Moschionis de Mulierum passionibus
liber, quem... emendavit additaque
versione latina edidit F. O. Dewez**

Viennae : Apud Rud. Gräffer et Soc., 1793.

Cote : 34300D

(c) Bibliothèque interuniversitaire de santé (Paris)
Adresse permanente : <http://www.biusante.parisdescartes.fr/histmed/medica/cote?34300>

©BIB Sante

34300

ΜΟΣΧΙΩΝΟΣ
 ΠΕΡΙ ΤΩΝ
 ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΑΘΩΝ
 MOSCHIONIS
 DE
 MULIERUM PASSIONIBUS
 LIBER,

Quem ad mentem Manuscripti graeci in Biblio-
 theca Caesareo Regiâ Vindobonenfi asservati,
 tum propriis correctionibus emendavit;
 additaque versione latinâ edidit

F. O. DEWEZ.

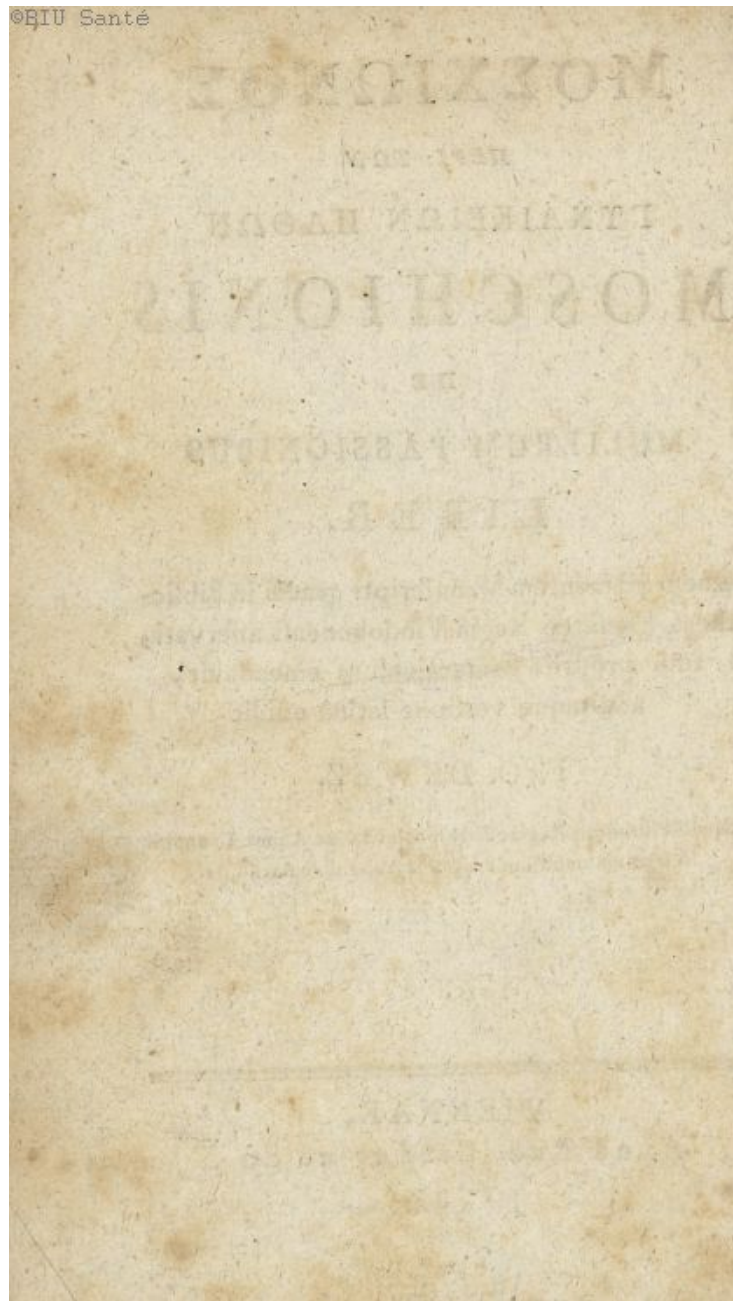
Suae Celsitudinis Regiae Archiducis Mariae Annae Coenobii
 Virginum nobilium Pragensis Abbatissae Archiater.

VIENNAE,
 Apud Rud. Gräffer et Soc.
 1793.

BIBL.
 F.M.G.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

PRAEFATIO EDITORIS.

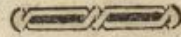
Celeberrimo Gesnero, sæculo decimo sexto inclinante, Augustæ vindelicorum, negotiorum causâ degenti, fors in manus incidit Moschionis Manuscriptum græcum, ibidem in bibliothecâ civicâ asservatum; quod cum attentius examinasset, rerum, quas continebat, novitate & pondere allectus, publici juris facere decrevit. Sed depravatum adeo erat illud, & imperfectum, ut insumpto licet multo ad illud corrigendum & elucidandum labore, infecta tamen adhuc multa manserint, & opus obscurum, uti advertit ejus amicus Casparus Wolfius, qui in præfatione, quam Moschionis editioni præfixit, ait: „Ac quamquam ad-
 „huc plura supersint plane obscura, et du-
 „bia, in quibus ne divinando quidem, quid-
 „quam consequi possis (ita prorsus erant cor-
 „rupta et depravata pleraque) tamen adhuc
 „plurima

„plurima utilia, partim nova, partim rara,
 „scituque non jucunda solum, sed & necessa-
 „ria, quæ satis clare dilucideque & legi, &
 „intelligi possint, complectitur.” Neque cer-
 te mirum illud; deerat enim Gesnero aliud
 Msptum perfectius, quocum suum conferens
 corrigere corrupta, & resarcire defectuosa
 posset. Habebat quidem præ manibus lati-
 nam Moschionis interpretationem; sed neque
 hæc multum opis afferre poterat, siquidem &
 ipsa admodum imperfecta est. Defunt enim
 in eâ multa capita in græco Textu reperienda.
 Proponuntur in eâ multa dictione adeo bar-
 barâ, ut quid intendat Auctor, divinare vix
 possis. Alia præterea multa perverse trans-
 lata plane a Moschionis mente differunt.

Sed fuit præterea Mspti, quo Gesnerus
 usus est, ea conditio, ut necessario in erro-
 rem duci deberet; nam præterquam quod ul-
 tima undecim capita sui Mspti spuria essent,
 deerat in eo Moschionis præfatio, cujus ope
 fucus quadantenus detegi posset. Deceptus
 est igitur bonus Gesnerus, & sic quidem, ut
 etiam cæteros, qui post ipsum de Moschione
 scripserunt, in erroris sui partem traheret;
 quo factum est, ut erroneum de Moschione
 ferretur iudicium, unde egregii Auctoris fa-

ma

dens auxiliorum pro qualibet ægritudine delectus, ut mirum fit oculatissimum Gesnerum, vel ex hoc capite græculi fraudem non subulisse, eo magis quod ea pleraque tantum a Moschione distent quantum æra lupinis. Adde secundo, quod promittat in præfatione Auctor, quæ, ut superius dixi, in Gesneri Mspto deerat, se triginta duo alia capita addituram esse. Hæc illa sine dubio sunt, quæ de mulierum morbis, & partus differentiis agunt. Sunt quidem illa capita nostro in Mspto solum triginta numero; sed lacuna, quæ capite 120 reperitur, satis ostendit, hic initium illorum triginta duorum capitum deesse, quæ sine dubio illa duo sunt capita, quæ numerum ab Auctore promissum complent. Excluduntur ergo ipsis Auctoris verbis supradicta undecim capita. Tandem tertio, quod argumentorum omnium est potentissimum, nec minimum horum capitum vestigium, uti Gesnerus ipse advertit, apud interpretem latinum reperitur; neque Msptum, quod præ manibus habeo licet completum, & ad finem perductum quidquam simile habet.

Sed alii præterea errori spuria hæc capita ausam dederunt. Longus enim est eruditissimus Clericus in suâ Medicinæ historiâ, ut demon-

mon-

monstret Moschionem Neroni Imperatori coæ-
taneum fuisse. Locus autem qui ipsum in
hanc opinionem induxit sic sonat: „ἐπεμψα δὲ
„καὶ κυρία Γαλία Ἀγριππίνη τὴν χερῶσιν, ἥτις
„μέχρι τῆ δεύρο μὴ κυρσα ἔχει τὸν ποδαινότα-
„τον υἱὸν Διογενιανόν. Misi autem Dominæ
„Juliae Agrippinae illius (Pessi) usum, quæ
„hucusque sterilis desideratissimum filium Dio-
„genianum habet.” Quo vero illud de-
monstret, Neroni alias Claudio cognominato
Diogeniani nomen affingere debet. Sed inde
quid lucratur? quod in alium errorem chro-
nologicum incidat. Si enim Moschion Neronis
tempore vixit; quomodo Soranum citat, qui
primum Trajano & Adriano imperantibus
floruit? Tandem hac forte difficultate motus,
præsertim vero quod apud Moschionem spe-
cifica contra methodicorum morem propo-
nantur, spuria hinc inde subrepisse autumat.
Hæc vero celeberrimi Clerici suspicio, & ar-
gumenta superius allata, nonne luce meri-
dianâ clarius efficiunt, hæc capita, quæ tot
erroribus ansam dederunt, supposititia esse &
e Moschionis opere eliminanda.

Errat autem denuo Gesnerus, dum hunc
Auctorem recentiore esse affirmat, idque
e stylo & vocabulis quibus utitur constare. A

recen-

recentiori quidem factam fuisse illam versionem græcam, quæ ad nos pervenit, facile concedo; sed ipsum Auctorem recentem esse, neque res propositæ, neque proferendi modus, nec Auctoris intentio credere permittunt. Multum autem a vero abest optimus Gesnerus, si illud Msptum græcum, quod ad nos pervenit originarium Auctoris opus existimat. Moschion, uti è præfatione mei Mspti patet, hunc libellum in gratiam matronarum & obstetricum latinarum, ut græci idiomatis imperitarum, conscripsit; ergo latine illud, non græce scripsit. Id vero latinum opus temporum injuriâ periisse, & solam ejus versionem græcam, ultimis græcitatibus temporibus factam, ad nos pervenisse, abfimile non est. Recens ergo versio græca est, ipsum autem opus antiquum, & circa Cœlii Aureliani tempora locandum. Huic enim curanti methodo adeo similis est Moschion, at vel ejus Magistrum, vel Discipulum fuisse, credere fas sit; quam similitudinem etiam ipse Clericus in suâ Medicinæ historiâ advertit. Si quis autem de Moschione ejusque ætate plura scire cupit, adeat viri eruditissimi Joh. Alberti Fabricii Bibliothecam græcam, ubi Tom. XII. pag. 702. & Tom. XIII. pag.

341. plura quidem, nequaquam autem certiora inveniet; quæ ideo hic referre, ne lectoribus fastidiosâ micrologiâ & puerilis eruditionis specie molestus sim, supervacaneum ducō.

Elucidatis sic erroneis, circa Moschionem opinionibus, ad instituti mei rationem pergo, quod ne tua, lector benevole, patientiâ abutar, quam brevissime potero, absolvam. Ea est editionis Gesnerianæ conditio, ut legentium animos a Moschione potius alienet, quam illi conciliet; ea dein ejus obscuritas, ut neque, qui græcum callent, Moschionem intelligere possint. Hinc ea tam profunda Moschionis oblivio, ut ne vix nomine quidem amplius notus sit. Meretur tamen, ut magni ponderis Auctor, mitiorem sortem Moschion. Qui enim ea, quæ de mulierum naturâ, de partu, de Educatione infantum, de delectu nutricis, ejusque vitæ regimine, & de mulierum morbis scripsit, cum attentione legerit; non dubitabit illum inter primos antiquitatis Medicos, eosque classici collocare.

His considerationibus ductus optimi Gesneri vestigiis insistens mea conamina ejus laboribus adjungere decrevi, si forte junctis viribus egregium Auctorem e tenebris eruere possimus. Hoc etenim fateri debeo Gesnerum,
licet

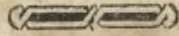
licet ejus Editio imperfecta sit & obscura, bonam tamen jam laboris partem absolvisse, multasque egregias correctiones fecisse, quas sæpe non sine admiratione cum meo Mspto concordantes vidi, opus procul dubio perfectius relicturnum, si iisdem atque ego admiculis instructus fuisset. Obtigit enim mihi ea fors, ut haberem M. S. e Bibliothecâ Cæsareo Regiâ depromptum, illo, quo Gesnerus usus est, in eo præsertim perfectius, quod præfatione Auctoris munitum, neque farragine ultimorum capitum, quæ in Mspto Gesneriano reperiuntur, adulteratum esset; unde jam multum lucis operi affundi poterat. In eo autem dico perfectius, nam in cæteris vix non æque mendosum fuit Cæsareum, atque illud Gesneri Msptum. Paucis etenim exceptis, vix non ubique, ibi præcise, quod satis mirari non poteram mendosum erat, ubi Gesneri Msptum itidem tale fuit; sic ut vix non alterum ex altero exscriptum putasses.

Rejectis igitur undecim supradictis spuris capitibus, adjunctâ, quam mihi suppeditabat meum Msptum, præfatione auctoris, Gesneri editionem cum correctionibus, ubi res patiebatur, ab eo factis, ut fundamentum mei operis retinui; & errata, quæ Gesnerus intacta

tacta reliquerat, quantum fieri potuit, partim Mspti mei ope, partim propria meditatione & iudicio correxi. In notis deinde in fine operis adjectis indicavi cum ea, quæ a Gesnero, tum illa, quæ Mspti mei ope correctæ sunt. Quæ vero ipse correxi non indicavi modo, sed correctionis insuper factæ rationem addendam putavi, ne quid temere ausus censerer.

Cum vero hucusque non alia Moschionis translatio latina comparuerit, atque vetus illa, quam Casparus Wolfius suæ Gynæciorum harmoniæ inseruit; ea vero fit cum confusione ordinis capitum, tum styli barbarie, & infidelitate versionis, multorum præterea defectu capitum admodum imperfecta; novam versionem latinam adornare decrevi. In hac autem perficiendâ scrupulosam plerorumque interpretum servilitatem devitavi, in id maxime intentus, ut auctoris mentem perspicue, & distincte redderem. Remanfit tamen in uno aut altero loco quædam obscuritas, præsertim in præfatione. Sed quis obscuri & mutili textus distinctam dare versionem potest? Occurrit præterea in operis decursu unus aut alter locus defectuosus, qui cum neque ope Mspti itidem in his præcise locis mutili, neque

x

que divinandō refarciri posset, me aliunde
opem petere compulit. Ut vero quandoque
e tenebris lucem eruere licet, quæ in græ-
co textu deficiebant, e veteri latinâ translatio-
ne sumsi, & meæ versioni inserui. His vero
exceptis paucis admodum locis, est versio ita
perspicua & distincta, ut legere quilibet Mo-
schionem, & intelligere, ex eoque fructum
capere possit.

Τῶν τῆ Μοσχίωνος περὶ γυναικείων πα-
θῶν βιβλίε κεφαλαίων τάξις.

ΚΕΦ'. Α'. Τί ἐστι Μαῖα;

— Β'. Ἡ Μῆτρα πόσοις ὀνόμασι καλεῖται;

— Γ'. Πῶ κεῖται ἡ Μῆτρα;

— Δ'. Ὅποια ἐστὶν ἡ Μῆτρα;

— Ε'. Πόσους χιτῶνας ἔχει ἡ Μῆτρα;

— ς'. Ὅποια δέσει ἐχημάτισαι ἡ Μῆτρα;

— Ζ'. Πῶ κεῖται τὸ ζόμιον τῆς Μήτρας;

— Η'. Ὅπόσον ἀπέσῃ, ἔ' ὀπίθεν ἐστὶ;

— Θ'. Ὅποῖον ἐστὶν αὐτὸ τὸ ζόμα τῆς μή-
τρας;

— Ι'. Ὅποῖω μεγέθει ἐστὶν ἐγκλεισ-
μένον.

— ΙΑ'. Οἱ ἄρχεαι τῶν γυναικῶν πᾶ εἰσὶ τε-
θειμένοι;

— ΙΒ'. Περὶ τῆς καθάρσεως τῶν γυναικῶν.

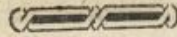
— ΙΓ'. Πόθεν ἔριγται ἡ κάθαρσις;

— ΙΔ'. Πότε ἄρχεσθαι συμβαίνει;

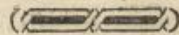
— ΙΕ'. Ὅπόσῳ χρόνῳ αἵματι καθαίρονται
αἱ γυναῖκες;

— Ις'. Ὅποιαί εἰσὶν αἱ πλείστην κάθαρσιν
ποιῆσαι;

— ΙΖ'. Ὅποῖω μέτρῳ καθαίρονται.

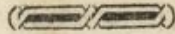

- ΚΕΦ'. ΙΗ'. Πόσαις ἡμέραις αἱ γυναῖκες καθαί-
ρονται;
- ΙΘ'. Ποῖαι εἰσὶν αἱ κατὰ φύσιν μὴ κα-
θαίρομεναι;
- Κ'. Πῶς δοκιμάζομεν τινὰς μὴ καθα-
θῆναι κατὰ φύσιν;
- ΚΑ'. Ποίοις σημείοις νοῶμεν τὴν πρώτην
κάθαρσιν ἐληλυθῆναι;
- ΚΒ'. Ἔως πότε αἱ κόραι παρθένοι εἶναι
ὀφείλουσιν;
- ΚΓ'. Ὅποῖαι εἰσὶν ἐπιτήδεια πρὸς σύλ-
ληψιν;
- ΚΔ'. Ποῖός ἐστιν ἐπιτήδειος καιρὸς πρὸς
τὸ συλλαμβάνειν;
- ΚΕ'. Ὅποῖα εἰσὶ τὰ σημεῖα τῆς συλ-
λήψεως;
- Κς'. Ὅποῖα σημεῖα τὰ συλληφθέντα
ἔμβρυα ἄρρην ἢ θῆλυ δεικνύουσι;
- ΚΖ'. Τί ἐστὶ κίσσα;
- ΚΗ'. Πόθεν εἴρηται ἡ κίσσα;
- ΚΘ'. Ὅποῖω τῷ μηνὶ συντρέχει ταῖς
ἐγκυμονήσασιν ἡ κίσσα;
- Λ'. Ἐπὶ πόσον ἐπιμένει ἡ κίσσα;
- ΛΑ'. Πῶς διαιτητέον τὴν κίσσαν ἔχουσαν;
- ΛΒ'. Τίνα αὐτῇ παρέξομεν;
- ΛΓ'. Ποίω τρόπῳ τὰς ἐγκυμονήσασιν τῷ
ἑβδόμῳ μηνὶ διαιτητέον;
- ΛΔ'. Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ὁποίως διαιτητέον;

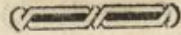

- ΚΕΦ'. ΛΕ'. Ἐν τῷ ἐνάτῳ μηνὶ τίνα εἰσὶ ποιητέα;
- ΛΖ'. Τί ἐστὶ χορίον;
- ΛΖ'. Πόθεν εἴρηται χορίον;
- ΛΗ'. Πόθεν εἴρηται ἀγγεῖον.
- ΛΘ'. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ δεύτερα ἵνα τι εἰρημένα εἰσὶ;
- Μ'. Ἐκ ποίων πραγμάτων συνίσταται τὸ χορίον;
- ΜΑ'. Ἐκ ποίων πραγμάτων συνίσταται τῷ ἐμβρύῳ ὁ ὀμφαλός;
- ΜΒ'. Τί ἐστὶν ὑμήν;
- ΜΓ'. Ποῖα εἰσὶ τὰ σημεῖα τὰ πρὸς ἔκτρωσιν συμβαίνοντα;
- ΜΔ'. Ποῖα εἰσὶ σημεῖα τῷ πλησίον τόκῳ.
- ΜΕ'. Πῶς διαχωρίσεις τὴν ὀδύνην, ἢ ἐκ ζέσεως τυγχάνει, ἀπὸ τῆς ἐκ τῷ παρόντος τόκῳ συντρεχέσης;
- ΜΖ'. Τίνα εἰσὶ τὰ προπαρασκευαστέα, τὰ διὰ τὸν τόκον ὄντα ἀναγκαῖα;
- ΜΖ'. Ὅποιος ἐστὶν ὁ μαιευτικὸς δίφρος;
- ΜΗ'. Δύο κράββατοι εἰς τί ἀφελῶσιν;]
- ΜΘ'. Πῶς τὴν τεκῆσαν καθιδρῦσαι ὀφείλομεν;
- Ν'. Πρὸ τῆς εἰς τὸν δίφρον τὴν τεκῆσαν καθιδρῦσαι τί δεῖ ποιεῖν;
- ΝΑ'. Ὑπὸ πηρέτραι σὺν τῇ Μαίᾳ πόσαι εἰσὶν ἀναγκαῖαι;

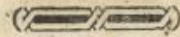

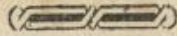
- ΚΕΦ'. ΝΒ'. Ἡ Μαῖα πῶς, ἢ πῶς καθίσται ὀφείλει;
- ΝΓ'. Εἴτι δ' ἂν (τῶν δευτέρων) ἐναπο-
μείνη, τί ποιητέον;
- ΝΔ'. Τίνα εἰσὶν ἄτινα διὰ τὴν ἐπίσ-
χεσιν τῶν δευτέρων, οἱ ἀρχαῖοι παρεχθή-
κασι;
- ΝΕ'. Πῶς διάγειν δεῖ μετὰ τὸν τοκετὸν
τὴν λοχεύουσαν;
- Νς'. Πῶς γινώσκωμεν μετὰ τὸν τόκον
ἱκανὴν τὴν κάθαρσιν συνδεδραμηκέουαι;
- ΝΖ'. Εἰ δὲ ἐκ τῆς ὀρμῆς καὶ τάσεως
συνεχέστερον ἐν τῷ τόκῳ τὰ ρεύματα συμ-
βαίνουσι, πρὸς ταύτας τί ποιῆν ὀφείλομεν;
- ΝΗ'. Τίς ἐστὶν ἐπιμέλεια, ἢ παραγόρη-
σις τῶν μασθῶν μετὰ τὸν τοκετὸν, τῆ
γάλακτος ἐπιρρέοντος σὺν τάσει καὶ βαρείᾳ
ὀδύνη, ἀλλὰ μὴν ἢ ζέσει;
- ΝΘ'. Περὶ ἐπιχέσεως τῆ γάλακτος.
- Ε'. Περὶ ζέσεως τῶν μασθῶν.
- ΖΑ'. Εἰδὲ ἢ Λοχῶ αὐτῇ θηλαῖσαι δυ-
νηθῆ, τί ποιητέον;
- ΖΒ'. Εἰ δὲ ἄλλη θηλάσῃ, πῶς ἂν τῆ
τεκῶσῃ τὸ γάλα ἐπιχωῶμεν;
- ΖΓ'. Ἐκ ποίων σημεῖων δοκιμάσωμεν τὸ
νήπιον ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ ἀνατραφῆναι;
- ΖΔ'. Ὅποιοις μῆσι ζωτικά γεννῶνται;
- ΖΕ'. Πότε καὶ πῶς τὸν ὀμφαλὸν ἀνα-
τέμνειν δεῖ;

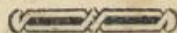
- ΚΕΦ'. Ξς'. Δι ἣν αἴτιαν τὸ νήπιον ἐπιπάσσε-
ται, ἢ λήεται;
- ΕΖ'. Πῶς ταῦτα τὰ ἐπιπάσματα τῷ
νηπίῳ ἐπιπάσσομεν;
- ΖΗ'. Πῶς τὸ νήπιον φασκιάσομεν;
- ΖΘ'. Πῶς τὸ νήπιον κείδαι δεῖ;
- Ο'. Πότε τῷ νηπίῳ τὴν τροφήν δά-
ναι δεῖ;
- ΟΑ'. Οἷοιαν πρῶτον τροφήν τὸ νήπιον
λαμβάνειν ὀφείλει;
- ΟΒ'. Πῶς τὸ μέλι δάσομεν τῷ νηπίῳ;
- ΟΓ'. Εἰ τὸ μητρικὸν γάλα δοῦναι δεῖ;
ἢ ξένον μετὰ τὸν τοκετὸν τῷ νηπίῳ;
- ΟΔ'. Οἷοιον δ' ἐστὶ τὸ καλὸν γάλα;
- ΟΕ'. Πότερον τῷ μητρικῷ γάλακτι θρε-
πτέον τὸ νήπιον;
- Ος'. Οἷοια ἐστὶ τοίνυν ἐπιτήδεια τρο-
φὸς πρὸς τὸ τρέφειν τὸ νήπιον;
- ΟΖ'. Οἷπως διατηρῆ ἡ τροφὸς;
- ΟΗ'. Πῶς λέγαις ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ νή-
πιον καχεκτεῖν;
- ΟΘ'. Ποῖα εἰσὶ τὰ γυμνάσια τὰ γενέ-
σθαι δυνάμενα τῷ νηπίῳ;
- Π'. Τί ποιητέον εἰ τῆς τροφῆς τὸ γάλα
εἴη ὀλέθριον;
- ΠΑ'. Τὶ δὲ ποιήσεσιν ἐκείνου, αἷς το
γάλα ἐξαφανίζεται;

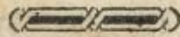
- ΚΕΦ'. ΠΒ'. Τίνα παρέχουσιν ἀρχαῖοι, ἵνα τὸ γάλα πλεονάσῃ τὰς τρεφάσας;
- ΠΓ'. Τί ποιητέον ἐκείναις, αἱ ὑπὲρ τὸ κατῆκον τὸ γάλα ἢ πυκνὸν αὐτὸ ἔχουσιν;
- ΠΔ'. Δι' ἣν αἰτίαν τὰς δριμύτας καὶ ἄλυκας τροφὰς τὴν τροφὸν λαβεῖν ἢκ' εἴαν δεῖ;
- ΠΕ'. Πῶς τοῖνον διατητέα ἐσὶν ἣτις τὸ γάλα ἐφθαρμένον ἔχει;
- Πς'. Πῶς ἀνορθῶμεν τὰς τὸ γάλα ὑδαρὲν ἔχούσας;
- ΠΖ'. Ποσάκις τὸ νήπιον ἐν ἡμέρᾳ λητέον;
- ΠΗ'. Ἐν ποίῳ τόπῳ λητέον τὸ νήπιον;
- ΠΘ'. Πῶς φρασκιωτέον τὸ νήπιον μετὰ τὸ βαλανεῖον;
- ι'. Δι' ἣν αἰτίαν μετὰ τὸ βαλανεῖον τῶ νηπίου, τῶν πελματῶν ἀνορθωμένων ἢ κεφαλὴ κάτω κρέμαται;
- ιΑ'. Ὅποιως τὰ νήπια ἀλείφειν δεῖ;
- ιΒ'. Δι' ἣν αἰτίαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶ νηπίου ἐλαίῳ ἐπαλείφονται;
- ιΓ'. Δι' ἣν αἰτίαν κελεύεται τῶ νηπίου μετὰ τὸ βαλανεῖον, τὰ ὄτια καὶ τὰς ῥίνας ἀναξηραίνειν;
- ιΔ'. Μεθ' ὅποσον ἀπὸ τῶ βαλανεῖου πρὸς τὸν μασθὸν προσαπελασέον τὸ νήπιον;

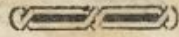
- ΚΕΦ. 4Ε. Πῶς τὸν μαθὸν δῆναι ὀφείλει;
- 4Ζ. Ἀπὸ τῆ ὕπνου τὴν τροφὸν τί ποιῆν δεῖ;
- 4Ζ'. Ποσάκις (τῆς ἡμέρας) τὸ νήπιον
θηλάσαι ὀφείλει;
- 4Η. Τί ἂν πάχνησι τὰ νήπια, εἰ πρὸ
τῆ βαλανείας, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ
τὸν μαθὸν λάβωσι;
- 4Θ. Ποίοις σημείοις νοῦμεν τὸ νήπιον
τὴν τροφήν λαμβάνειν ὀφείλει;
- Ρ. Πῶς δὲ γνῶσομεν, ἐφ' αἷς αἰτίας
κλαυθμυρίζει τὸ νήπιον (ἄλλαις) ἢ διὰ τὰς
τροφάς;
- ΡΑ'. Τί ποιήσομεν εἰ μετὰ τὸ θηλά-
σαι συνεχέστερον κλαυθμυρίζει;
- ΡΒ'. Ἡνίκα ἀποκοιμηθῆ τὸ νήπιον, πῶ
θετέον ἐστίν;
- ΡΓ'. Πότε βασακτέον τὸ νήπιον;
- ΡΔ'. Πῶς εἰ δὲ ἦν αἰτίαν βασακτέον τὸ
νήπιον;
- ΡΕ'. Εἰς ὅποσας ἡμέρας ὁ τῆ νηπίου ὀμ-
φαλὸς πίπτειν εἴωθε;
- Ρς'. Πῶς σὺν ἀκριβείᾳ τὸν ὀμφαλὸν
διατυπῶμεν;
- ΡΖ'. Πόσῳ χρόνῳ φασκιωτέον τὸ νή-
πιον;
- ΡΗ'. Ὅποια μέρη πρῶτον λύομεν τῆ
νηπίου;

- ΚΕΦ'. ΡΘ'. Πότε πρώτον ἐν τῷ βαλανείῳ τὸ
νήπιον λέεσθαι ὀφείλει;
- ΡΙ'. Ὄποτε καὶ πῶς πρὸς τὸ καθίσειν ὀρ-
θῶς ὀφείλει καθιδρυνθῆναι τὸ νήπιον;
- ΡΙΑ'. Πῶς διδακτέον τὸ βρέφος περι-
πατεῖν;
- ΡΙΒ'. Πότε εἰς τὸ περιπατεῖν διδακτέον
τὸ νήπιον;
- ΡΙΓ'. Πότε τὸ βρέφος ἀποκοπτέον ἀπὸ
τῆ γάλακτος;
- ΡΙΔ'. Ὅποιον διδαχῆ τὸ βρέφος ἀπὸ τῆ
γάλακτος χωρίζομεν;
- ΡΙΕ'. Ποίαν πρῶτον τροφήν τῷ βρέφει
δῆνα ὀφείλομεν;
- ΡΙς'. Ποῖον δὲ πόμα δώσομεν;
- ΡΙΖ'. Πότε τὸ νήπιον ἄρχεται ὀδοντο-
φυεῖν;
- ΡΙΗ'. Ποία εἰσὶ σημεῖα πότε τὸ νήπιον
ὀδοντοφυεῖν ἄρχεται;
- ΡΙΘ'. Ποῖοις πράγμασι χρῆσθόν, ἵνα μὴ
σὺν ὀδύνη, καὶ σφραγῆς ὀδόντας ἐκβάλλω-
σι τὰ νήπια;
- ΡΚ'. Πρὸς ζέσειν τῶν φαρυγγῶν τῶν νη-
πίων ποῖοις πράγμασι χρῶμεθα;
- ΡΚΑ'. Πρὸς κνησμονῆν, ἔξανθήματα, καὶ
φλυκτίδας τί δεῖ ποιεῖν;
- ΡΚΒ'. Πῶς ἦχον ὠτῶν, καὶ τρισμὸν ὀδόν-
των θεραπεύομεν;

- ΚΕΦ'. ΡΚΓ'. Πρὸς βήχιον αὐτῷ τί δώσομεν;
- ΡΚΔ'. Ποία εἰσι τὰ νοσήματα τῶν γυναικῶν, ἃ διὰ τὴν σφίγγειν γίνεσθαι εἰώθασιν;
- ΡΚΕ'. Ποία εἰσι τὰ διὰ τὴν ρεῦσιν τοῦ σώματος εἰσφερόμενα;
- ΡΚς'. Περὶ ἐπιχέσεως τῶν ἐμμηνῶν;
- ΡΚΖ'. Περὶ ζέσεως τῆς μήτρας.
- ΡΚΗ'. Περὶ σατυρίασεως.
- ΡΚΘ'. Περὶ ἀποπνίξεως τῆς μήτρας.
- ΡΛ'. Περὶ τῆς τάσεως τῆς μήτρας.
- ΡΛΑ'. Περὶ οἰδήματος τῆς μήτρας.
- ΡΛΒ'. Περὶ φλεγμονῆς τῆς μήτρας.
- ΡΛΓ'. Περὶ σκληρίας τῆς μήτρας.
- ΡΛΔ'. Περὶ ὀδύνης τῆς μήτρας.
- ΡΛΕ'. Περὶ μύλης τῆς μήτρας.
- ΡΛς'. Περὶ αἰμορραγίας τῆς μήτρας.
- ΡΛΖ'. Περὶ ρεύσεως αἵματος τῆς γυναικός;
- ΡΛΗ'. Περὶ διαρροίας σπέρματος τῶν γυναικῶν, ἣν οἱ Ἕλληνες γονορροίαν καλεῖσι.
- ΡΛΘ'. Περὶ χαυνώσεως τῆς μήτρας.
- ΡΜ'. Περὶ παραλύσεως τῆς μήτρας.
- ΡΜΑ'. Περὶ πάντων τῶν κατακλύσεων τῆς μήτρας.
- ΡΜΒ'. Περὶ σερώσεως τῆς μήτρας.
- ΡΜΓ'. Περὶ δυσχερῆς καὶ κοπῶδης τόκῃ;

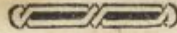
- ΚΕΦ'. ΡΜΔ'. Πῶς λέγῃσιν ἐξ αὐτῆς τῆς τικ-
τῆσιν τὸν δυσχερῆ τόκον συμβαίνειν;
- ΡΜΕ'. Πῶς λέγῃσιν διὰ τῆ τικτομένη
ἔμβρυον τὴν τῆ τόκῃ δυσχερείαν συμβαίνειν;
- ΡΜς'. Πόσοις καὶ ποίοις χήμασι τὰ ἔμ-
βρυα γεινῶνται.
- ΡΜΖ'. Ἐκ τῶν τοίνυν τῶν προειρημέ-
νων χημάτων, ἅπερ εἰσὶν ἐκτεθειμένα,
καὶ κατὰ φύσιν.
- ΡΜΗ'. Πῶς δὲ πλησιαιότερον τῆ καλῆ
χήματος ἐστὶ γεννώμενον ἔμβρυον;
- ΡΜΘ'. Πῶς λέγῃσιν ἐκ τῶν ἐκτὸς συμ-
βαινόντων δυσχερέστερον τόκον γίνεσθαι;
- ΡΝ'. Πῶς λέγῃσιν διὰ τῆ δύλακος ἔμ-
παδίσεσθαι τὸν τόκον;
- ΡΝΑ'. Πῶς λέγῃσιν κατ' ἄλλον τρόπον,
ὅσπερ ἐκ πασῶν τῶν αἰτιῶν μίγνυται, τὸν
τόκον ἐμποδιοῦναι;
- ΡΝΒ'. Ποία τοίνυν ἐπιμελεία μαιευδῶσιν
ἐκείναι, αἱ μετὰ βραδύτητος, καὶ σὺν δυσχε-
ρείᾳ τίκτωσιν;

ΜΟΣΧΙΩΝΟΣ

Περὶ γυναικείων παθῶν. Προοίμιον.

Ὅπηνίκα συνεχῶς ἡμῖν ἐν ταῖς γυναξίν ἡ Μαῦα ἐγεγόνει ἀναγκαῖα, καὶ ἠδεμίαν ἐφύρομεν φιλόπονον ἔσαν, καὶ γράμματα Ἑλληνικά μεμαθηκίαν· εἰ δὲ καὶ μεμαθήκει (a) πῶς πάντα ἐν τῇ τῶν Λατίνων διαλέκτῳ μετέφρασεν ἂν τὰ γυναικεία, ὅπως δυναθῆ γνώσκεν τῷ λόγῳ τῆς ἀναγνώσεως πάντα; Ἐγὼ τοίνυν Μοσχίων πολλά ἤδη ὄρω ὡς πανταχόθεν μετενεγκεῖν ἐκ τῆς ἀληθείας τὸν λόγον, μᾶλλον μὲν κατασκευασμένα, καὶ ἐπιμελέστερον κεκαθαρμένα, καθάπερ ἐν τῷ ὀφθαλμικῷ, καὶ χειρουργικῷ τῆ φιλιατρῆ, ἀλλὰ μὴν καὶ ποιηματικῷ ἀνέγνωμεν· ἔδοξεν ἐμοὶ ταῦτα τὰ γυναικεία ἐκ τῆς τῶν Λατίνων (b) μετατρέψαι διάλεκτον· ἔξεσι τοίνυν τὸ μέγιστον μέρος πρὸς ὀλόκληρον δύναμιν ἀκολουθήσας μετενεγκοίμι, ὅπως δυναθῶμεν τὴν τῶν γυναικῶν ψυχὴν τίτῳ τῷ λόγῳ ἐξιλαρῦναι· ἤρρεσεν ἡμῖν, ὅπως τὴν ἀκολουθείαν τῶν ἐπαινομένων ἐν ἐπιτομῇ ποιήσω, ἵνα πάντα εἴποιμι, καὶ ἐ μέγεθος τῆς πραγματείας ποιήσομαι· πρὸς τὰς ἐπιθυμῶντας
 πολ-

πολλήν τὴν ἀκολυθίαν σύντομον τῶν λεχθέντων
 παραδώσω· ἔτι πρὸς ταῦτα ἄλλα τριάκοντα
 δύο κεφάλαια προστέθεικα· ἵνα ἐξ ἀπάντων ἡ-
 θροισμένων, ὑπόμνημα ἱκανὸν δυνηθῆ εἶναι· ἐπὶ
 τέτοις δὲ ἀπλῶς ἡβαλήθην λέξαι, ἵνα τὸ δῆλον
 λέξω τὸ τῶν ῥημάτων, πρὸς χρῆσιν ταῖς γυναι-
 ξιν, ὅπως ἔτι ταῖς ἀπειροῖς μαίαις δηλαδὴ τὰ ἐκ-
 τεθέντα τῷ λόγῳ εὐχερῆ γενήσωνται. Εἰς πόσια
 ἔτι πόσα μέρη διαρεῖν ἅπαντα περὶ τῶν γυναικῶν
 παραδόντα ἠθέλησα, εἰς δύο, μαῖαν ἑξακολυθίσας·
 ἢ μὲν ἀπειρος· ἑτέρα δὲ ἡτις ἐκ πασῶν τῶν
 μαῖων ἔμπειρος καθίσταται· ταύτην πάλιν δια-
 ρῆμεν εἰς τὰς κατὰ τὴν φύσιν συμβαινῶσας αἰτίας,
 ἔτι παρὰ τὴν φύσιν τῶν μαῖων· εὐκτικός γὰρ ὁ λό-
 γος γυναιξιν ἂν εἴη· εἰ τὸ μέρος ἐξ (c) αὐτῆ
 ἢ μαῖα γυμνασθήσεται, ἔτι τοῖς ἄλλοις δῆλος,
 εἰ τις εἴη δυνατὸς τῶν γυναικῶν λόγον διαγινῶναι.

ΜΟΣΧΙΟΝΟΣ

ΠΕΡΙ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΑΘΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Τί ἐσι Μαῖα;

Γυνή πάντων τῶν γυναικείων πραγμάτων δε-
διδασμένη, ἀλλά μὴν ἔ τῆς ἰατρικῆς γυμνασίας
ἐμπειρος· ἥτις δύναται ἀπασῶν τὰς ἀρρώστιας λυ-
σιτελῶς θεραπεύειν ἄτως, ὅπως μὴ εἴη ταρα-
χώδης, μήτε λάλος, μήτε φιλάργυρος· ἀλλὰ
σοφὴ, ἔ σώφρων, ἔ σιωπηρὰ, ἔ εὐγνώμων,
ἔ φιλόπονος· ἥτις τῇ ἰδίᾳ φροντίδι τὰς γυναῖ-
κας κυβερνήσει.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α Λ. Β΄.

Ἡ Μήτρα πόσοις ὀνόμασι καλεῖται;

Ἀρχοειδῶς ἐπὶ τρισὶν ὀνόμασιν εἰρημένη ἐστὶ. πρῶτον μὲν ἀπ' αὐτῆ, ὅτι αἱ γυναῖκες διὰ τῆ ἰδίας τόκου μητέρες γίνονται, μήτρα· παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσι ὑζέρα προσαγορεύεται, τατέσιν ἐσχάτωτέρα· ἥτις ἐσχάτη πάντων τῶν ἐντέρων τέτακται. ἢ ὅτι εἰς ἕνδεκα ἔτη κεκενωμένη παρὰ τὰς παρθένας ἐστὶ (α) καὶ μετὰ τὰς ἀμείψεις τῆς ἡλικίας, τῇ ἰδίᾳ διαδέσσει τόκον ταῖς γυναῖξι παρέχει. Καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι Δελφύς εἴρηται, ὅτι περ ἀδελφὸς ποιεῖ, καὶ πάντες ἐκ μιᾶς γεννῶνται.

Κ Ε Φ Α Λ. Γ΄.

Πῶς κεῖται ἡ Μήτρα;

Ἀναμεταξὺ τῶν δύο κοτύλων ἐνδότερον, ὑφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὴν κόπρον καὶ τὴν (α) κοίτην, ὑπερθεῖν δὲ τὴν φύσιν.

Κ Ε Φ Α Λ. Δ΄.

Ὅποια ἐστὶν ἡ Μήτρα·

Νευρώδης, καὶ ἐξυφασμένη ταῖς σαρκί· ἀλλὰ μὴν καὶ νεύροις καὶ φλεψί.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α Λ. Ε΄.

Πόσας χιτώνας ἔχει ἡ Μήτρα;

Ἐκ δύο δηλαδή χιτώνων συνίσταται ὁ εἰς ἔξωθεν λειότερος ἐστὶ, καὶ λευκός, καὶ σκληρὸς, καὶ νευρώδης. ἔσωθεν δὲ ἄλλος τραχύς, ἐρυθρὸς, μαλακός, σαρκώδης. ἐφ' οἷς πράγμασι τὰ πάντα κατέχονται, ὅπως ἐγκολληθῶσι (α) τῷ τῆς μήτρας χιτῶνι ἐκ λεπτοτάτων ὑμένων καὶ νεύρων (β).

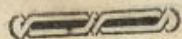
Κ Ε Φ Α Λ. ς΄.

Ὅποια θέσει ἐσχημάτιται ἡ Μήτρα;

Πρῶτον μὲν καθάπερ τετυπωμένη ἐστὶν ἡ ἱατρικὴ κολοκύνθη. Ἀλλ' ὅπως ἕκαστα αὐτῆς τὰ μέρη διαγνωσθήσονται καὶ εὐχερῶς νοεῖσθαι δυναθῶσι, τὰς αὐτῆς γωνίας, ἕκαστοις μέρεσι τὰ ἕκαστα γράμματα ἀνισορῆντες ἐκδήσομεν.

Ὅσα τοίνυν ἐστὶ τὸ πρῶτον τεθειμένον Α. τὸ σόμα λέγεται, ὅπερ ἐστὶ πρὸ τῆς τόκῃ σαρκώδες καὶ μαλακόν· μετὰ δὲ τὸν τόκον, τυλιγδὲς καὶ εὐρυχωρότερον. Ἐνθα δὲ ἐστὶ τὸ Β. ὁ τραχύλος λέγεται· ὅσα ἐστὶ τὸ Γ ὁ αὐχὴν λέγεται· ἡ πᾶσα δὲ αὐτῶν συνδρομὴ (α) χωρίον λέγεται. Ἐκεῖνο δὲ, ὁ μετὰ τὸ σειώτερον ἐν στρογγυλότητι πλατυθῆναι ἄρχεται· ὅσα ἐστὶ τὸ

Δ.

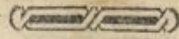
Δ. ὁ ὤμος λέγεται· ἔνθα ἐστὶ τὸ Ε. τὰ πλάγια λέγονται· ὅπερ δὲ ἡ στρογγυλότης (b) συγκέκλιται, καὶ ἐστὶν ἐκεῖ τὸ Ζ. βάθος προσαγορεύεται. ὅπερ δὲ ἐστὶ τὸ Η. βάσις λέγεται μεγίστη. Πᾶσα δὲ ἡ κενώτης ἐκείνη ἐν τῷ μέσῳ, ὅπερ ἐστὶν ἡ γαστήρ, κόλπος λέγεται.

Κ Ε Φ Α Λ Ο Σ Ζ'.

Πᾶς κεῖται τὸ ζόμιον τῆς Μήτρας;

Ἐν τῷ μέσῳ κόλπῳ τῆς γυναικός· καὶ (a) αὐτὸς ὁ κόλπος ὑμενώδης, καὶ νευρώδης· τῆτο δὲ τῷ μείζονι (b) τῶν ἐντέρων ὁμοίον ἐστὶ, ἔνθον (c) μὲν εὐρυχωρότερον, καὶ ἔξωθεν δὲ στενώτερον ὄν· ἐν ᾧ ὁ συννησιασμός τῶν ἀνδρῶν καὶ ἡ Ἀφροδίσιος Χρησις, ἀποτελεῖται (d).

Κ Ε Φ Α Λ. Η'.

Τὸ πόσον ἀπέσχη, ἢ ὀπιόθεν ἐσίν.

Οὐχ ἅπασιν ἐπίσης· κατὰ τὴν διαφορὰν τῆς δυνάμεως (α).

Κ Ε Φ Α Λ. Θ'.

Ποῖον ἐσίν αὐτὸ τὸ ζόμα τῆς μήτρας;

Παρά τὰς Παρθένους μὲν, αἱ ἐκ τῆς Παρθενίας ἄκ ἔσται (πρὸ τῆς τόκῃ σαρκῶδες, καὶ μαλακὸν) παρὰ δὲ τὰς γυναῖκας, αἵτινες ἤδη τετόκασιν (τυλῶδες, καὶ εὐρυχωρότερον.)

Κ Ε Φ Α Λ. Ι'.

Ὅποιῳ μεγέθει ἐσίν ἐγκεκλεισμένον.

Καθὼς ἔξωθεν ἐσὶ τὸ ἔσχατον μέρος τῆ ὠτός.

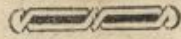
Κ Ε Φ Α Λ. ΙΑ'.

Οἱ ὄρχεις τῶν γυναικῶν πῆ εἰσὶ τεθειμένοι;

Πλησίον τῆ ἀυχένος, ἐξ ἑκατέρου γε μέρους ἕκαστοι τεθειμένοι· καὶ εἰσὶ στρογγύλοι εἰς ὅσον δηποτῶν, πρὸς τὰς ἰθίας βάσεις πλατύτεροι καὶ ἰχνό-

C

ἰχνό-

ἰχνότεροι, ἔκτεταμένοι ἐκ τῆς κριτικῆς πόρου,
ἐξ ἧς αἱ γυναῖκες τὸ σπέρμα ἐκπέμπουσι, ἔεισι
τεθειμένοι εἰς τὰ πλησίον πλάγια τῆς μήτρας·
ἔπι τὰ ἄρθρα ἕκαστοι ἐξερχόμενοι, πρὸς τὸν
τῆς κύσεως τράχηλον ζεύγνυνται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΒ'.

Περὶ τῆς καθάρσεως τῶν γυναικῶν.

Ἡ καθαρσις τῆς συλληφθέντος ἐμβρύου ἔνδον τῆς
γαστρὸς τὸ (α) ὄχημα, ἔτι τῆς τότε αἰ ὑπηρεσίαι· ἔ
τὸ αἷμα φυσικῶς διὰ τῆς μήτρας φέρεται (β) οἷτι-
τες συνεχῶς ἀποπληρωθέντες, ἐπὶ τριάκοντα
ἡμέρας παρατρέχει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΓ'.

Πόθεν εἶρηται ἡ καθαρσις;

Ἐκ τούτου, ὅτι ὑπερπεριττεῖον τὸ αἷμα τῆς σώ-
ματος εἰς ταῦτ' ἀθροίζεται (ἀνά μῆνα) ἔπι προ-
τρέπεται: ἔπι τὸ σῶμα καθαίρεται· ἀλλὰ μὴν
ἔπι ἔμμηνον εἶρηται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΔ'.

Πότε ἀρχεσθαι συμβαίνει;

Ἡ πρώτη καθαρσις συνεχῶς μὲν τῷ τεσ-
σαρεσκαϊδεκάτῳ ἐνιαυτῷ τὴν ἀρχὴν δέχεται· τισὶ
μὲν

μὲν (Ἰάττων, ἄλλαις δὲ) βραδύτερον, ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄτε πρὸ τῆ τεσσαρακοσῆ ἐνιαυτῆ ἀφίεται· ἄτε μετὰ τὸν πεντηκοστὸν ἐπιμένει.]

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΕ'.

(α) Ὅπόσω (χρόνῳ) αἵματι καθαίρονται αἱ γυναῖκες.

Ὅυ πᾶσαι ἐπίσης, ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν ἑαυτῶν διαφέρουσαι, ἢ κατὰ τὰς ἡλικίας· ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (b) πρὸς δύο μῆνας (πρὸς δύο ἡμῖνας) καθαίρονται.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ις'.

Ὅποῖαι εἰσὶν αἱ πλείστην κάθαρσιν ποιῆσαι.

Αἴτινες ἀργαὶ βιάσι, ἢ σπαταλώδεις εἰσι, ἢ ἄδὲν πράττουσι, πλείονι αἵματι καθαίρονται· αἴτινες δὲ ἐπὶ ταῖς καθημεριναῖς πράξεσι γυμνάζονται ἐν τινὶ ἔργῳ, ὀλίγῳ αἵματι καθαίρονται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΖ'.

Ὅποῖω μέτρῳ καθαίρονται.

Ὅκ αἰὶ ὀλίγῳ, ἀλλ' (a) ἀπὸ τῆ ὀλίγῃ ἄρχεται ἢ κάθαρσις, ἢ ἀπὸ τῆ ὀλίγῃ τελειῖται· τῆ

C 2

γάρ

γὰρ ἡλικία φειδομένη, ἢ ὁσάκις ἐπαύξῃσιν δέ-
χεται τῷ σώματι· ἢ μετὰ τὰυτα μὲν εἰ
πρὸς τὴν γυμνασίαν ἢ γυνὴ ἐπέρχεται, ὅμως
ἀναγκαῖον ἐστὶν, ἵνα ἐπ' ὀλίγω καθαρθῇ· ἄλλοις
δὲ (b) καιροῖς, ἵνα ἄλλοις ἐπὶ πλείω ζωῆ με-
τενεχθῶσιν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΗ'.

Πόσαις ἡμέραις αἱ γυναῖκες καθαίρονται.

Οὐ πᾶσαι ἐπίσης· ἀλλὰ τινὲς μὲν πλείοσι,
τινὲς δὲ ὀλίγαις ἡμέραις, ὅμως αἱ πολλαὶ ἢ ἐπὶ
τρῖσιν ἡμέραις, ἢ ἐπὶ τέσσαρσι καθαίρονται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΙΘ.

Ποῖαι εἰσὶν αἱ κατὰ φύσιν μὴ κα-
θαίρομεναι.

Δηλονότι αἱ κόραι, ἢ αἱ γραῖδες, ἢ ἐκεῖναι
αἵτινες συνεχῶς μεγαλοφωνῶσι, ἢ αἵτινες βαρῆ
νοσήματι κάμνησιν (ἢ κεκμήκασιν) ἢ ἐκεῖναι αἵτι-
νες ἐν γαστρὶ ἔχουσιν· αἱ μὲν γὰρ κόραι ἔπω κα-
θαίρονται· αἱ δὲ γραῖδες ἤδη ἔδύνανται· (a) ἔτι
φωνῆ γυμναζομέναις, τῇ γυμνασίᾳ τῷ αἵματι
(τὸ περιττόν) καταναλίσκεται. Αἱ δὲ μακροῦν
ἀρρώστιαν (παθεῖσαι) ὅλον τὸ αἷμα πρὸς ἐπανά-
ληψιν

ληψιν καταναλίσκασιν. Αἱ δὲ ἐν τῇ γαστρὶ ἔχουσαι, ἔμβρυα τρέφουσιν ὅξ' αὐτῶν ἔσ' αἵματος.

Κ Ε Φ Α' Λ. Κ'.

Πῶς δοκιμάζομεν τινὰς μὴ καθαροῦσθαι κατὰ φύσιν.

(a) Ἐξ αὐτῶν ὅτι εἰς ὀλόκληρον ἔτος αἰοδάνονται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΑ'.

Ποίοις σημείοις νοῶμεν τὴν πρώτην κάθαρσιν ἐληλυθέναι.

Τελείως μὲν ἀπὸ τῆ τεσσαρεσκαιδεκάτης ἔτης· (a) ὅταν τὰς μαοθὰς ἔχουσι πεφουσιμένους· ἀλλὰ μὴν ἔβάρης ἐπὶ τὸν κτένα σὺν τινὶ κνησμονῇ αἰοδάνονται. Ἄλλαις δὲ, αἵτινες ἤδη συνεχῶς κεκαθαμέναι εἰσὶ, (b) ἔν ἐπερχομένη τῇ τῆς καθάρσεως ὠρισμένη ἡμέρᾳ ἀποτελῶνται ὀδύνας· βαρύτερος ἐν τοῖς νεφροῖς, ἐνίοτε ἔξ ὀδύνης αἰοδάνονται. συνεχῶς ἐξανίστανται, ἔν τὸ πᾶν σῶμα (αὐταῖς) ἐκτανύεται. Ἐρρευσος δὲ ἐν τοῖς γυνάσοις (c) ἔχειν ἢ μόνιμον, ἀλλὰ μεταξύ τινῶν ὠρῶν (d) ἑαυτὸν ἐνδεικνύουσι· ἐνίοτε ἔξ ἀνορεξίαν πάσχουσι ἔν ναυτίαν. Ἐπῶφελῶς ταῖς γυναίξιν ἢ καθαρσις συντρέχει, διὰ τὴν μέλλουσαν σύλληψιν.

ληψιν. Προπαρασκευάζει γὰρ ἔυχρηστον τόπον, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα καταπιεῖν δυναθῆ· ἢ αὐτῶν ὑγίεια δ' ἔα ἐσι· ἔ (e) ὅτι ταχέως αὐτὰς γηρασαι ποιεῖ· ἔ ὑπὲρ τῆ (f) κακῆ τόκῃ τυχόν κινδυνεύειν (g) ἔ (h) αὐταὶ αἰτινὲς καθαίρονται, ὑγιεῖν αἰεῖσιν. Ὑγιεινοτάτη ἐστὶ ἔ διηνεκῆς παρθενία· εἰδότες γὰρ ἄρρενα, ὁ συνεχῆς συνουσιασμός κακῶς δεδεγμένος ἐστίν. Ἀλλὰ μὴν ἔ αἱ γυναῖκες ἐνοχλεῖνται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΒ'.

Ἔως πότε αἱ κόραι παρθένοι εἶναι ὀφείλωσιν;

Ἐπὶ τοσούτον ἔως ἂν αἱ καθάρσεις (a) ἐπέρχονται, καὶ κατὰ φύσιν, συνουσιάζειν δυναθῶσι, ἔ ἢ μήτρα τὰς ἰδίας ὑπηρεσίας παρῖσταναι, ἔ ἀναπληρῶσαι (b) φανῆ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΓ'.

Ὅποῖα εἰσὶν ἐπιτήδεια πρὸς σύλληψιν.

Ἐκεῖναι αἰτινὲς εὐτάκτως τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ καθαίρονται, καθαρῶ δηλονότι ἔ εὐκράτῳ αἵματι· ἔ τὸ σῶμα τῆς μήτρας ὀρθόν ἔ πλησιέστερον ἔχουσι, ἔ πᾶν τὸ σῶμα (δ) πᾶν σκληρόν, ἔ σφρόδρα

ρα εύπεπτον, σὺν ἀκραιότητι ψυχῆς ἔξ ἰλαρό-
τητι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΔ'.

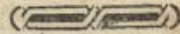
Ποῖός ἐσιν ἐπιτήδειος καιρὸς (α) πρὸς τὸ
συλλαμβάνειν ;

Μετὰ τὸν καθάρσεως χρόνον, ὑπείσπερχο-
μένης αὐτῇ ἐπιθυμίας συνασιασμῶ (b), ἕτω
ὡς μήτε (c) περιοσῶς τῆς τροφῆς πλεονεξίαν
ἔχῃ τὸ σῶμα, μήτε φειδομένης, ἔξ μετὰ τὴν
θεραπείαν τῆ σῶματος ἕτω τοίνυν μιχθῆτω·
ὕγιεινοτάτη ἢ ἔσαι ἢ σύλληψις, μὴ ὅτι τῷ με-
γέθει τῆ σῶματος, τῷ καμάτῳ ἔξ τῆ δεινότητι (d)
φέρηται ἢ ὑπηρεσία (e) πλείων, ἔξ κατ' ἐπίτα-
σιν ὑπὲρ τὸ δέον· ἐπιμηνύει ἢ (f) τῶν ζώων συ-
νάφεια (g) ἢ τις φυσικῶ λόγῳ, ἔξ ἀναγκαίως
ἀποτελεῖται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΕ'.

(α) Ὅποια εἰσὶ τὰ σημεῖα τῆς συλλήψεως.

Ὅσακις εἰς τὸ τέλος τῆς συναφείας φρίκη τις
(b) τῇ γυναικὶ ὑπείσπερchetαι, ἔξ αὐτὸ τὸ σῶμα
(c) τῆς μήτρας συναγγεῖν ἔξ συγκλελεῖν αἰοδάνη-
ται· ἕδεν δὲ τῶν ὑπολοίπων τῆ σπέρματος τῆς
γυναι-

γυναικός (τῆς μήτρας τὸ σόμα) καθυγραίνει, ἢ σφόδρα ὀλίγον (ἐνταῦθα) ὑπομένει.

Κ Ε Φ Α' Λ. Κς'.

Ὅποια σημεῖα τὰ συλληφθέντα ἔμβρυα ἄρρῶν ἢ θήλυ δεικνύσιν.

Οἱ ἀρχαῖοι μὲν ἄρρῶνα ὑπέχοντο εἶναι, εἰ ταχέως ἔτι γυμνασικῶς ἐν τῇ γαστρὶ κινεῖται· ἀλλὰ μὴν ἔτι αὐτὴ ἢ ἐγκυμονῶσα εὐχρως εἶη, ἔτι τὸν δεξιὸν μαζὸν μείζονα χῆ· τὸ δὲ θήλυ ἔτι βραδέως ἔτι νωδρῶς κινεῖσθαι ἄρχεται· καὶ αὐτὴ (α) ἢ ἐγκυμονῶσα γυνὴ κακόχρως ἐστὶ καὶ ἄρρῶτος, ἔτι ἐν τῷ ἀριστερῷ μαστῷ οἴδημα ἔχει. Ἡμεῖς δὲ ταῦτα ἐωρακότες (β) ὅμοια εἶναι οἴομεθα.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΖ'.

Τί ἐστὶ κίσσα;

Ὅρεξις τῆς (α) ἀσυνήθους τροφῆς (β) ἢ τις καιρῷ τινὶ ταῖς ἐγκυμονήσασιν γυναῖξιν συμβαίνει σὺν (γ) ἀνισότητι χρόνου ἔτι πλεονεξία τῶν χυμῶν ἔτι ναυτία.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΗ'.

Πόθεν εἴρηται κίσσα.

Κατὰ μὲν τινὰς ἀπ' αὐτῶν· διότι (α) σικχασίαν
ταῖς

ταῖς ἐγκυμονέσαις γυναξιν εἰσφέρει. Κατὰ δὲ
 τινὰς ἐξ αὐτῶ τῶ ὀρνέθ, ἕτινος καὶ ἡ φωνὴ καὶ
 τὰ πτερὰ ποικίλα ἐστί. Τινὲς δὲ πρὸς τὸν κίσσον
 (b) αὐτὸν τῶ βόσρυχος εἰρήκασιν, ὅσπερ εἴτι δ'
 ἂν κρατήσῃ πολυχιματίσως καὶ ποικίλως πε-
 ριπλέκεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΚΘ'.

(α) Ὅποιώ τῶ μηνὶ συντρέχει ταῖς
 ἐγκυμονέσαις ἢ κίσσα.

Συνεχῶς ἀπὸ (b) τῶ δευτέρου μηνός, τισὶ δὲ ἢ
 ταχύτερον ἢ βραδύτερον συντρέχει.

Κ Ε Φ Α' Λ. Λ'.

Ἐπὶ πόσον ἐπιμένει ἢ κίσσα.

Ἐνίοτε ἕως εἰς αὐτὸν τὸν τόκον. Ἀπάσαις
 τοίνυν ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχέσαις συντρέχει ἢ κίσσα·
 ἔχ ἀπάσαις (δὲ ἐπιμένει) ἀλλ' αἷς (a) ὁ χυμὸς
 πλεονάζει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΛΑ'.

Πῶς διαιτητέον τὴν κίσσαν ἔχουσαν.

Deest hoc caput tam in Græco Gesneri,
 quam

quam in meo Msrt. tum etiam & apud Latinum interpretem.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΛΒ'.

Τίνα αὐτῇ παρέξομεν.

(a) Προστέον μίξις ἡμέρας ἀποχίν· εἰ δὲ ἴδυνθῃ ἐπὶ τοσούτον (b) κἂν φειδομένως τροφῇ, συναλειφομένη ἐπὶ πολλαῖς ἡμέραις· οὕτως, ἵνα πρῶτον ὕδαρ πίνῃ, ἔπειτα δ' οἶνον· ξηρὰς δὲ ἔπιχετικὰς λάβῃ τροφὰς, ἔκ τῶν σαλτικῶν (c) ἐγκαθισμάτων, ἀλλὰ ἔπι διακινήσαι κελευέτω (d) εἰ δυνατόν γενέσθαι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΛΓ'.

Ποίω τρόπῳ τὰς ἐγκυμονέσας τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ διαιτητέον.

Λίπει. . . . .

Κ Ε Φ Α' Λ. ΛΔ'.

Εἰν τῷ ὀγδῶ μηνὶ ὁποίως διαιτητέον.

Σὺν ἀπάτῃ μερίμνη ἔπιμελεῖα (a) συνασφαρῆσαι δεῖ· τάτω γὰρ τῷ μηνὶ ἐπὶ πλέον βαρύνονται· δι' ἣν αἰτίαν πάσσης τῆς σφοδρατῆς διακινήσεως (b) γαληνῶς δεῖ· ἀλλὰ ἔπι τροφῆς φειδο-

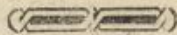
φειδομένως δάνα· ἔ αὐτὴν τὴν γαστέρα, εἰ τῷ
 βάρει πλέον κρέματα, φασκίαις ἐπιμελῶς (c)
 ἐσφιγμένην παραδέχεσθαι· ἀλλὰ μὴν ἔ κηρωτῆ
 σὺν ἐλαίῳ προσφάτω ἢ μυρσίῳ γεγονῆτι τὸ δέρ-
 μα τῆς γαστρὸς ἐπιχρίσαι δεῖ (d), ὅπως στερεωθῆ,
 ἵνα μὴ, ὅτε τίττειν ἄρξῃται ἐπιτεταμένη τῇ τάσει
 (e) ῥιφθῆ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΛΕ'.

Εν τῷ ἑννάτῳ μηνὶ τίνα εἰσι ποιητέα.

Εν τῷ ἑννάτῳ μηνὶ (a) ἰσέον, ἐπὶ ταύταις (b)
 χαυνοτέρως (c) ὑπὸ τῆς μήτρας (d), πρὸς τὰ ἀνώτε-
 ρα μέρη τῆς μαοδῆς ἐπιπλέον διαδεῖν (e) ἵνα πλησιάζ-
 ζοντος τῆ τόκῃ πρὸς τὰς κατωτέρως τόπῃς (f)
 ἐκταθῶσιν, ὅπως ἐκείσε τὸ ἔμβρυον δυνηθῆ
 ταχύτερον ἐξελθεῖν· ἀλλὰ μὴν ἔ τοῖς αὐτοῖς
 τόποις χαλαστικὸν προπαρασκευάζειν (χρῆ) ἐγ-
 κασματίον (g)· ἀλλὰ μὴν ἔ βαλανεῖῳ χρῆ-
 σθαι, ἔ πεσοῖς, οἵτινες ἐκ σεάτων χηνείων ἔ
 μυελῷ ἐλαφεῖς συνίστανται. Ἀλλὰ καὶ τῷ δακ-
 τύλῃ ἐπαλειφομένη τὸ σῶμα τῆς μήτρας με-
 τρώς ἀνοίγειν, καθάπερ αἱ ἐγκυμονῆσαι γυ-
 ναῖκες χρῆσθαι (h) ὀφείλωσι. Πλὴν εἰ γενέ-
 σθαι δυνατόν, μὴ (i) ἀναγκαθῆ ἢ μήτρα (k)
 ἐκείνη (l) ἐξελαστικῆς χρῆσιν ὑποφέρειν, ἢ ὀφεί-
 λουσα εἴχημος καὶ ἡσυχος εἶναι, ὅπως τὸ ἔμβρυον
 διακα-

(m) διακατέχειν δυναθῆ ταύτῃ τῇ χρήσει· τῇ ἢ αὐτῆς κινήσει καὶ προπετείᾳ ῥηγνύμενον τὸ χορίον τὸν χυμὸν ἐκχέει, (n) ὅπερ διὰ τὸ ὀλιωθιρὸν (o) τῷ χωρίῳ παρὰ τῆς φύσεως ἐξέρχεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. Λζ.

Τί ἐσι χορίου;

Υἰμὴν ἄνευ σώματος, ὅπερ τὸ ἔμβρυον καὶ τὰ σὺν αὐτῷ ὄντα κατέχει ἐν τῷ βάθει τῆς μήτρας ἐγκολῶν· λέγεται δὲ καὶ ἀγγεῖον, καὶ δεύτερον, καὶ ἔσχατον, καὶ ὅπερ πρότερον ῥηγνύεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. Λζ.

Πόθεν εἴρηται χορίου;

Ἐξ αὐτῆ ὅτι τῇ ἰδίᾳ εὐρυχωρίᾳ ὑπομινύει (a) ἢ καθάπερ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἐκ πολλῶν πραγμάτων συνεσάθη, καθάπερ ὁ (b) χορὸς ἐκ πολλῶν ἀδόντων.

Κ Ε Φ Α' Λ. Λη.

Πόθεν εἴρηται ἀγγεῖον.

Ὅτι ἐν αὐτῷ ἔνδον ἐσι τὸ ἔμβρυον καὶ (ὡς εἰς) ἀγγεῖον ἐναποσρέφεται.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΔΘ'.

Α'λλὰ μὴν καὶ τὰ δεύτερα ἵνα τί
εἰρημένα εἰσὶ.

Ἐξ αὐτῶ ὅτι τὸ ἔμβρυον πίπτει (πρότερον) καὶ
ἤτως ἐκείνα τὰ δεύτερα ἐξέρχονται, καὶ γὰρ ἡ ἐκεί-
θεν ἐγκύμων λέγεται, ὅτι πρότερον ῥιχθήσεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. Μ'.

Ἐκ ποίων πραγμάτων συνίσταται τὸ
χορίον.

Ἐκ νεύρων, φλεβῶν, ἀρτηριῶν καὶ σαρκῶν
ἐστὶ δὲ τῷ χρώματι (α) πορφυρῆν, ἐν ὁμοιώματι
θύλακος.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΜΑ'.

Ἐκ ποίων πραγμάτων συνίσταται τῷ
ἐμβρύῳ ὁ ὀμφαλός.

Ἐκ πέντε πραγμάτων· δύο φλεβῶν καὶ δύο ἀρ-
τηριῶν· δι' ὧν τὰ θρεπτικά τῷ αἵματι τῷ ἐμ-
βρύῳ ἐξυπηρετῶνται. Ὅπως δὲ ἐστὶ κενεῶν λέ-
γεται. Ἐπειδὴ τὸν τῷ ἐμβρύῳ κενεῶνα εἰς τὸ
χορίον μεταπέμπει· διὰ τῆτο τοίνυν ὁ ὀμφαλὸς
τῷ ἐμβρύῳ ἐν τῇ μήτρᾳ κατέχεται.

Κ Ε Φ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΜΒ'.

Τί ἐσὶν ὑμῖν (α).

Χιτῶν περίξ ὄλη τῶ σώματος ἐγκεκολλημένοι, ὅσπερ συνεχέστερον (b) ἔνδον ἐνίοτε καταναλίσκεται, ὅπως μὴ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα εὐρεθῆ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΜΓ'.

Ποῖα εἰσὶ (α) τὰ σημεῖα τὰ πρὸς ἔκτρωσιν συμβαίνοντα.

(b) Ὅταν πρὸ τῆ νομικῆ καιρῆ τῆ τεκεῖν, ἐξαπίνης παραλόγως οἱ μακροὶ ἰχνότεροι γίνονται, ἀλλὰ μὴ καὶ ψύξις καὶ βαρύτης ἐν τοῖς νεφροῖς, χυμὸς τε ποικίλος ἐκχέεται, καὶ εἰς τέλος, θρόμβος, παντελῶς φρικώδης. χρῆσται παρὰ μὲν τινὰς ἐ πᾶσαν ἰατρικὴν (c) ἕως δήποτε παρὰ τῆς φύσεως ἀρξεται ὑγιάνειν, ὀφείλει (d), ἐκ ἀποκτένη· ἄλλοι δὲ θέλωσι χρῆσται τῶν ἐκτρώσεων, ἀλλ' ἢτε (e) παρὰ τὰς μοιχαλίδας (f) μῆτε διὰ κέρδος. Εἰ (g) ἐδὲν κονδύλωμα, ἢτι ἐμπόδιον εἰς τὸ σῶμα τῆς μήτρας ἢ γυνὴ καὶ, καὶ ἕτως συλλάβῃ, ἀμεινόν ἐσιν ἐκτρώματι ἀφανίζειν ὅπερ συνέλαβεν· (h) (ἐκεῖνα γὰρ) ἡνίκα αἱ ἡμέραι τῶ τόκε ἔλθωσι, μετὰ τῆς ἐξόδου τῶ ἐμβρύου ἀποδνήσκεσι· κίνδυνον (i) δὲ τῆ γυναικὶ τῆ τεκέσει συμβαίνειν ἀναγκάϊον ἐστὶ.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α Λ. Μ Δ'.

Ποῖα εἰσὶ σημεῖα τῆ πλησίον τόκω.

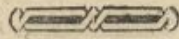
Εἰ ἐβδόμῳ, ἢ ἐνάτῳ, ἢ δεκάτῳ μὲν συνδράμη τῆ ἐγκύμονόσῃ ὀδύνη τῶν νεφρῶν, σὺν αἰδήσει ζέσεως, καὶ ὀδύνη τῶν βιβῶνων καὶ τῶν ὀσφύων· ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτῆς τῆς μήτρας, καὶ τῆ ἐνδοτέρου μέρους ἢ κάθοδος (a) τῆ σώματος (b) ἀνεώξι καὶ (c) ὑγρασίαν ποιήσῃ· ἡνίκα δὲ ἤδη τὰ παραπλήσια, τὰ ἀνώτερα μέρη ἰχνότερα γίνονται, καὶ ἐκτείνονται οἱ τόποι ἐπὶ τῆ κτενός καὶ βιβῶνος, καὶ συνεχῶς τῆ ἕρα προδυμία εἶη· καὶ ἐμβληθέντος τῆ δακτύλου εἰς τὸ σῶμα (τῆς μήτρας) εἰς μέγεθος ὡς εὑρίσκεται (τὸ χορδίου) καὶ χυμὸς (d) ἐκφέρει πρῶτον λεῖος, μετ' ὀλίγον (δὲ) πλείους καὶ αἱματώδης.

Κ Ε Φ Α Λ. Μ Ε'.

Πῶς διαχωρίσεις τὴν ὀδύνην, ἢ ἐκ ζέσεως τυγχάνει, ἀπὸ τῆς ἐκ τῆ παρόντος τόκω συντρεχέσης.

(a) Ὅτι τῆς ζέσεως ἢ ὀδύνη μετὰ κλείσματος, καὶ ξηρότητος εἰς τὸ σῶμιον εὑρίσκεται.

Κ Ε Φ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. Μζ'.

Τίνα εἰσὶ τὰ προπαρασκευασέα, τὰ διὰ τὸν τόκον ὄντα ἀναγκαῖα.

Διηλαδὴ ἔλαιον θερμὸν, πυρίαι, καὶ ἀπόγγοι μαλακοὶ, ἔρια καθαρὰ, δεσμοὶ ἐπαύχῃνοι, καὶ ἀναληπτικὰ ὀσφρήσεις, καὶ ὁ μαιευτικὸς δίφρος, ὡς καθέδρα· κράββατοι δύο, καὶ τόπος ἐπιτηδείοτατος τῷ τόκῳ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΜΖ'.

Ὁ ποῖος ἐστὶν ὁ μαιευτικὸς δίφρος.

Καθάπερ ἐστὶν ἡ καθέδρα τῆς κηρέως, ἐν ᾗ καθίσταται ἄνω, ἵνα καὶ ὑπὸ (α) τὴν φύσιν ὁμοίωμα σελήνης, τριγώνην τετραμμένην, ὅπως ἐκείσε τὸ ἔμβρυον πεσεῖν δυνηθῆ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΜΗ'.

Δύο κράββατοι εἰς τὴν ὠφελῆσιν.

Ὁ εἰς μὲν ὁ ὢν σκληρῶς ἐσρωμμένος, ἐν ᾗ τὴν ἐγκυμονῆσαν κοιτάσαι ὀφείλομεν· πολλάκις γὰρ καὶ κείμεναι τίκτωσιν. Ἐν ἐκείνῳ δὲ (α) τῷ μαλακῶς ὄντι ἐσρωμμένῳ, μετὰ τὸν κάματον τὴν λοχεύουσαν κοιτάσομεν.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α Λ. ΜΘ΄.

Πῶς τὴν τεκεῖσαν (α) καθιδρύσαι
ὀφείλομεν.

(b) Ὑπτιῶντες αὐτὴν ὑπτίαν (c) ἐν τῷ κραβ-
βάτῳ τῷ σκληρᾷ τὴν σρωμνὴν ἔχοντι (d)· συν-
δεδιπλωμένων (δε) ἐκείσε τῶν ποδῶν καὶ ἀνεωγ-
μένων· ἡνίκα τὸ χορίον εἰς μέγεθος ὡς εἰς τὸ σῶ-
μα τῆς μήτρας εὐρίσκομεν, εἰς τὴν δίφρον αὐτὴν
ἐπαίρομεν· εἰ δὲ ἤτις εἴη κεκηκίμα, ὅπως ἐκεῖ
τεκεῖν (μὴ δυναθῆ), τεκεῖν ὀφείλει ἐν τῷ κραβ-
βάτῳ· ἔνθα δὲ δίφρος μαιευτικός ἐκ ἑσσι (e) μὴ
τυχόντος τῆ τῆς γυναίκος, ἀπομηρῶσαι δεινῶς
ὀφείλει, ὅπως ἐκείσε (f) τέξῃ.

Κ Ε Φ Α Λ. Ν΄.

Πρὸ τῆ εἰς (α) τὸν δίφρον τὴν τεκεῖσαν
καθιδρύσαι, τί δεῖ ποιεῖν;

Πάσας τὰς (b) ὀδύνας ἐκείνας πᾶσι τοῖς θερ-
μαντικοῖς πυριάζειν· ἐξ ἐλαίου δὲ θερμῆ, καὶ (c)
οἷς ἤπειρον αὐτῆς τὰς τόπας ἐμβρέχειν· περιπατεῖν
δὲ αὐτὰς, καὶ καταντλήσαι, τροφὰς τε λαμ-
βάνειν ἢ ἀρχαιοῦς ἐκέλευσεν. Ἡμεῖς δὲ ἔχ ἤτις
ἐπιτρέπομεν (d) τὰ τοιαῦτα γενέσθαι· ὅτι ὁ (e)
περίπατος τὸ ἔμβρυον χεδὸν ἔξω (f) τεθεικὸς

D

ἀπω-

BIBL.

ἀπωθεῖ, καὶ τὴν μήτραν ἐκτινάσκει· τὸ δὲ κα-
τάντλημα καὶ τὴν δύναμιν μειοῖ, καὶ τὴν πέψιν
τῆς σώματος τῆς γυναίκος καταψύχει· αἱ δὲ τρο-
φαὶ (g) αἱ ἐν τῇ ψύξει δεδομένα (h) συμφέ-
ρουσι, καὶ ἡ τρέφουσιν.

Κ Ε Φ Α Λ. ΝΑ΄.

Υῤῥηρέτριαι σὺν τῇ Μαΐᾳ πόσαι (α) εἴ-
σιν ἀναγκαῖαι.

Τρεῖς ἔσωσαν ἐξ ἀνάγκης, ἐξ ὧν αἱ δύο εἰς τὰ
δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ πλάγια σῆναι ὀφείλουσιν,
ἐφ' ἃς ἐπακωμβῆσαι ὀφείλει (ἢ τίκτησα)· ἡ δὲ
τρίτη ἀπὸ τῆς νότις αὐτὴν κρατῆσει, ὅπως συν-
τρεχουσῶν τῶν (b) ὀδύων, μὴ ἑαυτὴν εἰς τὸ πλά-
γιον κατακλίνη (c) προτρέποντες αὐτὴν ἵνα ἰχυ-
ρῶς ὑποφέρῃ.

Κ Ε Φ Α Λ. ΝΒ΄.

Ηῤῥ Μαῖα πῆ, ἢ πῶς καθίσει ὀφείλει.

Δηλαδή ἀνδρικῶς (a) ἐξωσμένη, (καὶ) εἰ ἐν τῷ
κραββάτῳ ὁ τόκος γένηται, ὀλίγον εἰς χαμη-
λότερον (δίφρον) ἢ μαῖα καθίσει, ἕτως ὅπως ἐυ-
μαρῶς τὰς χεῖρας βαλεῖν δυνηθῆ· εἰ δὲ καθεζο-
μένη ἐν τῷ δίφρῳ ἢ τίκτησα ἐστὶ, κατώτερον ἢ
μαῖα καθίσει ἐν χαμαλωτέρῳ δηλονότι δίφρῳ,
ὅπως

ὅπως δυναθῆ ἔκ τῶν ἀνωτέρων μερῶν (b) εὐχερῶς
 τὸ ἔμβρυον κατενεγκεῖν· καὶ εἰς ὅσονδηποτῶν
 ἀνεωγμένων τῶν ἰδίων ποδῶν, ὅμως πλείον (c)
 ταπεινότεραν εἶναι αὐτὴν (d) μὴ (e) ἐμποδίσῃ (f)
 τὸ ἴδιον πρόσωπον ὀπίσθεν (g) ἀποσρέψῃ,
 μὴ φανεῖται (h) εἰ αὐδῶς αὐτὴν κατακλείσῃ·
 ὅμως πρῶτον πάντων τῶν δεσμῶν καὶ τῶν τρι-
 χῶν λυθέντων, ὅπερ διὰ τὴν χάλασιν γενέσθαι
 εἴωθε, τῷ δακτύλῳ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς (i)
 ἐλάττω θερμῷ ἀπαλειφομένῳ τὸ σῶμα τῆς μήτρας
 περιταλεύουσα (k) ἀνοίξει, ὅπως τὸ χορίον ἐκεί-
 σε πεσεῖν δυναθῆ· πᾶσαι δὲ (περὶ) τὴν τεκῆσαν
 ῥήμασιν ὀφείλῃσι (l) πράξαι, καὶ αὐτῆσαι αὐτὴν,
 ὅπως μὴ κράξῃ, ἀλλὰ πάντας συναγμάς, καὶ
 πνεύματα ἐκ βάθους ἐκπέμψῃ, ὅπως τὸν τόκον
 ἀπωδήσῃ μάλιστα· (m) καὶ ἡνίκα αἰ (n) ὀδύνας
 συμβαίνουσιν (o) ταῖς ἄλλαις γυναίξι ταῖς ὀπίσθεν
 αὐτῶν κατεχόσασαι κελεύειν (p) δεῖ, ἵνα σὺν ῥάκει
 τὰς χειρας αὐτῆς κρατήσωσι, μήπως τῇ βίᾳ
 αὐτῆς ἔξω (q) ἀποκλεισθῆ· εἰ δὲ τὸ θυλάκιον
 ἐπὶ πολὺ ἐκ εἴη διεβρωγός, τοῖς ὄνυσιν αὐτὸ
 ῥηγνύουσα (r) δεῖ, καὶ ἐμβληθέντων κατ' ὀλίγον
 τῶν δακτύλων, πλείον ἐπανοίγειν· ἐπιτηρητέον
 (s) ἐστὶ, μὴ τοῖς δακτύλοις πλείον ἐπανοίγῃ, ἵνα
 μὴ ἑξαίφνης τὸ ἔμβρυον πέσῃ· εἰ δὲ μήγε, εἰς
 ἀνοίξιν ἔτῳ τὸ σῶμα διαφυλάττειν, ἕως ἂν ἡ
 κεφαλή, καὶ ὁ αὐχὴν τῶ ἐμβρύου ἀνευ τριναγμῶ

D 2

ἐξέλ-

ἐξέλθῃ· φυτικῶς ἢ τὸ σῶμα ἀνοίγεται δυσμέ-
νων καὶ τῶν μηρῶν (s) αὐταὶ (τότε) καταλαβεῖν
ὀφείλει ἢ μαῖα, καὶ (t) ἄσπυτον ἐξαγαγεῖν (u)
ὀπολαμβάνειν, ἢ ἵνα ἑαυτὴν (καθ' ἑαυτὴν) ἢ μή-
τρα (x) ἀνοιχθῇ· μὴ βιάζην (δέ), ἢ ἵνα ἑαυ-
τὴν ἀποκλείσῃ· μὴ τῆ ζέσει, ἢ τῆ τῶ βρέματος
ρέσει, ἢ τῆς μήτρας ἀγωγῇ εἰσδύνη. Αἱ δὲ ἐκ
πλαγίως ὑπέρτεροι, ἄνευ τιναγμῶ, τῶν χειρῶν
ἐφιπλωμένων κάτω τὴν νηδὺν κατάξωσιν· ἢ ἵνα
δὲ τὸ ἔμβρυον ἐξελθεῖν (y) ἄρξῃται, ταῖς χειρ-
σὶ λινὸν ἐχέσας, ἢ μαῖα αὐτὸ ἀποδέξεται ὡς
ἰλεώτατα, καὶ εὐμελέστατα, ἵνα μετὰ τῶν ἰδίων
δευτέρων πέσῃ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΝΓ.

Εἴτι δ' ἂν (τῶν δευτέρων) ἐναπομείνη,
τί ποιητέον.

Εἴτι τὸ (a) σῶμα ἀνέωκται, εὐθέως ἢ μαῖα
τὴν ἀριστερὰν χεῖρα βάλλει, καὶ ὅποια μέρη αὐτῆ (b)
ἔυροι, κρατησάτω· καὶ εἰ μὲν ἀπὸ τῆ βάρους
ἀπέσῃ (c) κατάγοι· καὶ (d) ὠφέλιμος ταῖς ἰδίαις
βίαις καὶ αὐτῇ ἢ τίκτησα· εἰ μὲντοι ἀπὸ τῆς μή-
τρας κατέχεται, πραέως ὡς κακείσε μεταφέρει·
εἰ μὴ ἀνεύθετον διασῇ, ἢ μήτρα τῆτο (f) ἀπο-
κλείσει· εἰ δὲ βραδύνη, τὸ ἔμβρυον ἄλλῃ γυ-
ναικὶ παραδώσει, καὶ αὐτὴ τὸν ὀμφαλὸν ἀποκό-
ψει.

ψει· εἰ δὲ κεκλεισμένον εἴη τὸ σῶμα, ὅπως μή-
τε τὴν χεῖρα εἰσπέμπειν, μήτε αὐτὸ ἐξελθεῖν
δυνήσῃ, χρήσθω πᾶσι τοῖς χυλοῖς, καὶ ἐγχυμα-
τισμοῖς, οἷς πρὸς ζέσειν τῆς μήτρας χρήσθαι εἰώ-
σαμεν· ταύτῃ γὰρ τῇ ἐπιμελείᾳ (g) χαλαρὰ γε-
γονῆα ἢ πᾶσα ἐπίχσεις, εἰ τί δ' ἂν ἐκεῖ εναπο-
μείνῃ, ἕτως πίπτει. *

Κ Ε Φ Α' Λ. ΝΔ'.

Τίνα εἰσὶν ἄτινα (α) διὰ τὴν (β) ἐπίχσε-
σιν τῶν δευτέρων· ὡς ἀρχαῖοι πα-
ρεχθήκασιν.

Πταρμικὰ καὶ κλίμακας ἀνηρητημένας, καὶ πό-
ματα δι' ἐδίδοσαν, ἄτινα ἐκβάλλειν δυνήσῃσι,
ἀλλὰ μὴν καὶ ὑποκαπνίσματα ὑποτιθέασιν, ἔτι
δὲ καὶ πεσσὰς, οἷς τὸ αἷμα ἐκβάλλειν δύναντο,
ἀλλὰ καὶ βάρη εἰς αὐτὸ τὸ θυλάκιον (c) ἐνεδέσ-
μευον, ἅπερ ἡμεῖς πάντα (d) δεδοκιμάκαμεν· εἰ
μέντοι ζέσεις αὐτοῖς τοῖς μέρεσι ποιεῖν δύνανται,
καὶ (e) παρόντα ἄνευ ὑπερθέσεως τῆ αἵματος (f)
ῥύσιν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΝΕ'.

Πῶς διάγειν δεῖ μετὰ τὸν τοκετὸν τὴν
λοχεύσασαν.

Σπόγγω αὐτῶν τῶν τόπων ἐκμαχθέντων, ῥι-
φήτω

φῆτω ἐν τῇ κλίνῃ, ἐν σκοτεινῷ κοιτῶνι, ὀλίγον ἀνεωγμένων τῶν ποδῶν, ὅπως εἰ τί ὄν ἐξ αὐτῆς ἔξω ἐξελθεῖν ἄρξῃται, μὴ ἐμποδιῶθῃ· ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτοὶ οἱ τόποι (a) πανίῳ σκεπασθήτωσαν, ἥτως ὅπως συνεχῶς ἐκέσσε ἀλλαχθῆ· ἀλλὰ μὴν ἐρίοις καθαροῖς καὶ τὸν κτένα, καὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα σκεπασθῆναι δεῖ. Καὶ εἰ μὲν ἀνευ τιναγμῶ ὁ τόκος γέγονεν, ἐλαίῳ προσφάτω σὺν ὀλίγῳ οἴνῳ μεμιγμένῳ αὐτὰ τὰ μέρη ἐμβρέχειν· εἰ δὲ κοπῶδης ὁ τόκος προῆλθεν, ἐλαίῳ γλυκεῖ καὶ θερμῷ ταῦτα πάντα ποιῆν· ἔπειτα ἐπὶ δυσὶν ἡμέραις αὐτὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς ἀπέχειν· τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ διὰ τῶν θερμῶν ἐγκαδισμάτων, καὶ (b) ἐπαλοιφῆς (c) θεραπέυσεις. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὕδατι θερμῷ πυριάσεις τὸ πρόσωπον. Ἀπλὰς δὲ τροφάς, τριτέστιν ἄρτον καὶ ὕδωρ, ἢ προσφάγια, καὶ ὡὰ βοφητὰ δόσεις, καὶ κελεύσεις αὐτὴν ἀνακτᾶσθαι (d) καὶ ὕδωρ θερμὸν δῆναι. Τῇ δὲ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, μηδεμιᾶς συμβαινέσης αἰτίας, βλανεῖω χρῆσθαι, καὶ ποικίλῃ τροφῇ, καὶ οἴνῳ ὀλίγῳ καὶ ὑδαρροτρῶς συγκεκραμένῳ.

 ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α Λ. Νς.

Πῶς γινώσκομεν μετὰ τὸν τόκον ἱκανῆν
τὴν κάθαρσιν συνδεδραμηκένας.

Διότι πρῶτον, ἦν τὸ αἷμα (καθαρόν καὶ πλού-
τευτερον τρυγῶδες καὶ ἐλάττον, ἐχίτως πυῶδες.

Κ Ε Φ Α Λ. ΝΖ.

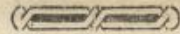
Εἰ δὲ ἐκ τῆς ὀσμῆς καὶ τάσεως (α) συ-
νεχέστερον ἐν τῷ τόκῳ τὰ (β) ρεύματα
συμβαίνουσι, πρὸς (γ) ταυτας τι
ποιεῖν ὀφείλομεν.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας τῆ τόκῳ κηρωτὰς ἐπιτιθέ-
αμεν, αὐ σκευάζονται κηρῶ, καὶ ἐλαίῳ ῥοδίνῳ,
λιθαργύρῳ, καὶ ψιμμιδίῳ, καὶ συπτηρίῳ σρογ-
γύλῃ, καὶ αὐτὴν φασκιάμεν.

Κ Ε Φ Α Λ. ΝΗ.

Τίς ἐστὶν ἐπιμέλεια, ἢ παρηγόρησις τῶν
μαδῶν μετὰ τὸν τοκετὸν τῆ γάλακ-
τος ἐπιρρέοντος σὺν τάσει καὶ βαρείᾳ
ὀδύνη, ἀλλὰ μὴν καὶ ζέσει.

Ἐπιθεῖναι ὀφείλομεν πρῶτον τὰ μετρίως ἐπέ-
χειν δυνάμενα, ταῖς ἀπόγγυς μαλακὰς ἐν ὄξυ-
κράτῳ

κράτῳ βεβρεγμένῃς· ἢ ἄρτον ἐν ὄξυκράτῳ βε-
βρεγμένον, καὶ σὺν ταῖς παλάμαις ἀνατρίβειν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΝΘ'.

Περὶ ἐπιχέσεως τῆ γάλακτος.

Εἰ δὲ τὸ γάλα ἐπέχειν ἐθέλῃς, βοτάνην ψύλ-
λιον, καὶ κορίανδρον χλωρὸν, καὶ σαφυλὴν ὄμ-
φακος λελειωμένην ῥάκεσιν, ἢ κηρωτῇ προσ-
μιγνύεις.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ξ'.

Περὶ ζέσεως τῶν μασῶν.

Εἰ δὲ ζέσις ἐπαυξηθῆ τῶν μασῶν, παρεκτέον
ἐστὶ τὰ χαλῶν αὐτὰς δυνάμενα· πυρρία δηλαδὴ
ἐλαίου θερμῆ (α) ἢ ὕδατος θερμῆ, καὶ χυλῶν κα-
τάπλασμα· ἀλλὰ (β) μὴν καὶ ἔμπλαστρον ἐκ
τῶν σπερμάτων, καὶ ἐν τῇ μειώσει κηρωτῆν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΞΑ'.

Εἰ δὲ ἡ λεχὼ αὐτῇ θηλάσαι δυναθῆ, τί
(α) ποιητέον.

Καθάπερ ἀνωτέρῳ εἰρήκαμεν, πάντων καλῶς
χρῶ τῶν πραγμάτων.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΞΒ'.

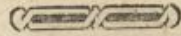
Εἰ δὲ ἄλλη (α) θηλάσῃ, πῶς ἂν τῇ
τεκέσῃ τὸ γάλα ἐπιχῶμεν.

Λίθον τσίνου πυρίτην καλῶς λελειωμένον, μί-
ξωμεν κηρωτῇ, καὶ κατ' ὀλίγον σφικτότερον τῇ
χειρὶ αὐτῆς τῆς μαθῆς (b) φασκίῶν ἀρχόμεθα (c)
φεύγοντες δὲ ἐκεῖνα ἅπερ ἀρχαιότης ἐκτέθεικε·
τάτεςιν ὑδράλμην, κύμινον, καὶ σροβίλιν, καὶ
συπτηρίαν χρισίν, καὶ κίσσον· ἅπερ πάντα τῇ
ἰδίᾳ δριμύτητι τὴν ὀρμὴν τῆς ζέσεως διπλὴν ποιῆ-
σαι δυνήσονται· τοῖς γὰρ χαλαστικοῖς πράγμασι
τὸ οἶδιμα τῶν μαθῶν καλῶς δέχεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΞΓ'.

Ἐκ ποίων σημείων δοκιμάζομεν τὸ νή-
πιον ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ ἀνα-
τραφῆναι.

Ἐξ αὐτῶ, ὅτι ἐκεῖνη, ἣτις ἐκείνο ἐν τῇ γαστρὶ
ἔχε, πάντας τὰς μῆνας γέγονεν ὑγιής· καὶ τῶ
ζωτικῷ μηνὶ ἔσι γεγεννημένον· καὶ αὐτὸ τὸ νή-
πιον παντελῶς εἴη ὀλόκληρον, καὶ πάντας τὰς
πόρας, καὶ τὰς ἐξόδους ἀνεωγμένους ἢ φωνῶν
σερεάν (a) εὐθέως ἐκτεχθὲν, μάλισα ἢνίκα
προσνευγμένον εἴη, ἢ μαλακῶς τοῖς δακτύλοις
Σλι-

Σλιβέν (b) ἐκπέμψη. Ταῦτα πάντα τῆς ὀλο-
κλήρης ἀσθήσεως εἰσὶ μαρτύρια, ἢ πεπληρωμένω
χρόνω γεννηθέν τὸ νήπιον δεικνύει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΞΔ'.

Ὅποιοις μῆσι ζωτικὰ γεννῶνται.

Μάλιστα μὲν δεκατῶα ἢ ἑνατῶα· δεύτερα δὲ
τάξει ἐβδομῶα· ὅθεν δυσχερῶς τινὰ ἐκφεύξει
εἰώδασι, τὰ ἐν ἐβδόμῳ (ὀγδόῳ) μηνὶ γεννόμενα.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΞΕ'.

Πότε καὶ πῶς τὸν ὀμφαλὸν ἀποτέμ-
νειν (α) δεῖ.

Ἡνίκα βραχὺ τὸ νήπιον ἠσυχάσῃ ἐν τῇ γῆ,
ἀπὸ τῆς γαστρὸς τεσσάρων δακτύλων μήκοθεν,
σμίλη, ἢ μαχάρα ὀκυτάτη τμητέον· μήτε
ὑπερδέσει τῶν ἀρχαίων συνανεῖν, οἱ ξυλίνῳ ἢ
υελίνῳ, ἢ καλάμῳ ὀξυτάτῳ, ἢ φλῆ ἄρτε ἔτεμ-
νον. Ἐπειτα, ἠνίκα ἀποτέμῃς, τὸ αἷμα, ὅπερ
ἐν αὐτῷ ἀπομείνη πιχθέν ἀναξηράνεις, ἢ ἐρίῳ
κεκλωσμένῳ, ἢ μοτῷ (b) δῆσεις, μὴ τῆ ἑπα-
κόληθω διαρροίᾳ τῆ αἵματος τὸ νήπιον κινδυνεύσῃ.
Ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἐν ἣ ἔγεννήθη ἐκ τῶν ἑκα-
τέρων μερῶν δεσμευθήτω, ἢ ἕτως ἐν τῷ μέσῳ
τμέ-

τιμητέον, μήπως καὶ (c) τὸ τεχθεὲν τὴν ἀπορροήν
τῆς αἵματος ἔχῃ ὑποφέρειν.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ξζ'.

(α) Δι' ἣν αἰτίαν τὸ νήπιον ἐπιπάσσεται
ἢ λυέται;

Οἱ μὲν ἀρχαῖοι οἴνω σὺν ὑδράλμῃ αὐτὸ ἀπέ-
λθον· τινὲς δὲ (b) κικίδιον ξηρίων, ἢ μύρτων ἐ-
πέπασον· ἡμεῖς δὲ ἐπιμελῶς ἄλι λελειωμένῳ,
καὶ ἀφρονίτρῳ ἐπιπάσομεν· τὰ γὰρ προσιρη-
μένα εἶδη τῆ ἰδία ὁσμῇ αὐτὸ πατάσσει· καὶ μὴ
δεῖ πολὺ σφιχθῆναι, τῆ γὰρ τοιαύτῃ συσφίγ-
ξει καχεκτεῖ.

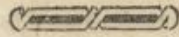
Κ Ε Φ Α' Λ. Ξζ'.

Πῶς (α) ταῦτα τὰ ἐπιπάσματα τῷ
νήπιῳ ἐπιπάσομεν (β);

Εἰ (c) δὲ πολὺ μαλακόν ᾖ τὸ νήπιον
προσμεμιγμένῳ μέλιτι, ἢ ἐλαίῳ, ἢ χυλῷ τή-
λεως, ἢ τῶς αὐτὸ ἐπιπάσειν, ἢ ἐπιχρίειν καθ'
ὅλον τὸ σῶμα, ὡς μῆτε τῷ σώματι, μῆτε τοῖς
ὀφθαλμοῖς τί ὄζ' αὐτῶν ἐμπέσῃ· ὅτι τέτε αὐτὸ
ἀπολύθει, καὶ ὕδατι θερμῷ καταντλήειν. Δακ-
τύλων δὲ ἐν τοῖς ῥιτίῳ, ἢ τῷ σώματι ἐμβληθέν

τωε

των πάντα καθαρθῆναι (χρῆ) καὶ ἔλαιον ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς δ' νηπίω ἐπιχέειν. ὁκέϊθεν τὸν μικρὸν
δάκτυλον εἰς τὴν ἔδραν δ' νηπίω ἐμβαλλεῖν, καὶ
τὸ ῥῦπος ἄραι δεῖ, καὶ τὸν ὀμφαλὸν ἐρίω δεδε-
μένον ἐν μέσῳ αὐτῷ ἀποτιθεῖ, καὶ ῥάκος ἐλαίω
ἐμβεβαμμένον περισκεπάζειν.

Κ Ε Φ Α Λ. ΞΗ΄.

Πῶς τὸ νήπιον φασιώσομεν;

(α) Ἐπιτιθέμεντα αὐτῷ τοῖς ἰδίῳις μηροῖς δ' ἐρίω
φασκίαν καθαρὰν, καὶ πλατεῖαν, καὶ ἰκανῶς
μακρὰν, εἰς τὸ ἕκαστα μέρη ἐνιλίειν, ἕτως, ἵνα
ὁκέϊναι τὰς τόπας τὰς ὄντας ἰχθὺς συσφίγῃ, καὶ
πρότερον χαυνότερον περισαλευθῆ, ἔπειτα ἐ-
ζευγμένων τῶν χειρῶν ταῖς πλευραῖς, καὶ (b)·
τόπας τῆ ἐρίω ἐπιτεθείτωσαν, μήπως αὐτῇ
τῇ (c) γάσει τῶν ὀστέων θλασθῆ· (d) πλατυτέ-
ρα φασκία ὅλον τὸ σῶμα αὐτῷ (e) φασιώνειν·
ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν κεφαλὴν ῥάκει ἢ ἐρίω καθαρῶτα-
τω σκεπάζειν.

Κ Ε Φ Α Λ. ΞΘ΄.

Πῶς τὸ νήπιον κείσθαι δεῖ;

Ἐν τόπῳ δηλαδὴ μετρίως θερμῷ, ἕτως, ὡς
μηδὲν ἐκεῖ ὀσμῆς εἶναι, μήτε σφόδρα (a) ἢ φω-
τει-

τεινός· ἢ δὲ εὐρωμένη τῆς κοίτης αὐτῆ ἕως ἕως
 εὐρωμένη μαλακή, ἀλλὰ μὴ σφόδρα, ἵνα μὴ
 πολὺ κείμενον τὴν ῥάχιν τὸ νήπιον ἢ τὸν τρά-
 χηλον διαστρέψῃ· ἕως μετρίως μαλακῶς κα-
 διδρυμένης (b) τῆς κεφαλῆς τὸ νήπιον κείσθαι δεῖ.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ο'.

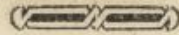
Πότε τῷ νηπίῳ τὴν τροφήν δεῖναι δεῖ;

(a) Ἡνίκα μετὰ πᾶσαν κίνησιν, τὴν εἰς αὐτὸ
 γεγονῆσαν παρὰ τῆς διαδέσεως (b), τῆτεςι με-
 τὰ ὀκτώ ἢ δέκα ὥρας.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΑ'.

Ὅποιαν πρῶτον τροφήν τὸ νήπιον λαμ-
 βάνειν ὀφείλει;

Τοιαύτην τροφήν λαμβανέτω δυναμένη καὶ τὸν
 στόμαχον αὐτῆ, καὶ τὴν γαστέρα καθάραι, καὶ
 αὐτὸ τρέφειν· τῆτεςι μέλι ὀλίγον καθεψήμε-
 νον· εἰ γὰρ ὤμον εἴη, καὶ αὐστηρόν ἔστι καὶ φυ-
 σῶδες· εἰ δὲ πλεον εἴη ἐφθόν, ἐπέχει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΒ'.

Πῶς τὸ μέλι δώσομεν τῷ νηπίῳ;

Τῷ ἰδίῳ δακτύλῳ ἢ τροφῶς αὐτῆ τὸ σῆμα ἐπιχρίειν, ἢ μελίκρατον χλιαρὸν ἐπισάζειν, καὶ ἔτις ἐπὶ τὸ γάλα προσφέρειν ὀφείλει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΓ'.

Εἰ τὸ μητρικὸν γάλα δοθῆναι δεῖ, ἢ ξένου μετὰ τὸν τοκετὸν τῷ νηπίῳ;

Τὸ μητρικὸν γάλα ἢ ἐξιν εὐχρηστον, ἀλλὰ τὸ ξένον (α) διὸ ἢ δοθῆναι δεῖ τὸ μητρικόν, ἀλλὰ τὸ ξένον· ἐπεὶ τὸ μητρικὸν ὅκ τῆ (b) καμάτε τῆ τόκῃ, καὶ τῆς καθάρσεως κακὸν ἐστὶ, καὶ παχὺ, καὶ ἄπεπτον.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΔ'.

Ὅποιον δέ ἐστι τὸ καλὸν γάλα;

Δηλονότι τὸ μετρίως λευκόν, μίτε ὑποπελιδνόν, μίτε ὁμοιον γυψῷ, μίτε ὑποξῶδες, ἀλλὰ μετρίως τετυρωμένον, ὅπως (α) ἐσζόμενον λειωτάτω; καταπλατυνθῆ, μίτε (b) ὅκ χυθῆ· ἢ δὲ λοιπὴ διαφορὰ τῆς ἡσίας; δηλαδὴ, καὶ τῆ χρωμάτος κακὸν γάλα δεικνύει.

ΚΕ-

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΕ'.

Πότερον τῷ μητρικῷ γάλακτι Σρεπτέον
τὸ νήπιον.

(a) **Τ**ὸ μητρικὸν γάλα φιλικώτερον ἐστίν, ἢ τὸ τῆς τροφῆς παρὰ (b) μὲν τῆς μητρὸς τραφῆναι τὸ νήπιον δύναται, ὅπως μετὰ τὸν τόκον ὑγιῆς εἶναι δυναθῆ· ἀμείνον (c) μὲν ἔν παρὰ τῆς τροφῆς τρέφεται· ἡ γὰρ μία τροφή ἐπὶ ἱκανῶς τοῖς δυσὶ ζώοις ὄξυπηρετεῖται.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ος'.

Ὅποια ἐστὶ τοίνυν ἐπιτηδεῖα τροφῆς πρὸς
τὸ τρέφειν τὸ νήπιον;

Η' ἡβάσκητα, καὶ ἡ δίχως τετοκίμα· ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ ἴδια σώματος καλή τὸ χρῶμα εἶη, καὶ τὸν θώρακα πλατύνωσιν (a)· αὐτὰς δὲ τὰς μαδὰς (b) σπιλάδας, μικρὰς ὀλίγον, καὶ μήτε πολὺ (c) μεγάλως κοιλότητα ἔχῃ, μήτε πάλιν ἀραιὰς, καὶ βραχεῖς· ἀλλὰ καὶ τῆ ψυχῆ συνεισότης, καὶ ὀλοκλήρῳ διαδέσει φιλεῖν τὸν πῦθα δυναθῆ· καὶ ἡτις ἔποτ' ὀργίζεται, ἀλλ' εἰ καὶ δυνατόν ἐστιν, Ἐσθλὴν καὶ καθαρά.

ΚΕ.

Κ Ε Φ Α Λ. Ο Ζ'.

Ὅποιως διαιτηθῆ ἢ τροφός·

Κοινῶς καθὼς πάντες οἱ ἄνθρωποι, ὅπως ὑγιεινὴ εἶναι δυναθῆ· γυμνάζεσθαι τοίνυν τὸ σῶμα (a) ἀναγκαῖον, καὶ τροφὴν ἰκανῶς λαμβάνειν (b), καὶ ἀεὶ τὴν μέδην καὶ τὴν ἀπεψίαν ἀποτρέπειν· καὶ πάσας μὲν τὰς διακινήσεις ἰδικῶς (c) τυχῶν τὰ ἀνώτερα μέρη, καὶ τὰς χεῖρας ὅτι μάλιστα γυμνάζειν, ὅπως πλείον τὸ γάλα καὶ πεπεμμένον τοῖς μαθοῖς ἐπιρρέυσῃ· καὶ εἰ γενέσθαι δυνατόν ἐσιν, εἰς τὸν ἴδιον ἄνδρα καθόλου μὴ προσπελάσῃ, μήπως τῇ ἀφροδισίῳ χρήσει τὴν κάθαρσιν ἀναμνηθῆ, ἧς ἐπερχομένης τὸ γάλα ἐξαφανίζεται, καὶ ἀποσβέννυται· ταῖς δὲ πρώταις ἡμέραις, αἷς δηλάζειν ἄρξεται (d), ἀπαλὰς τροφὰς λαμβανέτω, καὶ ὕδωρ πινέτω, μὴ σερρὸν τὸ γάλα τῷ ἀρτιγενεῖ νηπίῳ σὺν δυσχερείᾳ διὰ τῆ σενῆ λάρυγγος κατέλθῃ· καὶ καθάπερ τὸ βρέφος παρερχομένων τῶν ἡμερῶν καὶ μηνῶν σερρεῖται, ὅπως καὶ σερραὶς τροφὰς λαμβάνειν ἄρξεται· αὕτη κόνιδιον πρῶτον πινέτω, καὶ τότε τοίνυν οἶνον προσμίξει, ὅτι πρῶτον ἤδη τὸ νήπιον ἀνευ βλάβης τέτων τὴν πέψιν ὑποφέρει.

ΚΕ-

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΗ'.

Πῶς λέγεις ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ νήπιον κα-
χεκτεῖν;

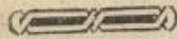
Διλαδὴ ἐάν ἡ (α) τροφὸς αὐτῷ οἶνον πολὺν
πίνῃ ἡνίκα (b) ὅλης τῆς μῆνας τὴν ἰδίαν μητέρα
πίνῃσαν ἐκ ἧ (c) κάλων λήφθαι· καὶ γὰρ ἡνί-
κα ἐν τῇ γαστρὶ ἔμιμνε, πρὸς τὴν προσφερομέ-
νην πέψιν ἡ μήτρα αὐτῷ τὰς ὑψηροτάτας ἐκοπία,
καὶ ἔτι αὐτὸ πεπεμμένον τὸ γαλακτώδες εἰσέ-
βαλλε· νυκτὶ δὲ ἐκ τῆς ἰδίας ἔσθιας κεχωρισταὶ τὸ
νήπιον, μὴ ἰχϋὸν πρὸς τὰς προσφοράς δυσχερε-
στάτως πεπτομένας· καθάπερ γὰρ καὶ τὸ μῆ-
λον (d) ἕως ἢ ἐν τῇ μήτρᾳ τῷ δένδρῳ εἶναι δυνα-
θῆ, τὰς συμβαινύσας ὑφίσταται ζάλας, ἡνίκα
δὲ κεχωρισμένον εἶη ἀπὸ τοῦ δένδρου, καὶ ἀπὸ τῆς
ἰδίας ἔσθιας μόνον εἶη τεθειμένον, πρόδηλον ὅτι
ὀλίγη ἀνέμω πνέοντος ἐνοχλεῖται καὶ καχεκτεῖ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΟΘ'.

Ποῖα εἰσὶ τὰ γυμνάσια τὰ γενέσθαι δυ-
νάμενά τῷ παιδίῳ;

Ἡⁿ (a) ἐν τῷ ὄλμῳ (b) τέρψις γενέσθω, ἢ
σὺν ἄλλοις τὴν χεῖρα βάλλοι (c)· ἀλειφὴν καὶ
ἄλευ-

Ε

ἄλευρον ποιῆν (d) δεῖ, καὶ κλίνην στῶσαι, καὶ
ὕδωρ βαζάσαι.

Κ Ε Φ Α' Λ. Π'.

Τι ποιητέον εἰ τῆς τροφῆς τὸ γάλα εἶη
ὀλέθριον;

Ἐτέρας τροφῆς γάλα λαμβανέτω, ἢ εἰ ἐὰν ἔκ
εἴη ἄλλη αὐτῆς τῆς θηλαζέσης τῆ ἀρμονία (α)
συνδεδέστω.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΠΑ'.

Τίδε ποιήσασιν ἐκεῖναι, αἷς τὸ γάλα
ἐξαφανίζεται;

Λείπει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΠΒ'.

Τίνα παρέχουσιν ἀρχαῖοι ἵνα τὸ γάλα
πλεονάσῃ ταῖς τρεφέσαις;

Κελεύουσιν τὶς μαοθὰς πάντων τῶν ζώων ἐσθίειν,
τῶν (a) τηριδόνων (b) τῶν νῦν κεκαυμένων, ἢ (c)
τῶν νυκτερίδων τὴν (d) φέρεσσαν σὺν ὕδατι πί-
νειν διδάσιν, ἢ σὺν ὕδατι λελυμένη τῆς μαοθὰς
κῦτῶν ἐπιχρίσιν· ἄπερ ἡμεῖς πάντα ἀποδοκι-
μιά-

μάζομεν· εἰ μέντοι τῇ (e) ἀκεραιότητι ταύτῃ
ἐξαφανίζεται, ὁ σόμαχος (f) τὰς τροφὰς διαφ-
θεῖρειν ἄρχεται, ἔπειτα ἔλαττον (g) τρέφοντα
τὸ σῶμα, πολὺ ἦττον τὸ γάλα ποῖσι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΠΓ'.

Τι ποιητέον ἐκείναις, αἱ ὑπὲρ τὸ καθῆ-
κον τὸ γάλα, ἢ πυκνὸν αὐτὸ ἔχουσιν;

Ἰσχυροτάτοις γυμνάσίοις καὶ (a) καμάτοις χρῆ-
σθαι οφείλουσιν, ἵνα τὴν πλεονεξίαν τῆ γάλακτος
μειώσωσιν. Εἰ δὲ πυκνὸν ἐστὶ σφόδρα, τροφὰς
λαμβάνετωσαν αἰτίνες ὀλίγον τρέφειν δύναται,
ἔτις ὅπως ξηραὶ μὴ ᾖσιν· ὕδωρ τοίνυν πινέτω-
σαν, καὶ καθ' ἡμέραν τῷ βαλανείῳ χρῆσθωσαν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΠΔ'.

Δι' ἣν αἰτίαν τὰς δριμεῖας καὶ ἄλυκας τρο-
φὰς τὴν τροφὸν λαβεῖν ἐκ ἑᾶν δεῖ;

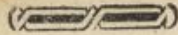
Λεῖπει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΠΕ'.

Πῶς τοίνυν διαιτητέα ἐσιν ἣτις τὸ γάλα
ἐφ' ἑαυτὸν ἔχει;

Καλῶ χυλῶ (καὶ εὐπέπται) τροφὰς λαμβανέ-
τω· ἀλλὰ μὴ καὶ τὰ ὑποχόνδρια (a) ἐπισκε-

ψάτω, μή (b) ἴσως ἐπέττωσιν· ἢ (c) τῷ ἀνδρὶ χηρόσωσαν, καὶ πόματα τινὰ λαμβανέτωσαν, δι' ἃ ἐπανορθωταί ὧσιν, ὅπως τοίνυν καὶ τὸ γάλα καλὸν εἶναι ἀρξήται.

Κ Ε Φ Α' Λ. Πς'.

Πῶς ἀνορθῶμεν τὰς τὸ γάλα ὑδαρὲν ἐχέσας;

(α) Ἀ'ραιῶς μὲν λησάδωσαν, καὶ οἶνον πινέτωσαν· συνεχῶς τροφήν λαμβανέτωσαν, ἀλλὰ μὴν καὶ πολὺ σερραῖν, καὶ τρέφουσιν, καθάπερ εἰσὶ τὰ σκληρὰ προσφάγια· ὡς τοίνυν ἐκζεσά, ἢ τηγανισά, (καὶ κρέα) χοίρεια, καὶ αἰγεία χηρόσωσαν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΠΖ'.

Ποσάκις τὸ νήπιον ἐν ἡμέρᾳ λητέον;

Ἀ'παξ μὲν λητέον· καὶ εἰ ἀνάγκη τις (α) συμβῆ, καὶ δις ἐν τῇ ἡμέρᾳ λητέον· τὸ γὰρ συνεχές βαλανεῖον τάκερον τὸ σῶμα ἀποτελεῖ.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α Λ. ΠΗ.

Εν ποίῳ τόπῳ λυτέου τὸ νήπιον;

Εν σκοτεινῷ, καὶ εὐκρατῶς θερμῷ λυτέου τὸ νήπιον, καὶ ἐκ ἐν ψυχρῷ, ἢ ἰκανῶς θερμῷ.

Κ Ε Φ Α Λ. ΠΘ.

Πῶς (α) φασιωτέου τὸ νήπιον μετὰ τὸ βαλανεῖον;

Καθέξεν ὀφείλει ἡ μάα, καὶ τῶν γονάτων ἐ-
 ζευγμένων ἐν τοῖς ἰδίῳις μηροῖς βεβλημένῳ ῥάκει
 τὸ νήπιον λαμβάνειν· καὶ ἀφαιρηθεῖσῶν τῶν φα-
 σκίων, ἐλαίῳ χλιαρῷ ἀλείφειν· ἐν λεκάνῃ με-
 γάλῃ ὕδωρ θερμὸν καὶ (b) διαυγὲς καὶ ἄνευ ὀδ-
 μῆς βληθὲν συγκεράσαι· κάκειθεν τῇ ἰδίῳι ἀρι-
 στερᾷ χειρὶ ὑπὸ τὴν δεξιαν μαχάλην τὸ νήπιον
 κρατεῖν ἄτως, ἵνα ὁ θώραξ αὐτῆ ἐπὶ τὸν ἄγκω-
 να αὐτῆς κείσεται, ἔπειτα ἐν τῷ ὕδατι (c) κα-
 διῶσαν ὁμαλῶς πυριάζειν πρῶτον (d) τὸν νῶ-
 τον· ἔπειτα ὕπτιον ἀνετραμμένον, καὶ ταῦτα
 μέρη καταυτλεῖν, ἵνα τὰς πάντας ῥύπας τὸ
 τῷ τραχήλῳ ὄντας, καὶ τῇ μαχάλῃ μελῶς
 ἀπομαχθῶσι, καὶ τῇ δακτύλῃ ἐμβληθέντος ἐν
 τῷ σώματι τῆ νηπίου, τὸς σιέλῃς αὐτῆ ἀπομάττειν,
 καὶ λείως τὴν γλώτταν, καὶ τὰ ἔλα ἀνατρέβειν,
 ἔπει-

ἔπειτα πρᾶξι τῆ χειρὶ ἐπὶ τὸν κτένα ἀποθλί-
βειν (e) ὅπως ἀναμνησθῆ τὴν ὑπηρεσίαν· ἀλλ'
ἤνικα ἴδῃ τὸ σῶμα αὐτὸ εἰς ὅσον τι θερμανθῆν
ἰκανῶς ἀπολῶσαι, καὶ ἀνακνῆσαι, καὶ ἐν χλι-
αρῶ ὕδατι πάλιν αὐτὸ καθιέναι, ὅπως τὴν χρῆ-
σιν τῆ ψυχρῆ ἐδίξειν τὸ νήπιον δυναθῆναι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ς'.

Δι' ἣν αἰτίαν μετὰ τὸ βαλανεῖον (a) τῆ
νήπις, τῶν πελμάτων ἀνορθωμέ-
νων (b) ἢ κεφαλὴ κάτω (c) κρέ-
μαται;

(d) Διὰ τῆτο, ἵνα αὐτῶ (e) τῷ βάθει αἰ (f)
πᾶσαι ζεύξεις ἐκτανθῶσιν· τῆς (g) βράχους τοί-
νου τόπον δῆλον (h) ἀναληφθείσης, εὐρυχωρῆ
εὐχερεστάτῃ (i) περιπλέκονται (k)· ὡς μήτε
τοῖς ἰδίοις πράγμασιν ἐμπλέξαι (l) δυναθῆναι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ςΑ'.

Ὅποιως τὰ νήπια ἀλείφειν χρῆ;

Πρῶτον μὲν εἰς τὰς ὀδόντας (a) τεθειμένους, ἔ-
πειτα τοίνυν (b) ὑπίους, τοῖς ἰδίοις μηροῖς (c)
πρῶτον ὑποτεθέντος (d) βράχῃ ἕτως ἐνίστε (e)
ἕως ἐπαλείψαι ὅλον, καὶ ἐκτεῖναι, ἀλλὰ μὴν
καὶ

καὶ (f) κατακάμψαι· ὁμοίως τὲς πόδας, καὶ τὰ
 ἕκαστα μέρη ἔτω χιματίσαι, ἵνα ἄπερ συγκε-
 κυλωμένα εἶναι ὀφείλωσιν, ἀποθλίβειν, καὶ τὰ
 ἰχνα (g) δὴ ὄντα συνεπέχειν, τὰ ἐξέχοντα κα-
 τενευγῆν· τὲς ὀφθαλμοὺς τοίνυν, αὐτὰς τοῖς ἰ-
 δίοις δακτύλοις ὁμαλῶς ἀνατρίβειν· τὴν δὲ κε-
 φαλὴν αὐτῆ εὐρογγυλὴν ποιῆσαι· τὰ δὲ καυκα-
 λοειδῆ τοίνυν τῶν γονάτων ὅσα κινεῖν· ἔπειτα
 ὅλον τὸ σῶμα συνεκτεῖναι καὶ καθιέναι· καὶ ὅλα
 τὰ μέρη τῆς ἰδίας ὑγιεσίας ἀνακαινίζειν.

Κ Ε Φ Α' Λ. εβ'.

Δι' ἣν αἰτίαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆ νηπίε ἐ-
 λαίω (α) ἐπαλείφονται.

Διὰ τῆτο, ἵνα οἱ χιτῶνες οἱ σαφεροὶ ὄντες
 μαλαχθῶσι, καὶ ἀπομαχθῶσιν, ὅπως ὀλόκλη-
 ρον τὸ ὀπτικὸν ἔχειν δυναθῶσιν.

Κ Ε Φ Α' Λ. εγ'.

Δι' ἣν αἰτίαν κελεύεται τῆ νηπίε μετὰ
 τὸ βαλανεῖον τὰ ὦτα, καὶ ῥίνας ἀ-
 ναξηραίνειν;

Μὴ (α) τυχῶν ἐναπομένη χυμὸς εἰς τὰ ὦτα
 αὐτῆ (b) καὶ ἰχνη ὄντος ἔτι τῆ νηπίε, οἱ πόροι (c)
 καταψυχρανθῶσι, καὶ καχεκτῆσωσιν.

Κ Ε Φ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ςΔ'

Μετ' ὅποσον ἀπὸ τῶ βαλανείων. πρὸς
τὸν μαθὸν προσπελασέον τὸ νήπιον ;

Μετ' ὀλίγον (α) ὅταν ἡ πᾶσα ταραχὴ τῶ βα-
λανείων παυθῆσεται· εἴτι δὲ πρότερον λάβῃ, δι-
αφθέρεται καὶ ἔτρεφει· καὶ γὰρ ἡ αὐτὴ τρο-
φὸς εἴαν ἔπέψῃ τὸ βαλανεῖον (β), ἀλλ' ἔτι
τὸ γάλα δώσει, καχεκτῆσει τὰ νήπιον· ἄμει-
νον τοίνυν ἐσίν, εἰ (γ) τὸ βαλανεῖον πέψῃ, καὶ
ἀναξηρανθέντων πρότερον τῶν μαθῶν ἔτι τὸ
νήπιον πλησιάσει.

Κ Ε Φ Α' Λ. ςΕ'.

Πῶς (α) τὸν μαθὸν (β) δεῖναι ὀφείλει.

Ταῖς χερσὶ (γ) λαμβανομένα τῶ νηπίου, εἰς
οἰονδηποτῆν πλάγιον ἐπιτεθῆναι (δεῖ), καὶ πρὸς
τὰς ἑκατέρω μαθὰς ἀνατρέφειν· ἵνα τῶς τὴν
δεξιάν χεῖρα πρὸς τὴν ἀριστεράν τὸ νήπιον ἐλευ-
θέραν ἔχῃ, καὶ ἐκ τῶν ἀμφοτέρων μαθῶν λαμ-
βανέτω· ἔπειτα τῶ σώματι αὐτῆ (δ) ἐπιτιθεῖ-
σα (ε) τὴν ῥῶγα κρατείτω, καὶ ὡσανεὶ λα-
δραίως (ς) ἀποθλίψοι· μὴ σὺν χαμάτῳ τὸ νή-
πιον (ζ) ὀφείλη ἄρξασθαι.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ςζ'.

Α'πὸ τῆ ὕπνε τὴν τροφὸν τί ποιεῖν δεῖ;

Περιπατεῖν δὲ αὐτὴν ὀλίγον (α) καὶ τὰς μα-
δης τοίνυν ἀνατρίβειν, ὅπως τὸ γάλα ὅπερ ὁ
ὑπνος ἐπέχε, διαλυθῆ· καὶ ἕτως τὸ νήπιον
πλησιάζειν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ςζ'.

Ποσάκις (τῆς ἡμέρας) τὸ νήπιον θηλά-
σαι ὀφείλει;

Συνεχέστερον μὲν, ἐπειδὴ ἅπαξ, ὅπερ αὐτῷ
ἀρκέσει λαβεῖν ἢ διώταται· κοπία γὰρ συνεχέστε-
ρον θηλάζον, καὶ ὅτι καλῆ γάλακτος ταχέως
ἐμπίπλαται (α)· ὠρισμένος δὲ τὸς ὁ τρόπος ἀλλ'
ἤνικα εἰ δεῖ πάντως θέλει αὐτὸ λαμβάνειν, ἕτως
ἵνα πρὸς βάλανειν, εἰς αὐτὸ ἢ τὸ βάλανειον ἕ-
ποτε λάβοι τὸν μαδόν.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ζΗ'.

Τι ἂν πάχῃσι τὰ νήπια, εἰ πρὸ τῆ
βαλανείᾳ, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βαλα-
νείῳ, τὸν μαζόν (α) λάβῃσι;

(b) Κακῶς πάχῃσι τὰ νήπια τὰ πρὸ τῆ βαλα-
νείᾳ, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ τὸν μαζόν λαμ-
βάνοντα. Δεῖ (c) ἥδ' αὐτὰ πολλοῖς καὶ ποικί-
λοις νοσήμασι κατέχεσθαι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ζΘ'.

Ποίοις σημέοις νοῦμεν τὸ νήπιον τὴν
τροφὴν λαμβάνειν ὀφείλει.

Τηνικαῦτα μὲν, ἤνικα τὰ ὑποχόνδρια αὐτῆ κοί-
λα ὄσιν· ἀλλὰ μὴν καὶ τοσῶτος καιρὸς παρῆλ-
θεν, ἵως καὶ τὴν τροφὴν λαμβάνειν ἠδυνή-
σῃ. Τὸ σῶμα τοίνυν ἀνεώξει, καὶ τὰ χεῖλη συ-
νεχῶς κινήσει· καὶ (a) ἤνικα διακαυῆς τὸ δάκ-
τυλον εἰς τὰ χεῖλη αὐτῆ πλησιάσῃσι, καὶ αὐ-
τὸ δηλάσει τιτὶ κλαυθμυρισμῶ.

Κ Ε Φ'.

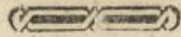
Κ Ε Φ Α Λ Ο Σ .

Πῶς δὲ γνώσομεν, ἐφ' αἷς αἰτίαις
κλαυθμυρίζει τὸ νήπιον (ἄλλαις)
ἢ διὰ τὰς τροφάς;

Τὴν φασκίαν κυρίως (a) ὀπσκοπῆντες, μὴ ἐσφιγμένη (εἶη)· ἢ μὴ κείμενον (τὸ νήπιον) τὸν πόδα, ἢ τὴν χεῖρα διασρέψῃ· ἢ ὅτι τινὸς νευρογμένον εἶη· ἢ τῆ περιουσίᾳ τῆς τροφῆς, καὶ ἔγάλακτος κλαυθμυρίζει· ὀπσκοπεῖν (b) τοίνυν δεῖ μὴ τοῖς πολλοῖς σκεπάσμασι βεβαρημένον εἶη, ἢ μὴ ὀλίγον αὐτὸ ἐσκέπασαν· ἢ σφοδρῶ ἡλίω διακαυόμενον. Εἰ γὰρ ἔκ τινος νευρογμένον εἶη, ὄξαινης κλαυθμυρίζειν ἀρξήται. Τὰ σκεπάσματα δὲ τοίνυν πλεῖστα, ἢ ὀλίγα ὅτι τῆς θεωρίας δοκιμάζονται, καὶ τῆς ἀφῆς· ἢ γὰρ ψυχρὸν (τὸ ἔν νηπίῳ σῶμα) εἶναι ὀφείλει, ἢ πολὺ θερμόν· εἰ δὲ περιουσία τῆς τροφῆς θλίβεται, ἢ ἔγάλακτος, ὧδε κακῆσθε αὐτὸ ῥίπτει, καὶ πεπλησμένα τὰ περικάρδια ἔχει. Εἰ δὲ ἐκαυματώθῃ (c) ὄξαινε, σὺ τῷ ἄσματι ἐρυθαίνει. Εἰ δὲ σωτάνει, ἀνωμαλία ὄσι, καὶ γάλα λαβεῖν ἔδωθήσεται, καὶ ἰχνότερον ὀποτελεσθήσεται· ὅτι τῶ προκειμένων τοίνυν σημείων πάντα αὐτῆ φανεῖνται, καὶ ἰαθῆναι δυνάται.

Κ Ε Φ .

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΑ'.

Τι ποιήσομεν εἰ μετὰ τὸ (α) θηλάσαι,
συνεχέστερον κλαυθμυρίζει:

Παραδοτέον ὅτι τῇ τροφῷ, ἣτις αὐτὸ ἴσ' μει-
ζόνων ψόφων (b) ἤχῳ τινὶ καὶ κολακείᾳ πραύ-
νει, καὶ ἀδέποτε αὐτὸ τινὶ αἰτία πτοήσῃ (c)·
πεθῆς γὰρ πάντας εἶσο κλαυθμὸς αὐτῆ γάλα αὐ-
τῷ διδόναι ὀφειλομένη ἢ ἀεὶ, ἢ ἔσθ' εὐθὺς· ἀλλὰ
βλαβύτητα ποιεῖν. Εἰ μὲντοι πεθ. τὴν τροφὴν
τάτω (d) τῷ κλαυθμυρισμῷ γυμνασθῆσι, εἰ (e)
δπλακῶσθῃσι (f) καὶ αἰτιῇ ἢ ἔφοδος (g) αὐτὸς ὁ
πόρος (h) (καὶ τῶτο τὸ ἐφίδιον) ὁ τὸ γάλα (i)
δεχόμενος ἐρυχωρότερος (k) γένηται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΒ'.

Ἡ νύκτα ἀποκοιμηθῆ τὸ νήπιον, πῶς θε-
τέον ἔστιν;

Εἰν τῷ σπαργίνῳ (a) τροφῷ (b) ἐξρωμμένον,
ἢ εἰς τὸν κραββατον, ἀπὸ δ' προσώπῃ ἐσκεπασ-
μένον· ἵνα μήτε τῇ σφοδρότητι δ' φωτός, μήτε
δ' ἀέρος βλαβήσῃται, ἢ ζρέψῃ εἶσο ὀφθαλμὸς,
οἵτινες ἔτι μαλακοὶ εἰσιν.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΓ'.

Πότε βαζακτέον τὸ νήπιον;

Πρὸ τῆς τροφῆς ἤτις ὡς ἠδέποτε μετὰ τροφήν λαμβανομένην (b) συμφαρήσεται ἡμέται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΔ'.

Πῶς, καὶ δι' ἣν αἰτίαν βαζακτέον τὸ νήπιον;

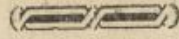
Ἡ κῆνα κρεμασὴ εἶναι ἤτις, ὡς ὑπερπλέον κῆ- φως κινεῖν ἀρξεται (a)· ἢ δῆλον (b) μοιόκυτιν, δύο ἀσκύλων ποδῶν ἐσηριγμένων, ὡς κακεί- σε (c) διασρέφειν καὶ διασείειν· ἡνίκα γὰρ ἐν ταῖς κῆναις εἶναι ἀρξεται, τῶ χειρῶν τῆς τροφῆς κα- τεχόμενον, ὡς περιπατεῖν μάθη· μετὰ δὲ ἐπι- κυτὸν καὶ δίφρω καὶ ὀχήματι καλῶς βαζάξεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΕ'.

(α) Μεθ' ὅσας ἡμέρας ὁ τῆ νηπίου ὀμφαλὸς πίπτειν εἴωθε.

Μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας· ἕως δ' ἂν δια- μένει τῶ ξηρίῳ ἔκεκαυμένα μολύβδα καλῶς θεραπεύεται.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΖ'.

Πῶς (α) σὺν ἀκριβείᾳ τὸν ὀμφαλὸν (β)
διατυπῆμεν.

Βέβηκαν μολυβδίνην πηθῆς ὁμοίωσιν (c) μελια-
ρισία ποιῶντες ὀπίσθερμῳ (d)· ἥτις διωγθῆ αὐ-
τὸν τῷ ἰδίῳ βάρει (e) κατάκυκλον ποιῆν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΖ'.

Πόσῳ χρόνῳ φασκιωτέον τὸ νήπιον;

Παρά μὲν τισὶ ὀπί ἡμέρας μ'. παρὰ δὲ (a) τι-
σὶν ἄλλοις ὀπί ἡμέρας ξ'. παρ' ἡμῖν δὲ ἕως ἔτι τῷ
ὀλοκλήρῳ ἰδίῳ σώματι τὸ νήπιον ἐμπιχθῆ, καὶ
σερεωθῆ· ὅπερ (b) σιωπῆς ἐξουσίαν συμβαίνειν εἰ-
δεν (c) αὐτοῖς τοῖς καλῶ χρώματι ἔσι γενη-
νημένοις· καὶ βραδύτερον τοῖς ἐν ἀρρώστια (d) ἔ-
σιν· (εἰς) ὁμῶ (δὲ) πάσας τὰς φασκίας λύομεν,
ἀλλὰ μερικῶς κατ' ὀλίγον· εἰ γὰρ καὶ ὁμῶ τὸ
πᾶν σῶμα γυμνώσωμεν τῆ (e) κενότητι πατάσ-
σεται, ἢ καχεκτεῖ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΗ'.

Ὅποια μέρη πρῶτον λύομεν τῶ νηπίῳ;

Τὰς χεῖρας· ἀλλὰ μὴν καὶ παρερχομένων ἑπι-
νῶν ἡμερῶν καὶ ἑστῶ πόδας· καὶ γὰρ ὅτι αὐτῶν ἔστι
χει-

Χειρῶν πρῶτον τὴν δεξιάν, ὀκβάλλομεν, ἵνα
μετὰ τὸ λυθῆναι τῇ ἰδίᾳ κινήσει γυμνασθῆτω·
καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς χεῖρα ὀκβα-
λῶμεν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΘ'.

(α) Πότε πρῶτον ἐν τῷ βαλανείῳ τὸ
νήπιον ( ) λέεσθαι ὀφείλει;

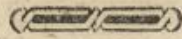
Ἦνίκα μετὰ τὴν λύσιν πασῶν τῶν φασκίων
μᾶλλον σερρωθῆ ἢ διάθεσις.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΓ'.

Ὅποτε καὶ πῶς πρὸς τὸ καθίσα, ὁρ-
θῶς (α) ὀφείλει καθιδρυνθῆναι τὸ
νήπιον;

Ἦνίκα (b) περιπατήσῃ (c) καὶ πρὸς τὸ καθέ-
ζεσθαι (d) ἑαυτῇ σιωχεζέρον ὄξαισα· ἔτιως ὡς
πέριξ σρώμναις αὐτὸ κατασκεπάσης, καὶ ἐνει-
λοσῆς, ὅπως διακρατεῖν ἑαυτὸν διωθῆ, ἔτιως
ἵνα μὴ ὀπιπολύ πρότερον καθίση.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΑ'.

Πῶς διδάκτεον τὸ βρέφος περιπατεῖν;

(α) Μεταξὺ τῶν τεσσάρων ἀπορριφθέντων ἐνώπιον αὐτῆς τινῶν πραγμάτων, εἰς ἃ ἐπελθεῖν ἐπιθυμῆσει, ἔγνωμασθήτω.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΒ'.

(α) Πότε εἰς τὸ περιπατεῖν διδάκτεον τὸ νήπιον;

Ἡνίκα ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν πληρώσει, ὅπως τοῖνυν σῆναι δυναθῆ, ἀνορθωτέον πρῶτον εἰς τὸ τεῖχος· ἢ ἐν δίφρῳ, ἐν ᾧ (b) πόδας τροχῆς ἢ (c) ἢ τιθέσθω, ἵνα τῷ ὀλιγήμετι αὐτῆς ἐδήσει βήματα ποιεῖν, καὶ ᾤριπατεῖν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΓ'.

Πότε τὸ βρέφος (α) ἀποκοπτεῖται ἀπὸ τῆς γάλακτος;

Μετὰ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, ἢ πληρωθέντων τῶν δύο ἐνιαυτῶν (b) τοῖς ὁδῶσιν ἤδη περιοσώτερον σερεοῖς (c) ἔσιν, οἵτινες δυναθῶσονται ὅλην τὴν σερεάν τροφήν (ἢ μόνον) διαρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελῶς αὐτὴν κατεοδίειν.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΔ'.

Ὅποια διδαχῆ τὸ βρέφος ἀπὸ τῆ γά-
λακτος χωρίζομεν;

Πρὸ (a) ὀλίγας ἡμέρας (b) ἀρξάμενοι κατ' ὀ-
λίγον τὰς τροφὰς προσιδέναι, καὶ ἀραιῶς πρὸς
τὸν μαστὸν πλησιάζειν (c) καὶ ἔτιωσ δι' ὅλην ἐ-
σχάτως τὸ γάλα ἀπαρνῆσαδδ. Ἐκείνοι δὲ οἱ τὰ
ὄντα πικρὰ τοῖς μαστοῖς ἐπληρίειν εἰώθασιν, ἡμῖν
ἐκ ἀρέσκασιν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΕ'.

Ποῖαν πρῶτον τροφήν τῷ βρέφει δέναι
ὀφείλομεν;

(a) Ψυχίας εἰς μελίκρατον, ἢ εἰς κόνδιτον, ἢ
ἐν γάλακτι (b) βεβρεγμένας, ἢ χυλὸν χονδρῶν,
ἢ προσφάγια πυρῶ.

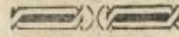
Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΖ'.

Ποῖον δὲ πόμα δώσομεν;

Εἰνότε οἶνον, ὕδωρ πολλακίς εἰς ἀγγεῖον δέ-
λινον εἰς ὁμοιότητα ῥόγος πεπλασμένον, ἢ τε-
τρημένον· ὅπερ οἱ ἄγροικοὶ σαφυλίδα προσα-
γορεύασιν, ἢ πατζενάριον.

F

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΖ'.

Πότε τὸ νήπιον ἄρχεται ὀδοντοφύειν;

(α) Πρῶτον μὲν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης μηνὸς φύειν ἄρχονται (οἱ ὀδόντες) ἀλλ' ἔκαστος ἑπίσης.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΗ'.

Ποῖα εἰσὶ σημεῖα πότε τὸ νήπιον ὀδοντοφύειν ἄρχεται;

Ἐκ τῶν ἔλαι αὐτῆς κνησμονῆ ἔσαι, ζέσις δὲ ἐκ τῆς σιαγόνων, καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ τῶν νεύρων ὀδύνη· ὅθεν σιωχέσθαι ἀματώδης χυμὸς διὰ τῆς σόματος, ἢ ἐκ τῶν (α) ὠτων ἐξελεῖν εἰώθε.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΙΘ'.

Ποίοις πράγμασι χρисέον, ἵνα μὴ συνὸδύνη, καὶ ερόφω τὸς ὀδόντας ἐκβάλλωσι τὰ νήπια;

Ἀπὸ τῆς πέμπτης μηνὸς (μετ') ἐλαίου γλυκέως, καὶ ζέατος προσφάτη ἀλεκτορίδος, (καὶ ἐγκεφάλου) τῶν λαγῶν τὰ ἔλαι αὐτῶν σιωχέσθαι ἀνατρίβειν· ὑσάτως δὲ μετρίως ἀφεψημένω μέλιτι ὀπχεῖσαι· ἡνίκα ἢ ζέσις ὀδύνη, πυρίαι καὶ καταπλάσμασι χρῆσθαι, ὅπως ἵνα ἡ τροφὸς αὐτῶν

τῶ

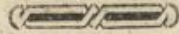
τῆ οἴνον μὴ πινέτω, καὶ τροφῆν ὀλίγην λαμβανέτω.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΚ΄.

Πρὸς ζέσιν τῶν φαρύγγων τῶν νηπίων ποίοις πράγμασι χρώμεθα;

Διπλαρὴ πᾶσι τοῖς χαλῶν δυναμένοις, ἅπερ εἶσι μέλι ὀλίγον ἀφεψημένον, μελίκρατον, καὶ χυλὸς πτισάνης, καὶ τὰ τέτοις ὁμοία· ἅπερ μὲν εἶ ζόματος, καὶ τῆς γλώσσης (a) ἐλκώσεις κερφότατα δεῖν· ὁμοίως σμυχνήσαν (b) μελίτη ἀπαξακαλῶς (c) ὑπερχειρῆ, σὺν τῇ καλῆ τῆς χελιδόνων λελειωμένη, καὶ ὀλιγίστη ἀφεψηματος μεμιγμένα, καὶ εἰσάγεται τοῖς φάρυγγι. Εἰ δὲ ἐπαυξήται σὺν ξηρότητι, καταπλῆσμάτι χρώμεθα· εἰ δὲ σὺν πλεονεξίᾳ τῶν χυλῶν αὐξήται, ὁκείνοις τοῖς πράγμασι χρώμεθα τοῖς δυναμένοις ἐπέχειν, τῆσιν λέπια βρωῶν, καὶ φακὰς λελειωμένας σὺν μέλιτι ὑπερχειρῆ· τὰ δὲ ἔνδον ὄντα ἔλκεθαι διὰ τῆς (d) ἀνδραϊκῆς θεραπεύομεν, ἢ ἀνδραϊκῆς (e) τοσάτον μονον, καὶ μετὰ (f) κυπέρειας χρώμεθα, κατὰπερ γε εἰς τινὰ τῶν βρωμάτων ἤδη τεδείκαμεν· καὶ τῶν (g) διαμόρων, καὶ τῶν (h) διὰ κωδίων, καὶ χυλῶν τοῖσι ἀργολώσασιν σὺν μέλιτι ἀφεψημένῳ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΚΑ'.

Πρὸς (α) κνησμονήν, ἔξανθήματα, καὶ
φλυκτίδας τί δεῖ ποιεῖν;

Πυρίαις ὕδατος θερμῆ, καὶ (b) ἐπαλει-
φάς ἐλαίῃ, ἔνθα ὀλίγος κηρός λελυμένος ἐ-
σι (c). Εἰ δὲ ἔξανθήματα (καὶ) φλυκτίδες σὺ
ὕγρῳ εἴλεσιν ἐξέλθοιεν, χρώμεθα ὁκείνοις
τοῖς ἐπέχειν καὶ ἀναξηραίνειν διωκμένοις· μετὰ
δὲ τὸ βαλανεῖον σφριχέοντες ὕδωρ θερμὸν, ἐν ᾧ
εἰσὶν ἀφεψημένα ῥόδα (d) χοῖνος, ἀγριοσυκιάμινα,
μύρτη, καὶ ῥοῆς λέπια· τοῖς καταπλάσμασι
τοίνω προσμίγνυμι πῦλλα ἀρογλώσθη, ὀντύ-
βων, ἀνδράχνης, σαφυλῆς ὀμφακίνης· ὅπχιό-
μην τοίνω ἐλαίῳ ῥοδίνῳ, ἢ μυρτίνῳ σὺ ψιμμυ-
δίῳ, καὶ λιθαργύρῳ, καὶ συπτηρίᾳ χιςῆ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΚΒ'.

(α) Πῶς ἦχον ὠτῶν καὶ τρισμὸν ὀδόν-
των θεραπευτέον;

Ἦχον ὠτῶν, καὶ νόματος ψόφον ὅτινες ἀπὸ
χυμῆ συμβάνθωσιν ἕτως θεραπευτέον· δηλαδὴ
μελίκρατον σὺ ὀλίγῳ μέλιτι ἀφεψημένον συνε-
χῶς τῷ νηπίῳ δάσσημι.

ΚΕ-

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΚΓ΄.

(α) Πρὸς βήχιον αὐτῷ τι δώσομεν;

Εκλειγμα δηλαδή, ὅσῳ σωίζεται . . . (b)
ἢ διάρροϊαν γαστρὸς ἰδικῶς ὁμοίως ἔχοντες καθάσῳ
ὅτι τῆς μήτρας ὑποπνιγμὸς, καὶ αἵματος ρεῦσις·
ἔξῃ ταῦτα ἡλικίῳ σκείνοις τοῖς προειρημένοις
συγγραφῆναι (c).

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΚΔ΄.

Ποία εἰσὶ τὰ νοσήματα τῶν γυναικῶν,
ἃ διὰ τὴν σφίγγιν γενέσθαι εἰώθασιν;

Επίχρῃσις ἐμμήνων, ζέσις τῆς μήτρας, τάσις,
οἴδημα (α) σκλήρωσις, καὶ τῆς μήτρας ὑποπνιγ-
μὸς.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΚΕ΄.

Ποία εἰσὶ τὰ διὰ τὴν ρεῦσιν τοῦ σώματος
εἰσφερόμενα;

(α) **Ε**ἴ τις τραγγοειδῶς καθαίρεται· ἔδὲ (b)
νωτῶν τρέχει· καὶ πῶς τέτοις τι διαφέρει, εἴ τις
καθόλου ἢ καθαίρεται, ὅτ' σκείνης τῆς μήτρας καθαί-
ρομένης δι' ἐπίχρῃσιν τῶν ἐμμήνων, ὅτι αὐτὰ αἰ-
αἰ-

αἰτία ἀρρώστιαν δεικνύσιν· μή (c) καθαίρειν δὲ ἐκ
 αὐτῆ φύσιν σωτὴρ ἔχειν εἴωθε.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΚζ'.

(α) Περὶ ἐπιχέσεως τῶν ἐμμήνων.

Περὶ ἐπιχέσεως τῶν ἐμμήνων, ἢ ὅσῳκις τραγυ-
 γοειῶσι, καὶ σὺν ὀδύνη καθαίρονται φαρμὰ ἢ τῶ·
 πολλαὶ εἰσὶν αἰ αἰτία, αἵτινες μὴ καθαίρειν τὰς
 γυναῖκας παῖσιν· ἀλλὰ πρῶτον μὲν εἰσὶ τινὲς,
 αἱ μηδεμίαν ἀρρώστιαν ἔχουσαι, φυσικῶς δὲ καθαί-
 ρονται. Αἱ δὲ τῇ ἡλικίᾳ ἐμποδιζόμεναι, τῆσιν
 αἱ γυνῆσιν καὶ αἱ κόραι· ἀλλὰ δὲ γυμνασίᾳ φωνῆς,
 τῆσιν αἱ μὲν τὴν κάθαρσιν καταναλίσκουσι, τῆσιν
 αἱ ἄλλαι, καὶ ἀνδρῶν σῶμα ἔχουσαι· ὅλον
 γὰρ τὸ αἷμα τῆσιν κάθαρσιν τοῦ γυμνασίου κα-
 ταναλίσκουσι, καὶ εἰς τὸ σῶμα μεταπέμπουσι,
 καὶ ἄδεν ἀπομένει, ἵνα ἢ (b) μήτρα διὰ τῆσιν κά-
 θαρσιν λάβῃ, καὶ διατηρήσῃ, καὶ πληρωθῆτος
 τῆσιν μὲν τὴν κάθαρσιν ἀντιπαριστῆ.

Ἀλλὰ δὲ εἰσὶν (c) αἱ ἀρρώστιαί τινὲ τῶν με-
 ρῶν, ἢ ὅσῳκις τῆσιν σώματος δὲ καθαίρονται· ὅσῳ
 μὲν τῆσιν σώματος, ὡς αἱ λεπταὶ καὶ συντηκτικαὶ
 καὶ αἱ πολὺ πιμελώδεις· ἢ παχεῖαι (d)· τῆσιν
 δὲ (e) μορίων ἐμποδιζονται, ὡς ὅτε τὸ σῶμα τῆσιν
 μήτρας εἴσοτε κεκλεισμένον, ἢ τυλωδὲς χῶσιν,
 ἢ συμβαίνον ἔλκος μώλωπος ἄγεται. Γαῖτας
 τοῖ-

τοίνυν τὰς προειρημένας αἰτίας καταλαμβάνομεν
 τέτοις τοῖς σημείοις. Εἰ γὰρ φυσικῶς καθόλη,
 μὴ καθαίρεται ἡ γυνή, ὑγιῆς καὶ ἄνευ τινὸς μορ-
 φῆς τῷ σώματι καὶ τῆς μήτρας ζῶσα αὐτή, ἐ-
 δέποτε ἂν εἴη κεκαθαμένη· αἱ δὲ τῇ ἡλικίᾳ
 μὴ (f) καθαίρονται, αἱ γραιῶς καὶ αἱ κοραῖ, ἡλί-
 κη ἐπιρωτηθῶσι τὰ ἴδια ἔτι ἀπλῶς ὁμολογεῖν
 δύνανται (g)· τὴν ἀρρώστειαν ὅλη τῷ σώματι τῷ
 ἴδιᾳ καὶ παρὰ τοῖς ἰατροῖς ὁρῶνται. Εἰ δὲ ἡ μή-
 τρα χροῖα τοπικὸν ἐμποδισμὸν, παρὰ τῆς μίας
 ἐπισκοπῆσεως, ἵνα εὐρίσκηται· ὅτι ἐκείνη ἡ κά-
 θαρσις, ἣτις αἰεὶ ἦν, ὅξ αὐτῆ τῆ νοσήματος συμ-
 βάνει μὴ καθαίρεσθαι· ἐκείνας τοίνυν, αἵτινες
 φυσικῶς, ἢ τῇ ἡλικίᾳ μὴ καθαίρονται, παντε-
 λῶς ἢ θεραπευεῖν, μήπως κατὰ τὴν φύσιν ποιή-
 σομεν ἐναντίον· καὶ ἕτε ἐκείνην, ἢ γυμνασίᾳ,
 ἢ ὡδῇ ἢ καθαίρεται· ἐκείνας δὲ, αἱ σὺν ἀρρώ-
 σήματι ἢ καθαίρονται, ἄρμοδίως τὴν ἐπιμέλειαν
 τῶν παθῶν αὐτῶν παρέχομεν. Εἰ γὰρ ὁ ὕμην
 κεκλεισμένος εἴη, τὸ σῶμα ἀνοίγομεν. Εἰ δέ τις
 ἐκεῖ αἰτία ἄλλη εἴη, ἢ εὐρεθεῖσα ἀρθῆσεται· τὴν
 διασροφὴν τοίνυν διορθώσομεθα· ἢ ζέσις λυθῆ-
 σεται, εἰς ὅσον δύναται (h) κατεχέσθω. Τὰς
 δὲ κεκμηκίνας, καὶ λεπτάς (i) ἀναβάσεις· τὰς
 δὲ πολὺ πιμελώδεις, καὶ παχείας ἀπολεπτυ-
 νεῖς· τέτων πάντων τῶν προειρημένων τὰ νοσή-
 ματα, καὶ τὰ σημεῖα, καὶ τὰς θεραπείας ἐν
 τοῖς

τοῖς ἐπακολούθοις ἰδικῶς τεθειμένα εὐρήσεις, ἔ-
 δεν θεραπεύειν δυνήσῃ· καὶ ὅπερ πρῶτον ἐστὶν
 ἐπίχεσις τῶν ἐμμήνων ἀπὸ ταύτης τὴν ἀρχὴν
 λαμβάνωμεν (k)· ἡ σφίγξις τοίνυν καὶ ἡ ζέσις
 ἐν τῇ μήτρᾳ γενομένη ἐνίοτε ἐπέχονται τὰ ἐμ-
 μήνια· ἐνίοτε σὺν ὀδύνη (τραυγοειδῶς) φέρονται·
 σημεῖα δὲ συμβαίνει (l) τοιαῦτα. Τάσις καὶ
 ὀδύνη ὀσφύων, καὶ ἐπὶ τὸν κτένα, καὶ ἐν τῷ
 βιβῶνι· τῆς κεφαλῆς τοίνυν ὀδύνη, καὶ τῆ αὐ-
 χένος, καὶ αἱ βάσεις τῶν ὀφθαλμῶν συνεσταλ-
 μέναι εἰσὶ συνεχέστερον· καὶ ἀνορεξία αὐταῖς
 συμβαίνει, ἦχος ὠτῶν, ζέσις σὺν ἐρεύθῳ τῆ χα-
 ρακτῆρος, τῶν μασθῶν τοίνυν (m) τὴν φλεγμο-
 νήν, καὶ τῶν μερῶν δὲ τῶν γυναικείων ξηρότης·
 ἄπερ πάντα συντρέχουσι ταῖς ἡμέραις τῆς καθάρ-
 σεως· ἔτι δὲ μετὰ τῶν προειρημένων σημείων
 τῇ γυναικὶ ἐλθεῖν ἄρξεται, καὶ ὀδύνη συντρέ-
 χουσι· ἀνακλιντέα ἔν ἐν τῷ κοιτῶνι μετρίως θερ-
 μῷ καὶ φωτεινῷ, ἐσθωμένῳ δηλαδὴ μαλακῶς·
 σκεπασέα σρώμναις καινῶς καὶ τριχώδεσιν· ἔτι δὲ
 ἐπὶ δύο ἡμέρας μηδὲν λάβοι. Τῆς δὲ τόπης ὀκεί-
 νης εἰς ἧς ὀδύνην, καὶ τάσιν, καὶ βαρυτῆτα ἔχου-
 σι, πάσαις πυρίαις ἢ ῥάκεσι θερμοῖς πυριαδῆ-
 τωσαν· καὶ γὰρ καὶ κύσις ἔλαιον θερμὸν ἔχουσα,
 καὶ μὴ πλήρης καλῶς ταῖς μέρεσιν αὐτῆς ἐπιτί-
 θεται· μετὰ δὲ τὴν πυρίαν ῥάκεσι καθαροῖς ἑ-
 λαίῳ βραχεῖσι καὶ ἐκθλιβεῖσιν ὅλας τὰς τόπας
 σκε-

σκεπάσωσι· καταπλάσμασι τοίνυν μελίκρατον
 ἐψημένον καταπλάσομεν, καὶ (η) ἐπερχομένης
 τῆς τρίτης ἡμέρας ἐλαίῳ ἀπλῶ ἐπαλειφομένη,
 καὶ ὕδατι θερμῷ πυριαδεΐσῃ τροφήν ἀπλὴν καὶ
 θερμὴν δώσομεν· ἡνίκα δὲ αἱ προρρηθεῖσαι αὐταὶ
 αὐξήσωσι (ο) καὶ ὀδύνη εἴη πλέον, τῇ δευτέρῃ
 ἢ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ φλεβοτόμῳ μᾶλλον αὐτὴν θε-
 ραπεύσομεν, καὶ ἡνίκα ἑαυτὴν ἢ γυνὴ μετὰ τὴν
 φλεβοτομίαν ἀνακτῆσεται, σὺν ἐλαίῳ γλυκεῖ,
 καὶ ὕδατι θερμῷ, ἢ ἀναλιπτικαῖς σπέρμασι λι-
 νῶ, τήλεως καὶ ῥαφάνων (ρ) ἄνω, ὡς ὅταν ἐ-
 κείσῃ ἐγκαθίσει (q) τοῖς αὐτοῖς χυλοῖς, τοῖς
 ἐυδοτέροις μέρεσι καταλάβωσι· καὶ ἡνίκα τὸ ἐγ-
 κάδισμα πέψῃ, πυριαδεΐσαι καὶ ἐπαλειφθεΐσαι
 ποιήσεις τροφήν ἀπλὴν λάβοι, τῶτέσιν ὡς ῥυ-
 τὰ, ἄρτον καὶ ὕδωρ· ἢ προσφάγια μαλακὰ καὶ
 ὕδωρ θερμὸν πινέτω, ἢ μετὰ τὴν δάλφιν κοιμηθή-
 τω (r) ὅπως εἴξῃ αὐτὴ ὀππολύ, ἕως εἰς μείωσιν
 τῆς ἀρρώστιας καθ' ἡμέραν θεραπευθῇ (s), ἢ αἰ-
 διώμεν αὐτῆς ὀππρέψοιεν, ἡμέραν ἐς ἡμέραν τρο-
 φὴν λαμβανέτω· τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν φλε-
 βοτομίαν (t) ὀπθέναι σικίαν ὀφείλομεν, ἐν τῇ
 ὀπσημασίᾳ μὲν τῆς ὀδυῆς, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν (v)
 δὲ ὄνοσήματος· εἰς ἀφροσιν μὲν τῆς ὀδυῆς μετὰ
 καταχάσεως αὐτὴν ὀππλιγνώσομεν, ὀπὲρ τὸν κτέ-
 να δηλαδὴ, καὶ τοῖς ὑποχονδρίοις (x)· ὀπμένον-
 σαν δὲ ἔτι τὴν ὀδύνην τοῖς αὐτοῖς τόποις βδέλλας

κα-

καλῶς ὀπτιθεμεν· εἰ δὲ ὀλίγον αἶμα ὄξενέγκαν, σικύας ὀκείσε τίθεμεν, καὶ ἕτως αἶμα καταπαύομεν· ταῖς δὲ τρώγλαις τῆς βδέλλων, κηρωτῆν ὀπτιθεμεν· καὶ εἰ χρεία εἴη, πάλιν τοῖς εἰρημέοις πράγμασι καταπλάττομεν, καὶ σπόγγοις ἐν τιτι τῶν χυλῶν βεβαμμένοις αὐτοῖς εἶν τόπας πυριάζομεν· καὶ γὰρ ἔλαιον γλυκύ, καὶ θεριόν πλήρες τὸ ὀξύβαρον ὀπβάλλομεν· χρώμεθα τοῖσι περὶ αἵμα ἀπλοῖσιν, ὄξ ὡν ὄσφ ὄξ ἔλαιον γλυκῶς καὶ θεριῶν συνίσταται, ἕτως ἐμβεβαμμένοι ὀκείτε τὸ ἔριον τετῆ· ὅσοτε δὲ τήλωσι καὶ μαλάχῃς αὐτῶ προσμίγνυμεν· μετὰ (y) ταῦτα δὲ τήτης εἶν παρηγορῆσι, ἀλλὰ μὴ ταῦτη τῆ διδασκαλίᾳ σκευάζονται (z)· τῆλιν ὀπμελῶς λελειωμένῳ εἰσαγάγω, ἵνα τοῖσι τοσῆτον ὄ λιοσπέρμα δέξηται· καὶ ῥίζας ἀλδαίας τῆς πόας, ἔπειτα ὀπβληθόντος ὄ ὕδατος ἀφεψηθῆ· ἡνίκα δὲ παχυς γενόμενος εἴη ὁ χυλός, σέαρ χίνειον ἢ ἀλεκτορίδων ὀκείσε βληθῆν, καὶ (aa) ἀναβληθῆν μετὰ πτερῶν ἀναδεδῶσι, ἢ ἕτως ὁ χυλός προσμιχθήτω· ἀλλὰ σὺ τῶ μεγίστῳ χυλῶ καὶ φοίνικος λιπαρῆς κλάδος ἐψησαι, ἕτως ὡς ὅταν υγροὶ γένωνται (bb) ἀφαιρεθέντες τήτων ὄ φλοιοὶ (cc) ὡς ὄσφ ὀκτός ἔχασι (dd) λειωθεῖτω· ἢ ἕτως (ee) τοῖς χυλοῖς μιχθήτωσαν· ἢ μελιλωτὸν δὲ καλῶς κεκομμένου ἢ σεσησμένον σὺν χέσπερον ὀκείσε προσμίγνυ-

γυνυμυ, ἢ (ff) ῥάκος δεδεμένον ἀφεψῆμεν, καὶ
 ἕτως εἶσο φοίνικας οὐκ ὀκρέσομεν· ἔ εἶσο ἀκρέ-
 μονας αὐτῶν ἐκείσε συγκόπτομεν· ταύτη τοί-
 ιω τῆ ἑπιμελείῃ, ἠνίκα τὸ νόσημα εἰς τὸ βελ-
 τίον προκόψῃ· ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν ὀχίματι καδί-
 ζομεν αὐτάς, ἔ (gg) διακινεῖν κελεύομεν· γε-
 γονῆας δὲ τῆς ἐλαττώσεως, ἢ κάδαρσις ἐαυ-
 τὴν δεικνύειν εἴωθε· μετὰ δὲ τὸ παραληλυθὸς
 ἀπενεκτέα ὄσι τῷ βαλανείῳ, ἔ τῆ ποικίλῃ τρο-
 φῇ, διακινήσει (hh) δὲ, γυμνασίῳ καὶ ἀνατρι-
 βαις, πρῶτον ὅλη ἡ σῶματος, δεύτερον τοίω
 καὶ αὐτῆς τῆς μήτρας, ἠτις ὀφείλει γῆρας ταύ-
 τη τῆ διδασκαλίᾳ, ὅπως ὀκόνταν εἰς τὰ ἐγκα-
 τίματα (ii) καδίση, ἢ ἐν βαλανείῳ κατέλθῃ
 ἐκείσε τὴν γυναικα μετὰ (kk) ἀπόγγων ἢ ἐρεῖν
 ἀπὸ ἡ ὀμφαλῆ εἰς εἶσο κάτω τόπας τῆς μήτρας
 ἀνευ ὀνοχλήσεως ἀνατρέψασιν ἕτως, ὅπως κατ'
 ἡμέραν τῆς αὐτῆς (ll) ἀνατριβῆς αὐξισιν ποιήσω-
 σιν· μετὰ δὲ (mm) ἐγκατίματα (nn) τῷ βαλα-
 νείῳ (oo) κηρωτῆν (pp) καὶ ὄξ' ἐξ ἐλαίου σβσίνας, ἢ
 σαμψυχίνας γίνετα αὐτὰ τὰ μέρη ὅπχρήσασι,
 καὶ ἔνδον εἰς τὸ σῶμα (qq) ὅπθῆσει· ἠνίκα δὲ
 πλέον προκόψῃ, καὶ ὅκ τῶν ἐξωθεν πεσσῶν
 χροῖδας διωάμεδα (rr) ἄτινα δέχονται κηρὸν, τε-
 ρεβινθίνην, σέαρ ταύρειον, μυελὸν ἐλάφου, καὶ
 κυπρινέλαιον· καὶ μάλαγμα τὸ διάχυλων λελυ-
 μένον ποιήσεις πεσσῶν ἄριστον· καὶ ἄκοπον τὸ διὰ
 σαμ-

σαμφύχη καλῶς τίθεται· καὶ ἐχάτως (ss) λίβανον τὸ μείζον· ἕτως μέντοι, ὡς εἰ ταῦτα ἐλάττονα κάθαρσιν ἔξ ὀλοκλήρου ποιήσαιαν, ἐχάτως ἔξ ἐλαίου ἐν αὐταῖς τοῖς ἀγγείοις ποιήσεις (tt) ἢ ὅπερ ὄζειν ἀληθέστερον τῷ (vv) κατέειναι θεραπεύσομεν.

Κ Ε Φ Α' Δ. ΡΚΖ'.

Περὶ ζέσεως τῆς μήτρας.

Τὴν τῆς μήτρας ζέσιν πολλαὶ αἰτίαι ποιῶσιν· ἐνίοτε γὰρ (a) ἀποφυχεῖν αὐτὴν τὴν φύξιν· ἐνίοτε εἰσδύει σὺν προπετεῖ καμάτῳ, ἢ συνεχῆ ἐκτρώσει γενῶνται· ἢ εἰ ἐξ ἀπείρου μάϊας κακῶς εἴη μαευθεῖσα, ἢ ἔσαι ἢ πάτα αὐτῆς μήτρα ἐν ζέσει, ἢ τινα τῶν μερῶν αὐτῆς· ὅσακις δὲ πᾶσα ἢ μήτρα εἴη ἐν ζέσει, ὀδύνη αὐτῆς συντρέχει σὺν σκληρίᾳ ἢ ξηρότητι ἢ ζέσει. Βαρύτης τοίνυν τῶν ὀσφύων, ἢ τῶν αὐτῆς γειτνιαζόντων μορίων, ἢ τῶν βιβίωνων· ἀλλὰ καὶ τινα ἔμφραξιν τῆ σώματος, ἢ νύγματα ἑαυταῖς ἀιδάνονται τῆ σώματος· τοίνυν (b) ἢ τῶν βιβίωνων φύξις συμβαίνει· ὁ σφυγμὸς δὲ πυκνὸς ἢ μικρὸς εὐρίσκειται, ὁ σόμαχος κεκακωμένος, ἐνίοτε σὺν θλίψει τῆ σώρακος· ἢ ἡνίκα εἰς τὸ χεῖρον μετέλθοι, λυγμὸς αὐτῆ συντρέχει, ἢ ὀδύνη τῆ αὐχένος, ἢ τῆς κεφαλῆς, ἢ τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ μάλιστα κατὰ τὰς

τὰς ρίζαι· ἔτι γὰρ τὸ ἔρον συνεχέστερον συντρέ-
 χει, ἔτι ὁ κόπρος ἐμποδίζεται· ἔτι αὐτοὶ οἱ τόποι
 μεγάλοι γίνονται, ἔτι ἐκτένται σὺν ὀξέσι πυ-
 ρετοῖς, ἔτι παρακρυσμῶ τῆς διανοίας ἔτι σπασμῶ·
 ὅσακις δὲ τὸ σῶμα αὐτῆς (c) ἀνέωκται (d), τὸν
 δάκτυλον ἢ μᾶλλον ἐσβάλλει, εὐρίσκει τῶ κεκλει-
 μένῳ καταλαβεῖν· συμβαίνει δὲ ἵνα βήβων αὐτῆ
 γεννηθῆ, ἔτι ἐπὶ τὸν κτένα (e) πᾶσι χῆ. Ὅσα-
 κίς δὲ ἐν τῷ τραχήλῳ τῆς μήτρας εἰς τὴν διακόσ-
 μισιν, ἔτι εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς οἴδημα σὺν ζέσει
 εὐρίσκειται, ἕτως (f) ὡς ἡ γαστήρ τῆς γυναικὸς
 συναῖθισιν χῆ τῆς ὀδύνης, ἔτι ἐμποδιοθῆ πρὸς τὸ
 περιπατεῖν, ἐπίχεσις τοίνυν τῆ ἕρη, ἢ τῆ κόπρος,
 ἢ τῶν ἐκατέρων γε πραγμάτων γίγνοιτο· (g)
 εἰ μέντοι ἐνίοτε τὸ μέρος, ὅπῃ τὸ κῶλον κείται,
 ἔτι ἐνίοτε αὐτὸ τὸ ἀνώτερον, ὅπῃ ἐπίκειται ἡ
 κύστις· ἐνίοτε γὰρ ὁ τράχηλος αὐτῆς (h) τῆ
 διακοσμήσει, ἔτι ἐκεῖθεν τῷ περιπατεῖν ἐμποδίζον-
 ται· ἀλλ' (i) ἐν ταῖς βάσεσιν αὐτῆς, αἵτινες δακ-
 τύλιον λέγονται χοίη, ἐντεῦθεν ἔξωθεν ὀδύνη
 ἔτι οἴδημα ἔσαι, ἔτι ὁ κόπρος, ἐμποδιοθῆ· εἰ δὲ ἐν
 ταῖς πλευραῖς χοίη, ἔτι ἐκεῖ μὲν φλεγμονὴν εὐρί-
 σκεις ἔτι ὀδύνη· εἰ δὲ ἐν τῷ βάθει τῆς μήτρας,
 ἀδιάλειπτος ἐστὶν ἡ ὀδύνη, ἔτι ἡ τάσις ἔτι βάρος ἐν
 αὐτῷ τῷ ὀμφαλῷ ἔσαι· ἔτι γὰρ συνεχέστερον (k)
 αὐτῷ τὸ σῶμα ἀνεσαλμένον ἔσαι, ἔτι ἔνδον ἐπὶ
 τὸ ἀνώτερον ἀνάγεται, ἵνα παρὰ ταῖς μαίαις (l)
 ἀνευκό-

άνευ κόπης, ἠδερμία αἰτία τῆς μήτρας (m) λέγε-
 ται εἶνα ἰάπασα δὲ ἡ μήτρα ἐν ζέσει τέθειται.
 εἰς πάντα δὲ τὰ μέρη αὐτῆς τὰ προσηρημένα
 συμβάνησι, ἔ πάντων τῶν πλησιαζόντων με-
 ρῶν σύστασις ἀποτελεῖται· αὐτῆς τοίνυν τῆς
 γαστρὸς τὸ δέρμα ἐν πλέσσι οἰδήματι, (n) παρη-
 δίδεται, ἔ ἐνίοτε συμβάνει ὅπως τῆς μήτρας τὴν
 αἰτίαν μὴ (o) ἔχῃσαι, αὐτὸ μόνον τὸ δέρμα πά-
 χη, δι' ἣν αἰτίαν διαχωρῆσαι ἐκ ἡβλήθην, εἰ
 μέντοι μία ἐπιμελεία ἔ ἐκάτερα τὰ πράγματα
 θεραπεύονται· ὅσον δὲ πρὸς τὴν θεραπείαν (p)
 μετῆλθεν, αὐτὰ εἶναι δυναστοῦνται ἀναγκαῖα,
 αἷς τετύχαμεν ὀπισθεν (q) ἐκείναι, αἷς τὰ ἐμμηνα
 ἔ ἐρχονται, ἡ σὺν ὀδύνη καθυστεροῦνται. Καὶ
 ταύτας τοίνυν κελεύομεν ἀνακλιθῆναι ἐν κοιτῶ-
 νι μετρίως φωτεινῶ, ἔ θερμῶ· ἡτυχίαν ἔχειν,
 ἔ ἔτως ἐπὶ δυσὶν ἡμέραις τροφήν μὴ (r) λαμ-
 βανέτω· χερσὶ τοίνυν θερμαῖς τὰ ἄκρα αὐτῶν
 διακατατεθείωσαν, ἔ ἐρίαις σκεπασθήτωσαν·
 ἀλλὰ μὴν ἔ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, εἰ ἡ ζέσις ἐπαυ-
 ξηθῆ, φλεβοτομητέον, ἔ πρὸς τὰ ἐγκαθίσμα-
 τα κασιδρονθῆναι· κατακλάσματα τοίνυν ἐκ
 τῶν σπερμάτων προδετέα· εἰ δὲ ἐπιμείνη ἡ ζέ-
 σις φλέβα ἐξ αὐτῶ τῷ τραχήλῃ καταχάσομεν,
 ἔ ταῖς βδέλλαις χρησόμεθα· σπόγγοις τοίνυν
 ἐν τοῖς ζέσει χυλοῖς ἐμβεβαμμένοις ἔ (s) ἐκδι-
 βῆσι πυριάζομεν· ἔ τῇ προσηρημένῃ κηρωτῇ, ἔ

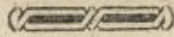
τοῖς

τοῖς πεσσοῖς χρώμεθα· ἔσυνδεδραμηκίμιας πλή-
 ρος ἐλαττώσεως βαλανείω ἔσποικίλη τροφή συν-
 πόσει οἴνου ταύτας ἀναλαμβάνομεν· εἰ δὲ ἔσὶ οἱ
 πυρετοὶ ταύτη τῇ ζέσει εἰσὶ συνεζευγμένοι, τά-
 τες τοίνυν τῇ ἀρμοζόσῃ ἐπιμελεῖσθαι ἀνορθώμεν. (ε)
 καθάπερ ἐν τῷ ὑπομνήματι τῶν πυρετῶν εὐρήσεις
 ἐκτεθειμένον· ἀποδοκιμάζομεν δὲ πάντα ἄπερ
 ἀρχαίως κενὴ ὑπολήψει, ὡς περ εἰς ζέσειν ἔδε-
 σαν, τῆσιν χυλὸν σαφυλῆς ὄμφακος, ἢ ἔλαιον
 ῥόδινον, ἢ πηγάνη μεμιγμένα συν ἐρίοις οἰσυπή-
 ροις ἐπιτεθειμένοις, (υ) ῥάκη τοίνυν συν φυλλοῖς
 σελίνης (χ) λελειωμένα· ταῦτα (γάρ) τῇ ἰδίᾳ
 δριμύτητι ἔσὶ τῆν ζέσειν διπλασιάζουσι, ἔσὶ τρέφουσι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΚΗ'.

Περὶ σατυριάσεως.

Σατυρίασις καὶ τῶν ἀρρένων, καὶ τῶν θήλειων
 κοινὸν πάθος ἐστίν, (α) ὅπερ συνεχέστερον (β) τοῖς
 ἀνθρώποις συμβαίνει· ἐκείθεν τὸ ὄνομα (γ) ἢ
 σατυρίασις εἴληφεν (δ) ὅπερ οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι
 ἀκρατῶς (ε) πρὸς ἀφροδισίαν γεγράφασιν· τῶν
 δὲ γυναικῶν σατυρίασις ἐστὶ κνησμονὴ τῶν αἰδοίων
 μερῶν συν ὀδύνη, ἥτις (f) ὡς (g) ἀναφερόντως
 τὰς ἰδίας χεῖρας ἐκείσε (h) βάλλουσι, συν ἀκο-
 ρέσῃ ἀνδρῶν ἐφέσει, ἀποβαλῆσαι δηλονότι πά-
 θους αὐτῶν τὴν εὐλαβειαν· εἰ μέντοι τοίνυν παρὰ
 τῆς

τῆς μήτρας τὸ πάθος τῆτο συμβαίνει τὴν εὐλάβειαν αὐτῆς (i) ἀρῶσι, ἢ ὅπως μὴ καταχυνθῶσι, ἢ εἰς ὅσον ἂν ἐπιτρέπειν (k) αὐτὰς (l) ποιήσασιν· θεράπειαν δὲ τὴν αὐτὴν παρέχομεν, ἢ ἐν τῇ ἐπιχέσει, ἢ ζέσει τῆς μήτρας διατυπώσαμεν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΚΘ'.

Περὶ ἀποπνίξεως τῆς μήτρας.

Η' τῆς μήτρας ἀπόπνιξις παρ' Ἑλλήσι πνιγμὸς λέγεται· ἐξ αὐτῆς (a) ἦν αἱ γυναῖκες παρὰ (b) πνιγαῖς ὀνόμασιν ἐκλήθησαν (c)· τῆτο δὲ ἔστιν ἐπιχέσις τῷ πνεύματι σὺν πάσῃ ἡρεμίᾳ, τῆς μήτρας δηλονότι πρὸς τὸν θώρακα ἀνερχομένη· ἢ ταῖς γυναῖξι γίνεται ἀπόπνιξις ἕτως (d) ὡς ἀνεῖ τεθνηκίμιας πεσεῖν· γίνεται δὲ αὕτη ἡ νόσος ἐν τῇ συνεχεῖ ἐκτρώσει, ἢ (e) ἀώρῳ τόκῳ· ἀλλὰ μὴν ἢ χηρεῖα μακρᾶ, ἐπιχέσει τε τῶν ἐμμηνηνῶν, ἢ φλεγμονῇ τῆς μήτρας· σημεῖα δὲ ταύταις συμβαίνουσι ταῦτα, (f) ὅτι (g) ἀνερχομένη ἄνω πρὸς τὸν θώρακα ἡ μήτρα ἔγκειται, ἢ πᾶσαν τὴν αἰδοῖσιν μετὰ ἀφωρίας ἀποβάλλουσι· τῶν ὀδόντων δὲ τοίνυν πηγνυμένων τρίζουσι, ἢ ἐνίοτε αὐταῖς αἱ χεῖρες, ἢ (h) οἱ πόδες (i) φλεγμαίνουσιν· ἐνίοτε εἰς τὸ ὀπίσθεν κείται, ἢ τὰ ὑποχόνδρια (k) αὐταῖς οἰδίσκονται· καὶ αὐτὸς ὁ θώραξ

ραξ ἐπιημένος γίνεται μέγας· αἱ φλέβες τοίνυν, αἱ ἐν τῷ μετώπῳ ἔσσι ὀγκωδέστεραι ὄρῶνται· ἰθρως τοίνυν ψυχρός ἐπὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν αὐχένα ἐντάζει· σφυγμός δὲ ἕδεις εὐρίσκειται, ἢ σφόδρα βραχύτατος· καὶ ἐνίοτε ταχύτερον εἰς ἑαυτὰς ἐπανέρχονται, καὶ ἐξανίστανται, καὶ ἄπερ ἔπαχον ἴσασιν, ἀλγῶσι τοίνυν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν αὐχένα, ἐνίοτε καὶ ἀνοηταίνουσι· αὕτη ἡ νόσος διὰ τὴν ἀφωσίαν ὁμοία ἐστὶ τῷ σεληνιασμῷ καὶ ἀποπληξίᾳ, αἵτινες τῷ (l) ὀλιοθήματι σιωπῶσι τῷ ληθαργικῷ, ἀλλὰ μὴν καὶ καταληπτικῷ· ἀφρρίζονται δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐξ αὐτῶ, διότι παρὰ τὰς σεληνιαζέσας, καὶ ἀποπληκτικὰς, καὶ αἵτινες ὡς ἔλμινδας ἔχουσι, τῆς μήτρας ἕδεις αἰτία συνδεδράμηκε· καὶ αὕτη ἡ μήτρα ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ εὐρεθῆσεται· παρ' ἐκείνας δὲ (m) τὸν ἴκτερον παχύσας καὶ (n) ἐν ζέσει ἡ μήτρα, καὶ ἠνίκα ἄνω ἀνέλθη, τῆνίκα πίπτουσι, καὶ ἐξ αὐτῶ λέγονται συμπύπτουσι· (o) καὶ εἰς (p) τὸ τέλος μετὰ τὸν σπασμὸν σιελὸν πλέον ἐκπέμπουσι, καὶ σφυγμὸν μείζονα ἔχουσι, καὶ ἠνίκα εἰς ἑαυτὰς ἐπανέλθουσιν (q) ἡπάτος ὀδύνης αἰσθάνονται. Αἱ τοίνυν ἀποπληκτικαὶ, καὶ αὐταὶ μείζονα σφυγμὸν ἔχουσι, (r) ταῦτα εἰ ἐκφεύξουσι, παραλυτικαὶ γίνονται· αἱ (s) ἴκτερικαὶ δὲ ἢ (t) μακρὸν, ἢ βραχὺν καὶ πυκνὸν· αἱ δὲ ληθαργικαὶ καὶ καταληπτικαὶ ἀπὸ τῶν (u)

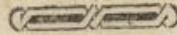

ἀναληπ-

ἀναληπτικῶν χωρίζονται, ὅτι αἰεὶ μετὰ πυρε-
 τῶν εἰσὶν· αἱ δὲ (v) ὑπερκαὶ ἕποτε· ἐκεῖνα δὲ,
 αἰτινες ἐλμίνδας ἔχουσι, καὶ ἐν τοῖς ἐντέροις
 νύξεων αἰθάνονται, καὶ σφυγμὸν τῶν ἐλμίν-
 δων ἔχουσι, καὶ τὴν μήτραν ὑγιεινὴν· καὶ αὐ-
 τῇ (x) τοῖς ὁμοίοις νοσήμασιν ἢ διαχώρησις
 τῶν (y) ἰκτερικῶν. Ὁ πνιγμὸς δὲ ἐστὶ πάθος,
 ὅπερ δι' ἐπιχέσεως συμβαίνει (z) καὶ ἐνίοτε
 χρονιάς. Διὰ τῆτο ἕτως καὶ τὰς θεραπείας
 διετυπώσαμεν, ἵνα ὁσάκις πρῶτον συμβαίνει,
 τοῖς παρηγορικοῖς (aa) δὲ συνδεῖη, καὶ ἡνίκα
 ἀποσῆ, καὶ τῷ συνεχῆ ὑποτροπιασμῷ ἢ διά-
 δεσις εἶη χρονία, διὰ τῶν μετασυγκριτικῶν θε-
 ραπευθήσεται· ὅτε τοίνυν ἢ γυνὴ πέση εἰς ἀρ-
 ρώσημα, καθιδρῦέτω ἐν κοιτῶνι θερμῷ, καὶ
 λαμπρῷ ἕτως, ἵνα τὰς σρωμνάς πρὸς τὴν κεφα-
 λὴν ὑψηλοτέρας χῆ, ὥσπερ ὀρθῶς κατεζομέ-
 νη· ἀλλὰ (bb) τ' αὐτῆς ὀρθῶν ὄντων τῶν χει-
 ρῶν καὶ τῶν ποδῶν· τῇ αὐτῇ μὲν ἀρρώστια σρα-
 βῶσαι εἰώθασι, (cc) τὸν νῦν αὐτῆς συνεχέσερον
 ἀλλοιώται· ἕτως αὐτὴν ἐξανιστάναι, ὡς ἐπὶ τοῖς
 μέσοις μέρεσιν (dd) ἐπὶ πάσας (ee) θερμοσίας
 μεταγάγῃ· καὶ τὰς χερσὶ θερμοῖς ὅλα τὰ
 ἄκρα κελύτεις διακρατῆν· ἔπειτα ἐρίω ἐν ὕδα-
 τι θερμῷ βεβαμμένῳ τὸ πρόσωπον αὐτῆς πυ-
 ριάξεν. Εἰ δὲ ἐπιπολύ ἢ ἀφωρία ἐκείνη ἐπι-
 μένη, καλῶς ἐπωφελήσεις καὶ σικύων κέφων
 ἐπὶ

ἐπὶ τῷ κτένι, καὶ τοῖς βαβῶσιν ἐπιτιθεμένων·
 ἐρίοις τοίνυν καθαρῶς (ff) ὅλα τὰ ἄκρα ἐσκε-
 πασμένα· ἀνοίγοντες ὅσον ἐν τῷ σώματι αὐτῆς
 ὕδωρ θερμὸν ἐνσάζομεν· ἔπειτα καὶ μελίκρατον
 προσβαλεῖν, καὶ ἐν κρεμασῶ κραιβάτω αὐτὴν
 κατασεῖν· ἡνίκα δὲ εἰς ἑαυτὴν ἐπανέλθῃ, εἰ
 ἄδεμία χαίνωσις αὐτῇ εἴη, ἢ, (gg) πρὸς ὀλι-
 γον δίδεται τροφή, ἐμποδιᾷ, εὐδείως φλεβο-
 τομεῖν, καὶ ἐγχυματισμοῖς ἐξ ἐλαίου, καὶ ἐγ-
 καθίσμασι χυλῶν θεραπευτέα· καὶ ἐπαλειφο-
 μένη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, τροφὴν ἀπλὴν λαμβανέ-
 τω· ἢ ἕως ἧ (hh) ἐκκλίνη (ii) ἢ ἄλλῃ ἡμέρᾳ
 τρεφέσω τοῖς καθημερινοῖς, ὅμως καταπλάσ-
 μασι καὶ τῇ πυρίᾳ θεραπευθεῖσα σὺν τῇ ἐπι-
 θέσει τῶν προειρημένων· γενομένης δὲ τ (kk)
 ἐγκλίσεως κηρωταῖς καὶ μαλάγμασιν ἀπλοῖς
 χρώμεθα· βλαναίῳ τοίνυν, καὶ ποικίλῃ τρο-
 φῇ, καὶ καλῷ οἴνω ἀναλαμβάνομεν. Εἰ δὲ
 συνεχέστερον συμβῆσονται αἱ διαθέσεις, καὶ τὸ
 νόσημα χρόνιον εἴη τοῖς προειρημένοις μεθοδεύ-
 μασι χρώμεθα, βοιδήμασι, καὶ ἀρμόδιοις γυμ-
 νασίοις· τροφᾶς τοίνυν (ll) καὶ τὸν περίοδον
 τεταγμέναις, μετέπειτα δὲ τὰ μετασυγκριτικὰ
 προσιδέαμεν, ἅτινα συνίστανται ἐξ ἀλικῆ δρώ-
 πακος, ἢ τῶν (mm) συγκριτικῶν σικύων, πα-
 ροπτήσεως, ἀνατριβῆς τῶν μερῶν, ἐπιπασμά-
 των δριμυτάτων, ἐγκαθισμάτων, καὶ σιναπισ-

μῶν· εἰ δὲ ταῦτα ἤττον ὠφελήσωσιν, ὑσάτως
 καὶ ἐλέβορον δώσωμεν, κατατεμνοντες δηλαδὴ
 τῶν ῥιζῶν τὴν ἐπανάληψιν· ἔπειτα τοῖς πι-
 κροῖς χρῶ, ἀλλὰ μὴν καὶ ὕδασι θερμοῖς, ὠντι-
 νων πάντων τῶν προειρημένων ἢ χρῆσις ἀρμόζουσα
 ἐν τῷ ποιηματικῷ εἶδει τῆς μήτρας ἐστὶ διατετυ-
 πωμένη. Τῶν δὲ παλαιῶν ἰατρῶν τὴν πλάνην,
 οἵτινες πάντα τὰ δυσώδη εἶδη ταῖς ῥιζῖν ἐπιτι-
 θεάσιν, ἀναρῶμεν, τῆτέσι τήχας κεκαυμένας,
 καὶ ὄσφρησιν τῶν (ππ) λίχων· καζόριον τοῖνον,
 καὶ ῥητίνην ἐν ταῖς ῥιζῖν ἐπέχριον, καὶ πάντων τῶν
 εἰδῶν ἐπέχριον τὰ κάκοσμα, (οο) καὶ ἄνω ἐκράταν·
 καὶ πρὸς τὴν μήτραν (pp) ἔνδον τῆς εὐόδου πεσ-
 σὰς σὺν νάρδῳ καὶ σύρακι· (qq) οἵτινες διὰ τῆτο
 τιθεάσιν, ἵνα ἐκεῖνα τὰ κάκοσμα ἢ μήτρα φεύ-
 ξη, καὶ πρὸς ταῦτα τὰ εὐόδομα κατέλθῃ· τι-
 νὲς δὲ ποικίλης ψόφου καὶ κυμβάλων καὶ τυμπά-
 νων ἤχον παρεῖχον· τινὲς (γγ) τὸ ἀκόλυθον (ss)
 πταρμικὸν (tt) ἐμπλησσοῦ τὴν κεφαλὴν, καὶ ταῖς
 ῥιζῖν δριμύτατον ὄξος ἐμβρέχοντες (vv) τὰ ἀκέ-
 ραια, ἅπερ καταλιπεῖν τετελεγκάμεν τοῖς μα-
 ταίοις ῥήμασι, καὶ μηδὲν προκόπτεισι, βάρος τοῖ-
 νου καὶ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἐμοὶ ἔδοξεν· (xx) ἢ
 περὶ τὸ ἐξ αὐτῶν γράφειν.

 ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΛ'.

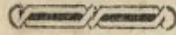
Περὶ τῆς τάσεως τῆς μήτρας.

Η' τῆς μήτρας τάσις συμβαίνειν (a) εἴωθε (b) οἴδημα ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν ὅσον δεποτῆν (c) σκληρῶδες, (d) ὀδύνην τοίνυν τῆς γαστρὸς καὶ τῆς κόλπας· (e) σὺν αἰσθήσει δηλαδὴ τῆς ἥπατος καὶ τῆς σωμαχῆς· τὸ ἔρον ἐμποδίζεται, καὶ ἀγρυπνίας ἐπακολουθεῖσι, καὶ νύγματα συντρέχουσι· συνεχεῖρον δὲ δεχομένης τῆς καθάρσεως ταῦτα συνδοραμεῖν (f) εἴωθατιν, ὅτε, (g) καὶ τὸν δάκτυλον ἢ μῦα εἰσβάλλῃ εἰς τὸ σῶμα, ἀνεωγμένον αὐτὸ εὐρίσκει· τὴν αὐτὴν δὲ θεραπείαν παρέχομεν, ἢν πρὸς τὴν ζέσιν τῆς μήτρας τεδείκαμεν.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΛΑ'.

Περὶ οἰδήματος τῆς μήτρας.

Τὸ τῆς μήτρας οἴδημα συμβαίνει ἀπὸ φύξεως, ἢ ἐκ τρώσεως, ἢ ἐκ δυσχερῆς τέκας, ἢ θρόμβου αἵματος, εἰς τὸ σῶμα (a) ἐνκομμένοντος. Οὐγκῆται ἢ μήτρα ἔτωσ· (b) ὡς καὶ τὴν γαστέρα οἶ δίσκεσθαι· τὸ δὲ οἴδημα τῆς εὐρίσκει τῶν δακτύλων ἀφίεται, καὶ εὐθέως (c) ἑαυτὴν συστέλλει, ἔτωσ ὡς εἰ τις τῆ χειρὶ αὐτὰ τὰ μέρη πατάξει, καθάπερ τύμπανον ἠχῆσει· καὶ γὰρ ἐνίοτε μετὰ
 νυγμά-

νυγμάτων, & σφοδράς ἐμπνευματώσεως ὡς κἀ-
 κείσε διατρέχει· τισὶν αὐτὸ τὸ οἴδημα ἐπιμέ-
 νει· ἐνίοτε ἐὰδ' ὅτε ἑαυτὸ δεικνύει, & ἐπαναίρε-
 ται (d) ἑαυτῷ τὸ οἴδημα· (e) θεραπείαν δὲ τέ-
 τα ταῦτα παρέχομεν, ἅπερ ἐν τῇ ἐπιχέσει,
 & (f) ἐπιζέσει τῆς μήτρας συνεχέστερον ἐδίδαξα-
 μεν. Ὅμως ἕτως ὅπως ἢ μαῖα ἐπιμελῶς τὸν
 θρόμβον (g) εὐρήσει, & ἄνευ σκύλμης (h) παρα-
 λύσει· ἢνίκα δὲ χρονία εἴη ἢ διάθεσις, τότε τὸ
 οἴδημα διὰ τῶν μετασυγκριτικῶν πραγμάτων,
 ὡς ἐν τῇ ἀποπνίξει τῆς μήτρας ἐδίδακαμεν, χρω-
 μεδα θεραπεύοντες· ἔπειτα ἐπίθεμα τὸ διὰ σύ-
 κων λεγόμενον, ἢ τὸ διὰ σπερμάτων, ἢ τὸ (i)
 πλύαρχιον, ἢ τὸ διὰ δαφνίδων ἐπιτίθεμεν· ἐγ-
 καθισματίζομεν δὲ αὐτάς ἐν ὕδατι, ἐν ᾧ ἀφέ-
 ψομεν σαφυλίνον, δαῦκον κρετικόν, & γλήχωνα·
 (k) ἀπαριδίως & ἀρτεμισίαν ἐκείσε προσμίγ-
 νυμεν, & πρασίαν δέσμίδα, ὑσσώπην & δάφνης·
 ταῦτα πάντα ὅτε ἐψηθῶσιν, ἐξ αὐτῶν ἐγκά-
 θισμα ποιῶμεν· πεσσὸς τοίνυν ὁμοίως (ἐκ) τῶν
 προειρημένων πραγμάτων σκευάζομεν, δηλονότι
 οἷτινες δέχονται πήγανον, νίτρον, γλήχωνα,
 χολὴν ταυρείαν, ἕτως ὡς ταῦτα πάντα ἐνωθῶ-
 σι, & ἕτως πεσσὸν ποιήσομεν· ἔστι δὲ & ἄλλος
 πεσσός, ὅστις δέχεται ἰσχάδων ἐπιμελῶς λελειω-
 μένων, ἕτως (l) ὡς τὸ σπέρμα αὐτῶν μὴ φα-
 νεῖν γὰρ α'. κυμινὴ γὰρ β'. ἀφρονίτρον γὰρ α'. ὅλοι
 δὲ

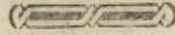
δὲ οἱ δριμύτατοι πεσσοὶ ὅτε εἰς τὸ ἐρίον ὡσιν
 ἐμβεβρεγμένοι, εἰς ἔλαιον ἢ γάλα ὀφείλουσιν
 ἐμβάπτεσθαι, ἢ ἕτως (m) ἐπιτιθέσθαι· σικύας
 τοίνυν μετασυγκριτικὰς αὐτοῖς τοῖς μέρεσι κα-
 λῶς ἐπιτίθεμεν, ἢ ὡδὲ κἀκέῃσε ἔλκοντες βιαιῶς
 εἰσάγομεν· ὕδασι τοίνυν θερμοῖς χρᾶσθαι, ἐχά-
 τως δὲ ἢ ἐν τοῖς (n) ψυχραῖς κατιέναι ἐπιτρέ-
 πομεν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΑΒ'.

Περὶ φλεγμονῆς τῆς μήτρας.

Ἡνίκα ἡ μήτρα ἐν τῇ φλεγμοῦν ἔστι, ταῦτα
 τὰ σημεῖα συμβαίνει· (a) σκληρία ὑπὸ τὸν ὀμ-
 φαλὸν σὺν τινὶ ἐμπνευματώσει, (b) ἕτως, ἡνί-
 κα τῷ δακτύλῳ (c) θλίψεται, (d) ὀψῆ, καὶ
 μετ' ὀλίγον πάλιν ἑαυτὴν, (e) ἐνώσει· τὸ δὲ
 δέρμα τῆς γαστρὸς τὸ ἴδιον χεῶμα ἂν ἔχει, καὶ
 τοῖς δακτύλοις προσενεχθεῖσιν ὀκιδιώκεται· ἀλλὰ
 μὴν καὶ ἐν τῷ τῷ κάθει παρέχομεν, ἅπερ
 εἰς τὸ οἴδημα τῆς μήτρας εἰσὶ τεθειμένα, καὶ
 μετὰ τὸν ἐγκολπισμὸν ἐλαίῳ ἀπλῶ, καὶ ὅτι ἢ
 ἐλαίῳ ἢ κυπρίνῃ, καὶ ἢ ἰρίνῃ ἐγκολπίζομεν.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΛΓ',

Περὶ σκληρίας τῆς μήτρας.

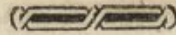
Παρορχομένης τῆς ζώσεως σκληρώσει τῆς μή-
 τρας ἀποτέλλεται· καὶ ἴδιότε (a) μέρος τι· ση-
 μεία δὲ ταῦτα ἔχει· ἔξωθεν τῆς σκληρώσεως με-
 γίστη· εὐρίσκεται δὲ ἕτως, ὡς ἡνίκα (b) τῆς δακ-
 τύλων (c) εἰη γυμνασίως (d) θλιβέντα, ὀδύνης
 τινός ἢ γυνῆ αἰσθάνεται· ὡς ὅτε αὐξήσει ἢ αὐ-
 τῇ σκληρώσει (e) ἣτις ἤλιται, ὀδύνην πρὸς ἑδο-
 νεφρῶς, καὶ τὸν β-βῶνα, καὶ βάρος ὅπῃ τὸν κτέ-
 να αἰσθάνθησεται. Εἰ δὲ ὅπῃ τραχήλω τῆς
 μήτρας εἰη σκληρώσει (f) ἔξωθεν εἰς τὸ σῶμα τῆς
 μήτρας (g) ἐκεῖ σκληρώσει, καὶ ἀνεωγμένον σῶ-
 μα εὐρίσκεται, ἕτως ὡς τοῖς νύγμασι, καὶ ταῖς
 ὀδύνης τὴν χρῆσιν τῶ ἀνδρὸς ἢ γυνῆ μη ὑπο-
 σῆ (h)· καὶ γὰρ θερμότης ὁραται, καὶ ἡ θερ-
 μασία ὀκείνη ἢ ὅλως αἰσθάνθησεται, ἕτε τῶ
 σώματος αἰσθῆσιν χῆ· θεραπείαν δὲ ταύτην ἔ-
 χει, ἣτις ἐν τῇ ὀπχέσει τῆς μήτρας τεθεμένη
 ὄζει, ταύτην ποιήσομεν.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΑΔ'.

Περὶ ὀδύνης τῆς μήτρας;

Η ὀδυῖν δὲ τῆς μήτρας μετὰ τὸν τόκον ταῦ-
 τα τὰ σημεῖα ἔχει· ἡνίκα ἑαυτὴν ἢ μήτρα εἰς
 τὸν σῶμαχον πιέσει, σφόδρα κλονᾶται ὀδυῖν,
 καὶ τὸ (a) σῶμα (b) λιπεῖται. ἐστ' ὅτε τοῖσι
 καὶ ἀπαπνεύσει· ὡσπερ ἐν τῷ κωματώδει νοσή-
 ματι δοκεῖ εἶαι. Διαφέρει δὲ ὅμως (c) ἐν τῇ
 ξυμφορᾷ ἧς αὐτῆ, ὅτι ἔτε (c) οἱ ὀφθαλμοὶ κρέ-
 φονται, ἔτε ἀφρὸς ἀπορρέει, ἔτε τὰ νεῦρα ἀ-
 φέλκονται· ὅμως κάρσις ἐν αὐταῖς εἶναι δοκεῖ·
 ἐφ' αἷς δὲ ὁμοίως πυκνῶς (d) σροφόμεναι, διηνε-
 κὸς ἔνθα πίπτουσιν· εἰάν (ἐν) ὀκτὸς ἀδυναμίας ἐ-
 σὶν ἢ ὀδυῖν, αἷμα ἀφαιρεθὲν ὠφελεῖ· εἰ δὲ (e)
 βραχύς ὄσθι, σικυδία προσπεκηγμένα ὄσθιν ἐν
 τοῖς βιβῶσιν· εἰ δὲ ὄσθι πολὺ κείται, ἢ (ς) κεί-
 δω εἴωθεν, ὄσθι δέναι δὲ ταῖς ῥισὶν αὐτῆς κε-
 καυμένον ἔριον βεβαμμένον καὶ ῥυπῶδες, ἢ ἄλλο
 ὄσπερ δύνεται δυσώδης ὀσφρήσεως εἶναι· καὶ τῆν
 αὐτὴν ὕδωρ ψυχρὸν περιχεθὲν ὠφελεῖ· ἢ πύ-
 γανον λελειωμένον σὺν μέλιτι, ἢ κυπρίνω ἐλαίω,
 ἢ (g) οἰονδήποτ' ἄλλο θερμὸν κατάπλασμα
 τῶν (h) φυσικῶν γλήχωνος ὄσθι δέναι, μεταξὺ
 τέτων ἀνατρέβειν τὰς κοτύλας, καὶ τὸ σῶμα αὐ-
 τῆς· ἔπειτα ἡνίκα πρὸς ἑαυτὴν ἐπανέλθῃ, πε-
 ρι·

ριχέεις οἶνον ὄλω τῷ σώματι, ἢ τοίνω ἢ πόσις
 αὐτή, ἢκ ἀφ' (i) ἢν ἔδιμον ᾧ σώματος· ἀλλὰ
 μὴν καὶ σιναπισμὸν ἐπὶ τὴν γαστέρα ὑπὲρθεῖς·
 τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἢ τῇ τετάρτῃ ὑπετεέον,
 ἕως ἂν καὶ τὸ σῶμα ἐρυθρὸν εἴη, εἴαν ἢ σκληρώ-
 σις ὑπὲρθεῖ· μαλάττειν μετρίως δοκεῖ σέλινον ἐν
 γάλακτι λελυμένον, ἔπειτα λελειωμένον, καὶ
 παρότερον ἐν τῷ αὐτῷ γάλακτι ἀφεψημένον σιῶ
 κηρῷ λευκῷ, καὶ μυελῷ ἐλαφείῳ, σιῶ ἰρίῳ ἐ-
 λάῳ, ἢ ἀξυγγείῳ ταυρείῳ σιῶ ῥόδῳ μεμιγμέ-
 νον. Δοτέα τοίνω ἢ πόσις κασορία, ἢ (k) κυ-
 πέρεως τοσῶτον· εἰ δὲ ἢ μήτρα (l) ὄξελκωδῆ,
 κηρωτῆ ἐκ τῶν ῥόδων (m) γένηται καὶ ἀξυγγείῳ
 ὑὸς προσφάτε, καὶ ὡς λευκὸν μιγνύσῳ, καὶ
 ἄτως ὑπὲρθεῖσῳ· ἢ τὸ λευκὸν τῶν ὠῶν σιῶ ῥο-
 δίνῳ μεμιγμένον, ὑπεβάλλων ξηρίον ἐκ ῥόδων με-
 μιγμένον· ἢ ὑποκάπνισμα τῆς μήτρας ἡμέσῳ ἐκ
 δεῖς ἀτύρη, (o) ὠφελεῖ ἄρον τινὶ ὀδυῖν· ἢ εἴαν
 ἢ κάθαρσις τῆς γυναικὸς (n) βλάβπει, κολο-
 κιώδης ξηρῆς ὠφελεῖ κεκαυμένης τὸ ξηρίον ἐν
 τοῖς βηβῶσιν, ἢ ὑπὸ τοῖς μαδῶσις ὑπετεδέν (o)
 ὠφελεῖ (p)· εἰ δὲ ἢ κάθαρσις ὄτι, προσφερέ-
 ὄθωσαν τὰ φάρμακα τὰ προτρέποντα τὸ αἷμα (q)
 κοσόν, γλήχων (r), ἵνα λευκὰ (s) ἐπεπλίον,
 καλαμίνθη, (t) θυμβρον, καὶ ὑσώπον· τροφὰς
 δὲ ὑπετηδεῖας λαμβανέτω πράσον, πήγανον,
 κύμινον, κρόμμυα (v), νάπην καὶ πᾶν δριμύ λά-

χα-

χανον· εἰ δὲ τὸ αἷμα ἐκ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν
ἐκτραγῆται εἰώθειν (x) ἢ ἐκ τῶν ῥινῶν ἐκτραγῆ,
κεκαυμένην (y) κολοκιδίτην τοῖς βεβῶσιν ὀπθε-
τέον ὀπί τρεῖς ἢ τέσσαρας μῆνας. Τριάκοντα δὲ
ἡμερῶν παρελθουσῶν, τηνικαῦτα εἰδείης τὸ πά-
θος ὑγιάναι. Εἰ δὲ ἐχῆ αὐτὸ τὸ αἷμα ἐνδείξη-
ται (z), ἴδης αὐταῖς ὀδύνην τῆς κεφαλῆς· Ἰξανί-
σασθαι, τηνικαῦτα ἐκ τῶν βραχιόνων αἷμα ἀ-
φαιρετέον, καὶ ἔτως αὐτὴν εὐδύς θεραπεύσεις.

Κ Ε Φ Α Λ. Ρ Λ Ε'.

(α) Περὶ μύλης τῆς μήτρας.

(b) Ἡ νόσος ἢ προσαγορευομένη μύλος (c)
σκήρωσις τῆς μήτρας ὄσιν ἐκ τῆς παρελθούσης ζέ-
σεως, δι' (d) ἧς ὅλη ἡ γαστήρ ἐκτεταμένη ὄσιν
ἔτως, ὥστε ἐγκυμονῆσαν δοκεῖν εἶναι· ὅσοτε μὲν
καὶ (e) τί ἐν τῇ μήτρᾳ γινυθῆν (f), πλέον ἢ
σάξ (g) ἐπαύξει· ὄθεν (h) ἡ μάα εἰσβάλλου-
σα τὸν δάκτυλον ἐν τῷ σώματι, ἢ ἐν τῷ (i)
σκληρώματι τῆτο αὐτὸ εὐρίσκειται· ὅσοτε δὲ πᾶ-
σα ἡ μήτρα (k) τοῖτο νόσημα πάχει, ὥς ἡ
γαστήρ πᾶσα (l) σὺ σκληρώσει λίθω ἐπαυξή-
σι, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα σὺ κακῷ χρώματι,
καὶ ἀνορεξία (m) κατέχεται· ἐρηται δὲ μύλος
παρὰ τὸ βάρος, καὶ διότι βραδέως κινεῖται· ἀ-
φορίζομεν δὲ τὴν ἔχουσαν μύλον ἀπὸ τῆς ἐγκυ-
μο-

μονήσης γυναικός, εἰ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀμ-
 φοτέρων, καὶ τὰ ἔμμηνα ἔσωδράμωσι, ἔσθ-
 μαδὸς πεφουσιμένης ἔχωσι, ἔ ἀνορεξίαν πά-
 χωσι, ἔ βάρος ἐν τοῖς νεφροῖς αὐτῶν (π) αἰσθάν-
 νωνται, ἔ ἡ γαστήρ καθ' ἡμέραν αὐξήσῃ (ο) ὅτ'
 ὀκείνης τῆς ἐχάσης τὸν μύλον ὄκ (ρ) τότε, ὅτι
 καθ' ἡμέραν νύγματα, ἔ ὀυῶς αἰσθάνεται, ἔ
 παρερχομένα τῷ χρόνῳ αὐτὴν τὴν κίνησιν τῷ ἐμ-
 βρῦν ὄκ ἔχει, ἢν πῶρ αἰ ἐγκυμῶνται γυνῶκες
 ἀπὸ τῆ τετάρτη μηνὸς αἰσθάν ὄκ ἀρχονται· παρ-
 ἡλ υθότος δὲ τῷ δεκάτῃ μηνος τὸ πᾶν σῶμα
 αὐτῶν τῇ (q) τήξει καταναλισκεται, ἔ ἡ γασ-
 τήρ ἔ τὰ μέσα τῶν μηνῶν καθόλη αὐξάνουσι,
 ὡς ὑδρωπικὸν τὸ νόσημα τῆς γυναικός δοκεῖν εἶ-
 ναι· ἀλλ' ἔν ἐ αὐτῇ ὑδρωπικῇ, (νόσοι) διαχω-
 ρίζεται ἀπ' ὀκείνης τῆς τὸν μύλον ἐχάσης, ὅτι
 ἡ γαστήρ πατασομένη ἢ χον ἰσθάνεται, καὶ τοῖς
 δακτυλοῖς θλιβομένη εἰς ὅσον δήποτε ἀφίσταται·
 τῆτο δὲ τὸ νόσημα οἱ πλείστοι ἀνάτονον εἶναι εἰρή-
 κασσι, τινὲς δὲ παραυτίκα ἀρχόμενον διωδὸς ἰα-
 θῆναι· ἡμεῖς δὲ καθάπῳ τὸ χρόνιον νόσημα, ἔ-
 τως καὶ τὸν μύλον θεραπεύεμεν, ὡσπερ προχει-
 ριζόμενοι τῶν παρηγορικῶν, σιω πυρίαι ἔ κα-
 ταπλάσμασι, καὶ καταχάσει, πυρίαι τε ἔ ἐγ-
 χυματισμοῖς, καὶ πεσσοῖς μαλακτικῶς τοῖς ἀ-
 πλοῖς, ὡς τῷ διαχύλων, ἢ τῷ μνασέν· ἔπειτα
 εἰς τὰ μετασυγκριτικὰ ἡμᾶς ἀνασρέφομεν· παρῶ-
 τον

τον

τον τῆ ἀναληπτικῆ πρίοδῳ ἀναλαμβάνοντες,
 ἔπειτα τὰ μετασυγκριτικὰ προσβάλλομεν, κα-
 θάρσῃ (είσι), οἱ δὲ ὄπακες, ἔσσι (r) προσθήσει
 τῶ ὄπαταμάτων, ἀνατριβή τοιγαρὸν ἰχυρὰ,
 σιναπισμός ἔσσι μαλίγματα, τῆτεςι τὸ διὰ ἀπέρ-
 ματος, ἔσσι τὸ πολυχρόιον, ἔσσι τὸ διὰ δαφνίδων,
 ἔσσι τῶν ἀφύσων πυρίαι, ἐγκαθίσματα ἔτι με-
 τασυγκριτικὰ (s). τῆτοις καλῶς χρώμεθα τῆ-
 τῆτεςιν ὕδωρ ἐν ᾧ εἰσὶν ἀφεψήμενα δαφνίδων δέσ-
 μα, ὕσσωπον, ἕδωσμον, πρίσιον. πεσσοὶ δὲ
 δεχόμενοι βάτυρον, χύλον ὕσσωπη, σῆαρ χή-
 νειον, μυελὸν ἐλάφου, ἢ τὸν ἐγκέφαλον αὐτῆ.
 μέλι τοῖω ἔσσι ἰχθυῖδας λελειωμένας μάλα λεπ-
 τῶς. ἔλαιον παλαιόν. ἔτως εἰς ὕδωρ θερμὸν
 βάλλομεν, καὶ νήχεσθαι κελεύομεν. ἢ ἐξ αὐτῆ ἔσσι
 ὕδατος ἐγκαθίσματα ποιῶμεν. χρονίζοντες δὲ
 ἔσσι νοσήματος ἔσσι ἐλέβορον δώσομεν. ἀλλὰ μὴν
 ἔσσι θυμιάματα ὑποκαπνίσομεν. ἀτὰρ οἱ ἀρχαῖοι
 ὑπεκαπνίζον ἐσκευασμένα ὄσσι κρόκη ἔσσι σύρακος,
 ἔσσι σμύρνης ἔσσι ῥητίνης ἔσσι ἀρτεμισίας (t). εἰς αὐτῆ (v)
 ἀρέτιαται (x) γλήχω ἔσσι ἔλαιον, ἔσσι πῶς τὴν
 πυρίαν (y) αὐτῶν αὐτὰς (z) καθιδρύομεν, ἔσσι ἐν
 ὕδατι (aa) ἀφεψῆμεν κάρδαμον. ταῦτα πάντα
 δεδοκιμάκμεν, ἐπειδὴ πλείστας ὠφελῆν δύνανται.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΛς'.

Περὶ αἱμορραγίας τῆς μήτρας.

Η' τῆς μήτρας αἱμορραγία συμβαίνει ἐκ δυχε-
 ρεστάτη τόκῳ, ἢ ἐκτρώσεως, ἢ ἐξέλκώσεως (a) ἢ
 ὀπωσῆν (b) τῆ (c) ρίζῃ τῶν φλεβῶν πλέον αἵ-
 μα ἐπὶ τῆς γυναικείας κόλπῃς ἐκχέεται· παρέ-
 πεται δὲ (d) τῷ κάμνοντι χαλνώσις τῆ σώμα-
 τος, ἰχνότης, ὠχρὸν τὸ σῶμα, ἀνορεξία· ἔστι
 δὲ κινδυνῶδες τὸ νόσημα, εἰ μὲντοι ἡνίκα μετὰ
 μεγάλης δυχερείας ἐπέχεται, καὶ ξηραίνεται,
 ὅμως ἐνίοτε τὸ αἷμα διαρρῆι· πάσαι δὲ αὐτὰ,
 ἡνίκα θεραπευθῆναι ἄρξονται ὀφείλῃσι κείσθαι ἐν
 (e) κοιτῶνι, σμικρῷ (f) καὶ σκοτεινῷ, καὶ ἐν τῇ
 κλίνῃ δηλαδὴ (g) τῆ ἀρώσῃ τὰ τελευτῶν τῶν
 ποδῶν ὑψηλότερα ἔχειν σὺν πάσῃ ἰσχυρίᾳ τῆ
 σώματος καὶ ἀναπαύσει, (h) πᾶσα γὰρ κίνησις
 ῥεῦσιν προτρέπει, ἕτως, ἵνα τὰς πόδας ἐσραμ-
 μένας χῆ, καὶ ἕτως κείσθαι· μετὰ σπόγγων τοί-
 νου μεγάλων (i) καὶ ἐν ὕδατι ψυχρῷ βεβρεγμέ-
 νων, ἢ ἐν ὀξυκράτῳ (k) αὐτὰ τὰ μέρη ἐμβρέ-
 χεσθαι (l) τῆτέσιν ἢ κύσις, καὶ οἱ νεφροὶ, καὶ ὁ
 βιβῶν, ἕτως, ὡς συνεχέστερον ἐναλλαχθῆναι
 σάν, ἵνα μὴ τὸ σῶμα θερμῆς ὥρας ἔσῃς θερ-
 μανθῆ· (m) ἀλλὰ πάντα ἐν ἐπιχέσει διακρατη-
 θῆτω, καὶ μετὰ φασκίων δεσμευθῆτω· πάντα
 (n) ἢ ἐν ὕδατι ψυχρῷ ὑποβάλλειν, τὸ πρόσω-

πον

πον τοίνυν ἐκ προσφάτε ὕδατος (ο) καταντληθῆ, καὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῆς (ρ) ῥίπτεται μετὰ ῥίπιδων· ἀλλὰ καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐλαίῳ ψυχρῷ καὶ σπανικῷ ἐπαλείφομεν, καὶ ἐκ διαστήματος ὄξει ῥοφεῖν δίδομεν· καὶ ἐγκαθισμὸς τοίνυν σὺν ὀξυκράτῳ ψυχρῷ ποιῆμεν, ἢ σὺν ὕδατι ἐν ᾧ εἰσὶν ἀφεψημένα (q) μύρτι, χίνος, (r) ἀγριοσυκομορέα, λέπος ῥοῶν καὶ κρομμύων, καὶ ἄσφαλτον, ἤνικα ταῦτα ζεσθῶσι, καὶ καταψυχρανθῶσιν, (s) ὅπως ἐκείσε ἡ γυνὴ ἐγκαθίσσει· εἰ δὲ (t) ἐδέλεις διὰ τὴν τῆ σώματος κίνησιν, ἢ τις τῆ διαρροία ἐναντία ἔσσι, τοῖς ἐγκαθίσμασι χρῆσθαι (u) δυνηθῆ (x) αὐτὸ τὸ ὕδωρ εἰσπρέμειν, ἢ χυλὸν ἀρογλώσσης, ἢ βάτες, ἢ ἐντύβων, ἢ (y) σαφυλῆς ὄμφακος, ἢ φυλλίς τῆς πῶας εἰς πεσσὸν ἐπιτιθέναι· (z) ἐπιμενήσης δὲ τῆς νόση ὑποκυσίδα καὶ ἀκακίαν, καὶ σέλινον σὺν ὄξει λυθέντα, καὶ ἐπιμελῶς λειωθέντα δυήσῃ ἐν ἔριῳ ὡσπερ πεσσὸν ἐπιθέναι· ἐφ' οἷς πράγμασιν ἐξ ὄμφακος ὀσονῶν προσθήσεις, καὶ ἔριον μαλακὸν ἐν ὄξει ἐμβεβαμμένον καλῶς τῷ σώματι τῆς μήτρας ἐπιτιθέναι (aa) ὅπως ῥεόν τὸ αἷμα δέξηται, μήπως πηγνύμενον ἐκεί ταῦτα τὰ μέρη κατακαύσῃ· συνεχέστερον δὲ τὸ ἔριον αὐτὸ ἀλλακτέον· σικύαι δὲ ζαλτικαὶ σὺν πολλῷ πυρὶ αὐτοῖς τοῖς μέρεσιν ἔξω ἐπιτεθῶσαν, ὅπως ὡς ἐκεῖ (bb) ἐναπομείνωσι, ἀρθῶσιν· ἐπί-

θεμα

Δεμα τοίνυν ὅπερ διὰ φοινίκων συνίσταται, καὶ
 μήλων κυδωνίων ἐπιμιχθέντων, καὶ ζυπτηρίας
 χισῆς, κηκίδος καὶ ἀλοῆς, ὑποκυκίδος καὶ ἀκα-
 κίας, καὶ ὄμφρακίου, καὶ πάντα σὺν ἐλαίῳ καὶ κη-
 ρωτῇ ἐνωθῶτιν· ἢ ἐκ τῶν (cc) βοτάνων τὰ ἐπι-
 δέματα ταῦτα, αἶ ἐξ ἀνδράχνης μελαίνης, ἢ
 ψυλλῆς βοτάνης, καὶ σαφυλῆς ὄμφρακος, καὶ
 ἄρογλώσσης, καὶ ἐντύβου (dd) λειωθέντα (ee) καὶ
 ὄξει ἀναμιγνέντα, ἢ καὶ μετὰ φοινίκων ἐν ὄξει
 ἀφεψημένων (ff)· χρώμεθα δὲ καὶ (gg) γυμνασι-
 κῶν πεσσῶν ὧν ἔχει κηκίδα καὶ μάνα λιβάνη,
 καὶ χαλκίτιν, καὶ γῆν ἄσπερα, ὡς χυλῶ τίνι τῶν
 προειρημένων βοτάνων τὰ ξηρὰ ἀναμιχθῶσιν,
 ἢ (hh) εἰς σποδίου σπόγγου κεκαυμένα, ὅς ταύτη
 τῇ παραδόσει κατακαίεται· σπόγγον καινὸν πίε-
 ση ὑγρῷ (ii) καθυγρανόμενον ἐν (kk) χύτρῳ και-
 νῷ βάλλεις, καὶ εἴσεις ἕως ἂν κατακαῖ, ὡς (ll) ξυ-
 ρὸν δύνασθαι γενέσθαι, καὶ κοχλιάριον πλήρες εἰς
 τὸν προειρημένον χυλὸν ἐπιμίξεις, ἢ σὺν τῷ
 λευκῷ τῷ ὡς λειώσεις· ἀλλὰ εἰ ἴσως τῇ συνε-
 χείῃ τῆ αἵματος καῶσις ἐκεῖ φανείη, ἢ ἔλαωσις
 εἴη γεγεννημένη (mm) σφόδρα φοβεῖσθαι ὀφείλο-
 μεν, καὶ ἐκ τῶν τροχίσκων τῶν δυσεντερικῶν δε-
 ρακνέομεν· καὶ εἴ τις (nn) ἀρτίως κινδυνεύει, κατ'
 ὀλίγον δερακνέσθαι αἰεὶ ὀφείλει, ὅπως διαφύγοι
 (oo) τῇ τῆ πάθους ἐκείνης· (pp) ἢ τροφὰς σαλτικὰς
 τῆτέστιν (qq) ὀρίγανον, φακὴν (rr) γύριν σὺν ὄξει
 ἀφεψη-

ἄφειμμένην, καὶ ἐλαίῳ σπανῶ ἤρτυμένην· δώ-
σομεν τσίβυον καὶ ἐντύβα, καὶ (s) τρίδακας καυ-
λόν, καὶ ὠά (t) ξυρά· ἐκ δὲ τῶν πτηνῶν ἢ πε-
ρισεράν, ἢ πέρδικα, ἢ (u) γερανόν· σὺν ὄξυκρά-
τῳ, καὶ (x) καρπὸν μύρτις, σὺν ἐλαίῳ σπανῶ
ἢ ψιδῶσι· καὶ ἐσχάτως οἶνον δίδομεν, καὶ εἰς
ὀλοκλήρον ὑγίαν κατανήσασαν βραδύτερον δο-
δῆσαι (y).

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΛΖ'.

Περὶ ρεύσεως αἵματος τῆς γυναικός.

Αὕτη ἡ νόσος τῆς γυναικός τῇ τῶν χυμῶν
πλεονεξία συμβαίνει· ἐκ πολλῆ (a) ἢ περὶ ἐκ τῆς
μήτρας ἐκχέεται ἕτως (b) τε ἐκκτέρων, ὡς ποι-
κίλω χρώματι (c) ἢ, καὶ αὐτὴ ἡ γυνὴ ἢ πάχνη-
σα ἐκ τῆς μήτρας σώματος κακὸν χρῶμα
ἔχει, καὶ ἀνορεξίαν (d) ποιεῖ· καὶ ἡνίκα περι-
πατεῖν ἄρξεται, ὀγκῶται, καὶ οἰδηματῶν ποδῶν
χῆ. Διορίζεται δὲ ἡ νόσος αὕτη ἐκ τέτων τῶν
σημείων, ὅτι ὀδύνη συμβαίνει, (e) καὶ δεύτερον
ἔχουσι· καὶ ἐκείναι, (f) αἵτινες σὺν ὀδύνῃ, ἐνλο-
τε καὶ ἔλκος ἔχουσι· τὸ δὲ ἔλκος βλάπτει (g)
σὺν δὲ τῇ ζέσει ἐς ῥύπαρόν, ἐνλοτε καθαρόν·
ἐκείνη τσίβυον ἢ διάρροια, ἣτις ἄνευ ἔλκος, καὶ
ὀδύνης ἐστίν, ὅπως μόνος ὁ χυμὸς (h) φέρεται,
διὰ τῶν προειρημένων ἀπάντων βοηθημάτων δε-

Η

ραπα-

ραπευθῆναι δυναθῆ, ἄπερ ἐν τῇ ἑξαματώσει
 τῆς μήτρας τεδείκαμεν· εἰ θελήσει, τις τοίνυν
 ἀπλᾶς δῆσαι πόσεις, ἢ κωλύομεν, ὡς ἐσιν ἢ πί-
 τυα τῷ λαγῶν, ἢ μόχῃ, ἢ ἄρῃ, ἢ ἐλάφῃ, εἰάν
 εὐρεθῆ· ἢ ἐκ ῥοῶν οἶνον, καὶ λεπία ῥοῶν, ἢ
 φλῆν εροβίλων· ταῦτα πάντα κεκομμένα, καὶ
 λελειωμένα, καὶ ἐκ τῆς τῆς ξηρίας δίδοναι ποτόν
 ζζ δύο· ἄμεινον δὲ εἰ φοίνικες, καὶ (i) μῆλα κυ-
 δωνία ἀφεψηθῶσι, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι τὸ
 ξηρίον (k) βάλλῃς, καὶ ἄτως πίνειν παραδόσις.
 Οἱ σάκις δὲ σὺν ὀδύνη εἴη ἢ διάρροια, ἐγκολπιτέα
 ἐστὶ (l) χυλὸς ἰτέας, ἢ πτισσάνης, καὶ πάντων
 τῶν θερμαινόντων καὶ χαλάντων· χρῆσθαι ἐστὶ
 κατακλάσμασι (m) θερμοῖς, καὶ καλαῖς τροφαῖς·
 ἐκ τῆτων γὰρ τῶν πραγμάτων καὶ ἐν τῇ ζέσει τὸ
 γεννηθὲν ἔλκος θεραπεύεται· εἰ δὲ ῥερυπαμένον
 εἴη, ὅπερ δοκιμάζεται ἡνίκα ἐκκριθῆ τρυγώδης
 χυμὸς, ἢ καθαρὸς, ἐκείνοις χρώμεθα τοῖς εἶδε-
 σιν, οἷς (n) δυσεντερία (πρὸς) καθαρὰ ἢ ῥυπαρὰ
 ἔλκη· πρῶτον μὲν ἡνίκα ἀρχώμεθα περὶ ἐλκῶν
 τῶν ἐν τῇ μήτρᾳ γενομένων ἀναγινώσκειν, ἐκεῖ
 πλήρη τὴν θεραπείαν εὐρήσεις· ἡνίκα δὲ χρονίη
 (o) ἢ διάθεσις, περιοδικὴν ἐπιμέλειαν παρέχο-
 μεν, ἵνα τὰς δυνάμεις ἢ γυνὴ ἀναλαβεῖν δυναθῆ·
 καὶ τὸν πρότερον χυλὸν τῆ σώματος ἀναλαμ-
 βάνειν, καὶ ἐκ πάντων τῶν μετασυγκριτικῶν τὴν
 ὄλε-

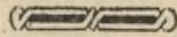
ὀλεθροῖαν διάρροϊαν ἐκδιώξαι, καὶ εὐρωσσαν ἀνακ-
τήσασθαι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΛΗ'.

Περὶ διάρροϊας σπέρματος τῶν γυναικῶν,
ἣν οἱ Ἐπιζήνες γονορροϊαν καλεῖσι.

Ἐν τῷ τῷ νοσήματι σπέρμα ἐκ διαζήματος
ταῖς γυναῖξιν ἐκχεῖται, ἄτερ τινὸς ἐφέσεως,
ἕτως ὡς σὺν (a) ὠχρώματι (κα) χαυνότητι τὸ
σῶμα αὐτῶν τακῆ· τῷ δὲ τῷ νοσήματι (b) ὡ
διάρροϊα συμβαίνει, καὶ σπέρμα ἐκχεῖ· (c) κα-
τὰ (d) πᾶσα τῶν ἐπέχειν δυναμένων (e) παρε-
χόμενα εἶσιν· ἀλλὰ μὴν καὶ λαμβάνει μολυβδῖνα
τοῖς νεφροῖς αὐτῶν ἐπιθεῖναι, (f) καὶ ἕτως φασκιο-
δίτῳ, καὶ ζρωμναῖς βραχείαις, καὶ ζερνοῖς σκε-
πάσμασι σκεπαδίτῳ· (g) ὡς τὸν τῶν (h) ἀν-
δρῶπων χαρακτῆρα μὴ θεᾶσθαι, μήτε τῶν (i)
μερῶν τῆς ἀφροδισίας, μῦθος σὺν αὐταῖς μιγνύ-
σθαι· ἐν δὲ τῷ διαλείμματι τῶν μετασυγκριτικῶν
πραγμάτων (k) ζειρώμεναι ὡπιν, (l) ὠπτινων αἰ
θεραπεία, καὶ οἱ πόνοι (m) οἱ συνεχέστερον δια-
τυπώθησαν.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΛΘ'.

Περὶ χαυνώσεως τῆς μήτρας.

(a) Αἱ γυναῖκες αἱ χαῖνας ἔχουσαι τὰς μήτρας ἔμμηνα περισσότερα, καὶ συνεχέστερον ἐν τῷ μηνὶ συμβαίνει, σὺν ἀνορεξίᾳ δὲ ὡς πολλακίς, καὶ τὸ σπέρμα τῷ ἀνδρὶ ἢ κατέχουσιν, ἀλλ' ἔξω ἐκπέμπουσι, καὶ ἔκτρωσις συμβαίνει, καὶ πρὸς τὸν νόμιμον χρόνον τὸ ἔμβρυον βασιάζειν ἢ δύνανται· ἄτως δὲ ἐστὶν ἀπόκλεισις τῷ σπέρματος

(b) ὡπερ τῆτο ὅπερ ἐν τῇ κοινωσίᾳ τῷ ἀνδρὶ πρὸς τὴν σύλληψιν ἢ μήτρα δέξεται (c) τῆτο μετὰ τὴν πρώτην, ἢ τὴν δευτέραν, ἢ τὴν τρίτην ἡμέραν ἔξω (d) ἐκπέμψῃ· ἢ δὲ ἔκτρωσις, ὅταν τῶν δύο ἢ τριῶν μηνῶν ἤδη πεπλισμένων (e) ἀλλ' ἄνευ ψυχῆς καὶ ἰσχύος τὸ ἔμβρυον ἀποπέμψῃ· ὁ δὲ ἄωρος τόκος ἐστὶν, ὅσάκις πρὸ τῆ νομίμου (χρόνου) ὅμως ἤδη πλησιασθήσῃς ἡμέρας, ἀτελὲς ἐκκέχεται τὸ ἔμβρυον· (f) πρὸς τῆτο ἂν τὸ νόσημα καλῶς ταύτην μεταφέρομεν τὴν θεραπείαν, ἢν εἰς τὴν ἐξαίματωσιν τῆς μήτρας, καὶ εἰς τὴν διάρροϊαν ἐξεθέμεθα· ταύτῃ γὰρ (g) διάρροϊα χρονία συμβαίνει.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜ'.

Περὶ παραλύσεως τῆς μήτρας.

Ὅσακις ἡ μήτρα παράλυσιν πάχει, τὸ σῶμα αὐτῆς σὺν ψύξει (α) θερμαντικόν, καὶ λελυμένον γίνεται (καὶ) ἀναίδητον τὴν φύσιν ἔχει, ἕτε τῶν δακτύλων τῆς μαίας αἰσθάνεται· αὐτὴ δὲ ἢ γυνὴ τὴν χρῆσιν τὴν ἀφροδίσιαν μισεῖ, καὶ φεύγει· καὶ εἰ ἀναγκασθῆ, ἔσσυλλαμβάνει. Διὰ τῆτο καὶ πῶς τὸ περιπατεῖν ἐμποδίζεται· καὶ αὐτὰ τοίνυν τὰ ἔμμηνα, ἢ ἐπέχονται, ἢ ἀτάκτως ἐκκρίνονται· θεραπεύονται δὲ καθάπῳ αἰ δι' ἐπίχρῳσιν κάμνησαι, καὶ σὺν ὀδῳγῳ καθαιρόμεναι.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΚΑ'.

Περὶ (α) πάντων τῶν κατακλίσεων τῆς μήτρας.

(β) Ὅ τῆς μήτρας αὐχὴν καὶ τὸ σῶμα εἰς τέσσαρα μέρη κατακλίνονται, καὶ ερροφῶνται· ἐνίοτε καὶ εἰς τὰ ἀνώτερα μέρη φεύγει· κατανοεῖται δὲ τῶ δακτύλῳ τῆς μαίας, καὶ σημείοις τισίν· εἰ γὰρ εἰς τὸ πλευρὸν ἑαυτὴν κατακλίνει, αὐτὸς ὁ πῶς (c) καθέλκεται, καὶ ἐν τῶ σώματι ψύξις αἰσθάνεται, καὶ εἰς τὸ περιπατεῖν ἐμποδίζεται· καὶ

δε

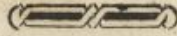
δὲ (d) ἐν τῇ προτέρᾳ γνησμένῃ ὄσιν ἢ κατάκλι-
σις, καὶ τὰσιν ἐπὶ τὸν κτένα αἰσθάνεται, καὶ τὸ
ἔρον ἐμποδίζεται· εἰ δὲ καὶ τὸ ὄπιθεν κατακλί-
νει ἑαυτὴν τὸν κόπρον σὺ ὀκνευματώσει αἰ-
σθάνεται ὄξελεθεῖν, καὶ σὺ μεγίστην δυσχερείαν ἢ
γυνὴ διαχωρεῖ, καὶ μάλιστ' εἰς τὸ δακτύ-
λιον γένηται ἢ κατάκλισις· ἀλλὰ ταῦτα πάν-
τα τὰ σημεῖα εὐρηθῆναι εἰώδασι, καὶ διὰ τῆτο
ἔτως καὶ ταύτην θεράπευε, ὡς τὸ ὄπιθεν εἰρή-
καρμῦ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΒ'

Περὶ σερώσεως τῆς μήτρας.

Ἡ σερώσις κοινὸν πάθος ὄσιν καὶ ἄρρεσι καὶ θη-
λείαις· ὅσα πλείονων δὲ αἰτιῶν συμβαίνειν εἰω-
θεν (a)· ἢ γὰρ καθόλην αἰγυῶναι μὴ συλλαμ-
βάνησιν, ἢ ἡνίκα συλλαβῶσιν, ἢ κατέχουσιν· ἢ
ὄσιν (b) ἀμίλει τὸν νόμιμον χρόνον ὑποφέρειν δυ-
νηθῆ, ἵνα εἰς ὀλόκληρον τὸ ἔμβρυον τεχθῆ·
αὐτὴ τοίνυν ἢ σερώσις ἀποτελεῖται εἰς τὸ ἄρρεν,
ἢ τὸ θῆλυ, εἴ τι νόσημα ἐν τῷ σώματι ἔχῃσι
πάντων τῶν μερῶν ὀκείνων τῶν ἀναγκαίων ὄντων
τῆ συλλήψεϊ. Διὰ τῶ ἀνδρὸς τοῖσι ἢ σύλλη-
ψι ἐμποδίζεται ἡνίκα τὸ πᾶν σῶμα καὶ ἐν τῷ
παρεληλυθότι δηλαδὴ χρονίαν τινὰ ἄρρωσίαν (c)
τῶ σώματι, κακῆσεν τὸ σπέρμα ἀπὸ λεπτόν
ὄσιν,

δεῖ, ἢ Ἰζ ὕδατος ὁμως, ἢ σφοδρῆς ψύξεως,
 ἢ (d) πλέον παρά τὸ καθήκον τῆ θερμότητι δεῖ
 διαφορμένον· ἢ τῆ ἰδία ἀσελγείᾳ, τῆ σιω-
 χεστέρα ἀφροδίτια, μέθ' ὧν καὶ (ιχῦος) τῶν (e)
 ἀνδρείων μερῶν (f) ἐσερήθη· ἢ ὁ ἀνὴρ (g) ἐμπο-
 δίζεν εἰώθεν, ὁσάκις Ἰζευνηχισμένος δεῖν, ἢ πα-
 ραλελυμένος, ταῖσιν ἐν τῷ πλαγιῷ (h) τὸν ὑ-
 μίνα ἔχων, δι' ὃ τὸ σπέρμα ἐκπέμπασιν. Ο-
 μοία δὲ σείρωσις εὑρίσκεται διὰ τῆ γυναικείᾳ πά-
 θος· εἰ γὰρ εἰτὶ λεπταί, καὶ (i) τεταμέναι, καὶ
 φθισικαί, ἢ (k) κατασακτικαί· ἢ παρά φύσιν
 πολὺ παχεῖαι, ἢ πιμελώδεις, ἢ ὀργίλαι, καὶ
 θυμώδεις· τοῖς μέρεσι δὲ γυναικῆς ἐμποδίζονται
 ὁσάκις (l) ἢ καθαίρονται, ἢ τὸ σῶμα τῆς μήτρας
 ἐγκυκλεισμένον ἔχων, ἢ ἐσραμμένον, ἢ ὑμε-
 νῶδες, ἢ τινι πράγματι αἰτιωμένον, ἢ δῆλον τύ-
 λωσι, ἢ σκλήρωσι, ἢ ἔλκος ὁκεῖ ἔχων, ἢ
 ἐν τῆ κοινῇ τῆ ἀνδρὸς σπέρμα εἰς ἀποβάλωσι,
 ἢ ἐν τῷ εἰσιτὶ σείρωσι, ἢ (m) ἄγαμοι· θερα-
 πεύονται δὲ ἕκαστα τὰ προειρημένα ταῖς ἰδίαις ἐ-
 πιμελείαις ἔτω, ὡς κεκμηκῶς ὁ ἀνὴρ τοῖς γυμ-
 νασίοις ἢ τῆ ἀλοιφῇ ἢ τῆ ποικίλῃ τροφῇ ἀνα-
 λαμβανέτω, εἰ δὲ τί χρόνιον νόσημα ἐμποδίζει,
 πρῶτον θεραπευθήτω, ἢ ἔτως ἀναληφθήτω·
 σὺ δὲ ἐκτεμνομένης κατὰ τῶν ἐν τῷ χειρουργικῷ
 πρῆχεται θεραπευταί. Ομοίως τοῖσι ἢ γυναικῶν
 ἀναληφθήτω, ἢ θεραπευθήτω· εἰ δὲ ὑπότινος
 αἰ-

αἰτίας τὸ (π) σῶμα ἐγκεκλεισμένον ἔστί, ἢ ἂν
 ὁ ὑμῶν κεκλεισμένος (ο) ἀνεωγμένος ᾖσιν· ἂν (ρ)
 τε ἔλκος ἔγει, διάφορος αὐτῆ θεραπεία. ἢ
 τύλωσι δὲ καὶ ἢ σκληρὰ μαλακτέα· ὀκτὸς δὲ
 τίτων τῶν αἰτιῶν ἕδεμία ἄλλη τις αἰτία εὐρέσθαι ἂν
 ἢ ποιῆσα ζείρωσιν, ἢ τὴν σύλληψιν ἀποβάλ-
 λουσα.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΓ'.

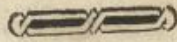
Περὶ δυσχερῆς καὶ κοπώδους τόκου.

Πολλὰ εἰσὶν αἰτίαι ἐφ' αἷς κοπώδους ἢ δυσχερῆς
 τόκος ἀποτελεῖται· μία τοίνυν αἰτία παρ' αὐ-
 τῆς τῆς τεκνέσεως, ἄλλη δὲ παρα ἕ τικτομένη ἐμ-
 βρύου· τινὲς δὲ καὶ τὴν τρίτην αἰτίαν προσάγω-
 σιν, ἢ ὅκ τῆς ὀκτὸς συμβαίνειν εἴωθε· παρ' ἄλ-
 λοις δὲ καὶ τετάρτη ἐξανίσταται μικτὴ λεγομένη,
 ἣτις ὅκ πάντων τῶν προειρημένων μίγνυται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΔ'.

Πῶς λέγουσιν ἐξ αὐτῆς τῆς τικτέσεως τὸν
 δυσχερῆ τόκου συμβαίνειν;

Ὅτι ἂν ὀργίλη ἦ, ἢ ἐντρεπτικὴ, ἢ δειλὴ,
 ἢ προτεύουσα· ἢ ὅλω τοίνυν τῷ σώματι πολὺ
 ἰσχυρὴ, ἢ σφοδρὰ πιμελώδης, ἢ μυώδης, ἢ ἄρρω-
 στον τὸ σῶμα ἔχουσα, ἐμποδίζεται· τοῖς δὲ μέ-
 ρε·

ρεσιν ἴσως (a) μή ἢ μήτρα ὄν ζέσει εἴη, ἢ τισι-
 κονδυλώμασιν ἐμποδιᾷ, ἢ τὸ ζέμα αὐτῆς σε-
 νώτατον ἦ, ἢ ὅκ μέρος κεκλεισμένον, ἢ ἐν τῷ
 πλησιάζειν τις αἰμορραγία, εἰ (b) ἀδροισις εἴη,
 ἢ ἐν τῇ κυσεὶ λίθος, ἢ ἐν τῷ κώλω τῶν κόσμων
 ὀπίχεται εἴη· ὅκ τῶν γὰρ πασῶν τῶν αἰτιῶν
 ἢ ἕξοδος εἴμβριον δυσχεραίνεται.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΕ'.

Πῶς λέγεσι διὰ τῆ τικτομένη ἐμβρύου
 τὴν τῆ τόκε δυσχέρειαν συμβαί-
 νειν.

Διηλαδὴ ὅταν φυσικῶς μεγίστη κεφαλὴ, ἢ ὅ-
 λον τὸ σῶμα τῆς (a) γαστρὸς μείζον ἢ· ἢ δηλο-
 νότι ὑδρωπικόν ἐσιν, ἢ κυρτόν, ἢ ἀσθενές, ἢ πε-
 φυτημένον ἢ ἀποθανόμενον, ἢ τῇ θήσει παρὰ
 τὴν φύσιν (b) ὄν.

ΚΕΦ'.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΜζ.

Πόσεις καὶ ποίοις χήμασι τὰ ἔμβρυα
γεννῶνται ;

(a) Γενικά μὲν εἰσι τέσσαρα τὰ γένη τῶν χημάτων· κτ̄ κεφαλὴν, κτ̄ πόδας, ἢ πλαγίον κείμων, ἢ δεδιπλωμένον· ἰδικὰ δὲ χήματα πλείονα εὐρίσκονται· ὁκείνο γὰρ τὸ κτ̄ κεφαλὴν φερόμενον ὥστε μὲν τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ σῶμα τῆς μήτρας ἔχει, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ἐσραμμένον· κτ̄ κεφαλὴν κατερχόμενον, ὡς πρότερον μὲν ἢ ἐν τῷ σῶματι, ἢ ὀπίσθεν τὴν κεφαλὴν ἐμπήξῃ· ἢ πλαγίον ἑαυτὸ ἀπορίπτει, καὶ ὥστε ἄνευ ἐπιχέσεως, ὥστε τοίνυν τὴν μίαν χεῖρα ἔξω (b) ἐπαναδίδωσι, τὸ λοιπὸν μέρος ἔνδον (c) ἐζευγμένων τῶν ποδῶν εὐρεθήσεται, ἢ ε (d), αὐτὸν (e) ὄξαιτμενων· ἄλλο δὲ χήμα, ὅπερ κτ̄ πόδας ὥστε κατέρχεται ἕτως, ὡς (f) αἰεύδου τὸ σῶμα τῆς μήτρας εἶτο πόδας χῆ ὀρθῆς, τὰς δὲ χεῖρας ἐζευγμένας τοῖς πλαγίοις, ὥστε ἐν τῷ προτέρῳ (g) μέρει, ἢ ὀπίσθεν ἀπὸ τῆς σῶματος εἶτο πόδας ἐμπήξῃ· ὅπερ καὶ αὐτὸ ὥστε σὺ ὀπχέσει, ὅτε δ' ἄνευ ὀπχέσεως γενέσθω· καὶ τότε μὲν τὸν ἕνα πόδα, ἢ εἶτο (h) ἑκατέρῃ γε ἔξω ὀπέμπει, τῶν χειρῶν δηλονότι ὅτι τὴν κεφαλὴν συνεσραμμένων· καὶ τότε δὲ

διη-

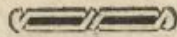
διηρημένοις τοῖς ποσὶ (i) τῶν μερῶν τῆς μήτρας
 κεχωρισμένοι ἐμπηγνύει· οὐσίτε διπλωθέντων (k)
 τῶν πολῶ μετὰ τῶν γυνάτων ὄξελθεῖν ἀναγκα-
 σθήσεται· οὐσίτε ὅτως διπλημένων, ὡς καθεζομέ-
 νω ὁμοίως, τὰ τραύματα ἔξωθεν δεῖξι· ἢ ἑναν-
 τίως ὅτως διπλημένων, ὡς τὰ πέλματα τῆ κε-
 φαλῆ ἐζευγμένα εἰς τὸ σῶμα τῆς μήτρας εὐρή-
 σει. Τὸ δὲ πλαγίως κείμενον, οὐσίτε ἐν τῷ
 πλαγίῳ, πότε ὑπτιον, πότε εἰς εἶς ἰδόντας
 εὐρεθήσεται· ὅτως τοίνυν (l) δεδιπλωμένων (m)
 ἑσκυλμένων (n) τεθειμένων εἶναι διηρηθῆ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΖ'.

Ε'κ τέτων τοίνυν τῶν προειρημένων χη-
 μάτων (a) ἅπερ εἰσὶν (b) ἔκτεθει-
 μένα, ἢ κατὰ φύσιν (c);

(d) Ο'σάκις κῆ τὴν κεφαλὴν φέρεται ὅτως,
 ὡς εἰς τὸ σῶμα τῆς μήτρας εὐθέως ἢ κεφαλὴ αὐτῆ
 εὐρεθήσεται (e) τὰς χεῖρας δηλονότι τῶν πλευ-
 ραῖς ἐζευγμένας (f).

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΗ'.

Πῶς δὲ πλησιαίτερον τῷ καλῷ χήματι
ἐστὶ γεννώμενον ἔμβρυον;

Ὅσακις τῶν ποδῶν ἐζευγμένων κατέρχεται ἢ
εἰς τὸ σῶμα τῆς μήτρας (a) τεθειμένον, τῶν χει-
ρῶν δηλαδὴ ταῖς πλευραῖς (b) ὀπλοδείσας· ἠδέ-
ποτε (c) αὐτὸ ἢ μάλα κατάξῃ· ἀλλ' ἡνίκα κα-
τελθεῖν ἄρξῃται εἰσβάλλουσα τὴν χεῖρα τὰς χεῖ-
ρας αὐτῆ κρατησάτω, ἢ αὐτὰς κατάγοι, μή-
πως τὰς χεῖρας (d) ἀνεώξῃ, καὶ αὐτὰ ὀκεί δια-
μείνωσιν· ἀλλ' ἐκ τῶν δύο χιμάτων ἄμεινόν ὄσῃ
τὸ κτ' κεφαλῆς κατερχόμενον· ἡνίκα γὰρ ἀγωνί-
ζειν ἄρξῃται, ἠδὲν (e) ῥυκος ὄσῃ.

Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΜΘ'.

Πῶς λέγεσθαι ἐκ τῶν ἐκτὸς συμβαινόν-
των δυσχερέστερον τόκου γενέσθαι;

Συνεχέστερον γὰρ ἢ τῇ πάνυ φύξει τῷ ἀέρος,
ἢ ὀλίγον (a) πλέον θερμασίᾳ· ἢ δηλονότι ἡνί-
κα, ἅσθ' ταῖς τεκύσας εἰσὶν ἀναγκαῖα, ἢ πά-
ρῃσιν.

ΚΕΦ.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΝ'.

Πῶς λέγῃσι διὰ τῆς φύλακος ἐμποδίζε-
σθαι τὸν τόκον;

Ὅτι βραδύτερον ὑπὸ τῆς βάρους ἀναλύεται (τῆς μήτρας), ἢ δῆλον ἕτως (a) σεραιωμένος ὄζειν, ὡς (b) δυσέρως ἀκριθίσεται· ἢ δηλαδὴ ἕτως λεπτός ὄζειν, ἵνα πρὸς ἡ καὶ (c) ὁ τόκος λελυμένος ἦ, καὶ πρότερον τὸν χυμὸν ἀκείνον (d) ἐκχέει, ὃν ὡς διὰ τὸ ὄλοθιμα τῆς παιδὸς (f) προευτρεποσμένον ἔχει.

Κ Ε Φ Α Λ. ΡΝΑ'.

Πῶς λέγῃσι κατ' ἄλλον τρόπον, ὅσπερ ἐκ πασῶν τῶν αἰτιῶν μίγνυται, τὸν τόκον ἐμποδιοθῆναι;

Διότι ὡς νοσερὸν καὶ χαῦνον ὄζει τὸ ἔμβρυον, καὶ διὰ τῆτο ἔβοηθεῖ, τῆ (a) ἐνάρξει τῆς τεκνύσης, ἢ δῆλον τεθυηκός ὄζειν ἢ μικρὰν κεφαλὴν ἔχει, καὶ διὰ τῆτο τὸ σῶμα ὀκτανθῆναι ἔδιώκεται, ἕτε παρὰ τῆς μαίαις εὐχερῶς καταλαμβάνεται· καὶ (b) αὐτὰ τὰ αἰτία, ἃ ἐγὼ Μοσχίων, καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ τεθυήκασιν ποιῆσαι τῆς δυσχερεσέρου τόκου. Σωρᾶνος δὲ ἄλλας προζίδεται αἰτίας. Βάλεται γὰρ ὀπκρῶσαι, ἢ ὄξ ὀπκρῶσεως ἐμ-
ποσ

ποδιδῆναι τὸν τόκον (c) ἢ συσφιχθέντων ἐ ξηραν-
 ζεντων αὐτῶν ἑ μερῶν · (ἢ) ἐκ διαρροίας δ̄ πλεο-
 νάζοντας χυμῶ (d) ἢ διάρροϊαν αἵματος (e) ἀνα-
 ληφθεισῶν τῶν δυνάμεων τῆς τεκῆσις, ἢ (εἰ)
 ἐκείνων τῶν πραγμάτων, οἷς τὸ σῶμα τῆς μή-
 τρας συγκλείεσθαι εἴωθεν, κατὰσφ̄ τοῖς μωλω-
 ψιν, ἢ ταῖς κλείτεσιν, ἢ ταῖς (f) δρύσεσιν εἴτε
 αἰμορροαγίας, καὶ τέτοις τοῖς πλείεσιν (g) ὀ-
 νίως, ἢ τοίνω τῷ θανάτῳ τῷ ἐμβρύου, ἢ (h) ἐ-
 σκυλμένον παρὰ φύσιν τεθειμένῳ ἢ τῇ πλεονε-
 ξίᾳ τῶν μερῶν τῆς γαστρὸς, τῶν χειρῶν, ἢ τῶν
 ποδῶν (i) χῆ · ἢ ὅτι αὐτὰ τὰ ἔμβρυα τέσσαρα
 ἢ πέντε εἰσίν.

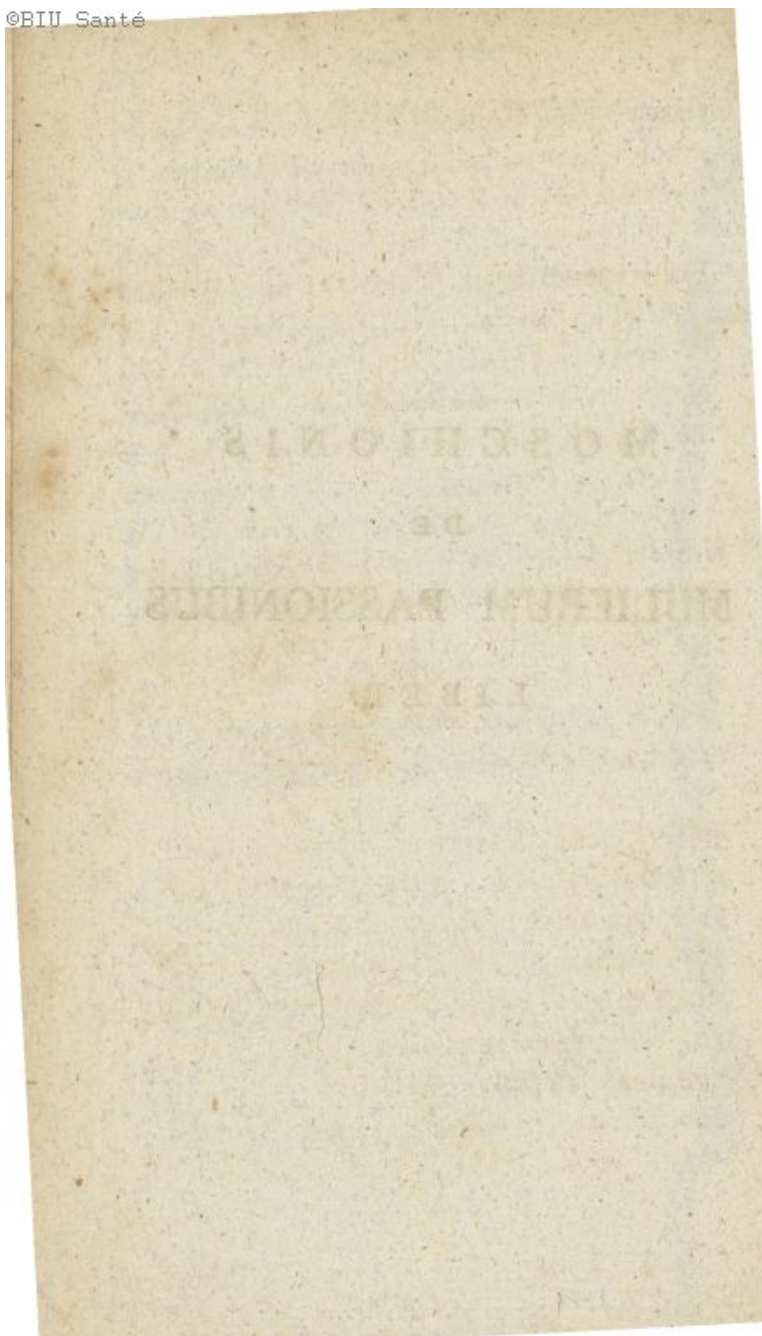
Κ Ε Φ Α' Λ. ΡΝΒ'.

Ποία τοίνυν ἐπιμελεία μαιευθῶσιν ἐκεῖ-
 ναι, αἱ μετὰ βραδυτήτος καὶ συνδυ-
 χερεία τίκτεσιν;

Εἰσίτινες, αἵτινες δι' ὀπίχουσι, καὶ (a) σένωσιν
 ξηρότητος, ἀλλὰ μὴν καὶ ζεσεὶ ἐμποδίζονται, εἴ-
 τε διὰ σφοδρὰς ψύξεως τῆτο πάχουσι, ἢ (διὰ)
 σκληρώσιν τῶ σώματος τῶ ἐμβρύου, ἢ τῆς μήτρας
 βραχυτίτητα. ἢνίκα ὄπι μακρὸν χρόνον τὴν σύλ-
 ληψιν δέξεται, εἴτε παχυτίτητα τῶ σώματος, ἢ
 φόβον, ἢ ὀργιλότητητα (b).

Τ Ε' Λ Ο Σ.

M O S C H I O N I S
D E
M U L I E R U M P A S S I O N I B U S
L I B E R .

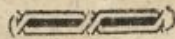

Ordo Capitum Moschionis Libri
de mulierum passionibus.

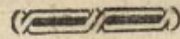
1. Quid est obstetrix ?
2. Uterus quot nominibus insignitur ?
3. Ubinam situs est uterus ?
4. Qualis est uteri substantia ?
5. Quot membranis constat uterus ?
6. Quomodo situs ratione configuratus est Uterus ?
7. Ubi igitur locatum est uteri orificium ?
8. Quantum distat & retro abscedit ?
9. Ipsum uteri orificium quale est ?
10. Clausis cujus est capacitatis ?
11. Testiculi (ovaria) mulierum ubi siti sunt.
12. De purgatione muliebri.
13. Unde purgatio dicta est ?
14. Quandonam primum apparet ?

15. Quanto tempore fanguine purgantur mulieres?
16. Quænam sunt illæ, quæ maxima fanguinis copia purgantur.
17. Quanta est evacuati fanguinis mensura?
18. Quot diebus purgantur mulieres?
19. Quænam illæ sunt, quæ naturaliter non purgantur?
20. Quomodo evincimur naturaliter quasdam non purgari?
21. Quibus indiciis intelligimus primæ purgationis terminum advenisse?
22. Quousque puellæ virgines esse debent?
23. Quænam ad concipiendum aptæ sunt?
24. Quodnam tempus ad concipiendum idoneum?
25. Quibus indiciis noscitur mulierem concepisse?
26. Quænam indicia foetum conceptum aut marem aut foemellam esse denotant?
27. Quid est Kiffa?
28. Unde Kiffa nominata est?
29. Kiffa quo mense prægnantibus accidit?
30. Quamdiu detinet Kiffa?
31. Qualis diæta Kiffa laborantibus præscribenda?
32. Quid ei exhibebimus?

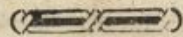
33. Quomodo prægnañtium diæta mense septimo instruenda.
34. Quomodo mense octavo?
35. Nono mense quid faciendum?
36. Quid igitur est Chorion?
37. Unde Chorion dictum est?
38. Unde Angion dictum est?
39. Sed cur & secundinæ nominatum est?
40. E quibusnam componitur Chorion?
41. Quibusnam ex partibus componitur foetus umbilicus?
42. Quid est membrana amnios?
43. Quæ sunt signa abortum præcedentia?
44. Quænam sunt instantis partus signa?
45. Quomodo distingues dolorem ab inflammatione ortum ab eo, qui instante partu accidit?
46. Quænam sunt præparanda ad partum requisita?
47. Quale est sedile obstetricium?
48. Lecti duo ad quid necessarii?
49. Quomodo collocanda est parturiens?
50. Quid antequam parturiens in sedili firmetur faciendum est?
51. Ministrantes; præter obstetricem, mulieres quot requiruntur?
52. Obstetrix ubi & quomodo sedere debet?

53. Posito vero casu quod secundinarum pars quædam intus remaneat, quid faciendum?
54. Veteres quænam in secundinarum retentione exhibuerunt?
55. Puerpera, absoluto partu, quomodo degere debet?
56. Quomodo novimus sufficientem a partu manasse purgationem?
57. Si vero a conatu & tensione magis urgentibus dilacerationes in partu fiant, quid facto opus?
58. Quomodo mammæ, affluente a partu copioso lacte, tensione, dolore gravante, & inflammatione affectæ curantur & mitigantur?
59. De cohibendo lacte.
60. De mammarum inflammatione.
61. Si vero parturiens ipsa lactare possit, quid faciendum?
62. Si vero alia lactaverit, quomodo lac puerperæ supprimemus?
63. E quibus indiciis conjicimus infantem aptum esse ut nutriatur (vel vitalem fore).
64. Quibus mensibus vitales nascuntur?
65. Quando & quomodo refecandus est umbilicus?
66. Quibus usnam respergitur aut lavatur infans?

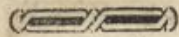
67. Qua adhibita cautelâ illos pulveres infanti applicabimus?
68. Quomodo fasciabimus infantem?
69. Ubinam collocare oportet infantem?
70. Quandonam porrigendum est infanti alimentum?
71. Quodnam primò alimentum capere debet infans?
72. Quomodo mel porrigemus infanti?
73. An Lac maternum aut alienum infanti a partu exhiberi debet?
74. Quodnam igitur lac qualitate bonum dici potest?
75. An materno lacte nutriendus est infans?
76. Quænam igitur nutrix infanti nutriendo idonea est?
77. Quomodo instruenda est nutricis diæta?
78. Quomodo dicis ab initio infantem infirmari?
79. Quænam exercitia in commodum infantis a nutrice fieri possunt?
80. Quid faciendum si lac nutricis pravum fuerit?
81. Quid facient illæ quibus lac disparet?
82. Quænam exhibent veteres, ut lac mulieribus abundet?

83. Quid illis, quæ lac iusto copiosius, aut crassum generant, faciendum?
84. Ob quam rationem nutrici alimenta acris & salsa non concedenda?
85. Qua ergo diæta uti debet, quæ lac corruptum habet?
86. Quomodo medebimur iis, quæ lac aquosum habent?
87. Quoties indies balneo immittetur infans?
88. Quis locus balneo infantis destinandus?
89. Quomodo disponendum est lavacrum?
90. Quare post balneum sursum sublatis infantis pedum plântis caput infra pendet?
91. Quomodo ungere infantes oportet?
92. Ob quam causam oleo infantis oculi obliniuntur?
93. Cur post balneum infantis aures & nares ejus exsiccare jubemus?
94. Post quantum a balneo temporis spatium erit uberibus admovendus infans?
95. Quomodo ubera præbere debet?
96. Quid post somnum nutricem facere oportet.
97. Quoties lactare infantem intra diem debet?
98. Quid mali accidit infantibus, si ante vel ipso in balneo fugant?

99. Quibus indiciis novimus infanti alimen-
tum præbendum esse?
100. Quomodo distinguemus infantem non
adeo ob alimenti penuriam, quam alias
ob causas ejulare?
101. Quid facinus si post lactationem con-
tinuo ejulat?
102. Cum obdormiverit infans ubi collocan-
dus est?
103. Quomodo gestandus est infans?
104. Quomodo & ob quam rationem bajulan-
dus est infans?
105. Post quot dies decidere solet infantis
umbilicus?
106. Quomodo exactam umbilico configura-
tionem conciliamus?
107. Ad quod tempus fasciandus est infans?
108. Quas primum infantis partes solvimus?
109. Quare balneum ingressurus infans pri-
mum fasciis liberari debet?
110. Quando nam & quomodo ad sedendum
instituentus est infans?
111. Quomodo ad deambulandum institu-
endus est infans?
112. Quando nam ad deambulandum institu-
endus est infans?

113. Quandonam ablaſtandus eſt infans?
114. Quanam methodo ablaſtabimus infantem?
115. Quem primo cibum infanti porrigere debemus?
116. Qualem illi potum dabimus?
117. Quandonam dentes emittere incipit infans?
118. Quænam ſunt prima dentitionis ſignâ?
119. Quibus auxiliis utendum, ne cum dolore & tormine dentes emittant infantes?
120. Quibus auxiliis inflammationem faucium infantum oppugnabimus?
121. Adverſus prurituum, exantheſmata & phlyctænas quid tentare oportet?
122. Sonitum aurium & fridorem dentium quomodo curare oportet?
123. Adverſus tuſſim quid ei dabimus?
124. Quinam ſunt mulierum morbi?
125. Quinam per fluxum corporis adoriuntur?
126. De Menſtruorum ſuppreſſione?
127. De Uteri inflammatione.
128. De Satyriafi.
129. De Suffocatione hyſterica.
130. De tenſione Uteri.
131. De Oedemate Uteri.

132. De Phlegmone Uteri.
133. De Uteri Durtie.
134. De Dolore uteri.
135. De molâ uteri.
136. De hæmorrhagiâ uteri.
137. De mulieris fanguinis fluore.
138. De fluxu feminis mulierum, quem græci gonorrhoeam nominant;
139. De debilitate uteri.
140. De paralyfi uteri.
141. De omnibus uteri inclinâti modis.
142. De Sterilitate uteri.
143. De difficili & laborioso partu.
144. Quomodo dicunt ab ipsa parturiente partum evadere difficilem?
145. Quomodo dicunt per excludendum foetum partum difficilem evadere?
146. Quot & quibus fitibus nascuntur foetus.
147. Prædictorum fituum quinam optandi sunt & secundum naturam?
148. Quis foetus partus bono fitui proximior?
149. Quomodo dicunt ab iis quæ extrinsecus adveniunt difficiliorem fieri partum?
150. Quomodo dicunt per Chorion impediri partum?

151. Quomodo dicunt, quod partus per
alium modum, qui ex omnibus his cau-
sis componitur, impediatur?

152. Quid sub partu curandum erit apud il-
las, quæ tarde & difficulter pariunt?

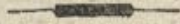
M O S C H I O N I S
D E
M U L I E R U M P A S S I O N I B U S .
P R O O E M I U M .

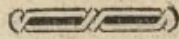
Cum nobis frequenter apud mulieres obstetricæ opus esset, nullamque expertem & græcis imbutam literis inveniremus, quas licet didicisset, quomodo ea quæ ad mulierum affectiones spectant omnia ut horum lectione, ratione ea assequi valeat, in latinum sermonem converteret? Ego quidem Moschion multa jam passim video veritati conformiter translata, immo accuratius ordinata, diligentiusque polita, velut in ophthalmico & chirurgico Philatri, quin & in poematice legimus. Visum est igitur & mihi hæc ad mulierum affectiones spectantia e græco sermone transferre. Condonabitur mihi, si rerum veritate servata ita meam translationem adornavero, ut mulierum desiderio satisfaciam. Placuit enim nobis, ut, cum seriem rerum,
quæ

quæ maxime probantur in epitome daremus, omnia quidem diceremus, neque tamen operis prolixitate peccaremus. Iis qui multum ordini student, brevem rerum indicem dabo. Addidi præterea alia triginta duo capita, ut omnibus conservatis explicatio sufficiens haberetur. In his vero omnibus simplici uti dictione statui, cum ut ea quæ dicerem manifesta essent, & mulierum usui accommodata, tum ut imperitarum obstetricum intellectui exposita captu facilia essent. Tradere præterea volui in quot & quales partes ea omnia quæ ad mulieres spectant, dividerem, binas statuens obstetricum species, quarum una imperita, altera vero omnium, quæ obstetrix scire debet, perita est. Hanc speciem denuo dividimus in eas quæ tales sunt ob causas secundum naturam accidentes, & præter naturam obstetricum. Gratam fore hanc pertractationem mulieribus spero, quod obstetrix exerceri ex eâ in suâ arte possit; tum quod ii qui in hac parte versati sunt, suas notiones hoc opere confirmatas inventuri sint.

CAPUT I.

Quid est obstetrix?

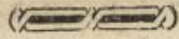
Mulier omnia, quæ ad Fœminas spectant edocta, immo & Artis ipsius medendi perita; ita ut illarum omnium morbos comode curare valeat. Non fit autem turbulenta, non garrula, non lucri avida; sed sapiens, sobria, linguæ potens, moribus proba, & laboris patiens, quæ que propriâ sollicitudine mulieres gubernet & dirigat.

CAPUT II.

Uterus quot nominibus insignitur?

Tribus antiquitus nominibus. Et primo quidem a suâ functione, quod mediante propriâ ejus pariendi actione mulieres matres fierent, μήτρα dictus est. A græcis autem & hystera nominatur, id est extremus; quod omnium viscerum ultimus ordine veniat uterûs. Sive quod in undecimum annum apud Virgines vacuus sit, & post ætatis mutationes propriâ affectione partum mulieribus concedat. Sed & delphys græcis cognominatus est, quod nempe eo mediante fratres fierent, & omnes ipsius opera nascerentur.

CAP.

C A P U T III.

Ubinam situs est uterus?

Interius inter duo ossa innominata, intestino recto superincumbens & ossi sacro; vesicæ autem subjectus.

C A P U T IV.

Qualis est uteri substantia?

Nervosa & carnibus, immo nervis & venis intertexta.

C A P U T V.

Quot membranis constat uterus?

Duabus membranis, quarum exterior lævior est, alba, dura & nervosa; altera vero, interior nempe, aspera, rubra, mollis & carnosa. Quo apparatu cætera omnia continentur ita ut uteri membranæ mediântibus tenuissimis membranulis & nervis adglutinentur.

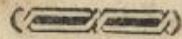
C A P U T VI.

*Quomodo situs ratione configuratus est
Uterus?*

Primum quidem ut cucurbita me^lc configuratus est. Ut vero singulæ eius partes cognosci facileque intelligi possint; ejus partes, singulis singulas literas adscribentes, expon-

ponemus. Ubi igitur primum α . oppositum est, orificium dicitur; quod ante partum carnosum & pulposum est; partu autem prægresso callosum & capacious. Ubi vero β . adscriptum est Collum dicitur. Et pars γ . litera notata Cervix est uteri. Totus harum partium concursus Chorion nominatur. Illa vero pars, quæ ex angustiore cum rotunditate explicari in latitudinem incipit, ubi nempe δ . adscriptum est, humerus dicitur. Ubi vero ϵ . latera vocantur. Ubi tandem in rotunditatem inclinatur, cum adscripta litera ζ . fundus nominatur. Litera η . basin denotat maximam. Omnis autem illa capacitas, quæ infra abdomen medium occupat, finis dicitur.

C A P U T VII.

Ubi igitur locatum est uteri orificium?

In medio mulieris finu, quod ipsum membranaceum, nervosum, intestinorum maximo simile; interne quidem capacius, externe vero angustius est; Virisque congressum, mulieribus vero veneris usum concedit.

C A P U T VIII.

Quantum distat et retro abscedit?

Non indiscriminatim omnibus æqualiter; pro differentiâ nempe facultatis.

C A P U T IX.

Ipsum uteri orificium quale est?

Virginibus adhucdum in virginitate constitutis, ante partum, carnosum & pulposum est, mulieribus vero, quæ jam pepererunt, callosum & magis amplum.

C A P U T X.

Clausis cujus est capacitatis?

Uti foris extima pars auris apparet.

CAP.

C A P U T XI.

Testiculi (ovaria) mulierum ubi siti sunt?

Prope cervicem uterque ex utraque parte locatus est: suntque quodammodo rotundi, ad proprias bases latiores simul & graciliores, & a poro excretorio, unde mulieres semen emittunt, protensi. Eorum situs est ad proximas laterales uteri partes, & dum uterque ad pudendi labia pervenerit, prope vesicæ cervicem conjugantur.

C A P U T XII.

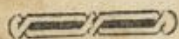
De purgatione muliebri?

Purgatio fœtus in utero concepti alimonia est, & partus ministerio destinata. Et sanguis quidem naturaliter per uterum fertur (tribus per singulos menses præter propter diebus) qui simul sumpti in triginta dies excurrunt.

C A P U T XIII.

Unde purgatio dicta est?

Ex eo quod superfluum corporis sanguis singulo mense colligitur, in motum ducitur, &
 K corpus

corpus purgatur. Unde menstruorum Etymologia.

C A P U T XIV.

Quandonam primum apparet?

Prima quidem purgatio frequentissime anno decimo quarto orditur. His quidem maturius aliis vero tardius. Ut plurimum tamen neque ante annum quadragesimum disparet, neque quinquagesimum transcendit.

C A P U T XV.

Quanto tempore sanguine purgantur mulieres?

Non æqualiter omnes, sed ratione corporis conditionis & ætatis differunt. Verum ut plurimum ad duos dies (sanguine) purgantur.

C A P U T XVI.

Quaenam sunt illae, quae maxima sanguinis copia purgantur.

Quæ vitam in otio & mollitie ducunt, nihilque operantur plus sanguinis evacuant; quæ vero quotidianis laboribus in aliquo opere occupantur, modice purgantur.

CAP.

C A P U T XVII.

Quanta est evacuati sanguinis mensura?

Non semper parca. Sed a modicâ copiâ incipit purgatio, & a parca definit. Parcit enim ætati, & quoties augmentum corporis capiunt. Præterea, si mulier aliquo se labore exercet, ipsam simul parce purgari oportet. Aliis vero temporibus, quo aliis vitæ diutius protrahendæ impendatur.

C A P U T XVIII.

Quot diebus purgantur mulieres?

Non omnes æqualiter: Sed quædam pluribus aliæ vero paucis diebus. Verumtamen earum plurimæ tribus aut quatuor diebus purgantur.

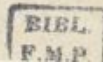
C A P U T XIX.

Quænam illæ sunt, quæ naturaliter non purgantur?

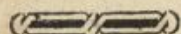
Puellæ sane & vetulæ, atque illæ quæ frequenter & valide vocem exercent; quæ gravi morbo laboraverunt, quibus & prægnantes adnumerandæ sunt. Siquidem puellulæ non

K 2

dum

dum purgantur, vetulas vero ultro purgari implicat. Præterea, vocem quæ exercent, illo exercitio sanguinem absumunt. Illæ vero quæ diuturni morbi labores exantlaverunt, toto sanguine ad virium refocillationem indigent. At quæ utero gerunt, foetus ex illo ipso sanguine alunt.

C A P U T XX.

Quomodo evincimur naturaliter quasdam non purgari?

Ex eo quod integra se valetudine frui sentiant.

C A P U T XXI.

Quibus indiciis intelligimus primæ purgationis terminum advenisse?

Perfecte quidem ab anni decimi quarti ætate; dum nempe mammas turgidulas habent, sed & pondus in pubis regione cum aliqua vellicatione & pruritu sentiunt. Aliæ autem jam ante frequentius hanc evacuationem passæ etiam adventante definito purgationis die doloribus occupantur; Pondus in renum regione, & dolorem aliquando sentiunt; micturiunt

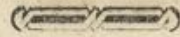
riunt, & toto corpore tensionis sensum percipiunt. Faciei rubor non quidem perpetuus, sed horarum aliquot intervallo facto denuo apparet. Quandoque cibos averfantur & nauseant. Mulierum autem commode ob futuram conceptionem menstrua comparant, sic etenim locus aptus præparatur, in quo semen absorberi possit. Cujus rei earundem sanitas argumentum est. Verumtamen senectutem earum accelerat, & forsan ex novo partu periclitantur. Et illæ quidem quæ purgantur sanitate gaudent. Est & perseverans virginitas saluberrima. Nam iis, quæ virum noverunt, frequens veneris usus male recipitur. Sed & mulieres inde vexantur.

C A P U T XXII.

Quousque puellae virgines esse debent?

Donec apparentibus secundum naturam catameniis veneri litando aptæ sint; uterusque proprio officio fungi, & suum munus adimplere appareat.

CAP.

C A P U T XXIII.

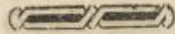
Quænam ad concipiendum aptæ sunt ?

Quæ regulariter definito die purgantur, sic tamen ut fanguis, qui excernitur, purus sit & bonæ conditionis. Quæ osculum uteri e directo, & proxime situm habent. Quarumque totum corpus non durum admodum sed optime temperatum est. Si præterea cum morum simplicitate animi alacritas conjungatur.

C A P U T XXIV.

Quodnam tempus ad concipiendum idoneum ?

Si absolutâ purgationis periodo mulieris animus Veneris desiderium subeat, virum admittat; eâ tamen conditione, ut prægressâ per purgans evacuatione, corpus neque ciborum nimîâ repletionem, neque penuriâ peccet. His enim sic stantibus saluberrimus erit conceptus. Neque tamen existimandum, quod corporis magnitudine, defatigatione, & effreni agitatione, intensioneque modum excedente plus in operis perfectionem conferatur. Demonstrat brutorum congressus; qui naturali

rali ratione, necessitateque compellente peragitur.

C A P U T XXV.

Quibus indiciis noscitur mulierem concepisse?

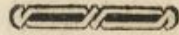
Quoties sub congressus finem horror quidam mulierem invadit, & ipsum uteri osculum sese claudens & contrahens percipit; Neque feminis reliquiarum aliquid uteri mulieris orificium madefacit, vel parcum admodum ibidem remanet.

C A P U T XXVI.

Quaenam indicia foetum conceptum aut marem aut foemellam esse denotant?

Supponebant quidem veteres marem, si mature & athleticè in utero moveretur; ipsa vero prægnans bene colorata, & mamma dextra turgidior esset. Foemellam vero si tarde, & languide moveri inciperet; ipsa vero prægnans mali coloris & infirma esset, mammaeque sinistra tumeret. Nos autem eadem ipsa intuiti, sic se habere censemus.

CAP.

C A P U T XXVII.

Quid est Kiffa?

Appetitus cibi maxime insolentis, qui tempore quodam, irregulari tamen, prægnantibus mulieribus accidit cum abundantia prævi humoris & nausæ.

C A P U T XXVIII.

Unde Kiffa nominata est?

Secundum quosdam ex eo, quod fastidium prægnantibus mulieribus creet; secundum autem alios, ab ipsa ave, cujus ut vox varia sic & plumæ versicolores sunt. Quidam autem ab helicibus vel capreolis vitium, græcis κίσσοις dictis, derivaverunt, qui si quid arripuerint, multifariam implicantur.

C A P U T XXIX.

Kiffa quo mense prægnantibus accidit?

Frequentius quidem secundo mense; quibusdam vero maturius, aliis autem tardius.

CAP.

C A P U T XXX.

Quamdiu detinet Kissa?

Quandoque ad ipsum partum usque Omnium quidem prægnantium morbus est Kissa, sed non omnes diu detinet, verum eas tantum, quæ humore pravo abundant.

C A P U T XXXI.

Qualis diaeta Kissa laborantibus præscribenda?

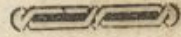
Responsio deficit.

C A P U T XXXII.

Quid ei exhibebimus?

Imperanda diei unius abstinentia. Si vero abstinere tamdiu nequeat, poterit etiam parce nutriri & per plures dies unctæ primum quidem aqua, tandem vinam offeratur. Cibos vero ficcos cohibendi & adstringendi vi præditos assumat, utaturque epithematibus reprimentibus. Sed & corporis illi motus, si fieri potest, concilietur.

CAP.

C A P U T XXXIII.

*Quomodo praegnantium diaeta mense septimo
instruenda.*

Deficit.

C A P U T XXXIV.

Quomodo mense octavo?

Cum omni cura & sollicitudine incedere oportet. Hoc etenim mense plurimum gravantur. Quare omnem corporis motam fortio-riorem devitantes tranquillam vitam agere oportet. Sed & alimentum ipsis parce exhibendam. Præterea abdomen ipsum, si pondere iusto plus gravitet fasciis sollicitè deligatum sustentare decet. Tandem abdominis cutis unguento ex oleo recenti, aut oleo myrtino composito inungenda, quo firmetur, ne cum parturire incipiet, nimiâ tensione ruptur.

C A P U T XXXV.

Nono mense quid faciendum?

Scire oportet in his, cum luxiores sint, ab utero versus superiores partes humores ferri,
ut

ut approximante partu ad inferiores partes dilatari valeant, quo foetus expeditiorem transitum inveniatur. Sed & his locis semientium relaxans praeparari debet; balneaque in usum vocunda, & pessarin ex adipe anserino, & medullâ cervinâ composita. Præterea inuncto digito uteri osculum leniter aperiendum, velut prægnantibus mulieribus in more est. Verum si fieri potest, utero per hujus depulsorii usum vis non inferatur, utpote qui moderate potius, & tranquille degere debet, siquidem illius vi ad effundendum foetum adigi potest. Hac enim agitatione & illicio ruptum Chorion liquorem effundit, & ob lubricitatem loci foetus præter naturam expellitur.

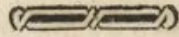
C A P U T XXXVI.

Quid igitur est Chorion?

Membrana sine apertura, quæ foetum & quæ ad ipsum spectant, continet, fundoque uteri adhæret. Dicitur autem & angion seu vas; & secundinæ & extremæ, licet primum rumpatur.

CAP.

C A P U T XXXVII.

Unde Chorion dictum est?

A se ipso, quod sua ipsius propriâ amplitudine, ἐρυσχωρία, indicat. Vel ut alii volunt, quod ex multis fit compositum, velut chorus pluribus canentibus.

C A P U T XXXVIII.

Unde Angion dictum est?

Quod in ipso foetus contineatur, in eoque velut in vase volutetur.

C A P U T XXXIX.

Sed cur et secundinae nominatum est?

Ex eo quod foetus primum excidat, & sic illæ secundinae prodeant. Etenim & prægnans inde dicta est, quod primum rumpatur.

C A P U T XL.

E quibusnam componitur Chorion?

Enervis, venis, arteriis & carnibus. Est vero coloris atrorubentis, utri simile.

C A P U T XLI.

Quibusnam ex partibus componitur foetus umbilicus?

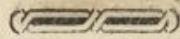
Equinque: duabus nempe venis & totidem arteriis, quarum ope pars sanguinis nutritiva foetui subministratur. Insertionis autem ejus locus *κενέων* dicitur, quod foetus lumbum (abdomen) cum chorio jungat, quo mediante foetus umbilicus in utero continetur.

C A P U T XLII.

Quid est membrana amnios?

Tunica totum corpus circumplexa & adhaerens, quæ licet frequentius intus integra habeatur, aliquando tamen confumitur, ita ut non per totum corpus appareat.

CA-

C A P U T XLIII.

Quae sunt signa abortum praecedentia?

Quando ante legitimum pariendi tempus subito & sine ratione mammae graciliores evadunt; praeterea frigus & pondus in renum regione adest, liquor varius effunditur, & tandem thrombus apparet cum omnimoda horripilatione. Quidam non omnem promiscue medelam adhibendam volunt, donec naturae beneficio ad sanitatem redierint, ne pereat foetus. Alii autem abortivis utendum censent, quae neque adulteris, neque lucri causa admoveant. Si vero callosam carnis excrescentiam, aut aliud impedimentum in uteri orificio habuerit mulier, & sic conceperit; fatius quod concepit abortivo depellitur. Tales enim cum partus dies advenerit, foetu perperam exitum moliente, moriuntur; parturientem enim periclitari necesse est.

C A P U T XLIV.

Quaenam sunt instantis partus signa?

Si septimo, nono, aut decimo mense pregnan-

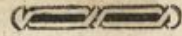
gnantem non solum renum dolor, cum ardoris sensu, sed & inguinum & lumborum adoriatur. Sed & uteri ipsius, interiorisque partis descensus fiat, orificiumque aperiatur, & mador adfit. Dum vero jam partus præforibus est, partes superiores graciliores evadunt, expandunturque inferiores circa pubem & inguina cum frequenti mejendi desiderio; immissoque in orificium uteri digito, chorion ovi magnitudine protuberans invenitur, humorque effertur primum quidem lentus, paulo post vero plurimus, & sanguinolentus.

C A P U T XLV.

Quomodo distingues dolorem ab inflammatione ortum ab eo, qui instante partu accidit?

Quod dolor ab inflammatione ortus cum stricturâ & ficcitate orificii uteri reperitur.

CA-

C A P U T XLVI.

Quaenam sunt praeparanda ad partum requisita?

Oleum sane calidum, fomentationes, spongiæ molles, lanæ mundæ, fasciæ, cervicalia, odoramenta que analeptica, & sedile obstetricium, cathedræ simile. Lecti duo, locusque partui commodissimus.

C A P U T XLVII.

Quale est sedile obstetricium?

Consulari sedi simile, in quo sic fedet, ut sub sexu habeat foramen in lunæ formam excissum, ut illac foetus excidere possit.

C A P U T XLVIII.

Lecti duo ad quid necessarii?

Alter quidem dure stratus est, in quo locare parturientem debemus. Sæpe enim & decumbentes pariunt. In eum vero, qui mollior stratus est, parturientem post exantlatos labores collocabimus.

CA-

C A P U T XLIX.

Quomodo collocanda est parturiens?

Supinam eam in lecto, qui dure stratus est, diductis ibidem cruribus, & divaricatis locando. Cum vero chorion ad ovi magnitudinem in orificio uteri protuberans invenerimus, eam in sedile transfereamus. Si vero sic locata defatigatur, ita ut parere ibi non possit, in lecto parturire debet. Ubi vero sedile obstetricium non habetur, non concedente mulieris facultate, alterius mulieris infidens femoribus strenue detineatur, ut ibidem pariat.

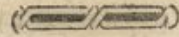
C A P U T L.

Quid antequam parturiens in sedili firmetur faciendum est?

Omnes illos partus dolores, omnis generis actu calidis fovere oportet, oleo nempe calido, & lanis sordidis, ipsaque loca irrigare. Jubebat quidem antiquitas, ut ambularent, aqua perfunderentur, & cibos assumerent. Nos autem non ita hæc fieri consulimus, eo quod deambulatio foetum jam modo vix non

L

pre-

prodeuntem expellat, & uterum excutiat. Perfusio autem & vires minuat, mulierisque corporis coctionem refrigeret. Cibi autem stante refrigeratione exhibiti non adeo alunt, ut potius corrumpantur.

C A P U T L I.

Ministrantes praeter obstetricem, mulieres quot requiruntur?

Necessario tres, quarum binæ a dextrâ & sinistra parte stare debent, quibus accumbere parturiens possit. Tertia autem ipsius dorsum apprehendens firmum tenebit, ne ingruentibus partus doloribus se in latus inclinet. Ipsam simul adhortabuntur, ut partus dolores strenue sustineat.

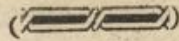
C A P U T L I I.

Obstetrix ubi et quomodo sedere debet?

Strenue sane præcincta: & si quidem in Lecto partus perficitur, in fede paulo humiliori sedebit obstetrix, sic ut manuum officia nihil moretur. Si vero in fedili locata fuerit parturiens, humilior in depressiori fede sedebit obstetrix, ut e superioribus locis

cis foetum facile adducere possit; Et aliquantum diductis propriis pedibus depressius simul ipsam esse oportet, ut propriam faciem retro avertere non impediatur, ne (a pariente) spectata, præ pudore uteri orificium contrahatur. Dein omnium primo vinculis & capillis solutis, quod propter expeditiorem motum fieri solet, digito manus sinistrae oleo inuncto uteri orificium sensim dilatans aperiet, ut chorion illac prorumpere possit. Omnes vero illæ quæ parturienti assistunt adhortari eam sermonibus debent, rogareque illam, ne ejulet, sed omnem ejulatum & spiritum versus inferiora dirigat, quo sic partum promoveat. Cum vero partus dolores urgent, jubere debet ut aliæ mulieres retro ipsam tenentes cum linteis manus ejus firment, ne propriis conatibus se ipsam devolvat. Si vero chorion diutius imperruptum manserit, ipsum unguibus dilacerare oportet, & immixtis sensim digitis dilatare. Caveri tamen simul debet, ne justo plus digitis referetur, ne scilicet foetus subito excidat. Si vero ne sic, orificium uteri sic apertum servet, donec foetus caput & collum sine quassatione exeant. Naturaliter (sponte) enim orificium aperitur. Prodeuntibus tamen femoribus, hæc apprehen-

hendere obstetrix debet, illæsaque educere, attendendo ad uteri spontaneam refectionem. Illi autem vim, cum sponte se contraxerit, inferre non debet, ne inflammatione aut hæmorrhagiâ uteri læsio consequatur. Assistentes vero lateri ministræ conduplicatis manibus versus inferiora abdomen propellent. Dum autem fœtus exire coeperit, obstetrix manibus linteo munitis, ipsum summa qua poterit pietate excipiet, sollicita quam maxime, ut cum secundinis exeat.

C A P U T LIII.

Posito vero casu quod secundinarum pars quaedam intus remaneat q uid faciendum?

Si uteri orificium adhuc apertum est, statim obstetrix manum finistram intromittat, & quas demum cunque partes ejus invenerit, apprehendat. Et si quidem fundo non adhæreant, educat; quo tamen in casu, & proprii parturientis conatus commodi sunt. Si vero ab utero detineantur, leniter hinc inde moveat. Has tamen, nisi incommode locata magis distent, uterus ipse excludet. Quodsi non obstante morantur, porrecto alii mulieri infante, ipsa (obstetrix) umbilicum rescindet.

Si

Si tandem contractum fuerit orificium, ita ut neque manum admittat, neque secundinae ipsae prodire possint, utatur omnibus liquoribus & injectionibus, quibus in uteri inflammatione uti solemus, Hac enim accuratione, relaxata omni strictura, si quid intus remanserit, excidet.

C A P U T LIV.

Veteres quaenam in secundinarum retentione exhibuerunt?

Sternutatoria: scelasque adhibuerunt suspensorias, & potionibus ad expellendum idoneis usi sunt. Sed & suffumigia supposuerunt, & pessaria quibus sanguinem promoverent. praeterea pondera ipsi chorio appenderunt; quae nos omnia reprobamus, eo quod partes ipsas inflammare, & praesentem, sine mora, haemorrhagiam producere possint.

C A P U T LV.

Puerpera, absoluto partu, quomodo degere debet?

Deterfis spongiâ partibus transferatur in lectum, in cubiculo dubie lucido, situm, duc-

ductis non nihil femoribus, ut si quid forte prodire coeperit, non impediatur. Sed & partes ipsæ linteo cooperiantur, sic tamen ut crebro ibi mutantur. Sed & pubem & abdomen lanis mundis contegere oportet. Et si quidem partus sine notabili læsione peractus fuerit, oleo recenti, cui vini parum admixtum fuerit, eas ipsas partes irrigare oportet. Si vero laboriosus partus præcesserit, oleo dulci & tepido hæc omnia fient. Per biduum deinde a cibis abstinere debet. Tertio vero die per semienpia tepida & inunctionem illam curare oportet. Sed & aqua tepidâ faciem ejus fovebis. Cibos simplices, id est panem, aquam, obsonia, & ova forbilia illi appones, curabisque illam refocillari. Die autem septimo, nullis occurrentibus querelis, balneo, cibo vario, vino parco multa aquâ temperato uti poterit.

C A P U T LVI.

Quomodo novimus sufficientem a partu manasse purgationem?

Eo quod primo sanguis purus et copiosus, secundo foeculentus & parcior, tandem purulentus fluxerit.

CA-

CAPUT LVII.

Sivero a conatu et tensione magis urgentibus dilacerationes in partu fiant; quid facto opus?

Præterlapsis aliquot a partu diebus unguenta e cerâ & oleo rosarum, lithargyrio, cerussa, & alumine composita imponimus, & ipsam deligamus.

CAPUT LVIII.

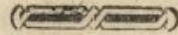
Quomodo mammae, affuente a partu copioso lacte, tensione, dolore gravante, et inflammatione laborantes curantur et mitigantur?

Imponere primùm debemus, quæ moderate reprimere valeant, id est spongiâ molles oxycrato imprægnatas, vel Panem oxycrato irrigatum, quem cum palmulis conterimus.

CAPUT LIX.

De cohibendo lacte.

Si vero lac cohibere volueris, herbam Psyllium, coriandrum viride, uvam omphacinam
mi-

minutim contritam linteolis (impones) aut unguento admiscebis.

C A P U T LX,

De mammarum inflammatione.

Si vero mammarum increfcat inflammatio, ea adhibenda, quæ ipsas relaxare valeant. Ita profecto conducent fœtus ex oleo calido, aut aquâ calidâ; & cataplasma e succis. Verum & emplastrum e feminibus, atque in declinatione unguentum.

C A P U T LXI.

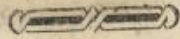
Si vero parturiens ipsa lactare possit, quid faciendum?

Uti superius innuimus; rite omnibus, & decenter utatur-

C A P U T LXII.

Si vero alia lactaverit, quo modo lac puerperæ suppressimus?

Iapidem tunc pyritem minutissime contritum unguento admiscebimus, sensimque mammam ipsam fasciis arctius deligare incipimus

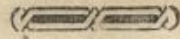
mus, ea tamen devitantes, quæ præcipiebat antiquitas, muriam nempe, cuminum, strobilos, alumen scissile & héderam; quæ omnia propriâ acrimonia inflammationis incrementum duplo majus efficere queunt. Siquidem relaxantia medicamenta mammarum tumori amica sunt.

C A P U T LXIII.

E quibus indiciis conjicimus infantem aptum esse ut nutriatur (vel vitalem fore).

Ex eo, quod ea, quæ illum utero gestavit, per totos menses sana vixerit; quodque vitali mense natus sit, quodque præterea ipse pusio omni sit ex parte integer, omnesque corporis meatus & ductus apertos habeat; quod tandem statim a nativitate vocem firmam, maxime punctus, aut digitis leniter vellicatus, edat, Hæc enim omnia sensibus eum integris pollere testantur, atque completo tempore natum esse demonstrant.

[CA-

C A P U T LXIV.

Quibus mensibus vitales nascuntur?

Maxime quidem nono & decimo mensē; Secundi ordine veniunt septimestres. Unde octavo mense nati difficulter quidam evadere solent.

C A P U T LXV.

Quando et quomodo refecandus est umbilicus?

Postquam paululum infans nostro in aere quieverit, quatuor digitorum ab abdomine distantia forfice vel cultro acutissimo secandus erit. Neque veterum assentiri velim præjudicio, qui instrumento vel ligneo, vel vitreo, aut calamo acutissimo, aut panis duro cortice illum refecabant. Dein cum illum discideris, cruorem, qui in illo compactus remanserat, exsiccabis; & lanâ in filum ductâ, aut linamento deligabis, ne superveniente hæmorrhagiâ periclitetur infans. Sed eâdem ipsâ horâ, quâ natus est, ex utraque parte deligetur, sicque per medium secetur, ne quæ peperit ipsa, hæmorrhagiam sustineat.

CA-

C A P U T LXVI.

Quibusnam respergitur aut lavatur infans?

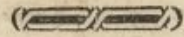
Veteres quidem muriâ ipsum abluebant. A-
lii vero gallarum aut myrtoꝝ pulvere. Nos
autem caute illis sal & aphronitrum in pul-
verem redacta inspergimus; Siquidem prælic-
tæ species proprio suo odore illum affligunt.
Neque stringi multum fasciis infans debet, a
tali enim constrictione male se habet.

C A P U T LXVII.

*Qua adhibita cautelâ illos pulveres infanti
applicabimus.*

Si videlicet valde tener est infans, admisto
melle aut oleo, aut succo scœnogræci totum
ipsum corpusculum delinimus, aut inungimus,
adhibitâ tamen cautelâ, ne vel in os, vel o-
culos ipsius ejus linimenti quidquam incidat.
Exinde abluere ipsum, & aquâ perfundere
calidâ oportet. Inmissis autem naribus & o-
ri digitis purgari omnia oportet, oleumque
infantis oculis instillari. Tandem inducto in
infantis anum auriculari digito purgamenta
inde educere oportet; & umbilicus lanâ de-
li-

ligatus reclīnandus in medium, & linteolo oleo imprægnato cooperiendus.

C A P U T LXVIII.

Quomodo fasciabimus infantem?

Supponentes propriis ejus femoribus fasciam e lanâ mundam & latam, ejusque longitudinis, ut partes omnes involvere queat, sic tamen ut primo graciliores partes devinciantur, & primùm quidem laxius stringantur; Iunctis lateri brachiis, eâ tamen cautela, ut lanæ flocci interponantur, ne ossium protuberantiis fugillantur. Dein latiori fasciâ totum corpus deligare oportet. Veruntamen & caput ipsum linteolo aut lanâ mundissimâ cooperiemus.

C A P U T LXIX.

Ubinam collocare oportet infantem?

In loco sane mediocriter calido, neque multum lucido, sic tamen ut nihil ibidem odoris nares feriat. Lectus ejus molliter quidem, non admodum tamen, stratus sit, ne diutius decumbens infans Spinam vel collum distorqueat.

queat. Sic molliuscule firmato capite jacere debet infans.

C A P U T LXX.

Quandonam porrigendum est infanti alimentum?

Dum, post omnem, quem sustinuit motum, turbæ fuerint compositæ; Id est post octo vel decem horas.

C A P U T LXXI.

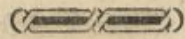
Quodnam primò alimentum capere debet infans?

Tale alimentum capiat, quod stomachum ventremque ejus purgare, ipsum simul alere valeat, id est mel mediocriter coctum; si enim cradum illud fuerit austerum erit & flatulentum; si vero coctum magis, alvum cohibet.

C A P U T LXXII.

Quomodo mel porrigemus infan?

Proprio digito Nutrix os ejus illiniet, aut
mul-

multum tepidum instillabit, & sic tandem ad lactis usum transibit.

C A P U T LXXIII.

An Lac maternum aut alienum infanti a partu exhiberi debet?

Lac maternum non est commodum; sed alienum; quare non maternum sed alienum lac porrigi debet. Ob prægressos enim partus labores & purgationem lac maternum spissum est & crudum.

C A P U T LXXIV.

Quodnam igitur lac qualitate bonum dici potest?

Illud profecto quod mediocriter album nec subpallidum nec gypso simile, neque subacidum est; sed mediocriter caseosum, ita ut instillatum levissime se in latitudinem diffundat, nec diffluat tamen. Quod ab hoc differentiâ cum substantiâ tum coloris distat, malam lactis qualitatem denotat.

C A R U T LXXV.

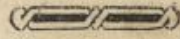
An materno lacte nutriendus est infans?

Amicum magis est lac maternum lacte nutricis. A Matre igitur lactari infans potest, præcipue si per restitutam a partu valetudinem liceat. Plenius tamen a nutrice nutritur. Una enim nutrix binis alumnis alimentum sufficiens subministrat.

C A P U T LXXVI.

Quaenam igitur nutrix infanti nutriendo idonea est?

Quæ pubes est; quæ bis jam peperit. Sit præterea proprii corporis speciosus color, latumque pectus habeat. Ipsæ autem mammae salientes sint & prominulæ, parvæ non nihil; neque papillas admodum magnas habeant, neque rursus raras & exiles. Sit præterea, animi dotes quod spectat, perspicax & moribus integra, infantem quæ diligere possit, nec irâ unquam commoveatur; Sique fieri potest græca sit & munda,

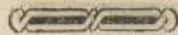

C A P U T LXXVII.

Quomodo instruenda erit nutricis diaeta?

Recepto modo, quo nempe nutrirī promiscue omnes homines solent, ut fani esse valeant. Necessarium tamen est ut exerceatur corpus; sufficiensque alimentum capiat; ebrietatem vero & indigestionem devitet. Omni autem exercitiorum genere exerceatur, speciatim vero eo, quo partes superiores, brachia præsertim, exercentur, quo lac copiosius & coctum ad mammas appellat. Et, si fieri potest, cum proprio viro ne communicet quidem, ne illiciatu veneris usu menstruus fluxus, quo superveniente lac disparet, ejusque rivuli exsiccantur. Primis vero diebus, quibus lactare incipit, cibos capiat molles, & aquam bibat, ne spilius lac infantis recenter nati angustas fauces cum difficultate præterlabatur. Quemadmodum vero infans præterlabentibus diebus & mensibus firmatur, sic & ipsa firmiores cibos assumere incipiet. Primo igitur conditum bibat, cui dein & vinum admiscebit, cum nempe jam horum coctionem pusio sine noxa feret.

CAPUT

C A P U T LXXVIII.

Quomodo dicis ab initio infantem infirmari?

Procul dubio si nutrix ejus vinum copiosum bibat; Cum enim neque matrem totos menses vinam bibentem bene tulerit, licet, cum ejus utero gestaretur, uterus ea quæ ipsi subministrarentur promovendæ coctionis gratia elaboraret, sicque coctum illum ipsum lactem liquorem affunderet. Nunc autem a propriâ substantiâ divulsus est infans, cui non tantum virium suppetit, ut oblata difficillimæ digestionis subigere possit. Pomi adinstar: Hoc quamdiu arboris utero adhæserit, irruentes facile sustinet tempestates; separatum vero ab arbore, & propria substantia orbatum, minimâ afflante aurâ manifeste affligitur & languet.

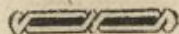
C A P U T LXXIX.

Quænam exercitia in commodum infantis a nutrice fieri possunt?

Tritura in mortario exerceatur, aut cum aliis manus conferat. Pastam præterea & farinam præparet, lectum sternat & aquam portet.

M

CA-

C A P U T LXXX.

Quid faciendum si lac nutricis pravum fuerit.

Alius nutricis lac assumito, quæ si haberi nequeat, lactantis ipsius humorum temperaturæ affuescat.

C A P U T LXXXI.

Quid facient illae quibus lac disparet?

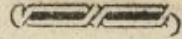
Deficit.

C A P U T LXXXII.

Quaenam exhibent veteres, ut lac mulieribus abundet?

Iubent ut omnis generis animalium mammas edant. Vermium, qui ligna corrodunt, recens exustorum, aut vespertilionum cineres cum vino propinant; vel iisdem cum aquâ lævigatis mammas earum illiniunt: quæ nos omnia reprobamus. Si enim illa diætæ simplicitate (lac) disparet; inde fit, quod ventriculus alimenta corrumpere incipiat; minus ergo nutrito corpore, multo minus lactis generant.

CAP.

C A P U T LXXXIII.

*Quid illis, quae iac iusto copiosius, aut cras-
sum generant, faciendum?*

Hæ, ut lactis abundantia minuatur, exerci-
tiis & laboribus validissimis uti debent. Si
vero spissum valde est, alimenta parci nutri-
menti capiant, non ficcæ tamen qualitatis,
aquam simul bibant, quotidianisque balneis
utantur.

C A P U T LXXXIV.

*Ob quam rationem nutrici alimenta acria et
jalsa non concedenda?*

Deficit.

C A P U T LXXXV.

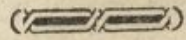
*Qua ergo diaeta uti debet, quae lac corrup-
tum habet?*

Cibos boni facileque digerendi succi assu-
mat; sed & ad hypochondria attendatur, si
hæc forte non coquant, aut forte viro utan-
tur; potusque quosdam assumant, qui malam
humorum qualitatem corrigere valeant, ut
simul & lac bonam qualitatem adipiscatur.

M 2

CAP.

C A P U T LXXXVI.

Quomodo medebimur iis, quae lac aquosum habent?

Rarus fit iis balnei usus, & vinam bibant. Frequenter cibum assumant, eum vero maxime, qui solidus sit & nutriens, uti sunt obsonia ficca. Ova simul indurata & frixa, carnesque suillas & caprinas comedant.

C A P U T LXXXVII.

Quoties indies balneo immittetur infans?

Semel quidem erit balneo immergendus, & urgente necessitate quadam etiam bis in die. A frequenti enim balneo corpus liquefit.

C A P U T LXXXVIII.

Quis locus balneo infantis destinandus?

Obscurus & temperate calidus; vitabiturque pro hac operatione frigidus, vel ultra modum calidus.

C A P U T LXXXIX.

Quomodo disponendum est lavaorum?

Sedere debet obstetrix, junctisque genibus; linteo femoribus injecto infantem excipiet, demptisque fasciis, oleo illum tepido innunget. Injectæque in pelvim aquæ calidæ, limpidæ, odoreque carenti temperatum caloris gradum conciliabit; exinde finistrâ suâ manu infantem sub axillâ finistrâ sic tenebit, ut illius thorax suo cubito incumbat. Deinde demergens illum leviter in aquam dorsum ejus primum fovebit; tandem supine inverso partes etiam illas aquæ immerget, ut omnes tam colli quam axillarum sordes follicite abstergantur. Immo postea in os infantis digito salivas ejus auferet. Sed & linguam ejus & gingivas molliter fricabit. Deinde suspensâ manu versus pubem (ventrem) premat, quo ille sui officii admoneatur. Verum cum corpus ejus aliquantulum calefactum sufficienter ablutum & sublevatum viderit, aquæ de novo ipsam egelidæ immergere oportet, ut sic sensim infans aquæ frigidæ usui assuescere possit.

CAP.

C A P U T X C.

Quare post balneum sursum sublatis infantis pedum plantis caput infra pendet?

Ideo, ut hac declivitate omnes articulorum juncturae extendantur. Cum enim sic spina spatium manifestum accipiat, illae (juncturae) commodissimo spatio committuntur, sic ut sibi impedimento esse non possint.

C A P U T X C I.

Quomodo ungere infantes oportet?

Primo quidem prone decumbentes, deinde etiam supinos, substrato tamen prius propriis femoribus linteo, sic ut sub totius corporis inunctione partes modo extendantur, modo inflectantur. Simul pedes singulasque partes sic confingere oportet, ut, quae incurvata esse debent, premantur. quae gracilia esse oportet, coarctentur, & quae tandem protuberantia, educantur. Simul oculos ipsos propriis digitis leviter perfricare debet; caput ejus in rotundam formam configurare, genuum rotulas in motum ducere, deinde totum corpus extendere & remittere, omnesque
par-

partes ad proprias functiones peragendas instaurare.

C A P U T XCII.

Ob quam causam oleo infantis oculi obliniuntur?

Ideo ut tunicæ, quæ tunc (quodammodo) immobiles sunt, relaxentur & abstergantur, quo fit illis integra visus facultas.

C A P U T XCIII.

Cur post balneum infantis aures et nares & jus exsiccare jubemus?

Ne forte, cum tener adhuc sit infans, remanente in auribus ejus liquore, meatus refrigerentur & infirmentur.

C A P U T XCIV.

Post quantum a balneo temporis spatium erit uberibus admovendus infans?

Post non longum: cum scilicet omnes a balneo turbæ compositæ fuerint. Si autem citius admoveatur, lac corrumpitur nec nutrit. Quin & ipsa nutrix, si balneum non coxerit prius,

prius, sed sic ubera præbuerit, infanti nocet. Melius igitur est, si balneum digerat, & resiccatis sic prius mammis, infantem admoveat.

C A P U T XCV.

Quomodo ubera præbere debet?

Manibus apprehensum infantem utrivis lateri admove, & ad utramque mammam convertere oportet, sic ut quodammodo manum dextram infans ad sinistram liberam habeat, & utrique mammæ admoveatur. Dein ori ejus immiffam papillam teneat, & quodammodo latenter prenat, ne laboriosa fiat infanti fuctio.

C A P U T XCVI.

Quid post somnum nutricem facere oportet.

Deambulare non nihil debet & mammas fricare, ut inspissatum a somno lac solvatur; & sic infantem uberibus admoveat.

C A P U T XCVII.

Quoties lactare infantem intra diem debet?

Soepius quidem, cum unicâ vice, quantum illi sufficit, capere non possit infans; Si enim diutius suxerit, defatigatur; & bono lacte brevi exfatiatur. Definitus nullus alius hic modus; Sed, cum videris sugere omnino eum velle, mammis eum admoveto, sic tamen, ut neque ante balneum, neque post idem unquam illi præbeantur ubera.

C A P U T XCVIII.

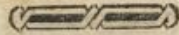
Quid mali accidit infantibus, si ante vel ipso in balneo sugant?

Male mulctantur infantes ante vel ipso in balneo uberibus admoti; Ipsos enim multis variisque morbis corripere necesse est.

C A P U T XCIX.

Quibus indiciis novimus infanti alimentum præbendum esse?

Tunc quidem cum hypochondria ejus cava vel collapsa fuerint; sed tantum simul temporis præterfluxerit, ut alimentum capere possit.

fit. Os præterea aperiet, labiaque continuo movebit. Et si digitum intra labia ejus moveris, ipsa premet, & cum quodam murrante vagitu fuget.

C A P U T C.

Quomodo distinguemus infantem non adeo ob alimenti penuriam, quam alias ob causas ejulare?

Præcipue fasciam perscrutantes utrumne adstricta magis est, vel forte decumbens infans pedem aut manum contorserit, vel sit, quod eum pungat; vel forte etiam ob alimentum vel lac copiosius assumptum vagiat. Inquirere præterea oportet an non majori stragulorum pondere molestetur, vel contra tenuioribus coopertus jaceat; vel solis ardoribus aduratur. Si enim a re quapiam punctus fuerit, subito ejulare incipiet. Stragula vero utrum plura vel pauciora sint ipsa inspectio vel tactus detegat; Erit enim infantis corpus vel frigidum, vel admodum calidum. Si vero ipsum alimenti vel lactis copia molestat, se hinc inde jactabit, & præcordia elata habebit. Sin ipsum solis ardor adusserit, cum respirationis difficultate rubebit. Hæc tamen
fi

fi perseveraverint, morbus est; lac assumere non valebit, & corpus contabescet. His igitur ex signis, omnia, quæ ad eum spectant, erui possunt, & medela afferri.

C A P U T C I.

*Quid faciemus si post lactationem continuo
ejulat?*

Dandus est nutrici, quæ ipsum majoris cujusdam strepitus sono & blanditiis placet. Absit vero ut illum unquam modo quoquam terrefaciat. Neque etiam semper aut statim illi ob omnem vagitum lac propinari debet, sed moram facere. Si vero nutrici admoti (infantes) ejusmodi ejulatibus exerceantur, & lacte inudentur, ipse ductus galactophorus amplior est.

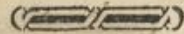
C A P U T C I I.

*Cum obdormiverit infans, ubi collocandus
est?*

In cunis stratis aut lecto, obvelatâ tamen facie, ut neque a majori lucis, aut aeris impressione lædatur, aut teneros adhucdum oculos pervertat.

CA-

C A P U T CIII.

Quando nam gestandus est infans?

Ante cibum; sic ut nunquam post alimentum sumptum gestetur, ne forte vomitus accidat.

C A P U T CIV.

Quomodo et ob quam rationem bajulandus est infans?

Cunæ sint eo modo penfiles, ut facile & leviter in motum duci queant; ipsæ nempe solæ mobiles, basibus duabus firmis innixæ, quo hinc inde vertantur & moveantur; ita ut infans, cum in cunis fuerit, nutricis manu quodammodo ambulare discat. Peraçto vero anni tempore vel in sedili aut curriculo commode bajulabitur.

C A P U T CV.

Post quot dies decidere solet infantis umbilicus?

Post tres aut quatuor dies: quamdiu vero adhæret plumbi asti pulvere commode curatur.

CAP.

CAPUT CVI.

Quomodo exactam umbilico configurationem conciliamus?

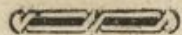
Bullam plumbeam ad denarii similitudinem effingentes imponimus, quæ ipsum proprio suo pondere concavum efficere queat.

CAPUT CVII.

Ad quod tempus fasciandus est infans?

Secundum quosdam ad dies quadraginta; secundum vero alios ad sexaginta. Nos autem tandiu illum fasciis ligandum censemus, donec integro proprio corpore compactus sit & firmus; quod quidem illis qui bono cum colore nati sunt citius evenire solet, tardius vero infirmis. Neque vero omnes simul fascias detrahimus, sed sensim & per partes. Si etenim simul & semel totum corpus nudaverimus, lædetur illa novitate infans & infirmabitur.

CAP.

C A P U T CVIII.

Quas primum infantis partes solvimus?

Manus: præterlapsis tamen aliquot diebus & pedes. Ex ipsis vero manibus dextram primum emancipamus, sic ut libertate donata proprio motu exerceatur. Posthâc tandem & sinistram solvimus.

C A P U T CIX.

Quare balneum ingressurus infans primum fasciis liberari debet?

Ut solutis omnibus vinculis illius habitus magis firmetur.

C A P U T CX.

Quandonam et quomodo ad sedendum instituendus est infans?

Tunc, cum sæpius seipsum, ut deambulet, ad sedendum erigit. (Hac tamen cum cautela) ut ipsum circum circa stragulis circumdes & munias, quibus fulcire se possit; neve ab initio diutius sedeat.

CA.

C A P U T CXI.

Quomodo ad deambulandum instituendus est infans?

Extremitatibus quatuor innixus; projectis videlicet coram eo rebus quibusdam, versus quas incedere cupiat; sicque exerceatur.

C A P U T CXII.

Quandonam ad deambulandum instituendus est infans?

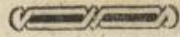
Cum annum integrum compleverit, sic ut stare jam possit; erigendus est ad parietem; vel imponatur sedili, cujus pedes rotulis muniti sint, ut ejus progressu infans gressus figere & ambulare discat.

C A P U T CXIII.

Quandonam ablactandus est infans?

Post annum & sex menses, vel duobus annis completis, cum jam dentes plus satis firmi fuerint, quo solida alimenta non solum dividere, sed simul exactius comedere possit.

CA-

C A P U T CXIV.

Quanam methodo ablactabimus infantem?

Ab aliquot retro diebus sensim incipientes cibos illi apponere, raroque eum uberibus admove-
re; sic tandem lac illi omnino denegabimus. Qui autem amaris illinire mammas solent, nobis non placent.

C A P U T CXV.

Quem primo cibum infanti porrigere debemus?

Micas panis melicrato, condito, aut lacte imprægnatas, aut alicæ succum, vel obsonium e tritico.

C A P U T CXVI.

Qualem illi potum dabimus?

Vinum quandoque; aquam vero frequenter in vase vitreo in papillæ formam conficito & perforato. Quæ vasis species ruricolis Staphylis aut *παρξυαριον* nominatur.

CAP.

C A P U T CXVII.

Quandonam dentes emittere incipit infans?

Primò quidem a septimo mense dentes prodire incipiunt, sed non pariter omnibus.

C A P U T CXVIII.

Quaenam sunt primae dentitionis signa?

Pruritus gingivarum aderit, maxillarum ardor, & in cervice nervorum dolor. Unde frequentius sanguinolentus humor ex ore vel auribus prodire solet.]

C A P U T CXIX.

Quibus auxiliis utendum, ne cum dolore et tormine dentes emittant infantes?

A quinto mense incipiendo gingivæ eorum oleo dulci, adipe recenti gallinæ, & leporis Cerebro frequentius perfricandæ sunt. Ultimo tandem melle mediocriter cocto ipsas illinies. Cum emicuerit inflammatio fomentis & cataplasmatibus utere: cavendo tamen, ne nutrix ejus vinum bibat, sed parco alimento utatur.

CAPUT CXX.

Quibus auxiliis inflammationem faucium infantum oppugnabimus?

Iis sane omnibus quæ relaxare valent, uti sunt mel mediocriter coctum, melicratum, ptisinae succus & his similia, quæ nempe oris & linguæ ulcera maxime leniunt. Frequentius simul ex melle decenter cocto, cum nido hirundinum lævigato, addita decocti parcissimâ quantitate linimentum paratur, & gulæ inducitur. Sin cum ficcitate augeatur, cataplasmate utimur. Si vero cum humorum excessu increverit, auxilia reprimentia in usum vocantur, id est cortices granatorum, lentesque cum melle lævigatas imponimus. Interna vero ulcera mediante anthera curamus; vel floribus rosarum solis, vel cum ligustro utimur; ut in quadam rheumatis specie jam exposuimus. Præterea diasmoro, diacodio & succo plantaginis cum melle cocto.

CA-

C A P U T CXXI.

*Adversus pruritus, exanthemata et phlyctæ-
nas quid tentare oportet?*

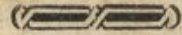
Fomentationes ex aquâ calidâ & inunctiones ex oleo, in quo ceræ parum sit dissolutum. Sin exanthemata & phlyctænæ cum ulceribus humidis compareant, utimur iis omnibus, quæ reprimendi & exsiccandi virtute sunt prædita. Post balneum igitur perfundimus eos aquâ calidâ, in qua decoctæ sint rosæ, juncus odoratus, agriofycamina, myrtus & mali granati cortices. Cataplasmatibus simul admiscemus plantaginis, intybi, portulacæ & uvæ omphacinæ folia; Illinimusque oleo rosaceo aut myrtino cui adjecta sunt cerusa; lithargyrium, & alumen scissile.

C A P U T CXXII.

Sonitus aurium et fridorem dentium quomodo curare oportet?

Sonitus aurium & oris strepitus, qui ab humore oriuntur sic curandi sunt. Infanti nempe sæpe melicratum, in quo mel parcum incoctum fuerit, damus.

C A P U T CXXIII.

Adversus tussim quid ei dabimus?

Linctum profecto, qui componitur . . . . .
vel fluxum ventris peculiariter simul habentes, velut est uteri suffocatio, & sanguinis fluxus; licet hæc generatim prædictis illis addere.

C A P U T CXXIV.

Quinam sunt mulierum morbi, qui a stricturâ oriri solent?

Menstruorum suppressio, inflammatio uterî, tenasio, tumor, induratio, & uteri suffocatio.

C A P U T CXXV.

Quinam per fluxum corporis adoriuntur?

Si quæ strangurioso modo purgatur, nec evacuatio procedit. Et ad hæc nonnihil differt, si quæ plane non purgatur, ab ea, quæ ratione suppressionis menstruorum non purgatur; quia hæc causæ morbum indicant. Nam omnino non purgari etiam secundum naturam evenire solet.

CA.

C A P U T CXXVI.

De menstruorum suppressione.

De suppressione menstruæ purgationis, aut quotiescunque strangurioso modo & cum dolore purgantur, sic statuimus: Multæ sunt rationes, ob quas mulieres non purgantur. Primum etenim quædam, nulla existente morbi accusatione, naturaliter non purgantur; dum aliæ ætate impediuntur, uti vetulæ & puellulæ; aliæ autem vocis exercitio menstruum sanguinem consumunt, uti sunt cantatrices & virili corpore præditæ. Totum enim sanguinem, qui purgationi destinatus erat exercitiis absumunt, & in corporis substantiam impendunt; nihilque superest, quod uterus pro purgatione recipiat, asservet, & quod completo mense purgationem suppeditet.

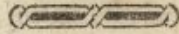
Aliæ vero sunt, quæ partium vel totius corporis malâ quâdam dispositione non purgantur. Totius quidem corporis, uti tenues & emaciata, aut præter modum pingues & crassæ. Partium vero ratione menstrua impediuntur, cum, velut aliquando contingit, orificium uteri clausum, aut callosum habent, vel superveniens ibidem quoddam ulcus cicatrices

trices inducit. Prædictas vero illas causas his
indiciis detegimus. Si enim naturaliter plane
non purgatur mulier; sana, & sine ullâ cor-
poris & uteri querelâ vivet, menstrua licet
nunquam appareant. Quæ vero propter æ-
tatem non purgantur, uti sunt vetulæ & pu-
ellæ, sufficit, si interrogatæ suam simplici-
ter ætatem fateantur. Mala vero totius cor-
poris dispositio medicos non latet. Si tan-
dem uterus locale quoddam impedimentum
habuerit, ab obstetrice perquiri illud, quo
detegatur, curabis; quandoquidem illam men-
struorum purgationem quæ suum tenorem sem-
per servabat, ex eo ipso morbo non ampli-
us procedere contingit. Illas autem, quæ
propria suâ naturâ vel ætate non purgantur,
medicamentis aggredi nullo modo oportet, ne
contra naturæ intensionem operemur. Ne-
que illam, quæ propter exercitia, aut can-
tum non purgatur. Illis vero, quæ ratione
morbosæ cujusdam affectionis non purgantur;
apposite morborum illorum curam applicamus.
Si enim hymen oclusus est, orificium aperi-
mus; sin alia ibidem causâ impedimento est,
inventâ auferatur. Deviantem simul a recto
ductu uterum restitnas. Inflammatio in quan-
tum præstari id potest, solvatur. Quæ mor-
bo

bo laboraverunt, & extenuatæ sunt refocilentur. Admodum pingues & crassæ graciliores efficiantur. Omnium vero prædictarum morbos & signa & curationes in sequentibus peculiariter exposita, unde curare illas valeas. reperies. Atque omnium primo de suppressione menstruorum, ab hac etenim initium facimus. Stricturâ igitur & inflammatione in utero ortis supprimuntur aliquando menstrua, quandoque cum dolore stranguriose feruntur. Signa autem talia tunc adesse contingit: Tensio & dolor lumborum, pubis & inguinam. Adest præterea capitis dolor & cervicis, qui frequenter & oculorum basibus communicatur. Appetitus deletur, aures fonant. inflammatur cum rubore facies, pnegmone simul mammarum adest, & partium muliebrium ficcitas; quæ omnia in purificationis dies concurrunt. Et hæc quidem cum prædictis signis malieri accidere solent, quibus & dolores conjunguntur. Collocanda igitur erit in cubili moderate calido & lucido; lectoque molliter strato, cooperiendaque stragulis novis & pilosis, sicque duobus diebus nihil assumat. Loca vero illa in quibus dolorem, tensionem, & pondus sentit, omnis generis fomentis, vel linteis calidis foveantur;

tur; Sed & vesica, quæ oleum calidum continet, non repleta tamen, apposite partibus ejus imponitur. Post fomentationem vero tota illa loca linteis mundis oleo immerfis & expressis cooperiantur. Cataplasmatibus præterea cum melicrato coctione paratis ipsam obvolvemus, & adveniente tertio die, postquam illam oleo simplici inunxerimus, & aqua calida foverimus, cibum ei simplicem, & calidum porrigemus. Si vero prædicta symptomata increverint, dolorque augeatur, venæsectione potius illam secundo vel tertio die curabimus; dumque post venæsectionem vires mulier paulam recuperavit, cum oleo dulci, aquâ calidâ, aut analepticis feminibus (lini, scœnu græci & raphanorum (balneum parabimus) sic ut cum eidem infederit, iidem ipsi liquores ad interiora partium penetrent. Et postquam balneum digesserit, fotam & inunctam ad cibum simplicem capiendum invitabis, id est ova forbilia, panem & aquam, & obsonia mollia. Sit autem aqua tepida: tandemque refocillata dormiat. Simul ex eo tempore, donec morbus indies medicamentorum applicatione ad declinationem vergat, plus de die in diem, si vires ejus permiserint, cibi capiat. Tertio vero a venæsectione die, in
in-

insultu quidem doloris, augmento vero morbi cucurbitulam affigere debemus. Remittente autem dolore ipsum locum, qui in pube vel hypochondriis designatur, scarificabimus. Persistente tamen adhuc dolore, iis ipsis locis hirudines commode applicamus, & tandem sanguinem sistimus, vulneribus autem ab hirudinibus factis unguentum imponimus. Et si necessitas exigit denuo cataplasmata e prædictis ingredientibus admovemus, & spongiis succorum uno aut altero imprægnatis ipsa illa loca fovemus. Sed & olei dulcis & calidi oxybaphi mensuram (id est uncias duas cum drachmis duabus) injicimus. Adhibemus etiam pessos simplices, inter quos præcipue ille est, qui ex oleo dulci & calido paratur; sic ut intincta in hunc lana imponatur; aliquando autem & foenugræcum & mâlvam adjicimus. Præter hos paregoricos pessos alii hac methodo parantur: foenugræcum sollicite lævigatum assumatur, sic tamen ut tantundem linospermi, & radicis herbæ althææ recipiat; dein affusâ aqua decoquantur; cum autem spissiorrem consistentiam acquisiverit liquor, adipe anserino aut gallinaceo ibidem adjecto & dissoluto, cum plumis agitentur, & sic liquor commisceatur. Sed cum copiosiore illo liquore

quore & palmæ pingues rami decoqui possunt, sic ut cum macerati fuerint, ablatis, quos exterius habent corticibus, lævigentur, & sic liquores misceantur. Sed frequentius & melilotum probe contusum, & per cribrum trajectum admiscemus, aut ipsum linteo deligatum incoquimus; sic & palmas ibi decoquimus, & ramos ipsarum contundimus. Et hæc quidem ita accuramus, ut morbus in melius vergat. Sed & in curru ipsas collocamus, & motu exerceri jubemus. Factâ autem morbi declinatione purgatio sponte apparere solet. Transacto vero aliquali tempore in balneum deferenda erit; uteturque cibo vario, motu, exercitiis, & frictionibus; primum totius corporis, tandem etiam ipsius uteri, quæ hac methodo institui debent. Cum in semicupio sederit, aut balneum ingressa fuerit, ibi mulierem cum spongiis aut lanâ ab umbilico ad loca infra posita usque, sine illatâ molestiâ, sic fricabunt, ut in dies ejusdem frictionis augmentum faciant. Post semicupia autem vel balneum nunguento ex oleo susino aut sampuchino parato partes inungent, & interne in orificium inducent. Quo autem major fit profectus pessis etiam externe applicandis uti possumus, quæ recipiant ceram, therebintinam

nām, adipem taurinum, medullam cervinam, oleumque cyprinum. Atque cum malagmate diachylo soluto pessum optimum conficies. Et leniens illud, quod a sampucho nomen habet, commode applicatur. Ultimo tandem libianum majus. Sic tamen ut si purgationem hæc produxerint parciolem, ultimo ex oleis ipsis in vasis semicupia pares. Vel quod vero proximius per Cateona ipsas curabimus.

C A P U T CXXVII.

De uteri inflammatione.

Inflammationem uteri multæ causæ efficiunt. Quandoque enim frigus illum refrigerat. Quandoque vel a protervo labore, vel a frequenti abortu oritur; vel si obstetrix male in partu officio suo functa sit. Et erit vel totus uterus inflammatus, vel quædam ejus partes. Quotiescunque vero totus uterus inflammatus est, dolor simul ejus accedit cum duritie, siccitate & ardore; præterea lumborum, partiumque adjacentium, & inguinum gravitas adest. Pulsus vero densus & parvus reperitur; stomachus male affectus est cum opprefione aliquando pectoris. Et cum in pejus ruerit malum; singultus ipsam invadit cum dolo-

dolore cervicis & capitis nec non oculorum, maxime vero ad radices. Præterea frequentior urinæ excretio, dum interea alvus impeditur. Ipsa loca intumescunt, tendunturque cum febribus acutis, mentis alienatione & spasmo. Quotiescunque vero de molestia orificii uteri quærantur, digitumque obstetrix immittit, occlusum se contingere invenit. Accidit ut bubo illi superveniat, tensioque ad pubem pertingat. Quotiescunque vero in uteri cervice, partibus ei adnexis, aut in ipso ejus orificio tumor cum inflammatione reperitur, sic ut in consensum doloris venter trahatur; tum simul quominus ambulet impeditur mulier, simul & urinæ aut alvi retentio aderit, aut plane utriusque excretionis impedimentum. Est autem aliquando illa pars, cui colon; aliquando vero illa superior cui vesica incumbit; alias cervix mediante sua cum aliis partibus connexione, & inde deambulationis impedimentum. Si vero in basi ejus quæ dactylion (annulus) nominatur obtinet inflammatio; exinde dolor & tumor foris apparebunt, & alvus impeditur; si in lateribus; ibidem tumorem inflammatorium & dolorem invenies. Si tandem in ipso uteri fundo; dolor erit perpetuus, & tensio pondusque

que in ipsâ umbilici regione sentientur. Frequentius ipsum uteri orificium revulsus erit, dum, interne versus superiora attolletur, sic quidem, ut si illud per obstetricem examineris, nullam uteri accusationem esse respondeatur; dum interea totum uterum inflammatio occupat. Non solum vero in omnibus ejus partibus superius memorata accidunt, sed illis præterea omnibus quæ cum ipso connectuntur tensio communicatur. Ipsa vero abdominis integumenta, tumore inflammatorio multum invalescente, intenduntur; quod etiam nonnunquam præter omnem uteri accusationem accidit, solis nempe affectis integumentis; cum vero una eademque utriusque mali sit curatio, hæc distinguere superfluum duxi. Ut vero ea, quæ ad hujus morbi curationem pertinent, memorem, ea poterunt in usum vocari, quæ superius præscripsimus iis, quibus menstrua vel suppressa sunt, vel cum dolore procedunt. Si quidem & has in cubili mediocriter lucido, & calido decumbere præcipimus, tranquillasse esse, atque sic duobus diebus a cibis abstinere. Manibus interea calidis earum extremitates foveantur, lanisque cooperiantur. Sed & tertio die, si inflammatio augeatur venez
fe-

fecunda erit, & semicupia in usum vocanda, nec non cataplasmata e feminibus imponenda. Quodsi perstiterit inflammatio venam in ipsa cervice scarificabimus & hirudines admovebimus. Spongiis præterea ferventibus liquoribus imprægnatis & expressis fovemus, prædictoque unguento & pessis utimur. Tandem morbo mitiore facto balneo varioque cibo, vini que potu ipsas recreamus. Si vero huic inflammationi febres simul adjunctæ fuerint, his conveniente medelâ, velut in tractatu de febris expositum reperies, occurrimus. Ea vero omnia, quæ Antiquitas, vanâ opinione, velut inflammationi adversantia præcepit, reprobamus: id est succum uvæ omphacinæ, aut oleum rosarum, aut rutæ cum lanis fordidis impositum, vel lintea cum felini lævigati foliis. Hæc etenim propriâ sibi acrimonia inflammationem augent & nutriunt,

C A P U T CXXVIII.

De Satyriasi.

Est quidem virorum fœminarumque communis passio Satyriasis; viris tamen magis familiaris. Inde nomen Satyriasis accepit, quod
Sa.

Satyros veteres fabulæ immoderate in venere ferri scriberent. Mulierum vero Satyriasis consistit in pruritu pudendorum cum dolore. ita ut impatienter manus illuc ferant cum infatiabili virorum desiderio, deposita nempe omni pudoris verecundiâ. Si igitur hic morbus ab utero oriatur, verecundiam ejus aufert, illasque quadantenus, ut sui copiam faciant, inducet. Eandem vero curationem adhibemus, quam in suppressione menstruorum & in uteri inflammatione proposuimus.

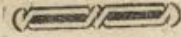
C A P U T CXXIX.

De Suffocatione hysterica.

Suffocatio, quæ ab utero est, a græcis πνιγμοσ strangulatio dicitur. Ex eo igitur mulieres nominibus a πνιγμοσ, strangulatione desumptis nominatæ sunt. Est vero hæc suppressio spiritus seu respirationis cum omnimoda immobilitate, utero scilicet ad thoracem delato. Fit vero etiam mulieribus suffocatio eo modo, ut quasi mortuæ cadant. Oritur autem hic morbus a frequenti abortu, difficili partu, longâ viduitate, suppressione men-

menstruorum, & phlegmone uteri. Signa autem morbi sequentia sunt. Ad superiora appellens uterus Thoraci incumbit, omnem que cum privatione vocis sensum amittunt. Dentibus autem appressis strident, pedesque & manus aliquando tument; quandoque supinae jacent, & hypochondria sublimia attolluntur; expansusque thorax volumine augetur; sitæ in fronte venæ tumidiores conspiciuntur, dum sudor frigidus per faciem, & cervicem distillat; Pulsus aut nullus aut minimus reperitur. Quandoque citissime ad se redeunt; & surgunt, quæque passæ sunt, norunt; Caput tamen dolent & cervicem, & quandoque delirant. Est hic morbus ob vocis privationem morbo lunatico (Epilepsiæ) & apoplexiæ similis; utpote quæ lethargico, & cataleptico modo obmutescunt: ab iis vero distinguitur, quod iis, quæ epilepticæ sunt aut apoplecticæ, & quæ quodammodo vermibus laborant, nulla uteri accusatio concurrat, uterusque in situ sibi proprio reperiat. Si vero uteri suffocationem patiantur, effervesceat uterus, & cum ad superiora pervenerit, cadunt; ex eoque *συμπιπθῆσαι* vel deciduæ nominantur. Et sub paroxysmi finem, post spasmus, salivam copiosam profundunt, pulsum

sum majorem habent, & cum ad se redierint, totius corporis dolorem sentiunt. Quæ autem apoplecticæ sunt, & ipsæ quidem majorem pulsum habent, & præsentia mala si effugerint, paralyticæ evadunt. Hystericæ autem aut parvum, aut celerem & densum pulsum habent. Distinguuntur autem ab hysteriis catalepticæ & lethargicæ, quod semper febrem comitem habeant; hystericae vero nunquam. Quæ tandem vermibus laborant, intestinorum vellicationes sentiunt, verminosorum pulsum habent, sanusque est uterus. Et hæc quidem est hystericae passionis a congeneribus morbis distinctio. Suffocatio vero est morbus a strictione, eaque quandoque diuturna, ortus. Quare curationem sic adornavimus, ut quotiescunque primum invadit morbus, paregoricis ad moderamen redigatur. Cum autem disparuerit, frequenti vero recidivâ affectio in chronicam abiverit, per metacritica curabitur. Cum igitur in hunc morbum mulier inciderit, collocabitur in cubili calido & lucido, hac tamen adhibitâ cautela, ut lectisternia sub capite sublimiora sint, ut erecta quodammodo jaceat, pedibus & manibus recta extensis. Ipso eodem in morbo oculi distorqueri solent, menteque frequentius alie-

tur. Sic autem excitanda erit admovendo nempe partibus mediis fomenta, quae calorem concilient; manibusque calidis omnes extremitates foveri curabis. Sin aponia illa diutius perseveraverit, multum illi commodi cucurbitulas ficcas pectini & inguinibus admovendo, procurabis; Lanis simul mundis omnes extremitates cooperiantur; osque illius quadantenus aperientes, aquam calidam instillamus; exinde melicratum adjicimus, motumque illi in lecto pensili conciliamus. Postquam vero mentis compos denuo facta fuerit, si nulla debilitas adfit, ob quam, praemissa parca cibi refectio, impediatur, statim vena secanda erit, & injectionibus ex oleo factis, & femicupis erit curanda; inunctaque tertio die cibum simplicem capiat; donecque morbus declinaverit, quotidianis cibus nutriatur; cataplasmatibus simul & fomentis curetur, nec non praedictorum applicatione. Facta autem declinatione unguentis, & emplastris simplicibus utimur, eamque balneo, cibo vario, bonoque vino refocillamus.

Si vero frequentius haec morbi species invadat, morbusque diuturnus fuerit, praedictam methodum, auxilia, appropriataque exercitia in usum vocamus. Dein metasyn-

cri-

critica applicamus, quæ in dropace solito, cucurbitalis metasyncriticis, infolatione, cataplasmatibus acerrimis, femicupiis, & finapismis consistunt. Si vero minor ab his profectus obtineatur, heleborum, intervallo inter singulam radicis repetitionem facto, exhibebimus. Deinde amaricantibus & aquis calidis utere, quorum præfatorum omnium rectus usus in poematico tractatu præscriptus est. Damnamus autem veterum medicorum errorem, qui omnis generis foetide olentia naribus obtrudunt, uti sunt pili usti, extinctæque lampadis odor; Sed & castoreo & resina virosisque omnis generis nares inungebant superiusque retinebant. Præterea suaveolentes pessos e nardo & styrace interne versus uterum intrudebant, quæ eâ inducti ratione faciunt, ut nempe uterus virosa illa fugiat, seque ad suaveolentia convertat. Quidam autem varios strepitus, velut cymbalorum & tympanorum sonum adhibuerant; Alii autem eidem fundamento innixi sternutatoriis caput implentes aceto etiam acerrimo nares irrigabant. Sunt autem hæc aliena, & vaniloquis, nihilque in bonum proficientibus reliquenda. Quin visa mihi sunt nedum lectu, multo magis scriptu molesta.

C A P U T CXXX.

De tensione uteri.

Tensio uteri accidere solet cum intumescencia quadantenus durâ sub umbilico, dolore etiam ventris & sinus; hepate videlicet & stomacho in consensum raptis. Urina supprimitur, vigiliâ subsequuntur, & puncturæ accedunt. Frequentius autem hæc symptomata menstruorum eruptionem præcedere solent. Tunc enim si digitum obstetrix in orificium immittat, apertum illud reperiet. Eadem vero hic curatione utimur; atque pro uteri inflammatione præscripsimus.

C A P U T CXXXI.

De oedemate uteri.

Oedema uteri a refrigeratione, abortu, difficili partu, aut thrombo sanguinis, in orificio hærente, oritur. Ea autem est uteri intumescencia, ut & ipse venter intumescat. Cedit autem tumor digitorum pressioni, statimque in pristinum statum redit; & si quis has partes manu pulsaverit, tympani adinstar resonabunt. Tumor quandoque cum puncturis

ris

ris, & validâ inflatione hinc inde migrat, quibusdam vero stabilis permanet. Accidit autem quandoque, ut seipsum manifestet, & dispareat oedema. In hujus medelam ea exhibebimus, quæ in stricturâ & inflammatione uteri jam crebrius docuimus. In id tamen præcipue erit incumbendum, ut hærentem in orificio thrombum adhibita omni diligentia obstetrix perscrutetur, & sine violentiâ avellat. Si autem chronicus fuerit morbus, tunc oedema illud auxiliis metasynergeticis, ut in uteri suffocatione præcepimus, utentes curamus. Tunc epithema a ficibus dictum, vel a feminibus, vel polyarchium, vel laurinum imponimus. Curamus autem eas balneo aquæ infidere, in qua pastinacam, daucum creticum, & pulegium incoxerimus. Verum peculiari-ter artemisiam admiscemus, porti fasciculum, hyssopi & lauri. Ex his omnibus coctis semicupium paramus. Pessos præterea cum prædictis ingredientibus conficimus, sic tamen ut pulegium simul recipiant & nitrum, rutam & bilem taurinam, quibus omnibus commixtis, pessum adornamus. Est autem & alius pessus, qui recipit caricarum pinguium diligenter lævigatarum, sic ut earum semina dispareant dr. j. Cumini dr. ij Aphronitri dr. j.

Pessi

Pelli autem omnes acerrimi cum lanæ fuerint inducti in oleum aut lac intingi debent, & sic imponi. Cucurbitulas autem metafyncriticas ipsis iisdem partibus commode affigimus, & hinc inde fortiter trahendo adducimus. Jubeamus præterea aqua calida uti, ultimo autem frigidæ balneum ingredi.

C A P U T CXXXII.

De Phlegmone uteri.

Utero phlegmone affecto talia signa accidunt: Durities sub umbilico cum quadam inflatione, sic quidem ut digito si prematur, cedat, seque paulo post rursus restituat. Ab dominis vero cutis proprium sibi colorem non habet, & digitis admotis affligitur. Sed & hoc in morbo eadem exhibemus, quæ in capite de uteri oedemate fuere præscripta. Et post injectiones ex oleo simplici in sinum factas, etiam oleum cyprinum & irinum injicimus.

CAP.

C A P U T CXXXIII.

De uteri Duritie.

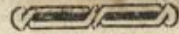
Transacta inflammatione uteri durities oritur & hæc quidem quandoque solum partialis. Habet autem hæc signa: Externe durities quædam apparet; sic autem detegitur, si nempe digitum induxerit obstetrix, dextreque intruferit, dolorem quemdam percipit mulier. Præterea cum aucta fuerit ipsa hæc durities, quæ (suo pondere) trahitur, dolorem in renum regione, ad inguina, & pondus in ipso pectine sentiet. Si vero in ipsa uteri cervicæ durities fuerit, foris quidem nullus invenitur tumor, cum autem obstetrix digitum in orificium miserit uteri, ibi durities & hians orificium invenitur, sic ut propter puncturas & dolores viri admissionem mulier ferre non possit. Nam hæc causa (Scirrhus nempe uteri) a callo in hoc differt, quod callus in totum nihil sentiat. Curationem eandem admittit, quæ in stricturâ uteri descripta est, hancque adhibebimus.

C A P U T CXXXIV.

De dolore uteri.

Dolor uteri post partum sequentia signa habet. Cum uterus seipsum versus stomachum converterit, dolor oritur insignis, & corpus affligitur. Quandoque etiam exinde exanimantur. Comatoso videtur quodammodo morbo correpta. Differt autem ipse hic morbus ex eo, quod neque oculi pervertantur, nec spuma defluat, neque nervi convellantur. Carosi simul detineri videntur. In quibus autem frequenter afflictionem passæ fuerint, perpetuo exinde morbo obruantur. Si igitur sine omnimodâ virium prostratione morbus fuerit, sanguis detractus juvat. Sin parca fuerit, cucurbitulæ inguinibus affigantur. Si vero solito diutius (soporosa) jaceat, naribus ejus apponere oportet lanam tinctam, & fordida igne fumigantem, vel quidquid aliud odore ingratum. Quin & aquæ frigidæ ipsam perfusio juvat. Vel rutam cum melle, aut oleo cyprino lævigatam, vel quale demumcunque aliud cataplasma calidum apponere oportet, dum interea coxas & corpus ejus perfricamus. Dein cum ad se redierit, totum corpus vino
per-

perfundes, vel etiam illud potandum dabitur, non tamen ea copiâ, quæ solitam hujus corporis portionem superet. Sed & finapismum ventri impones. Tertio vero die aut quarto imponendus est, donec & corpus rubeat. Si durities permanferit, moderate emollire videtur felinum in lacte solutum, dein lævigatum. Deinde ipsum illud primum in lacte coctum cum cerâ albâ, medullâ cervinâ, oleo irino, aut axungiâ tauri & rosis mixtum. Danda etiam est potio castorei, aut cyperi eadem dosi. Si vero uterus exulceratus fuerit, unguentum e rosis & adipe porci recente, quibus albumen ovi admiscebitur, paratur (sicque applicatur. Vel admoveatur utero suffimigium e sulphure apyro, quod dolorem tollens juvat. Si vero vitiata fuerit mulieris purgatio, colocyntidos ficcæ exustæ pulvis inguinibus, & infra mammas impositus juvat. Sin purgatio adest, ea exhibeantur medicamenta, quæ sanguinem promovent, uti sunt costus, pulegium, vaccinia alba, aut pepliam, calamintha, fatureja & hyssopus. Cibos capiat accommodatos porrum, rutam, euminum, allia, finapi, & omne legumen acre. Si vero sanguis, qui ab interioribus partibus prorumpere solebat, nunc e naribus proflu-

fluat; colocyntis uſta per tres aut quatuor meſes inguinibus erit imponenda. Triginta autem præterlapſis diebus a morbo curatam ſalutabis. Quodſi tamen ſanguis non appareat, & emicantem capitis dolorem videris, tunc ſanguis e brachiis mittendus erit, ſicque eam ſtatim curabis.

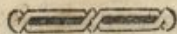
C A P U T CXXXV.

De molâ uteri.

Morbus mola dictus induratio eſt uteri a prægreſſa inflammatione, a quâ totum abdomen ita diſtenditur, ut prægnans mulier eſſe videatur. Quandoque vero generatione in utero factâ, nihil inde niſi caro augmentum capit; unde immittens obſtetric digitum in uteri oſculum duritiem illam ipſam reperit. Aliquando tamen totus uterus ex hoc morbo patitur, ſic ut totum abdomen cum lapideâ duritiæ volumine augeatur, reliquumque corpus cum malo colore & anorexiâ contabefcat. Dictus eſt autem mola (morbus) a pondere, & quod tarde moveatur. Diſcernimus autem eam, quæ molâ laborat, a prægnante muliere, licet ſub initium utriusque catamenia non profluant, mammaſ turgidas habeant,
ano

anorexiam patiantur, pondus in renum regione sentiant, abdomenque indies volumine augeatur, ex eo, quod illa quæ nempe mola laborat indies puncturas & dolores percipiat, præterlapso tempore foetus motum non sentiat, quem prægnantes mulieres præterlapso quarto mense percipere incipiunt. Transacto autem decimo mense abdomen femoraque media volumine omnino augentur, sic ut hydropicus mulieris morbus esse videatur. Sed hydrops ab eâ quæ molam patitur ex eo distinguitur, quod percussum abdomen resonabit, pressumque digitis quandantenus cedit. Hunc morbum incurabilem plurimi declaraverunt, dum quidam statim sub initio curari posse autumant. Nos autem velut morbum chronicum sic & molam tractamus. Sic ut a paregoricis, mediantibus, fomentationibus, cataplasmatibus, & scarificatione, adhibitisque fomentis & enematibus, pellis emolientibus simplicibus, uti est diachylum, & illud Mnasei inchoantes, tandem nos ad metasyncritica convertamus; primùm eas analepticâ periodo recreantes. Dein metasyncritica adjicimus, ut sunt dropaces, impositiones cataplasmatum, frictio, fortis tamen, sinapismus & emplastra, præsertim de femi-
ni-

nibus, polyarchium & laurinum, fomentationes e carminativis, semicupia simul metasyn-critica. Et sequentibus cum fructu utimur: aquâ nempe in quâ lauri decocti fuerint manipuli, hyssopus; mentha, marrubium; Pessis demum, qui butyrum, succum hyssopi, adipem anserinum, medullam cervi, & cereb- rum ejus recipiant; mel præterea & ficus pingues tenuissime lævigatas & oleum vetus. Sic eam in aquam calidam inducimus & na- tare jubemus; vel ex eâdem ipsâ aquâ semi- cupia paramus. Perennante morbo etiam he- leborum dabimus, sed & suffimigia suppone- mus. Verum suffimigabant veteres massâ e croco, styrace, myrrha, resinâ & artemisiâ paratâ. Dein decoxerunt pulegium & oleum, earumque fomentationi destinaverunt; quin & cardamo in aquâ decocto usi sunt. Quæ omnia, siquidem plurimis utilia esse queant, approbavimus.

C A P U T · CXXXVI.

De Haemorrhagia uteri.

Hæmorrhagia uteri ex partu difficillimo, a-
bortu, aut exulceratione oritur; cum nempe
ob

ob vaforum rupturam major sanguinis copia in finum muliebrem effunditur. Consequitur autem major mulieris laborantis corporis debilitas, tenuitas, pallor corporis & anorexia. Est autem morbus ille periculofus, siquidem, cum fluxus nonnifi cum magna difficultate cohibeatur & ficcetur, omnis aliquando sanguis transfluat. Cæterum hæ omnes, dum cura in iis instituitur, jacere debent in cubili parvo & obscuro, & ægra in lecto pedum extremitates magis elevatas habere debet, observata omni quiete & tranquillitate corporis; Omnis enim motus fluxum promovet. Sic tamen decumbat, ut pedes complicati sint. Spongiis interea magnis, aquâ frigidâ aut oxycrato imprægnatis has partes humectare, vesicam nempe, renes & inguina, sic tamen ut crebrius mutenter, ne corpus, æstate præsertim, incalescat. Extremitates omnes constrictæ teneantur, & fasciis ligentur. Omnia aquæ frigidæ submittantur, facies etiam aquâ recenter haustâ perfundatur, & totum corpus ejus flabellis ventiletur. Sed & caput ejus oleo hispanico frigido inungimus & per intervalla acetum forbillandum damus. Præterea fenicupia cum oxycrato paramus, vel cum aqua in qua myrtus, juncus odora-

tus,

tus, agriosycomora, granatorum cortices, cæparumque pelliculæ, & asphaltum incocta fuerint, quibus coctis & refrigeratis mulier infideat. Si vero quod corporis motus hæmorrhagiæ aduersetur, femicupiis uti nolueris, poteris hanc aquam injicere; aut succum plantaginis, rubi, intybi, aut uvæ omphaci-næ, aut psyllii herbæ in pessili formâ applica-re. Persistente autem morbo, hypocyssidem, acaciam, & felinum in aceto soluta exacte-que lævigata ut pessum cum lanâ imponere poteris; quibus tamen ingredientibus ompha-cii nonnihil addes. Et lana mollis aceto im-butata orificio uteri commode applicari potest, quæ defluentem sanguinem excipiat, ne compactus ibidem has ipsas partes adurat. Erit autem lana illa crebrius permutanda. Cucur-bitulæ præterea, quibus vis sanguinem sisten-di inest, multâ cum flamma iis ipsis partibus affigantur, sic ut cum moram ibidem aliquam fecerint, rursus auferantur. Adhibetur eti-am epithema, quod ex palmulis componitur, admixtis cydoniis, alumine scissili, gallarum nucibus, aloe, hypocysside, acacia, & om-phacio, quæ omnia cum oleo & cera incor-porantur. Vel parantur epithemata illa ex herbis, utpote portulaca nigra, psyllii her-ba,

ba, uva omphacina (oenanthe Dioscoridis nifallor) plantagine & intybo, quæ omnia lævigata cum aceto commisceantur, vel etiam cum palmulis in aceto coctis. Utimur etiam pellis gymnasticis dictis, qui habent gallarum nucem, thus olibanum, chalcitem, & terram figillatam, sic ut pulverizato succo ex prædictis herbis cuiusdam admisceantur. Vel etiam pulverem spongiæ ustæ, qui hac methodo præparatur. Spongiam recentem pice liquida imbutam in ollam novam immittes, & relinques, donec sic combusta fuerit, ut in pulverem redigi queat; hujusque cochlearis mensuram cum prædicto succo commiscebis, vel cum ovi albumine lævigabis. Verum si forte jugi sanguinis fluxu ardor ibi appareat, aut exulceratio, non timere magnopere debemus, illudque trohiscis dysentericis curamus. Et si quid prorsus periclitaretur, sensim tamen illam curare interea oportet, ut morbi illius (hæmonrhagiæ sane) discrimen evadat. Cibos apponimus vi sanguinem sistendi præditos, id est oryzam, lentas, polentam cum aceto coctam, & cum oleo hispano conditam. Dabimus etiam intybum, lactucæ caulem, & ova indurata. Ex avium genere columbam dabimus, aut perdicem aut gruem cum

cum oxycrato, myrti fructu & oleo hispano coctas. Ultimo tandem vinum exhibemus; & cum integram valetudinem recuperaverit, tardius eam lavari permittimus.

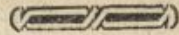
C A P U T CXXXVII.

De mulieris sanguinis fluore.

Hic mulierum morbus ex humorum abundantia oritur. Cum nempe a longo tempore (humor) ex utero effunditur variè coloris, mulier autem quæ ipsum fluxum patitur ab ipso utero malum colorem corporis habet, & anorexiam patitur, intumescitque, cum deambulare coeperit, & pedes oedematosi fiunt. Distinguitur autem hic morbus his signis, quod nempe dolor adfit vel non. Et illæ quidem quibus dolor adest, simul aliquando ulcus habent. Ulcus autem inflammatione lædit; Estque quandoque sordidum, aliquando vero purum. Ille tamen fluxus, qui sine ulcere est, & dolore, sic ut solus humor feratur, auxiliis iis omnibus curari poterit, quæ in hæmorrhagiâ uteri exposuimus. Si cui tamen simplicia dare medicamenta placuerit, ut est leporis, vituli, ovis, cervi, si reperiatur, coagulum, non adversamur. Quia & vinum granatorum,

ma-

malicorium, aut pini corticem. His omnibus contritis & lævigatis, pulveris dantur deglutiendi Scrupuli duo. Satius tamen erit, si palmulas, & mala cydonia decoxeris, ipsumque pulverem huic decocto admiscueris, sicque potandum præbeas. Quotiescunque vero dolori adjunctus fuerit fluxus, injiciendum erit falicis decoctum; aut ptisanæ; utendum præterea erit cataplasmatibus calidis ex omni genere calefacientium & relaxantium; appositisque cibus erit nutrienda. His enim auxiliis & constitutum in inflammatione ulcus curatur. Si vero fordidum fuerit ulcus, quod inde noscitur, si saniosus potius humor, quam purus feratur, iis utimur remediorum speciebus, quæ in dysenteria non parâ adversus ulcera fordida adhibemus. Cum primum quidem de ulceribus in utero oriundis præcepta dare instituerimus, ibidem absolutam curationem reperies. Si vero diuturnæ fuerit hæc affectio, periodicam curationem in usum vocamus, quo vires mulier reparare, radicalis corporis humor restitui, omnibus in metasyncretico cyclo adhibitis malus fluxus debellari, & corporis robur recuperari possit.

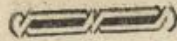

C A P U T CXXXVIII.

De fluxu seminis mulierum; quem graeci gonorrhoeam nominant.

Semen in hoc morbo mulieribus, sine cupiditate, effunditur; sic ut cum colore pallido & debilitate earum corpus contabescat. In hoc igitur morbo, præter fluxum, & semen profunditur. Remedia omnia, quæ vi adstringente pollent, in usum vocanda sunt. Sed & laminâ plumbeâ renes earum loricari oportet, ficque fasciis deligentur. Sint præterea stragula parca, æstivisque integumentis cooperiantur. Virorum adeo conspectum fugiant, neque de rebus venereis intercedat cum illis confabulatio. Per intervalla vero methodo metasyncriticâ, cujus curationes & labores sæpius expositi sunt, corroborentur.

CAPUT

CAPUT CXXXIX.

De Debilitate uteri.

Mulieribus, quæ debiles habent uteros, menstrua abundantiora, & frequentiora in mense, ut plurimum cum anorexia, profluunt. Et viri semen non retinent, sed emittunt; abortiunt præterea, foetumque ad legitimum tempus gestare non possunt. Ea autem est exclusio feminis, ut quam ejus portionem in viri commercio pro conceptu receperit uterus, illam post primum, secundum, aut tertium diem ejiciat. Abortus vero cum duobus aut tribus mensibus jam completis, foetum tenuem adhuc, necdumque animæ unitum emiserit. Intempestivus vero partus, cum ante legitimum tempus, approximanteque jam partus die, foetus imperfectus adhuc effunditur. Huic ergo malo commode ea adversatur curatione, quam adversus uteri hæmorrhagiam, & sanguinis fluorem exposuimus. Eandem enim cum fluxu chronico causam agnoscit.

C A P U T CXL.

De paralyfi uteri.

Quotiescunque paralyfi uterus laborat, osculum ejus cum frigore callosum, resolutumque fit, partesque generationi destinatae insensibiles sunt, neque digitorum obstetricis attactum sentit; Ipsaque mulier veneris usum odit & abhorret, sique coacte admiserit, non concipit. Quare & in gradiendo impeditur. Ipsa praeterea menstrua vel supprimuntur, vel inordinate fluunt. Curantur vero ut illae, quae suppressis menstruis laborant; utque illae, quae cum dolore purgantur.

C A P U T CXLI.

De omnibus uteri inclinatis modis.

Uteri cervix atque osculum versus quatuor partes inclinatur & convertantur. Sed & superiores quandoque partes uterus petit. Detegitur autem illud obstetricis digito, & aliis quibusdam signis. Si enim in latus inclinatur uterus, qui e directo est pes tenditur, in corpore frigus percipitur, & in deambulando impeditur. Si vero versus anteriora fiat

in-

inclinatio, tensionem in pectine sentit, urinæque excretio impeditur. Si postrosum se inclinet. scybalosum cum inflatione progressum sentit, mulierque summa cum difficultate alvum egerit, maxime si in recti annulum inclinatio facta fuerit. Sed signa illa omnia detegi solent; Quare sic eam uti superius exposuimus curato-

C A P U T CXLII.

De sterilitate uteri.

Sterilitas communis est cum virorum, tum & mulierum affectio. A pluribus vero causis oriri solet. Vel etenim mulieres plane non concipiunt, vel si conceperint non retinent. Vel in legitimum sane tempus gestare (conceptum) non potuerint, ut omni ex parte integer foetus excludi valeat. Ipsa vero sterilitas aut in virum aut in foeminam cadit, si corpus eorum morbo aliquo, praesertim illarum partium, quarum integritas ad conceptum requiritur, laborat. Per virum tamen conceptus impeditur, si totum corpus antecedenter morbo, praecipue diuturno, laboraverit, unde fit ut semen ejus tenae sit ab
hu-

humiditate forte aut valida refrigeratione, vel si id calore iusto majori corruptum est; vel ob propriam incontinentiam & frequentiorum veneris usum, quibus virilium partium debilitas successit. Per virum præterea conceptus impediri solet, quotiescunque eviratus est, aut generationis organa resoluta sunt, id est in latere hymenem habent, per quem semen ejuculantur. Similis etiam sterilitas ob morbosam mulieris affectionem reperitur; si nempe tenuis sit, extenuata, phthifica aut tabida; vel si contra præter naturam crassior est & obesa, aut iracunda & facile mobilis. Ratione autem partium (generationis) impediuntur mulieres, quotiescunque non purgantur, vel osculum uteri clausum habent, vel perversum vel membranâ obductum, vel quapiam de causâ vitiatum, si nempe callositatem ibidem, duritiem aut ulcus habent. Vel si in congressu viri semen non emittant, unde steriles sunt & ad generationem ineptæ. Curantur vero prædictorum singula peculiari methodo; sic ut qui morbo laboraverit vir exercitiis, inunctione, aut vario cibo restauretur. Sin morbus diurnus in morâ sit, curetur ille primum & sic vires reficiantur. Castrati

frati vero, ut in Chirurgicis dicitur, curandi sunt. Pariter & mulier curetur, & recreetur. Si vero a causa quapiam orificium occlusum sit, vel si hymen clausus fuerit, aperienda sunt. Sin ulcus habuerit, varius est curæ modus. Callositas & durities emolliendæ sunt. Nulla autem præter has causas invenietur alia quæquam, quæ sterilitatem causet, aut conceptum impediat.

C A P U T CXLIII.

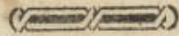
De difficili et laborioso partu.

Multæ sunt causæ quæ partum laboriosum & difficilem faciunt. Alia enim ab ipsa parturiente oritur, alia autem ab excludendo fœtu. Quidam tertiam quidem causam statuunt, quæ nempe à causis externis oriri solet. Aliis vero & quarta statuitur mixta dicta, quod ex prædictarum omnium concursu oritur.

C A P U T CXLIV.

Quomodo dicunt ab ipsa parturiente partum evadere difficilem.

Si nempe iracunda fuerit, vel verecunda,
timi-

timida, aut primariola. Si toto præterea corpore fuerit tenuior, vel obesa admodum, vel torosa; vel si infirmi corporis ratione impeditur. A partibus autem peculiariter difficultas oritur, si uterus inflammatus fuerit, vel tumores quidam impedimento sint. Vel si approximante partu hæmorrhagia vel congestio adsit, vel in vesicâ calculus, vel si coacervata in colo scybala sint. Hæ enim causæ omnes foetus exitum difficilem reddunt.

C A P U T CXLV.

Quomodo dicunt per excludendum foetum partum difficilem evadere?

Procul dubio cum maximum caput fuerit vel totum corpus uteri capacitatem suo volumine superaverit. Vel foetus si hydropicus est, aut gibbus, vel infirmus, tumidus aut mortuus, vel etiam præternaturaliter locatus,

C A P U T CXLVI.

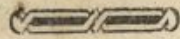
Quot et quibus sitibus nascuntur foetus?

Praecipue quidem quatuor sunt fituum species: Capite, pedibus, lateraliter fitus, aut duplicatus se offert foetus. Peculiares vero fitus

tus

tus plures reperiuntur. Foetus enim ille qui capite fertur, quandoque quidem capite in orificio uteri hæret, dum reliquum corpus obverse fitum est. Qui præterea velut præcedens capite procedit, vel illud in orificium intrufit, vel pone impegit. Vel obliquum se ipsum offert, & sic quidem aliquando, ut ne reprimi quidem possit. Aliquando unam manum profert, dum reliqua pars intus junctis pedibus, vel etiam divaricatis invenitur. Alius vero fitus, cum pedibus sic procedit, ut oppositum quidem uteri orificium in recta directione fitos pedes recipiat, dum interea manus lateribus aut antrorsum junctæ sunt; vel cum ipsos pedes ab ostio deviantes retro impingit. Quod quidem alias infantis progressui moram afferre solet; alias vero nullam. Et aliquando unum quidem pedem, alias vero utrosque manibus scilicet in caput conversis, promittit. Aliquando divaricatos pedes in oppositos uteri parietes impingit. Quandoque conduplicatis pedibus, genibus prodire cogetur. Alias vero sedentis adinstar conduplicatis iisdem, nates extus offeret. Vel erunt e contrario sic duplicati, ut pedum plantas capiti junctas in orificio uteri invenias. Foetus autem oblique fitus, quandoque

la-

lateri innititur, quandoque supinus jacet, vel eum in dentes pronum invenies. Sic igitur conduplicatus & vexatus esse poterit.

C A P U T CXLVII.

Praedictorum situum quinam optandi sunt et secundum naturam?

Quotiescunque capite sic fertur (foetus) ut statim caput ejus in uteri orificio inveniatur, manibus procul dubio lateribus appressis.

C A P U T CXLVIII.

Quis foetus partus bono fitui proximior?

Quotiescunque junctis & in orificio uteri locatis pedibus, manibus sane lateribus junctis prodit. Nondum tamen statim ipsam obstetrix educat; sed, cum progredi inceperit, manum immittens manus ejus apprehendat, ipsasque adducat, ne expansa brachia intus haereant. Sed e binis sitibus praefendus ille est, ubi foetus capite prodit.

CAP.

CAPUT CXLIX.

Quomodo dicunt ab iis, quae extrinsecus adveniunt, difficiliorem fieri partum?

Sapissime enim id ex vehementi aeris frigore, aut calore paulo majori accidit. Vel cum parturientes iis, quae necessaria sunt carent.

CAPUT CL.

Quomodo dicunt per Chorion impediri partum?

Cum tardius illud a fundo uteri solvitur, vel adeo tenaciter adhæret, ut nonnisi cum difficultate excerni possit. Vel tenue adeo est, ut ante partus tempus solutum sit, priusque liquorem illum effuderit, quem pro infantis lubricitate præparatum servat.

CAPUT CLI.

Quomodo dicunt, quod partus per alium modum, qui ex omnibus his causis componitur, impediatur?

Quia foetus infirmus est & debilis, & ideo
in-

inchoatis parturientis conatibus non cooperatur. Aut equidem mortuus est, vel parvum caput habet, & ideo orificium dilatare nequit, neque ab obstetrice facile apprehenditur. Et hæ quidem sunt causæ difficilis partus, quas ego Moschion & cætera antiquitas statuere decrevimus. Soranus vero alias adiecit causas. Statuere enim illi placet vel a stricturâ partium impediri, coactis nempe & exsiccatis partibus; vel ob solutionem, ab abundante humore consumptis ob sanguinis fluxum parturientis viribus. Statuit præterea illum impediri ex illis causis, quibus orificium uteri occludi solet, ut sunt: Sanguinis Thrombi, & clausuræ, vel fluoribus, siue hæmorrhagiis, & pluribus his similibus. Vel fœtu mortuo, aut oblique eodem præternaturam locato; vel excedentibus ventris partibus, manibus aut pedibus; vel quod foetus adfint quatuor aut quinque numero.

C A P U T CLII.

*Quid sub partu curandum erit apud illas,
quæ tarde et difficulter pariunt?*

Sunt quædam quæ propter stricturam & coarctationem a siccitate factam, immo & inflammam.

flammationem impediuntur; five hoc a vehementi frigore patiuntur, five ob duritiem corporis, foetus, aut ob uteri majorem coarctationem, cum nimirum hic post longum tempus foetus sit; five id ratione obesitatis, terroris aut iracundiæ acciderit.

F I N I S.

Annotationes et correctiones in
graecum Moschionis textum.

In Proemium (a) πᾶς mihi hic videtur intercalandum. (b) ut Auctor sibi constet debet hic loco λατίνων, ἑλληνικῶν reponi (c) loco αὐτῆς τῆς μάλιστα lege αὐτῆ ἢ μάλιστα.

In caput. 2. (a) ἐς additum e meo Mspto.

In caput. 3. (a) κοιτῆν videtur nominare τὴν ἕδραν, quam latini podicem vocant et (b) φύσιν vel φύσιν, τὴν κύστιν vesicam, quo tamen vocabulo etiam aliquando per decursum operis muliebria indicat.

Cap. 5. (a) Gesneri editio habet τῆ τῆς μήτρας χιτῶνος, quod magis grammatice exprimitur in meo Mspto uti correxi. (b) videtur indicare quod hoc apparatu contineantur ovaria, Tubæ, secundinæ, et fætus: illa quidem externa, seu peritonæi duplicatura, hæc vero interna membrana.

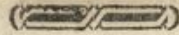
Cap. 6. (a) χωρίον MS. habet loco χορίου, velut si quis diceret agellus in quo sparsum semen fructificatur (b) συγκεκλιται e MS mihi magis arridet quam συγκεκλιται, aut συγκεκλιτομαι, uti Gesnerus habet.

Cap. 7. (a) facile apparet hunc locum esse mendosum primo quod de orificio seu vagina, non de sinu agatur. Secundo ex ipsis adjectivis neutrius generis: adeoque sic corrigendus videtur hic locus: *καὶ αὐτὸ (σώμα nempe) ὑμενῶδες νευρῶδες, καὶ μείζονι τῶν ἐντέρων ὁμοίου ἐστίν.* (b) *μείζονι τῶν ἐντέρων* ut MS. habet mihi magis placet, quam *μείζονι ἐντέρω*; quod vagina non adeo majori intestino, puta bovis aut Elephanti similis fit, quam maximo hominis intestino, id est recto (c) loco MS. habet *μὲν* (d) qui hic in Textu Gesnerianæ editionis sequitur locus videtur abundare et e latino interprete desumptus, utpote qui in meo MS. non reperitur.

Cap. 8. (a) *ὁμοῦς μέντοι*, quæ hic Gesnerus addit in meo MS. desunt.

Cap. 12. (a) *ὄχημα* poeticum est pro τροφή alimentum (b) Hic deest aliquid, ad quod *ὄτινες* refertur. Absimile non est Auctorem annuere voluisse, quod singulis mensibus naturaliter tribus præter propter diebus sanguis per uterum feratur: *εἰς τρεῖς ἡμέρας ἐφ' ἑκάστη μηνί*; Cum autem mulier novem mensibus, immo in decimum utero gerat. Computatione omnium illorum dierum, quibus menstruis flante gravitate caruit, facta; habebitur numerus præter propter triginta dierum, quibus foemina post partum purgari solet.

Cap. 15. (a) vocem *χρόνω* a Gesnero intercalatam retinendam et (b) loco *πρὸς δύο μῆνας* vel *πρὸς δύο ἡμένας*; *πρὸς δύο ἡμέρας* legendam cen-

seo; loco enim πρὸ δύο μηνῶν uti Gesneri editio habet, in meo MS. πρὸς δύο μῆνας legitur, quæ ultima vox facile in ἡμέρας converlitur. Purgantur quidem mulieres pluribus diebus sed duobus tantum ut plurimum merum sanguinem evacuant, quod in quaestione est. Id enim quod sub initium et finem evacuatur, ferosus potius humor est. Ad duos vero menses mulieres purgari, vel ad duas heminas nemo artis medicinæ peritus admittet.

Cap. 17 (a) Gesnerus quidem ἀπὸ τῆς ὀλίγης correxit per ἀπὸ πολλῆς; Sed ego primam lectionem præfero, nam evacuatio menstrua, quomocunque illa consideretur semper a pauca quantitate incipit et a parca definit. Sic puellis, primis erumpentibus catameniis, parvus sanguis prodit, et sic sensim imminuta copia apud vietas definit, Idem et in menstrualiali peculiariter periodo accidit. Incipit enim evacuatio modico apparente fluxu feri sanguinolenti, et sic etiam definit (b) καιροῖς e meo MS.

Cap. 19 (a) MS. quod mihi præ manibus est habet quidem: καὶ φωνὴ γυμναζομένη τῇ γυμνασίᾳ τὸ αἷμα καταναλίσκεσιν. sed potest Gesneri lectio retineri.

Cap. 20 (a) Responsio hic est imperfecta. Sed potest ex interprete Latino quodammodo suppleri qui sic habet: ex eo quod ad impetum sanguinis molestias sustinent.

Cap. 21 (a) loco καὶ habet MS. ὅταν (b) loco συν, καὶ ἐν (c) loco ἔχουσα legitur in MS. ἔχειν.

(d) habet, quidem MS., *ἑαυτὸν ἐνδεικνύσει*, sed præstat *ἐνδεικνύει* legeré (e) Gesnerus quidem *ἢ τί;* MS. *ὅτι* habet: ego vero malim *ἔτι* δὲ verum *ἀμὲν* (f) *καὶ*, forte *ἀκαίρως* excedente, sed nihil immuto (l) *κινδυνεύει* MS. habet. et (h) loco *ταύτας, αὐταί.*

Cap. 22 (a) *ἔπέρχονται καὶ* habet MS. (b) *φανῆ* quod in Gesneri editione deest, additur in meo MS.

Cap. 24 (a) *πρὸς τὸ συλλαμβάνειν* loco *πρὸς σύλληψιν* habet meum MS. (b) *ἔτος*, loco. *αὐτῶς*. (c) *τῷ περισσῶ*, loco *περισσῶς*. (d) *φορήται*, loco *φέρεται* (e) loco *πλείονι, πλείων.* (f) *ἢ* addit meum MS. (g) et *ἢ τις* adjicit.

Cap. 25. (a) *ὅποια εἰσὶ* MS. habet (b) *τῇ γυναικί* quæ intercalaverat Gesnerus MS. habet (c) Autor per *τὸ σῶμα τῆς μήτρας* modo vaginæ orificium, et ipsam vaginam. modo autem ipsum uteri osculum uti hic indiscriminatim intelligit.

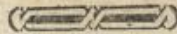
Cap. 26. (a) MS. *ἢ* adjicit (b) Gesnerus MSpti sui interpositionem his adjectis vocabulis *ὁμοῦς ἢ ἀεὶ ἀληθῆ εἶναι*, reparare satagit. Sed MS. meum contrarium asserit, uti e textu videre est.

Cap. 27. (a) Textus *συνηθεσάτης* habet, quod Gesnerus cum Latino interprete e per *ἀσυνηθεσάτης* corrigit (b) MS. hic *ἢ τις* interserit (c) *ἰσότητι* in *ἀνισότητι* mutat Gesnerus.

Cap. 28. (a) *σικχασία* tædium grave (b) MS. loco *αὐτὸ, αὐτὸν* habet.

Cap. 29. (a) loco *πῶς* lege cum MS. *ὅποῖα* (b) loco *τῶν, τῆ.*

Q

Cap. 30 (a) ὁ MS. adjicit.

Cap. 32. (a) προδεδεῖτον per προσεκτεῖτον Gesnerus corrigit (b) καὶ φειδομένως τραφῆτω puto hic corrigendum καὶ φειδομένως τραφῆτω. (c) ἐγκαθισμάτων Gesnerus ἐπιθεμάτων substituit. (d) καὶ deest in meo MS.

Cap. 34 (a) sic habet MS. loco συνανασφάφωσι. (b) exillimo totum hunc locum corruptum sic restitui posse: πάσης τῆς σφοδροτάτης διακινήσεως ἀπέχουσας γαληνῶς ἄγειν δεῖ. (c) ἐσφιγμένῃν habet MS. (d) δεῖ secundum MS. (e) ῥήχῃ substituentum τῷ ῥίψῃ censeo.

Cap. 35. Totum hoc caput mire depravatum est, errores tamen cum e Gesneri correctionibus, tum e MS. et propria meditatione corrigere tentabo (a) ἰσέον MS. addit (b) δεῖ deest in MS. et χαυνωτέρως per χαυνωτέραις corrigendum puto. (c) præpositioni ὑπὸ ἀπὸ substituo (d) τῷ καὶ MS. πρὸς substituit (e) MS. quidem ἵνα in καὶ convertit sed malui Gesneri refinere lectionem (f) ἐκταυθῶσι magis placet quam ἐκτεθῆναι, uti habet MS. enuntiabitur ergo hic locus sequenti modo: Ἐν τῷ ἑννάτῳ μηνί, ἰσέον ἐπὶ ταύταις χαυνωτέραις ἀπὸ τῆς μήτρας πρὸς τὰ ἀνώτερα μέρη, τῆς μαοῆς, ἑπιπλέον διάδειν. ἵνα πλησιάζοντος τῆ τοκῆ πρὸς κατωτέρως τόπῃς ἐκταυθῶσι. (h) τῷ ὀφείλεσι, εἰώδασι substitui posset (i) ἀναγκάσῃ MS. loco ἐξαναγκάσῃ habet (k) cum MS. loco ἐξελασικῶν, ἐξελασιαῆς habeat, concordabit magis ἐκείνης quam ἐκείνῃ. (m) διακαταχέειν magis hic quadrat, quam διακατέχειν. (n) ὅπερ MS. habet

et ad foetum refertur (o) MS. loco τῆ ἰμβρῦε, τῆ χωρίε habet.

Cap. 37. (a) ἡ est in MS. (b) πᾶς deest in MS.

Cap. 40. (a) πορφυρῶν non solum id quod purpureum est, sed etiam id quod nigrum et versicolor est denotat.

Cap. 42. (a) per ὑμῶν videtur Auctor intelligere membranas Chorii et amnios, uti per Chorion placentam intelligit (b) hic in annotatione Gesnerus ἔνδον per foris reddit, verum potest ut mihi videtur ἔνδον in sua significatione servari siquidem Chorion membrana rupta jam in utero contrahi in minus volumen potest, ut non totam foetus superficiem obducatur.

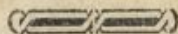
Cap. 43. (a) MS. τὰ adjicit (b) loco διότι MS. ὅταν habet (c) οἷός in ἕως Gesnerus mutat (d) hic μὴ adjiciendum puto. (e) loco περὶ MS. παρὰ habet (f) loco ἔτε lege cum MS. μήτε. (g) loco ἔδεν, δὲ scribendum puto (h) αἴτινες deest in meo MS. sed bene supplet Gesnerus ἐκεῖνα γὰρ. (i) δὲ in γὰρ mutandum censeo.

Cap. 44. hic particulam σὺν intercalaverat Gesnerus, quæ in MS. deest. Sed totum hunc locum ut mutilum sic restituendum puto ἢ κἀδοδος γίνηται, ἢ τὸ σῶμα ἀνεώχθη. (b) Gesneri editio habet ἀνεώξει; MS. ἀνεώξη; Sed malim ἀνεώχθη. (c) loco ὑγρασία habet MS. ὑγρασίαν ποιήση. (d) loco ἐκφέρει lege ἐκφέρεται.

Cap. 45. (a) καὶ quod hic præmittit Gesneriana editio in MS. deest.

Cap. 47. hic per φύσιν mulieris sexum intelligit.

Cap. 48. (a) Τῷ hic adjicit MS.

Cap. 49. (a) habet hic Gesnerus loco τεκῆσαν τί-
τσαν. (b) MS. vero loco βίπτοντες, ὑπτίοντες, quod
hic magis quadrat; verum tunc (c) ὑπτίαν abun-
dat (d) τῷ σὺν δεδιπλωμένων bene Gesnerus ἀνη-
πλωμένων substituit (c) loco τύχων lege cum MS.
τυχόντος τῷ. (f) τέξη MS. habet.

Cap. 50 (a) τὸν addit MS. (b) ᾠδύνας loco ὀδύνας
habet idem (c) apposite sane Gesnerus οἰσυπή-
ρων substituit (d) loco ταῦτα τὰ τοιαῦτα MS. ha-
bet (e) περίπατος loco περίπατον (f) τεθεικός per
τεθειμένον Gesnerus corrigit (g) αἰ MS. addit (h)
συμφθέρσσι per συμφθείρονται corrigit Gesnerus.

Cap. 51. (a) hæc e MS. magis placent quam ὀ-
φειθσιν εἶναι (b) ᾠδύων magis proprie (c) lege
cum Gesnero προτρέψσαι.

Cap. 52. (a) legendum ni fallor ἐξωσμένη. (b) εὐχε-
ρῶς loco εὐχερῶν. (c) ταπεινότεραν MS. habet (d)
δειτ videtur adjiciendum (e) ἐμποδίσθηται videtur
legendum (f) ἔ quod hic intercalaverat Ges-
nerus videtur rejiciendum (g) ἀποςρέψειν videtur
substituendum (h) loco εἰ videtur ἢ legendum (i)
ἐλαίω θερμῷ addit MS. (k) loco ἀνέωξει. (l) πα-
ρακαλέσαι Gesnerus substituit (m) loco δὲ MS.
ἔ habet (n) ᾠδύνας magis quadrat (o) loco αἰ
ἄλλαι γυναῖκες αἰ ὀπιθεν αὐτὴν κατέχουσαι κίλεύειν MS.
habet (p) δειτ e MS. (q) ἀποκλεισθῆ, in δόπουκλισθῆ
vertendum censeo (r) δειτ addit MS. (s) αὐτάς
MS. habet sed per αὐτὰς corrigendum puto (t)
pro ἀσύντον sane ἀσυντὴς legendum (u) ὑπολαμ-
βάνειν per ὑπολαμβάνουσα Gesnerus corrigit (x) sub-

fituendum ἀνοιγῆ vel ἀνοίξη (γ) loco ἀρξήται MS. habet.

Cap. 53. (a) videtur legendum σώμα. (b) εὔροι MS. habet (c) idem et καταγοῖ (d) non video cur Gesnerus ἀφελιμος rejiciat, et ἀφελείτω substituat (f) ἀποκλείσει MS. habet (g) hæc omnia per genitivum absolutum sic efferenda videntur χαλαρῶς γεγονουίας τῆς πάσης ἐπιχέσεως.

Cap. 54. (a) MS. loco περι (b) ex eodem loco διακράτησιν quod quidem etiam retineri potuisset. (c) ἐνδεσμένον e MS. loco ἐνδετμύσιν. (d) δόδοδοιμάκαμεν Gesnerus substituit (e) et loco παρόντα παρόσαν. (f) potuisset et βύσιν in βεύσιν convertisse.

Cap. 55. (a) vox Græcobarbara quam Gesnerus per pannum interpretatur (b) hujus loco Gesnerus ἐπαλειφῆς legit (c) θεραπεύσεις MS. habet (d) videntur hæc abundare.

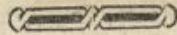
Cap. 57. (a) malim συνεχέςερας. (b) in ῥήγματα Gesnerus mutat (c) lege ταῦτα.

Cap. 60. (a) e MS. additum (b) μὴν loco μὲν habet MS.

Cap. 61. (a) MS. loco ποιήσομεν, ποιητέον habet.

Cap. 62. (a) loco θηλάσει lege secundum MS. θηλάση. (b) loco φασκίονειν Gesnerus φασκίον substituit (c) loco φεύγομεν in MS. φεύγοντες legitur.

Cap. 63. (a) apposite Gesnerus εὐθέως ἐκτεχθὲν illi lectioni εὐθέως ὅποι ἐκπέμψη substituit; sed tunc (b) φωνή, quæ vox jam supra occurrit hic exulare debet.

- Cap. 65. (a) MS. habet δεῖ loco ἐρείλομεν. (b) Ioco δήσειν, δήσεις. (c) τῷ τεχθῆν Gesnerus ἢ τίττωσα substituit.
- Cap. (a) 66. habet quidem hic MS. διὰ τί; sed neque hoc placet. Ut enim cum responsione concordet interrogatio, magis mea sententiā ὁποίοις τισι quadrat (b) legendum ni fallor κικιδων ξηρίσι.
- Cap. 67. (a) Ταῦτα MS. addit (b) ἐπιμελῶς addit Gesneri editio, quod in MS. prætermissum reperio (c) hic mihi abundare videtur, vel in δὴ convertendum.
- Cap. 68. (a) Gesnerus per ὑποτιθέντα corrigit; MS. per ἐπιτιθέντες; ego vero per ὑποτιθέντες. (b) πόκον magis grammatica diceretur (c) γάσει Gesnerus per τάσει corrigit; ego vero puto quod γάσει fervari posset (d) hic dativum accusativo substituit MS. (e) lege cum Gesnero φασκίειν.
- Cap. 69. (a) μήτε σφοδρά φωτεινῶ οmissio ἢ mihi magis placeret (b) ἕ quod hic abundare videtur deest etiam in MS.
- Cap. 70. (a) vel ἡνίκα hic abundat vel secundum Latinum interpretem, ubi (b) ἡσυχάσει intercalari debet.
- Cap. 73. (a) Διὸ εἰ δοθῆναι δεῖ τὸ μητρικὸν ἀλλὰ τὸ ξέγονον ε MS. intercalatum est (b) καμάτιε loco κόπτε habet MS.
- Cap. 74. (a) loco βαρυσζόμενον habet MS. ζαζόμενον. bene adeoque Gesnerus substituit ἐνσζόμενον ὀρυχί. (b) loco εἰ χίθει habet MS. ἐκχύθη Gesnerus per ὑπεκχύθη correxit.

Cap. 75. (a) hic MS. nonnihil a Gesnerianâ editione differt, hæc enim sic habet: Φιλικότερον μὲν παρὰ τῆς μητρὸς τραφῆναι δύναται, ὅπως μετὰ τὸν τόκον ὑγιῆς εἶναι δύνηθῆ. Ambo quidem idem ferme asserunt eâ tantum differentiâ, quod MS. rem paulo explicatius exponat quare hoc præ tuli (b) loco μὲν, μὲν ἔν legendum puto (c) et loco. μὲν ἔν, μέντοι.

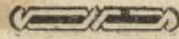
Cap. 76. (a) loco τῶς habet MS. αὐτῶς δὲ τῶς. (b) σπιλώδης deductum a σπιλωμα locus salebrosus, saxum asperum et metaphorice ad mammas translatum quo indigitare velle videtur, ut mammae sint salientes et prominulae: (c) puto hic loco μεγάλως κοιλότητα quod nihil significat legendum μεγάλως τιθῆς.

Cap. 77. (a) loco ἀνάκται lege cum MS. ἀναγκαῖον, quo posito abundat (b) αὐτὴν δεῖ quæ Gesnerus intercalaverat (c) loco τύχων, δὲ substituitur (d) ἀπλάς quidem habet MS. sed præferenda Gesneri lectio, uti e sequentibus patet.

Cap. 78. (a) Τρέφον ut in editione Gesneriana legitur manifestus error est typi. (b) videtur γὰρ intercalandum (c) procul dubio καλῶς ληφθῆναι (d) ὁμοίον hic, non video qua necessitate interserat Gesnerus.

Cap. 79. (a) Non video cur hic Gesnerus καθ' αὐτὸν οἱ adjiciat (b) nonne potius τρέψις (c) cum Gesnero ἀλειφήν in ἀλριτον commutandum censeo. (d) hic MS. δεῖ ἃ adjicit.

Cap. 80 (a) Συνεδίδω loco συνδέδω procul dubio legendum.

Cap. 81. (a) Τηριδόνων nuspiam invenio, sed τε-
ρηδόνων, vermes nempe qui lignum rodunt (b)
τῶ error typi est; lege cum MS. τῶν (c) non vi-
deo cur hic Gesnerus χελιδόνων intercalet (d) lo-
co φερῖσαν lege τεφραν. (e) per ἀκραιότητι Gesne-
rus importunitatem intelligit, malim vero sic
interpretari: simplicitate vel integritate diaetae
illa quae superius fuit praescrupta (f) ἄ in MS.
deest (g) optime sane Gesnerus τεφρομένους Ἐσώ-
ματος substituit.

Cap. 83. (a) Καμάτοις loco καμάτω MS. habet, sed
est hoc parvi momenti.

Cap. 85. (a) Hujus loco convenientius ἐπισκεψά-
θωσαν diceretur (b) loco ἴσαν MS ἴσως effluit
(c) ἢ τῶ ἀνδρὶ χεῖρῶσαν, corrigit Gesnerus ap-
ponendo negativum μή; sed puto, mutato χεῖρ-
ῶσαν in χεῖρῶσι lectionem uti est retinen-
dam.

Cap. 86. (a) per σπανίως Gesnerus corrigit.

Cap. 87. (a) loco συμβαίνῃ habet MS συμῆ.

Cap. 89. (a) Hunc titulum seu interrogationem
suo non stare loco satis ex ipsa responsione
patet, quare Gesnerus ex interprete Latino al-
ium substituit magis huic capiti convenientem,
nempe: *quomodo disponendum est lavacrum*;
(b) corrigit MS. per διανγῆς. (c) loco κατιῶντα
Gesnerus καθιῶσαν substituit (d) τὸ error typi
est, et τὸν legendum (e) loco πᾶς lege cum MS.
ὅπως.

Cap. 90. (a) loco τὸ νήπιον habet MS. Ἐ νηπίς. (b)
loco τὴν κεφαλὴν, ἢ κεφαλὴ (c) loco κρεμνᾶται,

κρέματα (d) ἔ γὰρ in MS. deest (e) loco τὰ βάρη, τῶ βάρει MS. habet (f) ἔ quod hic intercalat Gesnerus in MS. deest (g) loco βάρης legendum βάρους (h) loco ἀναληφθέντι habet MS. ἀναληφθείσης. (i) refertur ni fallor ad ζευξεις. (k) loco ἔ MS. αἶς habet sed lege potius ὡς. (l) loco δυνῆθῃ, δυνῆθῆναι.

Cap. 91. (a) ut adjectivum cum substantivo concordet loco τεθειμένους, τεθειμένους legendum erit, et (b) loco ὑπτίως, ὑπτίως. (c) error typi videtur esse pro quo lege πρώτων. (d) loco εἰς, εἰς legendum videtur (e) ὅς in ὡς Gesnerus in ὡς convertit (f) κατακάμψαι loco κατακάμπειν MS. habet (g) nonne δεόντα.

Cap. 93. (a) τύχων error typi est lege adeoque τύχων. (b) loco ἔχον ἐτι τὸ νήπιον, lege cum MS. ἔχον ὅτος ἐτι ἔ νηπίς (c) καταψυχρανώσει corrigit Gesnerus per καταψυχθῶσι.

Cap. 94. loco δὲ habet MS. ὅταν. (b) loco ἔ, ἀλλ. (c) adjicit MS. τό.

Cap. 95. (a) Τοῖον deest in MS. (b) item παρὰ, (c) λαμβανομένης ταις χερσὶ ἔ νηπίς in MS. legitur (d) loco ἐπιτεθέντων puto legendum ἐπιτεθείσα. (e) loco βόγα lege τὴν βόγα. (f) ἀποθλίψαι loco ἀποθλίψη habet MS. (g) loco. ἀφελῆ, ἀφείλη.

Cap. 96. (a) ἔ adjicit MS.

Cap. 97. (a) mutilus admodum videtur hic locus, qui mea sententia, parva facta mutacione sic restitui possit. ὀρισμένος ἐκ ἐστὶν ὁ κρόκος ἄλλος, ἢ ἡνίκα ἴδης πάντως θέλειν αὐτὸ λαμβάνειν.

Cap. 98. (a) habet MS. loco λαμβάνωσι, λαβῶσι.

(b) Totus hic locus a κακῶς usque ad λαμβάνοντα deest in Gesneriana editione, estque e MS. additus (c) γὰρ MS. adjicit.

Cap. 99. (a) Totum hunc depravatam locum sequenti modo restituit Gesnerus ἡνίκα διακίσης τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη αὐτῆς, πλησιάσει αὐτὰ, ἃ δηλάσει σὺν τίνι κλαυθμυρισμῷ.

Cap. 100. (a) Ἐπισκοπεῖτες habet MS. loco ἐπισκοπεῖμεν, (b) loco δὲ, τοῖνον δεῖ, (c) loco ἐξ αὐτῆς substituit hic Gesnerus ἐκ τῆς ἡλίου.

Cap. 101. (a) Θηλάσαι quod MS. habet magis placet quam τὸ γάλα πιεῖν. (b) loco ἢ ἡχῶν habet MS. ἡχώ. (c) non video cur Gesnerus τὸ δὲ praeferat τῷ γάλα. (d) τῷ addit MS. (e) nonne ἐπικλύξασι in ἐπικλυδῶσι mutandum? (f) ἃ abundare videtur (g) hic ἢ interserendum. (h) et hanc parenthesis abundare non sine ratione iudicat Gesnerus. (i) loco δέχομεν habet MS. δέχομενος, (k) et loco γίγνεται, γίνεται. Erit ergo legendus hic locus. Εἰ μὲντοι πρὸς τὴν προφῶν τῆτι τῷ κλαυθμυρισμῷ γυμναδῶσι. ἃ ἐπικλυδῶσι αὐτῆ ἢ ἐφοδος, ἢ αὐτὸς ὁ πόρος ὁ τὸ γάλα δεχόμενος εὐρυχωρότερος γίνεται.

Cap. 102 (a) Τροφῶν abundat. (b) loco ἐξρωμένον lege ἐξρωμένον.

Cap. 103. (a) Ὅπισθεν καιρῶ φασκιάσομεν, uti habet Gesneriana editio substituit MS. πότε βασκατέον. (b) τῷ συμφορήσει puto substituentum μὴ συμφορήσει.

Cap. 104. (a) loco ἢ, εἴη legendum puto (b) loco μονόκτυπ, μονοκνήτη. (c) διαξέφειν ἃ addit MS.

Cap. 105. (a) Μεθ' ἐπόσας loco μετά πόσας habet MS.

Cap. 106. (a) Σὺν ἀκριβείᾳ loco μετά ἀσφαλείας habet MS. (b) διατυπῶμεν, loco σχηματίσομεν idem. (c) μελιαρισίς substituit Gesnerus δηναρίς (d) ἥτις e MS. (e) bee Gesnerus κατάκοilon loco κατάκωκλον.

Cap. 107. (a) Τισὶν addit MS. (b) hic θᾶττον intercalat Gesnerus (c) αὐτοῖς e MS. (d) item ἕσιν (e) verisimiliter hic loco κενότητι, καινότητι legendum est.

Cap. 109. (a) satis apparet ex responsione hic τῶν πότε, διατὶ substituentum ita et (b) τῶν λέειθ' ἰδέσθ', quam correctionem etiam Gesnerus fecit.

Cap. 110. (a) haec e MS. magis placent quae habet Gesneriana editio (b) sic habet MS. loco περιπατήσει. (c) ἢ hic videtur abundare (d) ἐαυτῇ per καθ' ἑαυτὸ corrigit Gesnerus (c) item κρέτερον per πρῶτον.

Cap. 111. (a) Gesnerus hic μηνῶν addendum existimat. verum nemo nescit infantum quarto mense eam adhuc esse pedum debilitatem ut ne stare quidem multo minus gradiri possint et debeant. Ego vero censeo μεταξύ in μετά convertendum ita ut sensus sit infantes primum quatuor extremitatibus innixos gradiri docendos esse: μετά τῶν τεσσάρων, quatuor extremitatibus uti Galli dicunt: marcher a quatre.

Cap. 112. (a) Πότε εἰς uti habet MS. magis hic quadrat quam πῶς πρὸς. (b) loco πόδας verisimi-

- liter πόδες legendum (c) ἢ τιθέσθαι corrigit Gesnerus per ἐπιθέσθαι.
- Cap. 113 (a) hic ἀποκόπτειν inter=erit MS quod in δυσκοπτεόν convertendum videtur et sic reliqua, quae in Gesneriana editione hic reperiuntur exulare possunt (b) hic ὅτε intercalat Gesnerus sed cum (b) loco ἐστὶν MS. ἔστω habeat, omitti potest.
- Cap. 114. (a) hic substituit Gesnerus δλίγων ἡμερῶν. (b) loco ἀρξάμενοι lege cum MS. ἀρξαμένους, et sic (c) δεῖ, quod adjicit Gesnerus superfluum est.
- Cap. 115. (a) Ψυχία magis graecum, adeoque et (b) βεβεργμένα.
- Cap. 117. (a) Gesnerus in annotatione ad hoc caput a 1: plurimis a quarto mense nasci incipiunt.
- Cap. 118. (a) Pariter et hic nares substituere videtur; sed etiam ex auribus fluit talis humor.
- Cap. 120. (a) Ἐλκῶσει lege loco ἐλκώσεις. (b) bene hunc locum corrigit Gesnerus: μέλιτι ἀρρημένῳ καλῶς. (c) puto simul ἐπιχειρῶ in ἐπίχεισμα convertendum, et σκερῶσεν addendum. (d) ἀσθηρῶ quid sit nuspium neque apud Dioscoridem reperio. An forte est ἄσθος χαλκῆ, flos aeris, qui reprimens est, et depurans. (e) addit Gesnerus καθ' αὐτό. (f) per κύπερον corrigit Gesnerus. κύπερον vero apud Dioscoridem est ligustrum, cujus folia vim adstrictoriam habent, et communducata oris ulceribus medentur. (g) habet MS. διάμωρον (h) διακόδιον.

- Cap. 121. (a) Φλεγμονὴν habet Gesnerianus textus, κνησμονήν vero meum MS. quam lectionem priori illi praefero. (b) loco ἐπαλοιφᾶς (c) hic Gesnerus ποιῆν χρεῖν adjicit, quod aliunde ex interrogatione subintelligitur. (d) ῥῆος Dioscoridis est juncus odoratus. ἀγριοσυνάμινα vero et σαφυλὴ ὀμφακίση quid sint nusquam reperio.
- Cap. 122. (a) Hic gesneriana editio et MS. idem sed alio modo enuntiant; placuit tamen magis me MS. accommodare.
- Cap. 123. (a) Gesnerus substituit πρὸς τὴν βῆχα. Est autem responsio in hoc capite mutilo. (b) quae post συνίσαγ sequuntur, ad aliud caput pertinere, et partem prooemii morborum mulierum, qui nunc sequuntur, videtur constituere. Venia adeoque mihi dabitur, si uti textus mutilus est, ita et translationem obscuram dederō. (c) ὀφείλῃσι deest in MS.
- Cap. 124. (a) merito in σκλήρωσιν convertit Gesnerus.
- Cap. 125. Videntur et haec ultimae periodi truncati capitis esse. (b) Gesnerus per συνπρέχει refituit. (c) et καθαίρειν per καθαιρέσθι corrigit.
- Cap. 126. (a) Titulus et initium hujus capitis usque ad πολλαὶ e MS. desumpta sunt. (b) μετὰ error typi esse videtur pro quo lege μήτρα. (c) per αἰτίαι corrigit Gesnerus. (d) τῶ, τῇ erit substituendum. (e) μορίων per τόπων corrigit Gesnerus. (f) bene Gesnerus καθαιρόμεναι. (g) et hic apposite: αἱ δὲ ἀρρώστιαὶ substituit. (h) loco κατέχευω lege cum Gesnero κατέχευθι. (i) Et hic cum

eodem ἀνακτήσεις. (k) hic denuo Auctor nominativum loco genitivi absolute positi inducit. (l) τοιαῦτα e MS. (m) lege ἢ φλεγμονή· (n) ἐπερχομένης e MS. (o) hic MS. ἔ intercalat. (p) ἔτως habet MS. (q) puto legendum: οἱ αὐτοὶ χυλοί· (r) non video cur hic aquae denuo mentio fiat, nisi forte velit Auctor per adjectum epithetum admonere, ut tepida propinetur. (r) loco ὅπως lege ὁμοως. (s) ἢ hic in ἦν convertendum videtur. (t) per ἐπιτεθέναι corrigit Gesnerus. (v) δὲ vel abundat vel ejus loco δὴ legendum. (x) lege ἐπιμενέσης δὲ τῆς οἰδύνης. (y) ταῦτα abundare videtur. (z) τῆλιν λελειωμένη legendum puto (a) nonne loco ἀναβληθέν, ἀναλυθέν legendum. (a) Et hic legendum ἀφαιρεθέντων τέτων τῶν φλοῶν (b) et loco ὅσπερ, ἔσπερ. (c) et hic loco τοῖς χυλοῖς, οἱ χυλοὶ puto legendum. (c) λειωθέντων corrigit Gesnerus. (d) loco βίαιος lege βίαιει. (e) διακινεῖσθαι nifallor loco διακινεῖν. (f) δὲ in τὲ mutat Gesnerus. (g) καθίστη habet MS. (h) σπόγγων idem. (i) ἀνατρέψεις magis graecum. (k) lege ἐγκαθίσματων (l) hic intercalandum ἢ. (m) loco κηρωτῆν lege κηρωτῆι (n) loco ἔ lege ἢ. (o) per ἐπιδήσσει corrigit Gesnerus. (p) et ἄτινα per αἰτνες. (q) τὸ λιβανον, libianum Gesnerus substituit. (r) forte hic ἐγκαθίσματα subintelligendum. (s) quid κατωὶν sit nullibi, neque apud du Cange reperire potui; Illud quidem secundum latinum interpretem cydum nominatur; Sed quid est cydum. Videtur tamen tale instrumentum fuisse, quo injectiones in uterum fie-

rent, uti illud est, quo nos passim hodie utimur.

Cap. 127. (a) nonne potius δοτοψύχει αὐτὴν ἢ ψίξις, (b) ἔ MS. adjicit. (c) puto ἀνέωχται in ἐνόχλειται convertendum. (d) ἔ hic videtur adji-
ciendum. (e) πᾶσι ἄρῃ non video quid hic signifi-
ficare possit lege ergo potius τᾶσιν ἄρῃ. (f) ὡς e
MS. (g) τῷ εἰ puto ἐστὶ substituendum. (h) loco
γὰρ, δὲ legendum videtur. διακόσμησις quid pro-
prie hic significet nullibi, nec apud du Cange,
nec apud Hesychium, neque apud Suidam re-
perire potui; num ultimus quam hujus vocis
dat definitionem, hic non quadrat; dicit enim:
διακόσμησις ἔ παντὸς ἢ διάθεσις. quod nempe fit hu-
jus universi ordinatio. (i) Eī hic intercalandum
videtur. (l) lege αὐτό. (m) loco ἄνευ κοπῆς le-
gendum videtur ἂν ἐπισκοπῆς. (n) per λέγεται cor-
rigit Gesnerus. (o) μετῆλθεν in μετῆλθω converten-
dum judico. (p) ἐκεῖναι in ἐκεῖναις mutat Gesnerus
et λαμβανέτω in λαμβανέτωσαν. (q) pro ἐκθλίβεισι ἐκ-
θλίβεισι MS. habet. item (r) καθάπερ loco κατὰπερ.
(s) τῷ λελειωμένα, λελειωμένοις Gesnerus substituit

Cap. 128. (a) Non video cur Gesnerus τῷ ὅπερ,
ὁμῶς substituat. (b) lege cum Gesnero τοῖς ἀνδρά-
σι. (c) ἢ addit MS. (d) loco ὅπερ lege ἔσπερ. sub
intelligendo σατύρης. (e) hic ἔχειν intercalandum
videtur. (f) ὡς εἰ intercalavi. (g) loco ἀναφερόντως
lege ἀνυποφορήτως. (h) loco βάλλεισι, quod ὡς εἰ
praecedat, lege βαλλεῖν. (i) lege ἀίρει. (k) loco
αὐτὰς ταυτὰς legendum puto. (l) sic et] loco ποιή-
σαι, ποιήσαι.

Cap. 129. (a) loeo ἢν lege cum Gesnero ῥν. (b) loco παραπινγαῖς, παρὰ πινίγος legendum censeo. (c) ita et loco τῆτο, αὐτή. (d) ὡσάνει habet MS (e) lege ἀωροτόκω. (f) ὅτι videtur abundare. (g) ἀνερχομένη habet MS. (h) item et οἶ. (i) non quod peduum et manuum extremitates inflammatae sint, sed quod velut in inflammatione intumescunt. (b) αὐτῆς MS. habet. (l) loco δλ.δῆματι putem legendum χήματι (m) loco τὸν ἴκτερον lege cum Gesnero τὴν ὑσερικὴν πινίγα, (n) forte ἐκζήσεται. (o) καὶ intercalat Gesnerus (p) τὸ τέλος habet MS. (q) loco ἥπατος, τῷ παντός legendum censeo. (r) lege ὑσερικαί. (s) forte μικρὸν ut cum iis quae superius dicta sunt conveniat. (t) per ὑσερικῶν corrigit Gesnerus. (u) hic ad marginem Mspti ἴκτερικαί per ὑσερικαί corrigitur. (v) παρὰ hic intercalandam videtur. (x) lege ὑσερικῶν. (y) videtur hic legendum; ἔκ ἐνίοτε χροῖον ἐστὶ. (z) διεθυσθεῖη habet MS. sed lege διεθυσθεῖη. (a) τῆς αὐτῆς habet MS. (d) hic puto legendum; ἔκ ὁνὸς αὐτῶν συνεχέστερον ἀλλοῖσται. (c) lege conjunctum ἐπιπάσας. (d) forte θερμασίαν. (e) nominativi loco genitivorum absolutorum. (f) censeo legendum: μετὰ τῷ ὀλίγον διδόναι τροφῆς. (g) ἐκκλίη habet MS. (h) ἢ ἄλλη ἡμέρα videtur abundare. (i) lege ἐκκλίσεως. (k) loco ἔκ lege cum MS. κατὰ (l) μετασυγκριτικῶν legit Gesnerus. (m) lege λυχνῶν. (q) ἔνδον intercalat MS. (n) οἴτινες per ἄτινα corrigit Gesnerus. (s) δὲ hic videtur intercalandum esse. (o) πταρμιῶν verisimiliter legendum. (r) lege ἐπέπλησαν (s)

potius legendum: ἐστὶ δὲ ταῦτα ἀκέραια. (y) ἴδαι intercalat Gesnerus.

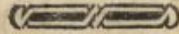
Cap. 130. (a) Εἰώθε habet MS. (b) σὺν οἰδήματι legit Gesnerus. et (c) σκληρῶδει. (d) censeo et ἐδύνης in ἐδύνη convertendum. (e) σὺν αἰδήσει habet MS. (f) εἰώθασιν itidem. (g) ἕ in κῆν convertendum existimo.

Cap. 131. (a) Ἐναπομένη corrigit Gesnerus per ἐναπομένοντος. (b) loco ὡς, ὥς legendum puto; et (c) loco ἐαυτὴν, ἐαυτό. (d) pro ἐαυτῶ lege ἐαυτό. (e) hic πρὸς τὴν intercalandum censeo. (f) τῶ ἐπιζήσει Gesnerus τῇ ζήσει substituit. (g) loco εὐρέση MS. ἐρευνήσει habet. (h) παραλύση rejicit Gesnerus, et παραιρήση substituit. (i) lege cum MS. πολυάρχιον. (k) hic ἀτὰρ ἰδίως legendum censeo. (l) lege cum MS. ὥς. (m) lege cum Gesnero ἐπιτιθέσθαι (n) ψυχῶς error ni fallor erit ty-pi, lege adeoque ψυχρῶς.

Cap. 132. (a) σκηρία per σκληρία Gesnerus corrigit. (b) ἔτως videtur in ὥς mutandum. (c) θλιψή in θλιψῆται (d) ἀποςῆ in ἀποσῆται, et (e) ἐνώσει in ἐνώσαι.

Cap. 133. (a) videtur hic legendum μέγιστος τινός. (b) lege τὸν δάκτυλον (e) loco εἴη, εἶη. (d) loco θλιβέντα θλιβόντα. (e) loco ἤλιται legendum videtur ἔλιται. (f) hic locus usque ad ἐκεῖ depravatus et defectuosus est adeo, ut de eo restituen-do desperem; Sed bonâ fortunâ reperitur integer in translatione latina, quae sic habet. Foris quidem nullus invenitur tumor, cum autem obstetrix digitum in orificium uteri mis-

R

rit. quem locum meae versioni inserere non dubitavi. (g) *ἐκεῖ* habet MS. (h) et hic locus mutilus est, qui e versione latinâ sic resarciendus: nam hac causa (Scirrhus nempe uteri) a callo in hoc separatur, quod callus in totum nihil sentiat.

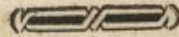
Cap. 134. (a) nonne potius *σῶμα* et (b) loco *λύπεται* *λυπεῖται*. (c) ni fallor *αὐτὴ ἢ*, loco *ἐν τῇ*. (d) *οἱ* addit MS. (e) loco *σφοδρέμεναι* legendum videtur *σφοδρόμεναι ὡς*; si in aliqua re afflictionem passae fuerint. (f) *βραχὺς* in *βραχέστα* convertit Gesnerus. (g) *κεῖθεν* loco *κείσεται* habet MS. (h) *οἰωδῆποτ' ἄλλο τῶ οἰωδῆποτ' ἄλλω* substituit MS. (i) *τῶν φυσικῶν γλήχωνος* non video quid hic significare possit; vel abundantia haec, vel desunt quaedam, quae genuinum sensum determinent: quare satius duxi ea in meâ versione silentio praeterire. (k) loco *ἀφ' ἧ* procul dubio *ἀφ' ἧς* legendum. Indicare videtur Auctor per hunc locum, qui satis obscurus est, vinum quidem potandum dari debere, at non majori solito copiâ, sed ea cui corpus assuevit. (l) ni fallor *κυκίρειν*. (m) *ἐξελκᾶθου* loco *ἐξελειώθη* habet MS. (n) per *γενέθω* corrigit Gesnerus (o) loco *βλάπτει* *βλάπτῃ* MS. habet; ego vero malim *βλαφθῆ*. (p) *ὠρελεῖ* hic repetitum abundare videtur. (q) *αἱ* loco *ἧ* habet MS. (r) lege *κορός*. (s) Supponit Gesnerus loco *ἴνα*, *ἴα*, et ego (t) loco *ἐπέπλιον*, *ἧ πέπλιον* legendum puto. (v) *θύμβρα* magis graecum (x) loco *νάπη* *νάπη* MS. habet, ego vero *νάπυ* legendum puto. (y) *ἦ* hic rejiciendum cen-

seo (z) loco *κολυκύνθων* MS. habet. (aa) loco *ειδείης τῶης* legendum censeo.

Cap. 135. (a) Titulus est e MS. uti et (b) initium capituli usque ad *σκήρωσιν*. (c) lege *σκήρωσις*. (d) e MS. (e) lege *τινός γεννηθέντος*. (e) *εἶδεν* videtur intercalandum. (f) lege *ἐπαύξεται*. (g) lege vel *τῆς ματᾶς εἰσβαλλήσεως*, vel *εὐρίσκει*. (h) lege *σκληρώματι*. (i) loco *τοιῦτον* lege cum MS. *τοιῦτο*. (k) MS. addit *σύν*. (l) loco *κατέχεται* censeo legendum *ἐπλήμεται*. (m) αὐτῶν loco *ἐαυτῶν*. (n) *ἕξ* *εἰκείνης τῆς ἕχσεως τὸν μῦλον* abundare videtur. (o) e MS. loco *τῦτο* (p) Gesnerus loco *τάξει, τήξει* scribit (q) legendum videtur *προσθήσεις*. (r) *ἕ* videtur intercalandum (s) loco *εἰς ἃ* legendam videtur *εἶτα*. (t) nonne potius *ἀφῆψαν*. (v) *γλήχουα*. (x) αὐτῶν rejecto αὐτὰς retineatur. (y) *καθιδρουν* habet MS. (z) videtur hic legendum *ἀφελήμενα καρδάμω ἐχρῶντο*.

Cap. 136. (a) *Ὡς* quod hic in editione Gesneriana reperitur, in MS. deest. (b) *ἦ* abundat, et *ὀποτεῖν* legendum puto. (c) *τῆ* *τήξει* substituit Gesnerus. (d) lege cum Gesnero *τῆ* *καμύση*. (e) e MS. (f) *ἕ* *σκοτεινῶ* additum e MS. (g) *τὴν ἀφῶσον* substituit Gesnerus (h) haec uti intercalaverat Gesnerus reperiuntur in MS. (i) *ἕ* intercalat MS. (k) loco *αὐτὰ* legendum videtur *ταῦτα*, et (l) *ὀφείλουσι* addendum. (m) loco *ἀλλὰ* lege cum Gesnero *ἄκρα δέ*. (n) loco *ἦ* lege *δέ*. (o) loco *καταντληθῶ* legendum videtur *καταντλεῖν*. (p) *ῥιπίζειν* hic textus Gesneri habet, errore ni fallor typi, lege ergo cum MS. *ῥιπίζειν*. (q) *μήτηρ* per *μύρ*

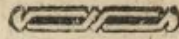

τη corrigi MS. (r) ἀγριοσυκαμορτα non repetitur apud Dioscoridem. (s) ἄ quod hic intercalat Gesnerus deest in MS. (t) nonne ἐκ hic est intercalandum? (v) δυνήση ni fallor loco δυνηθῆ. (x) verifimiliter et εἰς hic intercalandum. (y) σαφυλή ὄμφακος quid sit apud Dioscoridem non invenio; an forte est ejus oenanthe, quæ est fructus vitis fylvestris dum floret, et cui vim sanguinis sistendi adscribit. (z) quæ hic parenthesi facta intercalaverat Gesnerus ad literam habet MS. (a) ὀπῶρ in editione Gesneri error typi est. (b) nonne ἐναπομείνισαι. (c) βοτῶν error typi erit. (d) λειωθέντων legendum est, et (e) ἄ ὄξει ἀναμειγνύτων. (f) παρασκευάζονται videtur addendum. (g) γυμαστικός πεισσις οἱ ἔχουσι vult Gesnerus. (h) ἦ ἄ σπυδῶν legendum videtur. (i) καθηγερατόμενοι de novo error typi. (k) χύρη græcum non est lege adeoque χύρη καινόν. (l) lege ξηρόν (m) hic ἄ intercalandum est. (n) lege cum MS. τί. (o) nonne potius τὰ. (p) hic præponendum videtur: προτίθεμεν ἔν. (q) lege cum interprete latino ὀφελζην. (r) γύρις quid sit non video habet hic interpretis latinus polentam, quem in mea versione sequor. (s) ni fallor θριδακος. (t) Gesnerus ξηρά per ἀπαλά ad mentem interpretis latini corrigi, ea sane inductus ratione, quod ova sorbilia faciliora sint concoctu, quam indurata: si tamen consideremus antiquos ova ad duriores consistentiam cocta, ut remedium urgentis hæmorrhagiæ habuisse, poterit ξηρά retineri. Aretæus enim Curat: Morb: acut. Lib: ij Cap. 2.

de sanguinis rejectione, ubi evidentissimum a sanguinis rejectione periculum immineret, ova coctione duriora reddita cum aliis adstringentibus commendat: *ὡὰ ἐψήσαι παχέα ζὺν βοιῆς σιδίσιον, ἢ κειδός.* (v) grus quidem hodie raro estur; apponebatur tamen veterum mensis. (x) lege *καρπῶ.* (y) *βραδύτερον δοθῆναι*, Gesnerus cum interprete latino, tardius eum lavari oportere vult, adeoque *δοθῆναι* in *λεθῆναι* convertendum esset;

Cap. 137. (a) *Ἐῖπερ* legendum videtur. (b) *τεῖκατέρων* ut nihil significantia hic abundare videntur. (c) legendum videtur *εἴη.* (d) nonne potius: *παχέει?* (e) loco *ἔ* *δεύτερον* *ἔχσει* substituendum videtur *ἢ ἔ.* (f) lege *αἰγισι.* (g) loco *σὺν τῇ ζέσει ἐστὶ βοπαρὺν* legendum puto: *τῇ ζέσει, ἔ ἐστὶν ἐνίοτε βοπαρὸν, ἐνίοτε δὲ καθαρόν.* (h) *φίρηται* ni fallor. (i) *μῆλσαν* fine dubio error typi, substitue ergo e MS. *μῆλα.* (k) *βιάλης* e MS. (l) *χυλῶ.* ni fallor. (m) *θερμότες* absque *ἔ* habet MS. Cur autem hic cataplasmata calida commendat? Ex eo quod superius dixit, curam eandem in hoc morbo esse adhibendam, quæ in uteri hæmorrhagia præscribitur, ubi frigida omnia commendaverat. Cum vero hic ulcus supponat, cui frigida omnia secundum Hippocratem inimica: sapienti consilio hoc epitheton addit. (n) haec sequenti modo convertenda videntur; *ἐν τῇ δυσεντερία μὴ καθαροῦ πρὸς τὰ βοπαρὰ ἔλκη.* (o) *χρονίη* MS. habet.

Cap. 138. (a) *Ἐύχεώ τω χρωμάτι* corrigat Gesne-

rus. (b) loco $\kappa\tau$ πύσσα, ἀνεα πάντα legendum suspicor. (c) saepe participium loco verbalis usurpat. (d) διττ' adjiciendum. (e) loco $\alpha\varsigma$ lege ὄσε. (f) ἀιδρῶν substituit Gesnerus (g) lege μελετῶν τῶν ἀφροδισίων. (h) hic habet editio Gesneri σμίνας, MS. vero σηλιζόμενας.

Cap. 139. (a) Gesnerus ταῖς γυναῖξι substituit, adeoque et ταῖς ἐχθραῖς legendum. (b) loco ὥπερ legendum potius ὄσε. (c) τῆτο hic abundat. (d) lege ἐκπέψαι. (e) ἀλλ' deest in MS. (f) πρὸς habet MS. (g) videtur hic: τῆ αἰτία χ substituendum.

Cap. 140. (a) Θερμαντικόν quantum e latino interprete et locis quibusdam praecedentibus colligi potest apud Auctorem callosum significat.

Cap. 141. (a) addit Gesnerus τρόπων. (b) praemittit MS. ὁ τῆς μήτρας. (c) corrigit Gesnerus hunc locum: ὁ πῆς ὁ κατ' εὐθὺ τείρεθ. (d) hic substituit τοῖς προτέροις.

Cap. 142. (a) Ἡ γὰρ loco ὥσπερ habet MS. (b) loco ἀμελέσει legendum ἀμέλει. (c) Ἐ σώματος videtur abundare. loco autem κίκετ κίκετθεν. (d) πλείονι ni fallor. (e) loco ἀνευ ἰδίων τῶν lege τῶν ἀνδρῶν. (f) addendum ni fallor ἰσερέθη. (g) ἐμποδίζειν convertendum in ἐμποδίζειθ. (h) per hymenem intelligit illam aperturam per quam in viris semen ejaculatur, uti in mulieribus illam, quae illud recipit. Theophilus protospaih, Lib: V. §. 23. de Corporis humani fabrica viros tali affectione laborantes ὑποσπαδιατες nominat et morbum sic

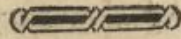
describit: Τοῦ γυνῦ ὑποσπυαδιαίου ὀνομαζομένου, ἐπειδὴ ὁ πόρος ἔκφυλλε ἐν τῷ ἔλει διέσραπται, ἔδυσανται γενεῶν· δηλοῖ δὲ τὸτο ἡ ἴασις· τμηθέντος γὰρ ἔδεσμῶ, γίνωσι. Cum vero hypospadiaci dicti penis meatum in summitate distortum haberint, generare non possunt. Id vero cura indicat; persciso enim ligamento s. frenulo, generant. (g) loco τεταμέναι lege τηρόμεναι. (h) κατασπυατικαὶ corrigit Gesnesus per κατατηκτικαὶ. (i) loco ἢ lege cum Gesnero μή. (k) loco ἄσγμοι lege ἄσγοι. (l) lege cum Gesnero γόμα. (m) participium loco verbalis, uti interpreti in more est. (n) lege δὲ cum MS. loco τί.

Cap. 144. (a) loco μή legit Gesnerus ἰ. (b) ἄσροισι congestio sanguinis, haemorrhoidibus nempe tumentibus, vel si plures simul partes prodeant, ita ut altera alteri in mora sit.

Cap. 145. (a) nonne potius τῆς μήτρας; nisi forte per γαστέρα, κοιλία intelligatur, illa nempe pelvis capacitas, quam foetus caput in suo exitu emetiri debet. (b) ὅν posset hic exulare.

Cap. 146. (a) haec usque ad χημάτων e MS. desumpta sunt. (b) ἐπαναδίδωσι e MS. (c) iten ἐζευγμένον loco ἐζευγμένον. (d) αὐτῶν videtur legendum, et (e) loco ἐξαιτέμενον, διαιρημένον. (f) ἀνεύθετον puto separatim legendum ἢ εὐθετον. (g) μέρεσι habet MS. (h) mavult Gesnerus ἀμφοτέρως. (i) τοῖς μέρεσι secundum Gesnerum. (k) τῶν intercalat MS. (l) lege διδπλαμένον. (m) videtur legendum ἢ κεκλισμένον. (n) τεθειμένωσι abundat.

Cap. 147. (a) Ποῦα vult Gesnerus et (b) loco ἐκτεθει-

μένα, εὐκτιμά. (c) adjicit editio Gesneriana ἔναντία, ἢ παρὰ τὴν φύσιν, quae ut non hujus loci praetermisi. (d) ὁσάκις praemittit MS. (e) ἢ intercalandum videtur, et (f) ἔξει in fine adjiciendum.

Cap. 148. (a) lege τεθειμένων, et (b) ἐπιδουδισσῶν. (c) hic τείνον intercalandum videtur. (d) vult Gesnerus ἀέλκη, malim tamen textum retinere. (e) an apud Traductorem βῦπος idem indicat atque δῖος.

Cap. 149. (a) Πλίονι secundum Gesnerum.

Cap. 150. (a) Στερωμένον habet MS. sed malim ego σφριζόμενος (b) δυχερῶς. ni fallor. (c) Ἔτόκι corrigi Gesnerus. (d) lege ἐκχίη. (e) lege προσηρησιζόμενον.

Cap. 151. (a) lege cum MS. ἐνάξει. (b) bene hic Gesnerus ταῦτα ἐστὶ τὰ αἷτια. (c) ἢ hic abundat (d) loco ἢ lege cum Gesnero δια. (e) cum eodem ἀναλωθεισῶν. (f) θρύσσειν non video quid significet lege adeoque potius ῥύσειν. (g) ni fallor ὁμοίως. (h) loco ἐσχυλμένον legit Gesnerus ἐς πλάγιον. (i) ἔπει. abundat.

Cap. 152. (a) substituit Gesnerus γέγνωσιν.

Sequuntur Capita undecim spuria falso Moschioni adscripta.

εργ. Περὶ γυναικὸς δυσκοῦσης, ἢ μὴ δυναμένης ταχέως γεννηῆσαι.

Ὡς γίνετον διὰ βορῆσαι, ἢ ἀνοδύως παραχρῆμα γεννηῆσαι ἢ ἐκ φαφάνων ποιήσας σέφανον, σέφαν τὴν αἰδύσαν ἢ παραχρῆμα τίθεται. εὐθὺς δὲ ἀπασὺν τὸν σέφανον ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἢ μὴ βλάβη ἢ περισεῖς κα-

πρὶν κάπνισον αὐτήν, καὶ εὐθείως τέξεται· ἢ ἂν δύο σὺν
 πηγῶν ἢ ἀνίσω ἢ κυμῶν λειώσας, πάντα ὁμῶς σὺν οἴ-
 νῳ λευκῷ δίδω πιεῖν ἀπυρέτους· εἰάν δὲ πυρεσσῶσι, μετὰ
 ὑδρομέλιτος· ἢ καυλιὰν ἀνήθης ποιήσον σέβανον, ἢ ὡς
 ἀνωτέρω εἴρηται, σερφάωσον τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· ἢ λα-
 βῶν ὁ ἀνήρ τῆς τικτέσης, λαγῶν ζῶντα, ἢ κρύψας ὑ-
 πὸ τὸν κόλπον αὐτῆς, εἰσελθὼν περιέλθῃ τὴν κλίην ἄπαξ,
 ἢ ταχέως φύγη ἔξω, ἵνα μὴ ἢ τὰ ἔντερα αὐτῆς ἐκ-
 βάλλῃ.

PNΔ. Περὶ γυναικὸς ἰμοτοκίσεως.

Ταῖς δὲ ἰμοτοκίσεσι, ἢ μὴ τελεσφορέσεισι τὰ ἔκβρυα δι-
 δω πιεῖν ἀρτεμισίας δρεκμῆν, ἥτοι κεράτια λειώσας σὺν
 οἴνῳ εὐῶδει.

PNE. Πρὸς τεθνηκὸς βρέφος, ἵνα αὐτὸ καταβάλλῃς.

Πράσις δέσμην, ἢ πηγῶν δέσμην ἀρέψησας σὺν οἴνῳ
 εὐῶδει δίδω πιεῖν τρίτον· ἄλλο. Τὰ νεκρὰ ἔκβρυα ἐκ
 βάλλει χολὴν προβάτη θυμωμένη.

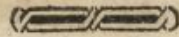
PNΣ. Πρὸς τὸ μὴ ῥίψαι τὸ βρέφος.

Γυνὴ ἔχουσα ἐν γαστρὶ ἐκ ἀποβαλεῖται, εἰάν λαβῶν βάτη ῥί-
 ζαν, ἢ βαλῶν αὐτὴν εἰς παῖον δήσης εἰς βραχίονα αὐ-
 τῆς· ἔτσι ἀφθορὸς ἕως ἔτι τέξεται· ἄλλο· γυνὴ ἐκ ἀπο-
 βαλεῖται τὸ ἔμβρυον, εἰάν λαβῶν ζόχην βοτάνην μετ' οἴνου
 δάσης αὐτὴ πιεῖν.

PNE. Πρὸς τὸ γάλα τῆς γυναικὸς κατασπάσαι.

Τῆλον ζέσας ἢ λειώ αὐτήν, τοτὸ μαδοτὸς (ἐπίπλαττε) ἢ
 μελάδιον μετὰ ἐψήματος πότιζε γο. α. ἢ σήσαμον με-
 τὰ γλυκέως ἐν βαλαιεῖα πότιζε, ἢ καναβόκοκκον λειώσας
 μετ' οἴνου ἀκράτη πότιζε· ἢ πίτυρα μετὰ ῥίζης μαράδρου
 ἀπὸ λειτῆ μετ' οἴνου πότιζε τὸ καθέψημα αὐτῶν.

PNH. Περὶ τῆ σβίσει γάλα γυναικὸς.

Γυναικός γάλα ἀποφρυξείσθωσ φάρμα ἀλεσόν ἢ ἔλαιον ἀ-
ναμίας κατάπλασσε τῆσ μαδῆσ αὐτῆσ.

ΡΝΘ'. Πρὸσ τὸ μὴ αὐξάνει τῆσ γυναικὸσ μαδῆσ.

Κωνεὶσ σπέρμα φρύξασ ἢ λειώτασ κατάπλασσε ἡμέρασ ζ.

ΡΞ'. Περὶ γυναικὸσ ἀτέκνῃσ ἵνα συλήψηται.

Γυνὴ ἀτεκνὸσ, ἢ μὴ τέκνοι πειήσατα συλήψηται ἔτωσ, ποι-
ήσαισ ταύτην τὴν σκευασίαν· κηρὸν τυρρητικὸν γο. γ. ἀ-
φρονίτεσ γο. α. τήλειωσ γο. α. τὸ δὲ ἀφρονίτεσ ἢ τὴν
τήλιν λείαν, μίσγε τοῖσ ζυπτικαῖσ· ἢ σατύρεσ ἢ σπέρμα-
τοσ γο. δ. χολῆσ δορκῶν το ὑγρόν.

Ἄνδρωπε γλώσσαισ παῦστον, κοιλίαν δάμαξον, τὸν οἶον
φύγε, ἢ φεῦγε κόσμον, ἢ γῆν, ὡσ γέρον· χολῆν αἵ-
γυαν, ἢ θῆσ εἰσ τὸν ὀμφαλὸν τῆσ γυναικὸσ ἐπὶ ἡμέ-
ρασ ζ. ἢ συγγενέσθω τῷ ἀνδρὶ, σελήνησ αἰξόσῃσ, ἢ
δαυμάσεισ· ἢ ἀλώπεκοσ κόπρον λειώτασ, ἢ μίξασ μετὰ
ρόδιωσ ἔλαιωσ, ἢ αἰγυρινῃσ, ἀλειψε τὸ αἰδοστον τῆσ γυ-
ναικὸσ, ὡσαύτωσ ἢ ἢ ἀνδρὸσ, ἢ συλήψηται· ἢ πιθέαν
λαγωῶν ἐνειλυσον. Εἰσ βακὸσ ὅν ὡ τὸ παιδίον ἡμνηθῆσ
ἐτυλίχθη, ἢ ἡ γυνὴ λαβῆσα αὐτὸ ὑποτιδέσθω ἑαυτῆ, ἢ
ἀνδροκοιτήτω· ἕτερον πρὸσ ταυτὸ ἐστὶ διὰ πεισῶν καθαρ-
τικῶν. Χρῶ δὲ αὐτῷ ἔτωσ ἡμέραισ θ'. μὴ πλησιάζεσασ τῷ
ἀνδρὶ, ἀλλὰ διὰ μένησα ἔτωσ· ἢ εἰ μὲν θέλεισ ἄρρεσ
ποιῆσαι, ποίει ἄρρωσ ἡμέρα· εἰ δὲ θῆλυ, ἀφροδίτησ· ἢ
τότε δὸπὸ τῆσ καθάρσεωσ συγγενέσθω τῷ ἀνδρὶ· ἢ δὲ
χεῖσῃσ ἐστὶ ἢ πεισῶν ταιαύτη· ὅπῃσ μήκωνοσ, ζυπτηγίασ
κισῆσ, κρόκωσ ἀνα γο. δ. μελανθίωσ γο. β. προπόλεωσ γο.
θ. μύρεσ σισίνωσ τὸ ἀρκῶν, ἡφυτιανῆσ γο. α. ἢ μέλιτοσ ἀτ-
τικῶν τὸ ἀρκῶν· παρατιδέσθω δὲ ὁ πεισὸσ εἰσ τῆσπόδασ τῆσ
ὑστερωσ· ἔπεμψα δὲ ἢ κυρία Γελλία ἀγριππίνῃ τὴν χεῖσῃσ,
ἥτισ μέχει ἢ δεῦρο μὴ κυῖσα ἔχει τὸν ποθεινότατον υἱόν

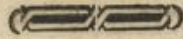
Διοφρασιών ἐκ τῶν φαρμάκων τῶν τούτων· ἡ σοὶ δὲ κυρία ἐξαιρέτως ἐπιπέφα τῆν γραφὴν ἀσφαλίσαιμην πρὸς τὸ μὴ διαπεσεῖν πρὸς σέ.

ΡΞΑ. Πρὸς τὸ γυναικῶν μὴδ' ὅλως τεκνοποιῆσαι.

Η' γυνὴ ἢ συλλήψεσθαι ἄνω ποιήσασα· τὸ ὅσον τῷ ἐλάφῳ, ὅπερ ἔχει εἰς τὴν καρδίαν εὐγυλον ἢ ξέσον ἐξ αὐτῆς, ἢ δὲ πλεονεξία τῆν γυναικῶν, ἢ ἢ τίξεσθαι· ἢ ὑποκυμῶν σπέρμα πρὸς μετὰ γάλακτος ἰππεῖν ἐμβαλεῖ εἰς δερμα ἐλάφῳ, ἢ ἐπίδησον τοῖς βραχίονα αὐτῆς, ἢ θανμάσεις· εἰ δὲ βέλῃ πειράσαι αὐτὸ περιώφαι ὄρειδι, καὶ ἐκαστηνικτήσῃ, ἢ ἢ μὴ τίξεσθαι, ἢ χύτρα ζέσῃ, ἢ ἢ μὴ ζῆσει· ἢ βρέσῃ, ἢ ἢ μὴ βρέσει· ἢ ὑδύσμος πρὸς τὴν πλησιάζειν παρατιδέμενος, ἢ προσιδέμενος· ἢ ἀλόης δόσμη μία, κηρέως δραχμὴ μία, ἢ τοῖς κερύτῃα ἰη. κίνακος δραχμὴ μία· ταῦτα ὕδατι λειώσας ἢ ποιήσας κηλέλια ἐπιμήκη πρὸς αἶμα τῶν γυναικῶν αἰδοῖω παραχερῆμα γὰρ ἐμβαλλοῖ τὸν γόνον ἐξω· ἢ λευκῆς τῶν δένδρων τῆς ρίζης γο. α. λείαντας σὺν ἡμικοτύλῃ ὕδατος πάρεχε ἐξ ἀφίδρων, ἢ ἐκίτικυει.

ΡΞΒ. Πρὸς τὸ γινῶναι γυναικῶν ἄρα γόνιμος ἐστὶν ἢ ἢ. **Ρ'** ἠτίνην θυμιάτων, ἢ γυνὴ ὑποκάπνισον, ἢ λιβαῖον, ἢ σύρακα, ἢ τοῖς θυμιάμα· ἢ ἀσφαλτοῖς ὑπόθεις ὑποκάτω αὐτῆς ἀσφαλίσαιμην πάντοθεν, ἵνα μὴ ἐξερχῆσθαι τὸ κάπνισμα· ἢ εἰ μὲν ἐν τῷ σώματι αὐτῆς ἐξερχῆσθαι ἢ ὁσμὴ τῶν κάπνισματος, ἢ ἐρεύγεσθαι, ἐπίγνωσι ὅτι γόνιμος ἐστὶν· ἀπεκλειδῆ γὰρ αὐτῆς ἢ μήτρα, ἢ ἐν αἰσυλλήφῃ καρπὸν ἐν γάστρῃ αὐτῆς· ἢ λαβῶν ἀγγεῖα ὁσράκινα, ἢ σημειωσάμενος αὐτὰ ἀκριβῶς, βάλῃ εἰς αὐτὰ κριθὴν ἢ ὄροβον, ἢ ἐρεῖτωσαι ὅτε ἀνήρ· εἰς τὸ ἐν, ἢ ἢ γονὴ εἰς τὸ ἕτερον, ἢ θείσ αὐτὰ εἰς τόπον· ἐν ᾧ ἐστὶ κατάφυχρον, ὥστε ἄχει ἐπὶ τὰ ἡμερῶν, μὴδ' ὅλως παρυσσαλευθῆναι· τῆν δὲ ἐβδόμη εὐγυλον αὐτὰ ἢ ἢ.

ἰὰν βλασῆσασι τὰ ἀμφοτερα, γόνιμοι εἰσὶ· εἰ δὲ ἐν ἐξ
αὐτῶν ἔβλασῆση, ἐκείνος ἐστειρωθῆ.

ΡΞΓ. Περὶ Ἐγνωῖαι πότερον ἄρδεν ἢ δῆλυ τέξεθ.

Λαβὼν ποτήριον ὕδατος γέμισον, καὶ ἐκθλίψας ἐκ Ἐμαθῶ
τῆς γυναικὸς γάλα δύο ἢ τρεῖς βρόχους, ἐπίσραξον τὸ
ποτήριον ἐν τῷ ὕδατι· καὶ εἰ μὲν ἡ ἄνω γάλα καὶ ἐπιπλῆει
ἄρδεν τίεται· εἰ δὲ διαλυθῆ, καὶ βολήσει κάτω, δῆλυ
τέξεθ· ἢ κάθισον αὐτὴν ἐπὶ τὸ ἔδαφος (ἐπὶ) σκύμποδα,
καὶ ἀπομακρύνων ἀπ' αὐτῆς ὄλιγοι κάλεσον αὐτὴν εἰς τὴν
πρὸς σὲ ἀριστήνην δὲ αὐτὴ ἰὰν τὸν δεξιὸν πόδα προτείη,
ἄρδεν ἔχει· εἰ δὲ τὸν ἀριστερόν, δῆλυ· ἢ βλέπε τὸς μα-
θῆς αὐτῆς, ἢ γινε τὰς βόγας· καὶ εἰ μὲν ὀρθαὶ εἰσιν, ἄρ-
δεν ἔχει· εἰ δὲ κάτω νέυσσι, δῆλυ συνέλαβε· ἢ πρὸχος,
καὶ εἰ μὲν οἱ μαθῶν εἰσιν εὐχεροί, ἄρδεν ἔχει· εἰ δὲ δύχεροί,
δῆλυ συνέλαβε.

